Št. 22 (1555) Leto XXX
NOVO MESTO četrtek, 31. maja 1979
Cena: 6 din
13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

YU ISSN 0416 - 2242

Da ne bo vlak zamujen

Franc Šetinc in Zvone Dragan v Žužemberku na posvetu o hitrejšem razvoju Suhe krajine

Skupnost krajevnih skupnosti Suhe krajine je povabila na torkov posvet predstavnike gospodarskega, družbenopolitičnega in družbenega življenja republike in prizadetih štirih občin, med udeleženci pa sta bila tudi Franc Šetinc, sekretar predsedstva CK ZKS in Zvone Dragan, podpredsednik Izvršnega sveta SRS, sicer pa je bilo čez 50 navzočih.

Ko je Stojan Jakovljević, predsednik sveta krajevnih skupnosti Suhe krajine opisal položaj tega zaostalega območja, kjer vsi kazalci še vedno kažejo na občutno zaostajanje, je poudaril, da so programi za nadaljnji razvoj sicer dobro zastavljeni, toda slabo uresničeni. Doslej je prišlo do ugodnih sprememb največ pc zaslugi brigadirjev, medtem ko zaostaja zdajšnji srednjeročni načrt na vseh področjih. Najbolj kritično je glede cest. Že začeta gradnja ceste Kočevje–Dvor je trenutno ustavljena zaradi novih ukrepov, pri tem pa ne bi smelo ostati, so menili udeleženci posveta.

Zvone Dragan je ugodno ocenil posvet in razpravo, pri tem pa dejal, da kaže predvsem paziti na to, da ne bi Suhokranjci zamudili vlaka, novih planskih dokumentov. Po njegovem nasvetu bo potrebno vse sile usmeriti v to, da bi podpisniki družbenega dogovora tudi v svojih razvojnih planih upoštevali suhokranjski razvoj.

Tudi Franc Šetinc je dal več koristnih napotkov pri nadaljnjih prizadevanjih, da bi zapisane in obljubljene spremembe suhokranjski človek čimprej občutil. Pohvalil je prizadevnost krajanov, pa tudi način dogovarjanja in sporazumevanja.

Izredno ploden sestanek je bil zaključen s podpisovanjem družbenega dogovora pri posameznih zamudnikih, nato pa so si gostje ogledali proizvodnjo v žužemberški Iskri.

DAN MLADOSTI – Skoraj 3000 mladih iz osnovnih in srednjih šol Novega mesta je na dan mladosti krenilo na pohod od Novega mesta do Beceletove jame za Starim gradom. Ob poti so jim svoj program priredili člani družbenih organizacij, pri Beceletovi jami pa so pripravili kulturni program. Več na 4. strani (Foto: J. Pavlin)

Mladina na nogah

Posavje: pohod na Bohor

Minuli teden je bil v Posavju zares prazničen. Zvrstilo se je nešteto množičnih prireditev, s katerimi so mladi počastili Titov rojstni dan, obletnice SKOJ, ZK in sindikata ter jih združili s svečanimi sprejemi pionirjev v mladinsko organizacijo. Posavski pionirji so v petek krenili na Bohor po poteh XIV. divizije. Mladina šolskega centra iz Krškega pa se je na dan mladosti udeležila pohoda po poteh Gorjanskega bataljona. Kolona je odšla iz Dola do Draganove domačije – zdaj doma OF na Mladju, kjer so imeli živo uro zgodovine. Nekdanji aktivist in borec Franc Dragan jim je pripovedoval o delovanju OF in bojih Gorjanskega bataljona. Od tam so mladi nadaljevali pot na Planino, položili venec pred spomenik padlim in poslušali pripoved domačinov, o požigu Planine, o strahotnem dnevu, ko so ustaši postrelili vse moške iz vasi.

V Brežicah v nedeljo referendum

Četrtič samoprispevek

Volivci brežiške občine so pripravljeni na odločitev. V nedeljo, 3. junija, bodo glasovali za večnamenski samoprispevek, s katerim naj bi gradili šole, ceste, zdravstveni dom, bolnišnico, knjižnico in nove prostore za otroško varstvo. V javni razpravi so ničkolikokrat prerešetali referendumski program, dokler končno le niso uskladili želja in potreb z možnostmi. Marsikaj so odložili, od nujnega izločili najnujnejše, da ne bi preveč obremenili občanov. Kar ni prišlo na vrsto zdaj, bo upoštevano v novem referendumskem obdobju. Vsega hkrati ni mogoče uresničiti. Tudi to ljudje vedo, saj so že do zdaj postopoma vlagali v šolstvo, zdravstvo in ceste. V nedeljo bodo občani četrtič glasovali za samoprispevek, ki bo odprl vrata novim naložbam, omogočil boljše zdravstvo, otroško varstvo, celodnevni pouk v osnovnih šolah in dokončno modernizacijo občinskih cest.

Praznik topničarjev

V Dol. Toplicah bo govoril Viktor Avbelj–Rudi, predsednik predsedstva SRS

Ob 35-letnici ustanovitve 1. slovenske artilerijske brigade in krajevnem prazniku bo v nedeljo, 3. junija, ob 11. uri v Dolenjskih Toplicah proslava, na kateri bo imel slavnostni govor predsednik predsedstva SR Slovenije Viktor Avbelj–Rudi. V kulturnem programu proslave, katere pokrovitelj je SGP Pionir, bodo sodelovali godbeniki iz Straže, domači in straški pevski zbor, recitatorji in folkloristi iz Dolenjskih Toplic ter Franc Javornik, solist ljubljanske Opere. Pripravljalni odbor obvešča udeležence proslave, da bo poseben avtobus iz Ljubljane odpeljal s Trga osvoboditve ob 7.30, z novomeške avtobusne postaje pa ob 9.15. Ob jubileju partizanskih topničarjev bo izšla tudi posebna številka „Topničarja", glasila 1. SAB,

CENIJO TRUD – Ob stoletnici šole na Razborju so živečim učiteljem in svojcem Blaža Jurka podelili posebna priznanja.

Obletnica

Sto let šole na Razborju

Razborška podružnična šola je že od leta 1976 zaradi premajhnega števila otrok začasno zaprta. Vaški odbor SZDL je v soboto vseeno pripravil družno s sevniško osnovno šolo Sava Kladnika, kjer si otroci sedaj nabirajo učenost, lepo proslavo stoletnice šole v tem kraju. Hkrati so se spomnili 35-letnice dela partizanske šole in pohoda slavne 14. divizije na Štajersko. Partizanska šola je tu delovala od 1. septembra 1944 do 10. decembra, ko so Nemci oba učitelja, Ano in Rudija Alifa, odgnali v taborišče.

Šola na Razborju je bila kraj, kjer je kar 45 let vzgajal tamkajšnji kleni rod Blaž Jurko, znani ljubitelj bližnje Lisce. Spomine na tega izrednega človeka in nekdanje šolstvo je obudil prof. Jože Bogovič. Za vse učence, učitelje sevniške osnovne šole, rezervne vojaške starešine in borce je bil Razbor tudi cilj uspešno izpeljanega obrambnega dne.

Šolo, ki bo boljša od sedanje

Posavje: krepiti šolske centre tudi v manjših krajih – Malo pripomb združenega dela

Medobčinski svet SZDL za Posavje je 23. maja na Čatežu vnovič razpravljal o novem zakonu o usmerjenem izobraževanju ter javno razpravo podaljšal še do 5. junija.

Več predsednikov oziroma sekretarjev občinskih konferenc SZDL, ki so skušali uvodoma strniti dosedanji potek javnih razprav, je opozarjalo na nekakšen mrtvi tek, ko v združenem delu pričakujejo, da bodo o zakonu rekli kaj korenitejšega šolniki, ti pa pravijo, da bi morali to storiti v združenem delu. Čateškega posveta so se udeležili ravnatelji vseh treh posavskih šolskih centrov, njihove tehtne razprave pa dokazujejo, da v vseh teh kolektivih mnogo razmišljajo o novi ureditvi v šolstvu.

Znani so veliki kadrovski primanjkljaji Posavja. Lojze Štih, ravnatelj krškega šolskega centra, je menil, da je sedanji osnutek tak, da še ni zrel za sprejem. Manjka zakon o osnovni šoli. Ljudje v Posavju so v tesnejšem stiku s sosednjo Hrvatsko. Mnogi ob primerjavi s šolami tamkaj opozarjajo na nujo, da bi bili izobraževalni sistemi v državi enotnejši.

V času, kolikor ga za razpravo še preostaja, bi vsekakor morali seči do delavcev. Mnogi, ki so skušali osnutek zakona pojasniti v kolektivih, opozarjajo tudi na njegovo zapletenost. Očitno se delavci tudi zategadelj težje vključujejo v razpravo. Odprtih vprašanj je še mnogo. Po besedah sekretarja medobčinskega sveta ZK za Posavje Mirka Kambiča se bodo v ZK pomenili tudi s predstavniki sosednjih regij.

A. ŽELEZNIK

Nov način dela funkcionarjev – več med članstvo

Dvodnevni obisk Ilijasa Kurtešija, člana CK ZKS, v novomeški občini

V skladu z novimi delovnimi metodami članov Centralnega komiteja ZKJ se je Ilijas Kurteši, ki je hkrati tudi predsednik srbskih sindikatov, v dveh dneh bivanja v novomeški občini spoznaval z uspehi in težavami, ki jih skušajo premagovati komunisti pri nas. Udeleževal se je sestankov osnovnih organizacij ZK, obiskoval delovne organizacije, kar vse je bilo v obojestransko korist.

Prvi dan obiska je bil navzoč na seji osnovne organizacije ZK v novomeški tovarni avtomobilov IMV, zvečer pa je bil gost sestanka komunistov v krajevni skupnosti Dol. Toplice. Drugi dan obiska je izkoristil za srečanje s komunisti, ki delajo na področju stanovanjskega gospodarstva, mimogrede pa je obiskal še Iskro v Šentjerneju in Labod v Ločni ter se z vodilnimi delavci obeh kolektivov krajši čas zadržal v pogovoru.

Ob tem ko je Ilijas Kurteši na sestankih sodeloval v razpravi, je povsod zlasti poudaril, da je treba v ospredje postavljati naloge komunistov pri stabilizaciji gospodarstva pa zagnano in odgovorno delo članov ZK povsod, kjer se udejstvujejo.

R. B.

Devetič „Krkine" nagrade

Letos 37 nagrad študentom in raziskovalcem podiplomskega študija ter 40 nagrad za dijake srednjih šol Dolenjske – Pri spodbujanju raziskovalnega dela je „Krka" še vedno za zgled

Na dan mladosti, 25. maja, so v prostorih Garni hotela na Otočcu slovesno podelili letošnje Krkine nagrade.

Devetič so bile Krkine nagrade podeljene ob rekordnem odzivu na razpis, zlasti pa je bilo veliko nalog poslanih od študentov ljubljanske, zagrebške, mariborske in beograjske univerze. Od teh je bilo 37 nalog nagrajenih za razna raziskovalna dela s področja kemije, kemijske tehnologije, farmacije, biokemije, medicine, biologije in ekonomije.

Prav tako so se letos izredno lepo odzvali srednješolci s področja Dolenjske, s čimer so pokazali, da se zanimajo za raziskovalno delo ter za „Krko" in njen nagli razvoj. Razpisanih je bilo 10 raziskovalnih tem s področja naravoslovnih ved, kulture in revolucionarne preteklosti, s področja varstva okolja in arheologije. Nekaj nalog je bilo izdelanih s skupinskim delom, kar so še zlasti pohvalili. Podeljenih je bilo 40 nagrad srednješolcem.

Po pozdravnem nagovoru glavnega direktorja „Krke" mr.ph. Borisa Andrijaniča in doc. dr. Mihe Japlja, predsednika sveta Krkinih nagrad, so z nageljni v gumbnicah avtorji prihajali po nagrade in videti jim je bilo, da so svojih prvih raziskovalnih uspehov zares veseli. Kot sta poudarila govornika, pa je namen Krkinih nagrad tudi v tem, da mladi ljudje spoznajo živo resnico: da je raziskovalno razvojna dejavnost miselna nadgradnja družbe in gospodarstva in da so naložbe v kadre najvažnejša stopnica na poti k vsemu novemu.

R. B.

LETOS SKUPNO 77 NAGRAJENCEV – Med 37 visokošolci, ki so letos prejeli Krkino nagrado za raziskovalno delo na raznih področjih, je bilo tudi nekaj domačinov. Med njimi Novomeščan Tomaž Šavelj (na sliki) sprejema prvo nagrado za nalogo s področja biologije. (Foto: R. Bačer)

Zlet v Karlovcu

Tradicionalni zlet bratstva in enotnosti bo 10. junija v Karlovcu

Tradicionalni zlet bratstva in enotnosti, 15. po vrsti, bo letos 10. junija v Karlovcu. Tudi letos bo na njem sodelovalo sedem zletnih področij iz Slovenije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine, z vajo pa se bodo prvič predstavili tudi mladi iz Kragujevca, mesta, ki je pobrateno s Karlovcem. Zlet bo v mesto ob izlivu Korane v Kolpo privabil več kot 10 tisoč udeležencev, z njim pa bodo Karlovčani praznovali tudi 400-letnico ustanovitve mesta.

JAMARSKI TABOR BO TRADICIONALEN

Prvi dolenjski jamarski tabor je bil od 25. do 27. maja v bližini jame Bilpa ob Kolpi, kjer so se pred letom dni smrtno ponesrečili štirje kočevski jamarji. Tabor je pripravil Jamarski klub Kočevje, dolenjski jamarji pa so izkoristili izvrstno priložnost za izmenjavo izkušenj in mnenj o tem, kako delati, da bi raziskali čim več dolenjskega podzemskega sveta.

POLDE MIKLIČ

Inovacije se že obrestujejo

Na republiški razstavi „Inovacije – združeno delo", odprti v Novem mestu, tudi tri naše delovne organizacije – Zlate inovacijske verige kot pomembna moralna spodbuda

V torek, 22. maja, so v avli Ljubljanske banke v Novem mestu odprli republiško razstavo, ki je prej že gostovala v Kopru in Ljubljani. Na njej 26 delovnih organizacij Slovenije prikazuje svoje razvojne in inovacijske dosežke. Med njimi so tudi tovarna Krka ter Iskri iz Novega mesta in Semiča.

Razstavo sta organizirala območna raziskovalna skupnost in Ljubljanska banka. Tesno sodelovanje in združena akcija med tema partnerjema ima za gospodarstvo velik pomen.

Na Dolenjskem je bilo v zadnjih treh letih s sodelovanjem Raziskovalne skupnosti Slovenije, Ljubljanske banke in zainteresiranih delovnih organizacij vloženih 74 milijonov dinarjev v inovacijsko dejavnost. Naložba je dala tudi že lepe rezultate v neposredni proizvodnji, kar se odraža zlasti v kolektivih Krka, Pionir ter v štirih Iskrah: Novo mesto, Semič, Žužemberk in Šentjernej.

Kot je v otvoritvenem govoru poudaril doc. dr. Miha Japelj, predsednik območne raziskovalne skupnosti, so posebne pozornosti vredne številne in pomembne inovacije v Iskrinih tozdih. Moralna priznanja v obliki zlatih inovacijskih verig pa so že prejeli v Iskri Semič za avtomatizacijo pri navijanju in montaži kondenzatorjev, v Iskri Novo mesto za multipulzne usmernike in v Krki za več sodobnih tehnoloških procesov.

R. BAČER

VREME

V drugi polovici tedna se bo nadaljevalo suho in toplo vreme, le občasno bodo ponekod zmerne pooblačitve.

ZUNANJEPOLITIČNI PREGLED

S skromnimi koraki se mir vrača na območje Bližnjega vzhoda in obenem kaže željo, da bi se iztrgal iz meja separatnega miru, sklenjenega med Egiptom in Izraelom. Bitka za dokončno zmago miru bo dolga in boleča, napredka ne bo brez odrekanja in brez ponovnega razvrščanja sil.

Dogodek v petek, ko so Izraelci vrnili Egipčanom glavno mesto Sinajskega polotoka El Aris, priča, da je končno nastopilo obdobje, v katerem je pričakovati globlje posege v razdelitev odgovornosti za mirno življenje na arabsko-izraelskem življenjskem prostoru. Izraelska vojska ni skrivala zadovoljstva, ker se je vračala domov z zasedenega ozemlja, kamor so se po 12 letih izgnanstva začele vračati, še bolj srečne egiptovske družine. Od daleč gledano je to res le drobec v razvoju krize na Bližnjem vzhodu, od blizu pa se kažejo podrobnosti tragedij, ki naj bi bile zdaj pozabljene, da bi bilo mogoče graditi nove odnose med državama.

Osamljen Egipt

Kako potrebni so novi odnosi priča drugi dogodek – trojna pogajanja med Egiptom, Izraelom in ZDA o avtonomiji Gaze in ozemlja ob zahodnem bregu reke Jordan. Egipčani so prepričani, da gre za prekretnico na poti, ki naj prinese sprejemljiv mir, pri čemer računajo na pomoč soudeleženega ameriškega zunanjega ministra Vancea. Kairo vztraja, da morajo biti ZDA še nadalje „enakopraven partner", v čemer vidijo opazovalci željo kairske vlade, da bi pred vsem svetom, še posebno pa pred Palestinci in pred arabskim svetom delila odgovornost zaradi negotove prihodnosti tega naroda z Američani. Cyrus Vance prevzema velik del bremena. Izrael je tudi v Bershebi ponavljal, da ne bo pristal na ustanovitev palestinske države na spornem ozemlju, vsemu svetu pa je znano, Američanom tudi, ta je trajen mir v tem delu sveta odvisen od pravične rešitve palestinskega vprašanja.

Izraelski premier Begin je prišel na pogajanja s predsednikom El Sadatom in ministrom Vancejem oborožen z načrti, o katerih je v njegovem parlamentu tekla viharna razprava. Vprašanje avtonomije v Cisjordaniji in v Gazi je bilo za poslance v Knesetu vprašanje izraelskega obstoja, za Palestince niso našli besede. Na ozemlju, ki ni njihovo, hočejo Izraelci obdržati kontrolo nad „državnim zemljiščem" in nad bogastvom, ki ga v puščavi pomenijo vode reke Jordan. Obdržati hočejo v svojih rokah vse oblike zavarovanja pred zunanjimi in notranjimi nasprotniki, kar na koncu izraelske zamisli o Cisjordaniji in Gazi pomeni, da ne bodo dovolili ustanavljanja palestinske države. Še več, čez pet let, ko bo v skladu s trojnimi načelnimi dogovori nastalo vprašanje suverenosti, bo izraelska vlada zahtevala, da pridejo ta ozemlja pod njeno suverenost.

V Bershebi so razpravljali brez navzočnosti naroda, ki je neposredno prizadet, brez Palestincev. Tako bo tudi v Aleksandriji v začetku prihodnjega meseca, kamor se Izrael tako vsiljivo napoveduje. Palestinskemu narodu odrekajo pravico do resnične samoodločbe. Palestince so tudi tokrat opozorili, da od Menahema Begina in njegovih načrtov nimajo pričakovati karkoli dobrega za svojo nadaljnjo usodo.

Stališče, ki se je izluščilo iz prvih trojnih pogajanj odkar so Egipčani spet postali lastniki Sinaja samo utrjuje obroč osamljenosti, obroč arabskega bojkota okoli Egipta. Vse več je sporočil egiptovski vladi, da zaman čaka na podporo arabskega sveta, še posebno, če bo še naprej paktirala s sovražniki arabske enotnosti in skupne arabske akcije. Primer Sudana, dežele, ki se sicer previdno, vendar odločno obrača od dosedanje podpore Egiptu in njegove, v nekaterih ozirih za Arabce sporne mirovne pobude, priča, da je treba pri iskanju dokončne formule za mir na Bližnjem vzhodu misliti na drugačno zavezništvo kot pa je tisto, ki se kaže v žrtvovanju Palestincev za interese tretjin.

FLORJAN LAJMIŠ

PODOBA OBUPA – Potem ko je v Ugandi predsednik Idi Amin popustil pred jezo ljudstva in se umaknil, je kot hudournik planilo na dan spoznanje v kako obupnem gospodarskem položaju je država. Primankuje vsega, tudi življenskih potrebščin, za katere je treba tudi v glavnem mestu čakati v vrstah. Kdaj se bo gospodarski položaj zboljšal ni odvisno samo od Ugandcev.

Z dinamitom nad divje gradnje

V nevarnosti nezakonito zgrajene obmorske hišice – Kje je bila prej inšpekcija?

V Šibeniku je vse pripravljeno za rušenje okrog 400 od okrog 700 nezakonito zgrajenih objektov – stanovanjskih in vikend hišic, kot tudi zasebnih pristanišč in ograj na področju 65 km dolge šibeniške obale. Posebna ekipa minerjev je začela rušiti nezakonito zgrajene stanovanjske in druge objekte tudi na območju zadrske občine. Tako so začeli uresničevati sklep zadrske občinske skupščine, ki predvideva, da bodo porušili vse nezakonito sezidane objekte na tem območju.

Gradbeni inšpektorji so ves čas na terenu, kjer odkrivajo „divje gradnje" in jih prijavljajo. Na tem območju namreč že leta cvete nezakonita gradnja. Doslej so odkrili že 2723 nezakonito sezidanih hiš. Največ takšnih objektov so zgradili v bližnji okolici Zadra. Zanimivo je, da so posamezniki zidali tudi na zemljiščih, ki so predvidena za gradnjo tovarn in cest, čeprav so vedeli, kaj je v načrtu.

Ustavno sodišče Jugoslavije pa je proučilo vlogo 14 državljanov iz Zagreba, Beograda, Ljubljane in Reke, s katerimi so zahtevali oceno ustavnosti in zakonitosti sklepa o rušenju vikendov v naselju Peroj pri Pulju. Ocenilo je, da je za ta predmet pristojno ustavno sodišče Hrvatske.

Naj obračamo te vesti tako ali drugače, dejstvo je, da so nezakonito zgrajeni vikendi povsod ob obali v veliki nevarnosti. Ob tem pa se nujno zastavlja dvoje vprašanj: kako je bilo možno, da so pred očmi pristojnih v Pulju nezakonito zgradili 500, v Šibeniku 700, v Zadru pa celo čez 2000 hiš. Nič drugače ni bilo v Umagu, v Crikvenici in še kje. Kje so bili med tako imenovano divjo gradnjo občinski inšpektorji in njihovi predpostavljeni in ali bodo zdaj nosili odgovornost za slabo opravljeno delo, za katerega prejemajo plačo?

Zakon je treba spoštovati in ščititi, to je res, toda najslabše ga je moč zaščititi z drastičnim kaznovanjem kršilcev ali z dinamitom. Po toči zvoniti je prepozno.

V. BLATNIK

VEČ DENARJA ZA DRUŠTVA

V zadnjem času je v metliški občini precej večje razumevanje za delo društev in družbenih organizacij, kar nedvomno kaže tudi večja skrb za delovanje teh društev pa tudi bolje urejeno financiranje. Tako je v lanskem letu 34 društev in družbenih organizacij prejelo 1,21 milijona dinarjev, to dejavnost pa so financirali skupščina občine, TKS, kulturna skupnost, socialno skrbstvo in delno otroško varstvo.

TELEGRAMI

DAKAR – V letalski nesreči v bližini Dakarja v Senegalu je izgubil življenje predsednik mavretanske vlade Ahmed Uld Buseif. Potoval je na zasedanje gospodarske skupnosti držav zahodne Afrike. Zasedanje so zaradi nesreče odložili. Ko je premier Buseif dopotoval v Senegal, je nad letališčem v Dakarju divjalo hudo neurje.

MANILA – Tretji teden konference ZN za trgovino in razvoj Unctad se je v filipinskem glavnem mestu iztekel v ozračju negotovosti. Dežele v razvoju, zahodne razvite države in socialistične države še vedno zagovarjajo različna stališča. Začenja se četrti, najverjetneje zadnji teden zasedanja, ki naj bi prinesel okoli 30 resolucij.

ATENE – Evropska skupnost je dobila svojo deseto članico – Grčijo. Zaključenega dejanja – podpisa sporazuma so se udeležili najuglednejši predstavniki dosedanje „evropske deveterice".

KATMANDU – Voditelji prepovedanega nepalskega kongresa in študenti še nadalje zahtevajo obnovitev demokracije v državi, osvoboditev političnih jetnikov in vzpostavitev večstrankarskega sistema. Kralj Birendra je iz bojazni, da se nezadovoljstvo ne bi še bolj razširilo, imenoval komisijo, ki bo pripravila referendum, na katerem naj Nepalci povedo ali so za večstrankarski sistem ali ne.

MADRID – V neki kavarni v neposredni bližini sedeža neofašistične organizacije „Fuerza Nueva", v kateri so se zbrali španski desničarji, je eksplodirala bomba, ki je terjala 10 človeških življenj. Več kakor 40 ljudi je bilo ranjenih. V zvezi z najnovejšo serijo atentatov je španski notranji minister Freire dejal, da sta organizaciji ETA in Grapo povezani, dovolj pa je tudi razlogov za trditev, da so španski teroristi povezani z nekaterimi silami v tujini.

DIREKTOR – NEPROFESIONALEC?

Niti v ustavi niti v zakonu o združenem delu ne piše, da mora biti direktor profesionalec. Majhna OZD niti ne potrebuje poklicnega direktorja, saj to veliko stane. Vsaka organizacija združenega dela ima svojega direktorja, ta pa mora imeti pomočnika, namestnika, planerja in še vrsto drugih ljudi okrog sebe. Nobenih zakonskih ovir ni, da bi bil direktor človek, ki v TOZD dela, direktorsko funkcijo pa opravlja nepoklicno. Vendar si je v sedanjih proizvodnih odnosih še zelo težko predstavljati daljno prihodnost, ko bodo delovni kolektivi lahko brez direktorja, pa naj bo to individualni ali kolegijski poslovodni organ.

tedenski mozaik

„TVOJA SESTRA LUCIETTA" je bilo napisano na črnem traku žalnega šopka, ki so ga položili na grob Angele Lorenzo. Izkazalo pa se je, da pokopana pokojnica ni imela sestre. Lastnik pogrebnega zavoda, 30 letni Carmelo Chiacciaguerra iz Syrakuz na Siciliji se je s tem sam izdal. Policija je ugotovila, da je podjetnik „obnovil" šest od skupno 16 vencev z groba nekaj prej pokopanega Francesca Russa in jih prodal pogrebcem pokojne Angele. Niti toliko se ni potrudil, da bi popazil na napise na trakovih.

V NEKI PERUJSKI GORSKI VASICI so se pojavili štirje tolovaji ter napadli, posili in oropali dve ženski. Družini obeh žrtev sta začeli preganjati razbojnika in ju tudi ujeli. Brez sojenja so ju obesili na bližnje drevo, nato pa so trupli vrgli v prepad, zdaj se 13 članov tega nenavadnega „eskadrona smrti" zagovarja pred sodiščem zaradi linčanja oziroma samovoljnega krojenja pravice.

TRAGIČNO SO SE KONČALE SANJE neke osemletne španske deklice iz Barcelone, ki je hotela leteti kot ameriški filmski junak „superman". Mala Maria Dolores Salcedo se je igrala z vrstniki. Povzpela se je po stopnicah do svetlobnega jaška in se zazibala nad njim. „Zdaj bom poletela kot superman", je dejala in omahnila v globino, preden ji je lahko kdo priskočil na pomoč.

TIHOTAPCI MAMIL NA JUŽNEM TAJSKEM so se odločili za grozljivo metodo pri svojem nečednem kupčevanju. Za tihotapljenje mamil čez mejo v Malezijo že nekaj mesecev uporabljajo – trupla dojenčkov. Zločinci ugrabljajo revnim kmetom dojenčke in jih pomorijo. Iz trupelc odstranijo notranje organe in jih „nadomestijo" s praznimi plastičnimi vrečkami, polnimi heroina. Ženske – tihotapci nato prenašajo „speče" dojenčke čez mejo.

ČRNOPOLTO PREBIVALSTVO ZDA je v minulih osmih letih naraščalo dvakrat hitreje, kakor pa belopolto prebivalstvo. Podatke je objavil ameriški urad za statistiko v Washingtonu. Od leta 1970 do 1978 je prebivalstvo v ZDA narastlo od 204 milijonov na 218 milijonov. Naravni prirastek za črnopolte Američane je 12,6 odst., pri belcih pa je le 5,5 odst. trenutno je 11,3 odst. Američanov črnopolti.

Iz zadnjega Pavlihe

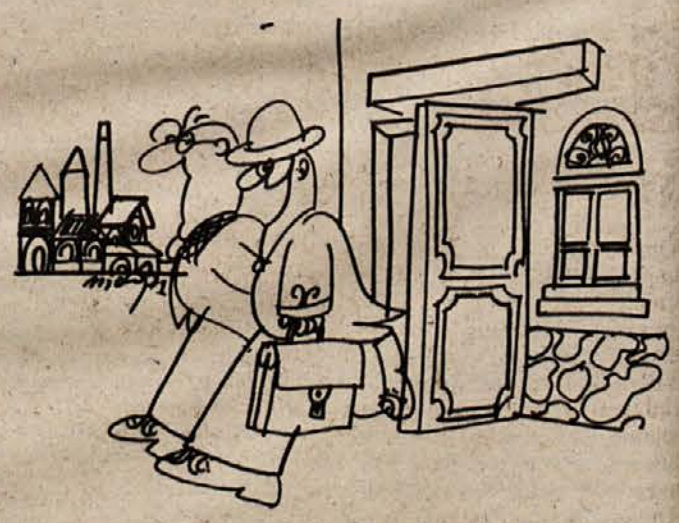

— Odlično smo uspeli: zahtevali smo 90 % podražitve, odobrili so nam 50 %, a v resnici je bilo potrebno povišanje cen samo za 25 %.

Zdaj je velika akcija za čiščenje slovenščine. Odslej ne boste v tovarni več grdo govorili!

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Značilnost tedna, ki se izteka, je živahna družbenopolitična dejavnost Zveze komunistov.

Najprej velja ugotoviti, da so kot kaže, minili časi, ko je naraščala napetost zaradi kupa neopravljenih nalog, ki jih je bilo potrebno pred vročim julijem spraviti pod streho. Človek ima občutek, da smo v letošnjem letu pametneje razporedili svoje samoupravne in siceršnje energije :Zveza komunistov Slovenije ne popušča pri svoji aktivnosti, v ospredje tišči vsa vprašanja

Drugačno poletje

aktualnega gospodarskega položaja, v enaki meri se zavzema za utrjevanje socialistične samoupravne demokracije. Poudarek je dan socialistični zvezi ter njenemu kontinuiranemu razvoju, ki ga je pred leti zarisal dokument „SZDL – danes", ki ostaja frontovska platforma za organizirano, samoupravno izražanje ljudskih, torej družbenih interesov.

Vsa ta vprašanja so bila v ospredju pozornosti seminarjev, ki jih je pripravil ta teden CK ZKS: tekoča gospodarska problematika je bila dana pod lupo tudi na sejah komitejev.

Seminarji, sestanki – drži se jih neprijeten sloves zaprtosti, pogovarjanja, prepričevanja prepričanih . . .

Tokrat ni bilo tako. Oblike „neprijetnega slovesa" so hotele biti tokrat odprta tribuna za dogovarjanje, sporazumevanje. In spet je prišlo do izraza, da Zveza komunistov (so)oblikuje politiko, ki hodi pred, denimo, oblikovalci sporazumov, dogovorov in celo zakonov. Zanimiv je na primer poudarek, da izbor individualnega poslovodnega organa ne sme biti zgolj stvar razpisa, pač pa domišljene in usmerjevane kadrovske politike, takšne, ki izvira iz širših potreb združenega dela.

Takšnih primerov bi bilo mogoče našteti za cel koš, kakorkoli že, tokratna živahna družbenopolitična dejavnost Zveze komunistov dokazuje, kako je mogoče tudi s kratkimi in jedrnatimi, vendar skrbno pripravljenimi sestanki priti do dogovorov, ki sprožajo akcije.

In naprej: veliko osnovnih organizacij ZK ter izvršnih odborov sindikata po vsej Sloveniji je v teh dneh že razpravljalo o pobudi predsedstva CK ZKJ za smotrnejše gospodarjenje. Ne le razpravljalo. Bežen vpogled v vsebino razgovorov kaže, da so kumunisti dovolj samokritično ocenili svoje in delo vseh zaposlenih, da so se na primer, marsikje odločili podpreti pobudo sindikatov, naj do konca leta zmanjšajo stroške poslovanja vsaj za en odstotek.

MILAN MEDEN

SLOVESNOST NA ČATEŽU – Minuli teden so v brežiški občini sprejeli v Zvezo komunistov trideset novih članov. Na svečanost so povabili tudi partijske veterane, ki imajo za seboj nad trideset let dela v ZK, in jim poklonili spominska darila. (Foto: Vlado Podgoršek)

V PRIČAKOVANJU TURISTOV – Da v Beli krajini nimajo posluha za turizem, so se gostje že dostikrat prepričali. Dokaz za to je tudi metliško kopališče, oziroma pričujoči posnetek, ki je bil narejen 23. maja, v času, ko se je ob bregu Kolpe hladilo več kot 50 kopalcev. (Foto: J. Peželj)

PRAVCATA GOBJA DRUŽINA – Tov. Crnkič, ki je zaposlen v ribniškem „Riku", je imel pred dnevi veliko gobarsko srečo, čeprav se kot navdušen gobar sploh ni odpravil po mavrahe. Šest, skupaj zraščenih, je našel kar za tovarniško ograjo. (Foto: Drago Mohar)

REPUBLIŠKI POSVET TEKSTILCEV – V petek je bilo v domu JLA strokovno posvetovanje o problemih slovenske tekstilne industrije. Posvet je odprl predsednik medobčinske GZ za Dolenjsko in direktor Novoteksa Stane Dolenc, 115 inženirjem in tehnikom pa so nato spregovorili priznani strokovnjaki. (Foto: M. Gošnik)

KRŠKO: JUBILEJ GEODETSKE SLUŽBE

V Krškem bo jutri ob 17. uri v delavskem domu, pod pokroviteljstvom Dolenjskega geodetskega društva in izvršnega sveta skupščine občine Krško, proslava in otvoritev razstave ob 35-letnici organiziranega dela geodetske službe v Sloveniji. Geodetsko društvo Dolenjske bo ob tej priložnosti imenovalo po sklepu upravnega odbora društva za častne člane: inž. Franca Juvanca iz Krškega, Ivana Marinčka iz Novega mesta in inž. Miha Žbontarja iz Brežic. Podelili bodo tudi vrsto delovnih priznanj. Razstava ob jubileju geodetske službe je v Krškem v delavskem domu odprta do 7. junija, zatem pa jo bodo prenesli v Novo mesto.

Sejmišča

NOVO MESTO: Kaže, da je že nastopil poletni premor, saj je bilo tokrat naprodaj 349 prašičev, prodanih pa samo 129. Pujski so bili po 750 do 1.000 din, nad tri mesece stari prašiči pa po 1.010 do 1.800 din.

BREŽICE: Na sobotni sejem so pripeljali 478 pujskov, prodali pa so jih 406, kar je precej za ta letni čas. Cena se je gibala med 41 in 42 din za kilogram žive teže.

Da Šentjerneju „ne uide vlak"

Iskana hibridna vezja, pa tudi tekoči kristali, priložnost za nadaljnji razvoj

„Po hibridnih vezjih je po svetu in doma v Jugoslaviji veliko povpraševanje. Prodali bi lahko mnogo več, kakor moremo narediti," je povedal vodja tehnologije v šentjernejskih Hibridih Stane Močnik. Pogovorili smo se z njim zlasti o možnostih te sodobne veje proizvodnje elementov v proizvodnji in na trgu.

Tehnika hibridnih vezij je v bistvu sklop več elementov elektronike za določene namene v profesionalni elektroniki in v izdelkih široke potrošnje. Ima celo vrsto prednosti pred posameznimi elementi. Najvažnejša pa je velika zanesljivost, ki jamči tudi kvaliteto izdelkov. Žal pa se pri nas v elektronski industriji še vse premalo zavedamo velike uporabnosti in ekonomične vrednosti hibridnih vezij, zato jih marsikje še ne uporabljajo. Po svetu jih že zelo veliko uporabljajo v različnih električnih napravah, v elektroniki, zabavni elektroniki, telefoniji in pri izdelavi ostalih profesionalnih elektronskih naprav.

Največji problem v šentjernejski Iskri oziroma v delovni enoti Hibridnih vezij so premajhne kapacitete. Povpraševanje na trgu doma in v tujini je vse večje. Iskra ima vse strokovne možnosti za mnogo večjo proizvodnjo, visoko kvaliteto in zanesljivost, manjka pa strojnih kapacitet. Treba bo porabiti to veliko možnost, sicer bo vlak odpeljal in ušla nam bo še ena velika možnost uveljavljanja doma v Jugoslaviji in na svetovnih trgih.

Predvsem je važno, da so hibridna vezja iz šentjernejske Iskre po tehnološki dognanosti in kvaliteti ter zanesljivosti povsem na svetovni ravni. Zato bo treba čimprej razmisliti o večjih vlaganjih v ta perspektivni plan in tega se v Industriji elementov dobro zavedajo. Prav zato vlagajo vse več v razvojno dejavnost na tem področju. Ker jim doma v Šentjerneju manjka strokovnjakov, so svoj razvoj organizirali z lastnimi strokovnjaki na Inštitutu Jožef Štefan, kjer s pomočjo inštituta in z lastnimi silami skušajo doseči najsodobnejši program hibridne tehnike.

V okviru tega razvoja teče tudi večja razvojna naloga – razvoj tekočih kristalov. To je najsodobnejša tehnična možnost, ki je novost v jugoslovanski elektronski industriji. Tekoče kristale bodo uporabili v več izdelkih na področju elektronike, zlasti v telefoniji in natančnejših in zahtevnejših urah. V šentjernejski Iskri hitijo, škoda, da jim manjka sredstev za večja vlaganja.

FRANC KOTAR

BODOČNOST – Izdelovanje hibridnih vezij.

Nihče na cesti

Ob vpisu v Posavju

Sredi maja so nekateri učenci osmih razredov osnovnih šol v Posavju, ki so se ob predhodnem vpisu odločili za nadaljnje šolanje, prejeli pisma, kjer jim svetujejo preusmeritev na druge šole. Pri brežiškem šolskem centru imajo, denimo, za gimnazijo splošne smeri prijavljenih 15 učencev preveč, v ekonomski srednji šoli pa 19 preveč. Po drugi strani so nekatere šole še znatno premalo zasedene. Za novo poklicno šolo elektro stroke pri krškem šolskem centru je bilo npr. le osem prijav. Prosta mesta imajo tudi v brežiški pedagoški gimnaziji. V tamkajšnji gostinski šoli so dobil-le 18 prijav (prostora je za 30). Prostor je tudi še v sevniški poklicni oblačilni šoli.

Kot pravi Tone Koren pri strokovni službi posavske skupnosti za zaposlovanje v Sevnici, so morali pri šolah, kamor se je ob predhodnem vpisu vpisalo preveč učencev, ravnati po določilih poklicnega usmerjanja. V prvi vrsti je bilo treba upoštevati razpoložljivi šolski prostor, učni uspeh in tudi potrebe združenega dela.

Komisije za vpis učencev nimajo lahkega dela. Kdor je prejel obvestilo z namigom, naj se odloči za kakšno drugo šolo, bo vsekakor razočaran. Vseeno je treba poudariti – to je treba šteti tudi v dobro akciji predhodnega vpisa – da so učenci s tem dejstvom seznanjeni še pred dokončnim vpisom, ko so dejansko na cesti. Kolikor je še časa, se sedaj vendarle lahko še posvetujejo s poklicnimi svetovalci za izbiro druge šole. Ravno zaradi tega naj bi bilo ob letošnjem vpisovanju več reda, vsekakor pa več časa za premislek.

A. ŽELEZNIK

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Te dni potekajo v vseh krajevnih skupnostih v metliški občini sestanki razširjenih odborov krajevnih konferenc SZDL, na katerih je govor o akciji „nič nas ne sme presenetiti". Do konca meseca bodo v vseh krajevnih skupnostih izdelali svoj program, v delovnih organizacijah pa to akcijo vodi sindikat. Na isto temo so uglašeni tudi sestanki društev in družbenih organizacij v občini, kjer še posebno pozornost namenjajo nalogam s področja ljudske obrambe in civilne zaščite.

Milenko KOSANOVIĆ

Kmetijski nasveti

Gnojilo ni hrana za vse

Ob naraščajočem prizadevanju, da bi zmanjšali stroške pitanja govedi, se tudi pri nas vse bolj širi dodajanje uree (sečnine) v živinsko krmo. Račun je preprost: 1 kg te snovi, ki jo poznamo predvsem kot gnojilo, lahko nadomesti v prehrani prežvekovalcev 2,62 kg beljakovin, toliko, kot jih ima 6 kg dobrih oljnih tropin. Kilogram oljnih tropin pa je precej dražji od kilograma uree. Ker se urea uporablja predvsem kot dodatek k silaži in ker prihaja čas siliranja, skrajšano povzemamo aktualen prispevek o tem, kaj se sme in kaj ne, ki ga je v Kmečkem glasu objavil mariborski profesor dr. Dolfe Cizej.

Urea ali sečnina vsebuje 46 odstotkov čistega dušika, ki se v vampu prežvekovalcev (goveda, ovce) sprosti kot dušična spojina amoniak. Ta amoniak porabijo za svojo rast bakterije, ki hitro zrastejo, pa tudi hitro odmrejo in se nato v želodcu razgradijo kot naravne beljakovine ter preidejo skozi stene prebavil kot hrana v kri. Posebej je treba naglasiti, da se to zgodi lahko le v prebavilih prežvekovalcev, zato s sečnino ni mogoče krmiti drugih živali, prašičev, perutnine ali konj.

Vendar tudi pri prežvekovalcih s krmljenjem s sečnino nikakor ne smemo pretiravati. Velja pravilo, da se sme odraslemu govedu brez škode pokladati na dan okrog 30 g uree na 100 kg žive teže. Teletom, ki v prebavnem traku še nimajo dovolj ustreznih prebavnih bakterij, uree ne dajemo.

Kmetje pogosto sprašujejo, ali lahko sečnino mešajo k vsakršni silaži. Odgovor je naslednji: V dobri, mladi travi, ki jo siliramo v maju, je že toliko beljakovin, da je razmerje med škrobno vrednostjo in beljakovinami ustrezno za krave molznice ali pitovno govedo, zato beljakovin ni treba dodajati. Drugače pa je pri koruzni silaži, ki ima še enkrat manj beljakovin kot travna silaža: zato je treba razmerje med škrobno vrednostjo in beljakovinami popraviti v korist beljakovin. Za prakso naj navedemo koristen nasvet: če dodamo na 100 kg pol kilograma uree, dobimo pravilno beljakovinsko razmerje. Pri dodajanju je treba biti zelo pazljiv in natančen, saj mora biti urea enakomerno porazdeljena v vsej silaži, ki je v silosu.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Glede na čas, ko najbolj skrbno škropimo vinograde, da jih obvarujemo pred glavnimi glivičnimi boleznimi vinske trte, peronosporo in oidijem, nadaljujemo z opisom sredstev za varstvo vinogradov. V prometu so še:

Bakreni euparen

ima 15 % bakra in 35 % diklofluanida. Uporabljamo ga v 0,3-odst. raztopini. Deluje proti peronospori in sivi plesni (gnilobi grozdja). Da dosežemo učinek škropiva proti gnilobi grozdja, je treba po cvetenju škropiti s tem sredstvom vsaj štirikrat. Sredstvo se lahko meša z drugimi sredstvi. Karenca je 28 dni pred trgatvijo. Škropivo stane 209,20 din kilogram, 100 litrov škropiva stane 63,40 din.

EuparenWP 50

je razmeroma učinkovit preparat zoper sivo grozdno gnilobo – botrytis. Zoper gnilobo škropimo od drugega škropljenja po cvetenju trte dalje, pa vse dotlej, ko se začenja grozdje mehčati. Pomeni, da s tem sredstvom škropimo še pozneje, ko smo končali škropljenje zoper peronosporo. Škropljenja s tem sredstvom si naj sledijo v presledkih 14 dni. Škropivu je treba dodati pripravke proti oidiju – kosan v 0,1-odst. koncentraciji Škropljenje je uspešno, če porabimo 2000 litrov vode na 1 ha. Pri škropljenju moramo celo trto, predvsem pa grozdje, dobro poškropiti. Karenca je 28 dni pred trgatvijo. Uporaba je 0,2 %. Kilogram stane 264,40 din, 100 litrov škropiva stane 52,90 din.

Micodifol

je zelo učinkovito sredstvo za zatiranje peronospore z daljšim učinkom. Uspešno je tudi še po pojavu te bolezni, ker z njim bolezen hitro ustavimo. Karenca je 30 dni. Uporabljamo ga v 0,20-odst. raztopini. Kilogram stane 142,10 din, 100 litrov škropiva pa 28,42 din.

Orthocid 83

je učinkovit proti peronospori. Fitopatologi ga bolj cenijo kot antracol ali dithan. Karenca je 7 dni. Sredstvo uporabljamo v 0,2-odst. raztopini. Kilogram stane 122,50 din, 100 litrov škropiva pa 24,50 din.

Orthofaltan WP

je prav tako zelo učinkovito sredstvo za zatiranje peronospore. Karenca je 30 dni. Uporabljamo 0,2-odstotno raztopino. Kilogram stane 86,00 din, 100 litrov škropiva stane 17,20 din. To sredstvo je za cuprablavom najcenejše.

KarathaneEC

je prav tako uspešno sredstvo proti oidiju. Na 100 litrov vode damo 0,5 dcl. Liter sredstva stane 177,50 din, 100 litrov škropiva pa 8,90 din.

Bayleton

je novejše sredstvo za zatiranje oidija. Uporabljamo ga v 0,05-odst. raztopini. Uporabimo pa z 2000 litri vode na 1 ha. Sredstvo stane 457,00 din liter, 100 litrov škropiva pa 22,90 din.

Italijanska škropiva

Nekateri vinogradniki ob priliki nakupov v Trstu ali Gorici kupujejo tudi italijanska škropiva. Ta škropiva so: Rame cafari, ki ga uporabljamo v 0,5-odst. raztopini, Cuproscan bleu, ki ga uporabljamo v 0,4-odst. raztopini, Aspor, ki ga uporabljamo v 0,3-odst. raztopini. Vsem tem škropivom je treba dodati kosan. Vsebuje 80 % cineba, nekaj bakra, predvsem pa imajo lepo modro barvo, tako da z njimi poškropljen vinograd izgleda, kot bi ga škropili z galico. Ta sredstva imajo isti učinek kot naša sredstva, npr. antracol ali dithane. Sredstvo stane 2000 do 3000 lir, (80 do 120 din kilogram). Torej niso nič cenejša kot naša.

Folifertil

je posebno sredstvo, s katerim dodatno gnojimo trte preko listja. Priporočljivo ga je uporabljati tik pred cvetenjem in po cvetenju. Od julija dalje tega gnojila ne uporabljamo več, le če je trto poškodovala toča, bomo škropivu še dodali to gnojilo. Folifertila ne smemo mešati z galico in drugimi bakrenimi ter žveplenimi škropivi. Rok uporabe je 5 let. Gnojilo mešamo z ostalimi škropivi (izjema so bakrena škropiva) v 0,15-odst. koncentraciji. Z večjimi količinami bi poškodovali trto. Kilogram gnojila stane 30,25 din. Z njim pa ne moremo nadomestiti rednega gnojenja vinograda, je le dodatek. Ugodne rezultate so s tem gnojilom dosegli pri zdravljenju kloroze. Mineralne snovi tega listnega gnojila se preko listja asimilirajo v 8 do 10 urah, izkoristek mineralnih snovi pa je 90-odstoten.

O insekticidih, ki jih uporabljamo v vinogradu, bomo pisali drugič.

DT

Topničarji so bili nepogrešljivi

Ob 35-letnici ustanovitve 1. slovenske artilerijske brigade — Srečanje bo v Dol. Toplicah

7. maja je minilo 35 let, odkar so sredi hudih bojev enot 7. korpusa z Nemci in domobranci v Laščah pri Dvoru slovesno razglasili povelje glavnega štaba NOV in PO Slovenije o ustanovitvi 1. slovenske atrilerijske brigade. Spomin na to znamenito dejanje, ko so se združili topničarji XV. in XVIII. divizije, bodo preživeli borci počastili 3. junija v Dolenjskih Toplicah.

Že na začetku razvoja NOV se je pokazala potreba po učinkovitem težkem orožju za rušenje sovražnikovih bunkerjev, kajti to nalogo so sprva opravljali hrabri bombaši in se tako podajali v smrtno nevarnost.

Smotrno je bilo vprašanje topništva moč reševati šele po razsulu italijanske vojske septembra 1943, a ne samo zato, ker so partizani takrat zaplenili mnogo topov, havbic, streliva in tehnične opreme, temveč tudi zaradi večje možnosti premikanja in manevriranja topništva.

Septembra 1943 so v XV. diviziji ustanovili dva, v XVIII. diviziji pa en topniški divizion, ki so imeli več vrst topov in havbic. Po slabih poteh so bili premiki težkega orožja, ki so ga vlekli konji, zelo oteženi, zato so bile manevrske sposobnosti omejene. Kljub temu se je topništvo uspešno vključevalo v operativne in taktične partizanske akcije na Dolenjskem in Notranjskem. Težko orožje in strelivo so partizani razmestili na več krajih (Gorjanci, rob Roga v Suhi krajini, Notranjska), topove in havbice pa so po potrebi skrivali tako, da so bila orožja na enem, zapirala pa na drugem mestu.

Pred vsako akcijo so topničarji temeljito pregledali in očistili orožje, njihova udarna moč pa je bila nepogrešljiva v številnih bitkah (najznamenitejše so bile na Turjaku, v Stojdragi, Kostanjevici, Novem mestu, Kočevju, Ribnici, Velikih Laščah, Zdenski vasi, za Štampetov most, Žužemberk, Trebnje, Mirno peč in Tržišče, zaključna akcija pred Ljubljano), ko pa so topničarji spet poskrili težko orožje, so se naprej bojevali kot vse pehotne brigade.

Na začetku so imeli topničarji velike težave s strokovnim kadrom, saj borci do tedaj skoraj še nikoli niso videli topa ali havbice, kaj šele, da bi streljali s težkim orožjem. Zato ne gre pozabiti prispevka tistih borcev, ki so bili oficirji ali podoficirji v starojugoslovanski vojski. Strokovno znanje in izkušnje pri rokovanju s težkim orožjem so hitro prenesli na druge borce in tako so bile topniške enote v kratkem času (kljub izredno težavnim pogojem) sposobne izvrševati tudi najbolj zahtevne bojne naloge.

Topničarji so povsem upravičili zaupanje v njihovo borbeno moč pri številnih akcijah, pokazalo se je tudi, da bi bili brez njih številni napadi manj uspešni, če ne celo nemogoči. Zato so ponosni na svojo vlogo v najtežjih časih revolucije in boja proti sovražnikom, srečanje preživelih borcev 1. slovenske artilerijske brigade pa je vsakokrat pomembna slovesnost in priložnost za obujanje spominov na težke borbe, na slavne zmage, na tovarištvo in junaštvo. Tudi v nedeljo bo tako.

IVAN SOMRAK

Ob vsej poti so si mladi ogledali različne aktivnosti društev

Slavnostni govornik Jože Penca Dečko

Množični pohod po poteh revolucije, tovarištva in spominov

Naprej pod skupno streho

Pomemben sklep: kmetijstva in gozdarstva na Kočevskem ne ločiti — Nujni jasni programi in čisti računi

Interes gozdarstva in kmetijstva pa tudi občin na zahodnem Dolenjskem je, da SOZD Združeno KGP Kočevje obstaja še naprej v dosedanji obliki in obsegu, ker je le tako možno zagotoviti najracionalnejšo porabo družbenih sredstev in najučinkoviteje zavarovati prostor.

Tak je bil 23. maja osnovni sklep skupne seje občinskih komitejev ZK Kočevje in Ribnica, ki so se je udeležili tudi republiški sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Ivo Marek, izvršni sekretar za družbenoekonomske odnose pri predsedstvu CK ZKS Martin Mlinar, sekretar medobčinskega sveta ZK Ljubljana Franc Svetelj, predstavniki ZKGP in občinskega komiteja Ljubljana-Vič-Rudnik.

Na skupni seji so pregledali in ocenili potek razprav v osnovnih organizacijah ZK v SOZD Združenega KGP o usklajevanju samoupravnega sporazuma o združevanju delovnih organizacij v SOZD ZKGP. Kočevski komite je med razpravo zavzel stališče, naj bi kmetijsko in gozdno gospodarstvo še naprej ostalo skupaj, se pravi združeno v SOZD; medtem ko so v tozdu „Jelenov žleb" menili, naj bi se kmetijstvo povezovalo v SOZD po svoji navpični liniji (proizvodnja-predelava-trgovina), gozdarstvo pa spet po svoji navpičnici.

V razpravi je bilo nadalje poudarjeno, da je do drugačnih oziroma celo napačnih stališč prišlo zaradi napačnih oziroma izkrivljenih informacij. Predvsem je bila to krilatica, da gozdarstvo pokriva izgube kmetijstva, kar pa že od leta 1965 ni res, so ugotovili na seji.

Skupna ugotovitev vseh prisotnih je bila, naj torej kmetijstvo in gozdarstvo še naprej ostaneta v istem SOZD. Le taka organizacija obeh panog na tem območju bo namreč zagotovila dobro gospodarjenje z zemljo. Zavreti je treba zaraščanje kmetijskih površin in njihovo spreminjanje v gozd. Pri tem pa bo morala ZKGP oz. občinam pomagati tudi republika, ker je to območje samo kadrovsko in denarno prešibko za večje ukrepe oz. posege.

Ugotovili so tudi, da znotraj takega SOZD ni nobene ovire, da se gozdarji ne bi povezovali po svoji, kmetijci pa po svoji navpičnici. Zelo jasno je treba opredeliti tudi pokrivanje izgub. V načelu naj bi izgubo oziroma izpeljavo sanacije krili le s posojili v okviru SOZD in izven nje.

Nadalje so sklenili, da je treba izdelati nove smernice skupnega razvoja obeh panog in vanje vključiti tudi dohodkovno povezavo po navpičnici in gospodarjenje z vso zemljo. Jasni programi in čisti računi so namreč najboljša osnova za SOZD. Ker pa je bilo v dosedanjih razpravah večkrat poudarjeno, da ima sedanja SOZD tudi pomanjkljivosti, je treba natančno ugotoviti, katere so to, ter jih odpraviti.

J. PRIMC

Drevo bratstva in enotnosti

Srečanje v Dobovi

V Dobovi je bilo minuli teden tretje srečanje bratstva in enotnosti. Pobudo zanj so dali Zagrebčani. Prvič sta se ga udeležili samo dve osnovni šoli, letos pa štirikrat več. Mentorji so pripeljali na srečanje pionirje iz Šenkovca, Zagreba, Sarajeva, Pirota, Kragujevca, Novega Bečeja, Nikšića in Bistrice pri Banja Luki. Pokroviteljstvo nad srečanjem je tokrat prevzel tozd PPV (podjetje za popravljanje voz). Gostom so razkazali delovne organizacije v kraju, Posavski muzej v Brežicah in Čateške Toplice.

Drugi dan bivanja v Dobovi so pionirji zasadili drevesa bratstva in enotnosti v šolskem parku, popoldne pa so prisostvovali proslavi dneva mladosti na športnem igrišču. V petek, 25. maja so jih gostitelji peljali na izlet v Bistrico ob Sotli, v Kumrovec, v Celje in Ljubljano, kjer so položili venec Edvardu Kardelju na grobnico narodnih herojev. Na zaključni prireditvi v soboto so sodelovali pionirji vseh gostujočih šol. Slovo je bilo izredno prisrčno.

J. T.

Tisoče mladih na pohodu

Društvo za športno rekreacijo in telesno vzgojo Partizan in Občinska konferenca ZSMS Novo mesto sta na praznik dneva mladosti pripravila prvi množični pohod mladih k Beceletovi jami.

Skoraj tri tisoč mladih iz novomeških srednjih in osnovnih šol je zjutraj krenilo po Cesti herojev, skozi vasi Graben, Krka, Žihovo selo, Otočec, Stari grad do Beceletove jame, kjer so pod streli okupatorja pred sedemintridesetimi leti padli Vinko Paderšič–Batreja in njegovi tovariši. Na več kot 10 km dolgi poti so si mladi ogledali vojno akcijo enot JLA, enot prve pomoči, veščine potapljanja so jim pokazali člani KPA, ogledali so si tabor Gorjanskih tabornikov, svoje znanje so jim pokazali tudi karateisti kluba JUGOKAI, člani jamarskega kluba, radioamaterji in planinci. Po prihodu na cilj k Beceletovi jami je bil na prostoru pred jamo kulturni program, ki so ga pripravili Glasbena šola Marjana Kozine, godba na pihala, združeni pevski zbor osnovnih šol iz Novega mesta in recitatorji. Slavnostni govornik je bil Jože Penca – Dečko.

S pohodom so mladi počastili svoj praznik in letošnji jubileje SKOJ, KPJ in delavskih sindikatov. Letos je bil tak pohod prvič, želja organizatorjev pa je, da bi postal tradicionalen.

J. PAVLI

Najbolj vročim je proti cilju pomagala tudi voda

Nekateri so si Beceletovo jamo pogledali tudi znotraj

Bogata revolucionarna tradicija na Dolenjskem

Piše: Franček Saje

8

Ko so bile v kočevskem okraju naslednje leto nadomestne volitve, je zmagal liberalni kandidat.

Glavna značilnost teh volitev je, da je klerikalni stranki po večletni agitaciji uspelo zbrati na Dolenjskem le okoli 12 % vseh volilnih upravičencev, ko je svoje privržence pridobivala z verskimi gesli in z gesli proti svobodomislecem. Veliki večini dolenjskih kmetov so bila taka gesla neprivlačna in tuja, ko so jih mučile in trle hude gospodarske skrbi in socialne tegobe.

Zato sta dr. Krek in dr. Šušteršič začela ustanavljati na podeželju posojilnice, konsumna društva in kmetijske zadruge. Šele s temi gospodarskimi ustanovami je klerikalna stranka pridobivala širši krog kmetov, ker jim nihče drug ni nudil nobene pomoči. Do leta 1900 je ustanovila 126 kmetijskih zadrug in 45 posojilnic.

Vendar je ta mreža še prepočasi nastajala in na redko pokrivala podeželje. To se je pokazalo tudi ob državnozborskih volitvah leta 1897, ko je klerikalna stranka med dolenjskimi kmeti dobila zopet le okoli 12 % glasov in se ni torej po dveh letih prav nič okrepila.

Preobrat v razvoju klerikalizma je nastal šele leta 1898. Takrat je ljubljanski škof postal dr. Jeglič, ki je z ostro cerkveno disciplino, kazenskimi prestavitvami in drugimi ukrepi lomil odpor mnogih duhovnikov do političnega dela. S tem je v kratkem dosegel, da je duhovščina načrtneje šla na politično delo in organiziranje raznih društev.

Kljub temu še nekaj časa ni bilo jasno, kolikšen uspeh bo dosegel klerikalizem. Na zaupnem posvetovanju 4. decembra 1899 so dekani in drugi xduhovniki takole ocenili politični položaj, kot je o posvetovanju škof Jeglič napisal v svoj dnevnik:

„Poročevalci so konstatirali, da se res liberalizem in mrzlota proti cerkvi širi, širijo pa gostilničarji in učitelji; silno pogubno deluje „Slov. narod", dobro vpliva Domoljub. Izreklo se je, da mnogi duhovni premalo delajo, ne ovirajo slabih vplivov, ne širijo dobrih novin . . . Javno mnenje je proticerkveno . . ."

Na posvetovanju so sprejeli vrsto sklepov za okrepitev klerikalne propagande in organizacije, „kot priprava za katoliški shod naj se osnujejo čez in čez po deželi cerkvenopolitični shodi . . ."

Klerikalna stranka je slovenskim kmetom ponujala različne zadruge in posojilnice ter jim obljubljala še veliko drugega, če bo prišla na oblast. To ponudbo in obljube so kmetje spremljali ter v vse večjem

Dr. Karel Slanc (1851–1916), odvetnik v Novem mestu, publicist in socialnodemokratski agitator na Dolenjskem

številu glasovali za klerikalno stranko.

Liberalna stranka pa je premlevala protiklerikalno gonjo, s katero si obubožani kmetje niso mogli prav nič pomagati. Liberalni voditelji so že tedaj čepeli v zapečku in godrnjali nad klerikalnim zmajem, ki so ga s svojo brezbrižnostjo pomagali sami ustvariti, ker so že vnaprej kapitulirali pred komaj nastajajočo klerikalno stranko.

Socialna demokracija se je po skoraj treh desetletjih preganjanja in zatiranja komaj toliko opomogla, da je začela izdajati svoje časopise in v glavnem organizirala slovenske delavce. Za kmete pa ni imela niti dovolj sil niti dovolj razumevanja.

Nasprotno pa primera na volitvah leta 1900 v Mirni peči in Mokronogu opozarjata, da je bila socialistična ideja že takrat za kmete privlačna. Čeprav je bil v obeh občinah le po en sam spreten socialistični agitator, jima je uspelo zbrati relativno oziroma celo absolutno večino glasov.

Socialna demokracija je po volitvah leta 1900 opuščala politično delo na Dolenjskem. S trebuhom za kruhom sta odšla tudi prva socialistična agitatorja iz Mokronoga in Mirne peči. Zato so prve socialistične skupine na Dolenjskem razpadale. Prav tako so usahnili tudi dopisi v „Delavcu – Rdečem praporu".

Nepretrgano zvezo v socialističnem gibanju na Dolenjskem je v glavnem vzdrževal le novomeški odvetnik dr. Karel Slanc, ki je razvijal vsestransko dejavnost. Od novembra 1899 do septembra 1900 je vsak mesec redno denarno podpiral pisatelja Ivana Cankarja in v računski knjigi zapisal: „Ne bo nikoli kaj imel in naj se ne tirja." Hkrati je spomladi 1900 Cankarju svetoval, naj napiše socialno tragedijo o razmerah na Dolenjskem. Cankar je njegovo idejo sprejel in mu odgovoril:

„V svojem zadnjem pismu ste mi dali izvrsten svet; mislil sem na to stvar že prej. Ravno iz najubožnejših dolenjskih krajev, ki so bili nekdaj premožni in ki zmirom bolj propadajo, bi se dala pisati imenitna socialna tragedija. A za to reč bo treba še študij – ne namreč iz knjig. Pozneje – morda že prihodnje leto, se bom stvari lotil."

Cankarjev odgovor Slancu pa ni bil le vljudnosten. Dr. Alojzu Kraigherju je namreč 19. avgusta 1900 Cankar pisal, da mu ta misel „ne da miru in kadar mi pride na um, me napravi čudovito nervoznega. Predno se lotim te stvari, pojdem prej za nekaj časa v domovino, na Dolenjsko in Notranjsko. Pisati hočem kmečko dramo; tisti žalostni vsesplošni bankrot našega ljudstva, posebno po dolenjskih vaseh, je nekaj tragičnega; vrši se počasi in komaj vidno, ali zato je še pretresljiveje. In malokdo vidi, koliko dramatičnega je v tem propadanju; ta strašna pasivnost je nekaj velikanskega . . .

Cankar ni napisal zamišljene kmečke drame, pač pa je sam dr. Slanc začel pisati o reševanju kmečkega vprašanja. Januarja 1905 je objavil v „Rdečem praporju" daljši članek „Kmetijske šole", zatem pa v posebni prilogi „Rdečega praporja", ki jo je sam finansiral, serijo člankov „Zadruga na kmetiji".

Te članke je dr. Slanc kasneje združil in dopolnil ter objavil v knjigi „Zadruga in njen pomen v razvoju človeštva", ki jo je leta 1913 izdala goriška Socialna matica. V knjigi je dr. Slanc razložil svoje socialistične nazore in povedal, zakaj je postal socialist:

„Slovenci smo do 3/4 prebivalstva kmečki narod. O nastanku industrije v naših krajih ne smemo mnogo sanjariti. Slovenci smo gledate struje gospodarstva zamudili brez že dolgo pred svojim časom . . . Ali kolikor toliko bo tudi pri nas industrije . . . Toda glavni vir našega bogastva ali pa naše bede bo tudi v bodoče kmetija. Dobro urejena kmetija je tudi lahko proizvajalka milijonov vrednosti in velikega premoženja . . . Omikanejši Slovenci smo pa doslej ta kmetski stan malo upoštevali. To, da spravimo svoj jezik v šole in urade, nam je bilo dolgo edini ideal. Prezrli smo pa, da je gospodarstvo vsebina in temelj vsemu drugemu. Meščana ni bilo treba jačiti, kmetu je bilo treba ustvariti, kar more storiti združena ali strankarska inteligenca narodovo gmotno in duševno . . ."

Uresničitev tega je dr. Slanc videl s pomočjo socialne demokracije v socialističnem zadružništvu. V knjigi prikazuje dr. Slanc razvoj zadruge, ne misli v svetu in ugotavlja, da „kmet sploh ne more obstati brez vzajemne pomoči; kmet je po svojem delu zadrugar." Nato slika propadanje kmeta v kapitalizmu in kaže na rešitev.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Pisma Uredništvo Dolenjskega lista

TONE PAVČEK MED NAMI

V ponedeljek, 21. maja, smo imeli na OŠ Milka Šobar–Nataša Novo mesto podelitev Župančičevih bralnih značk in priznanj. Letos je tekmovalo 154 učencev od 3. do 8. razreda. Pripravili smo kratek kulturni program, večji del proslave pa smo posvetili našemu gostu, pesniku Tonetu Pavčku, ki se nam je predstavil s svojimi pesmimi, nato pa je odgovarjal na številna vprašanja učencev. Tekmovalcem je podelil tudi priznanja in značke. Na koncu nam je pesnik podpisoval knjige in priznanja, kar nam bo lep spomin na to srečanje.

Najmlajši bodo imeli podelitev Cicibanove značke v juniju.

ANDREJA KOCJANČIČ, 8.a
OŠ Milka Šobar–Nataša
Novo mesto

BRALI SMO LITERARNE PRISPEVKE

Prvega srečanja mladih književnih ustvarjalcev, ki je bilo 17. maja v ljubljanskem Pionirskem domu, sva se udeležila tudi dva učenca iz kočevske osnovne šole. Po pozdravnem govoru književnika Lojzeta Kovačiča smo osnovnošolci brali svoje prispevke. Mihec Petrovič je za to priložnost pripravil spis „Majsko srečanje", sam pa sem prebral pesmi „Pomlad 1941" in „Aprilsko vreme". Vsi nastopajoči smo morali odgovoriti tudi na vprašanje, zakaj pišemo.

PETER BESAL
OŠ Kočevje

SPREJEM ZA NOVE MLADINCE

Tudi ob letošnjem dnevu mladosti so kostanjeviški osmošolci pripravili slovesnost, na kateri so ob kulturnem programu učence 7. razredov sprejeli v ZSMS. Sprejema smo se udeležili tudi predstavniki OO ZSMS Gorjanci. Novim mladincem smo na kratko označili naloge mladinske organizacije, v pogovoru pa smo zvedeli veliko zanimivega o delu OO ZSMS na kostanjeviški osnovni šoli, ki je zelo uspešna pri izvenšolskih dejavnostih.

Za OO ZSMS Gorjanci
STANKA JURČIČ
in TATJANA SINTIČ

OBČINSKO TEKMOVANJE „OD SKOJ DO ZSMJ"

V metliški kinodvorani je bilo 19. maja zaključno tekmovanje „Od SKOJ do ZSMJ". Pomerile so se ekipe podzemeljske osnovne šole, Slamne vasi, Jugorja ter domače osnovne šole in Kmetijske zadruge. Vprašanja so bila zelo težka, zmagala pa je ekipa Kmetijske zadruge. Za popestritev tekmovanja so med posameznimi sklopi vprašanj nastopili harmonikar, recitatorka in kitaristka.

CVETKA ROJER
novin. krožek
OŠ Metlika

ZA VEGOVO PRIZNANJE

19. maja je bilo v metliški osnovni šoli tekmovanje iz matematike za srebrno Vegovo priznanje, na katerem so se v znanju pomerili učenci šestih, sedmih in osmih razredov iz Bele krajine. Po opravljenih nalogah smo nestrpno pričakovali razglasitev rezultatov. Prvi trije so dobili lepe nagrade. Prvak osmih razredov bo sodeloval na republiškem tekmovanju za zlato Vegovo priznanje, ki bo v Ljubljani.

DUŠKA VRANIČAR
OŠ Metlika

TABORNIKI NA PRIMOSTKU

Taborniki iz osnovne šole Metlika smo se udeležili izleta na Primostek, kamor nas je vodila pot ob Kolpi, čez zelene travnike in skozi gozdove. Na cilju smo obiskali tudi staro ženico, ki nam je pripovedovala o dogodkih iz NOB.

MIRA VRANIČAR
OŠ Metlika

OBISK V MUZEJU IN V MLEKARNI

Učenci osmih razredov osnovne šole „Jurij Dalmatin" iz Krškega smo si pred kratkim na ekskurziji v Ljubljani ogledali naravoslovni muzej ter obrate Ljubljanskih mlekarn. Tam so nas presenetile težke delovne razmere, v katerih morajo delati mlekarski delavci. Šli smo tudi skozi oddelek, kjer delajo sladoled. Delavci so nam podarili škatlo sladoleda, ki je bila kaj hitro prazna.

IRENA KOŽUH
novinarski krožek
OŠ Jurij Dalmatin
Krško

USPEŠNI MLADI FOTOGRAFI – Nedavno tega so v Bohinjski Bistrici odprli XX. republiško razstavo pionirske fotografije. Diplomi sta prejeli tudi Gorana Hribar in Janika Zupančič, članici foto krožka novomeške osnovne šole „Katja Rupena." Stojan Pelko in Marko Šprajcar, ki sta tudi člana omenjenega foto krožka, pa sta osvojila 2. in 3. mesto na natečaju republiške konference klubov OZN. Fotografije, s katerimi sta tekmovala, so bile ubrane na temo „Življenje ljudi v svetu". – Na posnetku: fotografija „Pihanje" je delo G. Hribar.

Alarm, tokrat v Vavti vasi

Obrambni dan z geslom „Nič nas ne sme presenetiti"

V okviru akcij „Nič nas ne sme presenetiti" potekajo tudi letošnji obrambni dnevi po osnovnih in srednjih šolah novomeške občine. Med najaktivnejše prav gotovo sodijo pionirji šole v Vavti vasi, ki redno obiskujejo in aktivno delujejo v obrambnih krožkih. Na obrambni dan, ki so ga izvedli v soboto, 26. maja, so se pripravljali sedem sobot zapored in dokazali, da bodo v primeru vojne še kako lahko pomagali domovini.

Vaja se je odvijala pred šolo in so v njej sodelovali člani ZRVS Straža, kot organizatorji vaje, gasilci iz Vavte vasi, delavci tovarne Novoles in krajani. Po značnem napadu so učenci storili vse potrebno in kar najhitreje zapustili poslopje. Po koncu nevarnosti so stopili pionirji s svojimi starejšimi tovariši v akcijo. Z delom je pričela tajna radijska postaja, propagandna služba, izvidniška skupina, reševanje poškodovanih, gašenje požarov in še kaj. Navdušena nad delom je celotna ekipa opravila delo predčasno in nadvse uspešno, za kar ima veliko zaslug tudi vodja vaje rezervni kapitan I. razreda Venčeslav Mervar. J. P.

REŠEVANJE NAVIDEZNIH PONESREČENCEV – Po letalskem napadu je bil del šole v Vavti vasi porušen, pod ruševinami pa ranjenci s težkimi poškodbami in jim je bilo potrebno kar najhitreje priskočiti na pomoč. Danes vaja, jutri pa bo lahko šlo zares. (Foto: J. Pavlin)

Makadam onesnažuje Zbure

Kdo je gluh za pritožbe vaščanov ki vdihujejo prah in izpušne pline? – Sami bi prispevali za asfalt

Vas Zbure ima to smolo, da se razporostira ob križišču cest, ki vodijo v Šmarjeto, Mokronog in Škocjan, nenehen razvoj motorizacije pa že spravlja v obup ljudi, saj nam prah in izpušni plini iz dneva v dan bolj onesnažujejo življenjsko okolje.

Na dan gre skozi vas okoli 30 avtobusov, veliko težkih tovornjakov in seveda osebnih avtov, motorjev in traktorjev, za vsemi pa se valijo gosti oblaki prahu. Promet je tak, ko da bi bile ceste in križišče asfaltirane, pa niso, zato se vaščani sprašujemo, zakaj odgovorni nič ne ukrenejo, da bi dobilo asfaltno prevleko vsaj križišče in tisti deli cest, ki vodijo mimo hiš.

Na zboru volilcev sredi aprila smo bili vaščani spet za to, da tudi sami prispevamo nekaj denarja, zato se čudimo, zakaj nam noče nihče iti na roko. Menimo, da bi s skupnimi močmi lahko posodobili ceste tam, kjer je onesnaževanje najbolj pereče, in šele zatem asfaltirali ceste v celoti. Pred leti smo že veliko prispevali za ureditev vodovoda, skoraj sami si postavljamo gasilski dom, prispevek, ki smo ga pripravljeni vložiti za to, da ne bi vdihavali prahu, pa tudi ne bi bil majhen. Bodo naše pritožbe še dolgo zaman?

VAŠČANI ZBUR

Kje se promet še zatika

Križišče pred novim Hotelom Sremič v Krškem bi morali razširiti – Težave s parkiriščem niso nerešljive

Dve leti sem že v Krškem in z veseljem opažam, kako se mesto modernizira in širi. Čeprav je promet drugače dobro urejen, pa mislim, da je križišče pred novih Hotelom Sremič problematično. Na tem križišču je promet zelo živahen, zato ni nič čudnega, če prihaja tudi do nesreč. Križišče bi bilo nujno treba urediti.

Za prvo silo bi bilo dobro, če bi križišče semaforizirali. Vendar bi taka rešitev zadoščala le za kratek čas. Zares bi prometni problem rešili le z razširitvijo ceste na račun parkirišča pred hotelom. Parkirišče je sicer že zdaj včasih pretesno za številne avtomobile, saj od časa do časa zaparkirajo celo vhod v hotel, vendar mislim, da bi z ustrezno redarsko službo uredili tudi parkiranje na nekaj manjšem parkirišču.

Prepričan sem, da je treba ta prometni vozel odpraviti. V Krško že prihajajo turisti, še več pa jih bo prihajalo v naše mesto, ko bo začela delati prva jedrska elektrarna.

S. DJOZIČ
Krško

PRED SPREJEMOM

V začetku maja smo se vsi učenci sedmih in osmih razredov udeležili predavanja „Mladi na Dolenjskem med NOV", ki je bilo v okviru počastitve letošnjih pomembnih jubilejev. Govorila nam je revolucionarka in skojevka Vilma Pirkovič. Predavanje je koristilo članom ZSMS in tistim, ki jih bodo v mladinsko organizacijo šele sprejeli.

BOJANA VIDE
OŠ Martina Kotarja
Šentjernej

NA TEKMOVANJU

17. maja je bilo v Krškem tekmovanje o poznavanju SKOJ in ZSMS. Udeležilo se ga je 15 ekip, med njimi tudi izbrana vrsta iz Podbočja. Komisija je po nastopih ugotovila, da smo se na prireditev dobro pripravili, ekipa Podbočja pa je bila četrta.

MILENA KUHAR
Podbočje

ZA POKAL AZS

Na področnem atletskem prvenstvu v Brežicah sva nastopila tudi dva učenca iz osnovne šole Artiče. Na prvenstvu sva bila uspešna, tako da sva se domov vračala zadovoljna. Zapišem naj, da smo bili tekmovalci brežiške občine najboljši in smo osvojili 1. mesto.

IGOR HODE
OŠ Artiče

ORFEIKA PRI SODNIKU?

V Novo mesto, ki je v zadnjem času postalo pravcata Meka za estradne umetnjakarje in cirkusante, danes prihaja tudi „Festival mondiale del circo Moira Orfei". O naivnosti dolenjskega življa, ki se da tako zlahka pretentati in za ceneno zabavo odšteje nemalo denarja, ne kaže izgubljati besed. Upamo pa, da vsi novci, ki jih bodo do nedelje iztržili cirkusanti Moire Orfei, ne bodo kapnili le v mošnjiček Orfeike. Slednja si je s tem, da je okolico in nekatere ulice in podvoze trdno oblepila s kričečimi plakati, prav gotovo zaslužila sprejem pri sodniku za prekrške. Tak sprejem pa običajno ni zastonj.

„TABORNIKI ZBOR – NAŠ POZDRAV TITU!"

24. maja zvečer, smo se člani Odreda gorjanskih tabornikov zbrali na tradicionalni akciji v čast dneva mladosti in Titovega rojstnega dne. Kot tisoči tabornikov širom po Jugoslaviji smo v mraku prižgali taborni ogenj v Ragovem logu. Po pozdravu in počastitvi delovnega in življenjskega jubileja predsednika Tita smo pripravili kulturno zabavni program.

25. maja se je 40 članov odreda udeležilo pohoda k Beceletovi jami,

MARUŠA PEZDIČ

pisma in odmevi

Še: Kateri Črni potok je pravi

Napaka je v leksikonu

V različnih virih je različno navedeno, iz katerega Črnega potoka je doma kipar Lojze Lavrič. Da bi prišli s tem na jasno, sem se poslužil podatkov iz II. knjige Krajevnega leksikona Slovenije, ki je izšla 1971 pri Državni založbi Slovenije. V poglavju opisa krajev občine Kočevje sta na strani 219 opisa dveh vasi, in to: Črnega potoka pri Dragi, oziroma kot mu nekateri pravijo, pri Čabru, in Črnega potoka pri Kočevju. Podrobno sta opisani obe vasi. Pri opisu Črnega potoka pri Dragi ni nobene pripombe ali navedbe o Lavriču. Naveden pa je pri opisu Črnega potoka pri Kočevju in je izrecno poudarjeno: „Od tod doma Lojze Lavrič (r. 1914), kipar in slikar."

Takoj po izidu mojega članka v Dolenjskem listu št. 18–19 z dne 10. maja 1979 se je oglasil pri meni vaščan iz Črnega potoka pri Dragi ter mi pojasnil, da je moja navedba o Lavričevem rojstnem kraju napačna in želi popravek. Ko sem mu pojasnil, da je podatek vzet iz Krajevnega leksikona Slovenije, mi je pokazal več slik, na katerih je bil slikan Lojze Lavrič s sovaščani in zraven tudi on sam, ki je bil Lavričev sosed. Na to napako bom opozoril tudi urednika leksikona. Torej je sedaj neizpodbitno dokazano, da je Lojze Lavrič rojen v Črnem potoku pri Dragi.

Tako se je na pobudo vaščanov Črnega potoka razvozlala nejasnost. Ker ne želim, da bi bili o pokojnem kiparju Lojzetu Lavriču kjerkoli napačni podatki, oziroma da bi komurkoli delal krivico, dajem to pojasnilo.

ANDREJ ARKO
KOČEVJE

SEM POZABLJENA

Krajevni odbor ZB NOV Šentjernej odgovarja na članek z dne 10. 5. 1979 z naslovom „Sem pozabljena".

Opravičujemo se Tončki Delak roj. Strajnar, Senožeče 110, ker je po poznajših ugotovitvah tudi ona bila poleg ostalih imenovanih vaščank, ki so v tistih usodnih dneh nemške ofenzive reševale naše borce na ta način, da so jih obveščale, kje se nahaja sovražnik, in tako obvarovala marsikatero življenje, pozneje pa preskrbele, da je bil za padle borce narejen zapisnik in da so bili zatem pokopani na pokopališče v Grobljah.

Upamo, da bo imenovana oprostila tej naši napaki, ker se po 36 letih stvari pozabijo in marsikatero važno dejstvo ni več poznano. Odbor

RAZGIBAN DAN MLADOSTI

Za dan mladosti so se novomeški gimnazijci pomerili s črnomaljskimi v odbojki in rokometu. Prijateljsko srečanje se je nadaljevalo z nastopom dijakinj, ki so ob klavirskih skladbah prebirale svoje pesmi. Nastopili so tudi gimnazijci iz Kočevja, ki so se predstavili s plesnimi in pevskimi točkami. V popoldanskem času je bila na gimnazijskem igrišču slavnostna prireditev, na kateri so nastopili mladinci raznih šol, vojaki in otroci iz vrtcev. I. GRAHEK

Še: Lovska škoda buri kri

Pripombe upravnika lovišča „Žitna gora" v Suhi krajini na članek s tem naslovom

V Delu je bil 18. maja 1979 na četrti strani objavljen prispevek „Izkopana bojna sekira", za katerega menimo, da na enostranski in s tem lovski organizaciji škodljiv način prikazuje problematiko škode, povzročene od divjadi v lovišču „Žitna gora" v Suhi krajini, s katerim upravlja Lovska zveza Slovenije. Članek s podobno vsebino je bil 10. maja 1979 objavljen tudi v Dolenjskem listu pod naslovom „Lovska škoda buri kri".

Uprava lovišča „Žitna gora" si je vedno prizadevala za dobre odnose s kmetovalci, to pa lahko podpremo tudi z dokazi. Dobro se namreč zavedamo, da je ohranitev kmetijstva tudi eden od pogojev za ohranitev divjadi.

Škode od divjadi ne obravnavamo kot nujno zlo, pač pa imamo pred očmi tudi suhokranjskega kmeta, trmastega in čustveno navezanega na trdo delo svojih rok. Kaj mu je naša družba dala doslej? Možnost, da vstaja ob štirih in da je ob šestih lahko na delovnem mestu v Litostroju ali v Novolesu ter da se pozno popoldne posveti še kmetiji. Vest odgovornih pa je mnogo mirnejša, ko kažejo na divjad – krivica socialnih razlik. Pa je takih Suhih krajin še več, tudi tam, kjer divjadi skoraj ni.

Tudi v Suhi krajini smo priča opuščanju kmetijskih površin, s tem pa se škode od divjadi ob nespremenjenem številu še bolj zgoščajo. V prizadevanjih za zmanjševanje škod od divjadi se vse več vlaga v biotehnična dela, to je v ukrepe za izboljšanje naravne prehrane divjadi in v preventivno krmljenje. Uporabljajo se tudi različna zaščitna sredstva.

Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč je vprašanje škod opredelil: kmetovalec mora uporabljati zaščitna sredstva, ki mu jih preskrbi, oz. kupi lovska organizacija.

Preseglo bi okvir tega članka, če bi naštevali vse pobude in aktivnosti, katere je lovišče „Žitna gora" želelo izvajati preko krajevne skupnosti Hinje. Prvi predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih obveznostih in pravicah, ki se nanašajo na vprašanje škod in izvajanje zaščitnih ukrepov, je bil predložen že v letu 1978. Sporazum pa še do danes ni podpisan, čeprav je bil v krajevni skupnosti že obravnavan in usklajen, tako je lovišče v lanskem letu vse preventivne ukrepe urejalo neposredno s posameznimi kmeti, zvečine v obojestransko zadovoljstvo. Naleteli pa smo tudi na primere, ki so najbrž edinstveni v Sloveniji, da je kmet odklonil uporabo električnega pastirja, kar seveda vzbuja različne dvome.

Končno ne pozabimo, da smo pri obračunavanju odškodnin v letu 1978 odklanjali vse pretirane zahtevke in uporabljali podatke o hektarskih donosih iz „Statističnih podatkov o kmetijstvu" (četrti zvezek – izdal Zavod za statistiko SR Slovenije – maj 1978) in pa cene, katere nam je posredovala strokovna služba SOB Novo mesto. Obračunska cena za kilogram koruze 3,20 din je bila na upravičeno zahtevo kmetov povečana na 5,30 din. Tako je lovišče „Žitna gora" v letu 1978 izplačalo 160.000 din odškodnin, 80.000 din pa je bilo vloženih v nakup zaščitnih sredstev.

Inž. BLAŽ KRŽE

DALA SEM ŠOPEK TITU

10. maja letos sem doživela nepozabne trenutke: izročila sem šopek našemu dragemu maršalu Titu. To ime nam veliko pomeni, vsi ga poznamo, vsi spoštujemo. Ko sem čakala na veliki trenutek, kar nisem mogla verjeti, da bom res stopila pred velikega borca za mir in srečo vseh naših ljudi.

Ko se je približal sprevod s Titom, sva z Damjanom stopila na sredo ceste. Sprevod se je ustavil. Tito je odprl okno in odložil rokavice. „Dobrodošel, tovariš Tito!" ga je pozdravil Damjan, jaz pa sem mu izročila šopek. Tito mi je podal roko. Ves čas pozdravnih besed predsednika skupščine krške občine sem strmela v Tita; zdel se mi je vesel, srečen. Srečanje je prehitro minilo.

Brigita Škrabar, 8.a
OŠ Jurij Dalmatin
Krško

Pasja steklina se bliža

Ukrepov za njeno preprečevanje lastniki psov ne upoštevajo

Časopis Delo opozarja ljubljanske občine v sestavku „Pse na vrvice" takole: „Steklina je potrkala na vrata Ljubljane. Prodrla je celo do Trzina. Slovenci smo pripravljeni (na papriju) pričakati virusni napad, o katerem smo že lansko jesen brali, da je zajela severovzhodno Slovenijo."

V kočevski občini je bil na zadnji seji občinske skupščine sprejet odlok, ki določa tudi, kako zajeziti to nevarnost. Cepljenje psov se je že začelo, vse drugo pa je trenutno le še na papirju. Določila, kot so na primer, da je treba voditi pse na vrvici, o nagobčnikih in odstranjevanju necepljenih psov-potepencev, se zde nekaterim odveč in se jim posmehujejo. Njihovi ljubljenčki menda sploh ne morejo dobiti stekline? !

Kaže, da je ljudem, posebno pa lastnikom psov, malo znano, v kakšnih mukah umira človek, ki je po brezbrižnosti drugih dobil steklino.

ANDREJ ARKO
KOČEVJE

emonin kotiček

Maximarket v znamenju poletja

Današnji obhod po trgovski hiši Maximarket v Ljubljani sem posvetil večinoma tistim potrebnim dopustniškim drobnjarijam, ki le redko najdejo prostor v Emoninem kotičku, so pa več ali manj nujni pripomočki, brez katerih si ne moremo predstavljati udobnega dopusta. Ne smemo pa trditi, da jih v vsakdanjem življenju ne moremo uporabljati.

Ker sem pričel obhod v kletnem prehodu, kamor ponavadi najprej stopim iz podzemne garaže, kjer je avto parkiran lepo v hladu, sem se ustavil v oddelku „Moda mm". Rad bi opozoril na novo pošiljko poletnih oblačil priznanih modnih proizvajalcev. Ko boste obiskali „Modo mm", boste lahko kupili tudi različne modne dodatke. Ne pozabite pa, da so vam na razpolago vsak dan razen sobote v popoldanskem času modne svetovalke. Modno svetovanje pa ne služi samo trenutnemu nakupu. Sodi namreč tudi v modno izobraževanje in spoznavanje, kakšne oblačila vam najbolj pristajajo.

V kletni etaži vam priporočam nakup ličnih steklenih izdelkov steklarske šole iz Rogaške Slatine iz dimnega stekla v rjavi, zeleni in sivi barvi. Če imate smisel za kombinacije barv in oblik, boste lahko v isti barvni skali skompletirali kozarce, vaze, skodelice za kompot in sladoled ter pepelnike. Sodobno oblikovani stekleni izdelki iz dimnega stekla so okras vsakega stanovanja, so pa na prodaj samo v trgovski hiši Maximarket.

O opremi za kampiranje sem pisal že v prejšnjem Emoninem kotičku. Rad pa bi vas opozoril, da ne bo odveč, če se boste čimprej odločili za nakup. Odkril pa sem še nadvse praktično pripravo (steklenico) za plinsko stepanje smetane. Na dopustu, posebno v kampu, vam bo ta naprava posebno dobrodošla, saj boste lahko družinici in obiskovalcem postregli s kavico s svežo stepeno smetano. Uporaba je nadvse preprosta: v steklenico zlijete 1/4 litra sladke smetane, zaprete pokrov, s spodnje strani s posebnim dodatkom vtisnete v steklenico plin N_2O (dušikov monoksid), ki ga kupite poleg steklenice v bombicah, malo potresete, steklenico obrnete in s pritiskom na izhodno cevko izbrizgate stepeno smetano v kavico, sadno kupo, sladoled ali kakšno drugo sladico. Ta nadvse praktična priprava je premamila tudi mene, da sem jo kupil, saj stane samo 94,87 din. In moram priznati, da mi ni žal. Poizkusite še vi.

V pritličju Maximarketa sem izmed številnih oddelkov obiskal le nekatere, predvsem tiste, kjer prodajajo izdelke za dopustniško rabo. V prodaji so lični kovčki iz skaja po 299 do 1.191 din ter kovčki iz MOPLEN mase po 1.005,51 do 1.269,44 din. Slednji so zelo trpežni in namenjeni predvsem potovanjem z letalom.

Moškim, ki veliko potujejo in želijo biti vedno urejeni, priporočam nakup baterijskega brivnika Iskra Braun SPRINT, ki stane 753 din. Baterijski brivnik

je praktičen tudi za kampiranje, lahko pa se obrijemo, če ne gre drugače, tudi v avtu. Moškim je namenjena kozmetična kolekcija BLUE STRATOS, ki vsebuje vodo po britju, toaletno vodo, peno za britje in deodorant spray.

Kozmetiko za sončenje predstavlja široka izbira krem in mleka za sončenje več ali manj znanih znamk, kot so: Sun Mix, Nivea, Ambra Solaire, Di, Piz Buin, Coppertone in Delial. Posebej pa vas moram seznaniti s kremo za nego vnete kože APIKOMPLEKS, ki blažilno deluje na lažje opekline, nastale pri sončenju. Dva dragocena čebelja pridelka — propolis (čebelja zadelavina) ter matični mleček Apikompleks — zagotavljata učinek kreme Apikompleks.

Prav tako v pritličju Trgovske hiše Maximarket bodo prišli na račun malčki, ki jim je posvečen poseben oddelek igrač. Tu jim boste lahko kupili različne igračke za igre ob morju, v pesku, žoge, čolničke, blazinice, obročke za plavanje in še vrsto drugih vabljivih reči.

Zbiranje novic sem zaključil v prvem nadstropju. Na kopalnem oddelku je za preddopustniški čas prijeten vrvež. Sicer pa, kaj ne bi bil, ko pa človeka privabljajo lično razstavljena oblačila za kopanje in drugi dodatki.

Priznane prodajalke so me še opozorile, naj ne pozabim omeniti, da imajo na zalogi tudi bluze in poletne bombažne majice za otroke, ženske in moške, različnih modelov z ovratniki ali brez njih, z dolgimi ali kratkimi rokavi, ter mične ženske poletne obleke.

Ne pozabite iti v Maximarket med 4. in 11. junijem, ko bodo na pultih posebnih prodaj prodajali v kletni etaži prej omenjene majice po ugodnejših cenah! Prav tako bodo na teh pultih istočasno prodajali eno barvne ženske bluze s kratkimi rokavi po 139 din, vzorčaste ženske spalne srajce z dolgimi rokavi po 149,65 din, otroške dokolenke po 8 din in otroške kratke nogavičke po 4 din.

Otroški oddelek v prvem nadstropju pa je že po tradiciji bogato založen s sezonskimi oblačilci in drugo opremo za najmlajše do dveh let starosti.

Na oddelku metraže so lepo založeni z vzorčasto svilo in raznim drugimi tkaninami za poletna oblačila iz 100-odstotnega bombaža, svilenega jerseya in z drugimi tkaninami. Ne moremo pa razumeti, da je na tem oddelku vedno taka gneča. Ali ženske kupujejo metrsko blago zaradi kvalitete ali pa zato, ker je vse več pridnih rok, ki same šivajo? Najbrž bo držalo eno in drugo. In če ste ena izmed tistih, ki rade sedete za šivalni stroj, vam še svetujem ugoden nakup lepih tkanin za posteljno perilo.

Na koncu naj še omenim, da tudi v Maximarketu lahko kupujete na prvi kupon obveznic posojila Republiškega sklada za ceste SRS. Prijetno nakupovanje vam želi vaš

JANEZ DOLENJSKI

25 let vzpona „VLTAVE"

rašica

Ko slišimo ime Vltava, se takoj spomnimo na češko reko, ki teče skozi Prago, ali pa na slavno simfonično pesnitev Bedriha Smetane. Manj pa nam je znana konfekcija „Vltava" kot temeljna organizacija združenega dela tovarne Pletenin Rašica iz Ljubljane v Šentvidu pri Stični. Naše današnje razmišljanje bomo posvetili prav tej „Vltavi", ki je dobila ime kot izraz priznanja za uspešno poslovno in prijateljsko sodelovanje s češkim poslovnim partnerjem in med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

Korenine tozda Rašice segajo pravzaprav že dobrih 50 let nazaj, ko je Franc Krašovec postavil prvi pletilski obrat v Šentvidu pri Stični in s tem postavil prve temelje dolenjskega pletilstva. S 15 zaposlenimi in za takratne čase najmodernejšimi stroji, je zaoral ledino v proizvodnji vrhnjih ženskih, moških in otroških pletenin na Dolenjskem. Pridne roke in izdelki dolenjskih pletilj so kmalu postali znani in cenjeni.

Po drugi svetovni vojni je bil leta 1947 Krašovčev obrat nacionaliziran in nastalo je Občinsko pletilsko podjetje, ki se je borilo z različnimi težavami, dokler niso spomladi 1954 obrata likvidirali.

Toda že 15. septembra istega leta je obrat prevzela tovarna pletenin Rašica iz Ljubljane. To

Podelitev priznanj ob 25 letnici tozda Konfekcija Vltava

je tudi datum ponovnega rojstva pletilstva v Šentvidu pri Stični in začetek nazadržnega razvoja in napredka.

Rašica je zamenjala zastareli strojni park in zaposlila dodatno delovno silo, skupaj 50 delavk. Proizvodni program je v bistvu ostal isti, saj so se v Rašici zavedali, da so pletenine iskane tako doma kot v svetu. Toda proizvodnja je tekla še vedno v prostorih bivše Krašovčeve tovarne, ki so postali za razširjeno proizvodnjo pretesni.

Spomladi 1974 so položili temeljni kamen za novo tovarno. Zgradili so jo v rekordnem času in že 27. septembra 1974 pričeli z delom v novih proizvodnih prostorih. S sodobnimi pletilnimi stroji in z 90 zaposlenimi so z vso vnemo nadaljevali proizvodnjo. Z novimi stroji proizvajajo polproizvode, kar pomeni posamezne dele za pletenine, kot so rokavi, hrbet, sprednji del, ki jih nato krojijo in sešijejo. Tozd Vltava izdeluje izključno pletenine.

Ko skrbijo za dvig in kvaliteto proizvodnje, skrbijo hkrati tudi za izobraževanje kadrov bodisi s štipendijsko politiko, bodisi s šolanjem ob delu. Določena dela pa zahtevajo priučitev, ker šole ne dajejo ustreznih usmeritev.

Tozd Vltava sodeluje uspešno tudi s krajevno skupnostjo Šentvid pri Stični, saj je kar 75 odstotkov zaposlenih prav iz te skupnosti. Pri zaposlovanju jim je v pomoč tudi osnovna šola.

V pripravi imajo osnutek srednjeročnega razvojnega plana, v katerem bodo začrtali prihodnjo razvojno usmeritev.

V petek, 25. maja, so na proslavo ob 25-letnici, tozda Vltava povabili poleg predstavnikov delovne organizacije „Rašica" še predstavnike občine Grosuplje, predstavnike republike, poslovne partnerje iz domovine in Češkoslovaške. Na proslavi so pregledali prehojeno pot in jo osvetlili z vidika širšega družbenega pomena.

S priznanji, ki so jih podelili jubilantom, upokojencem ter drugim zaslužnim delovnim organizacijam in posameznikom, so dali priznanje za zasluge za razvoj Vltave.

Proslava ob 25-letnici Vltave je bila hkrati proslava dneva mladosti.

Na modni reviji ob zaključku proslave pa so prikazali zanimive modele iz rednega proizvodnega programa Rašice, ki upravičujejo njen sloves doma in v svetu.

EPS DL

Modna revija je pokazala prizadevanja v svetu mode

Pogum slepe rejenke Olge

Bere Braillovo pisavo, piše na Braillov stroj, šiva z Braillovo šivanko, sama si bo služila vsakdanji kruh

Tončka in Miha Varlec iz Podgorja pri Pišecah bi danes samevala, če ne bi vzela v hišo rejenke. Oba sta bila že blizu štiridesetih, ko so jima prinesli v oskrbo šestnajst mesecev staro deklico Olgo Herakovič. Vzljubila sta jo kot lastno hčer in tako je Olga dobila lep dom, na katerega se je močno navezala.

Olga je zdaj v dvajsetem letu in je osem let preživela zdoma, ker zaradi slabega vida ni mogla obiskovati šole v domačem kraju. Bolezen je močno prizadela njene oči že v otroštvu, vendar pravi, da niso ugotovili, če jo je prinesla s seboj na svet ali pa jo je ta napadla kasneje. V Pišecah je Olga napravila samo prvi in drugi razred osnovne šole. Potem se ji je vid tako poslabšal, da je morala v Zavod za slepo mladino v Ljubljano, kjer je dokončala še nadaljnjih šest razredov. Ločitev od doma je vse prizadela.

„Mama je pretočila nič koliko solza, ko sem odhajala," je obujala spomine Olga. „In kako je bilo meni hudo! Zelo težko sem se privadila novemu okolju. Na srečo sem kmalu dobila prijateljico, sošolko z Brezij na Gorenjskem, s katero sva se odlično razumeli do konca šolanja. Trikrat ali štirikrat je bila že pri meni v Podgorju in tudi jaz sem jo nekajkrat obiskala."

Olga si je ves čas šolanja redno dopisovala s krušno materjo. Poslala ji je Braillovo abecedo in Tončka Varlec se je hitro naučila. Osem let sta izmenjavali pisma v pisavi za slepe, ki jo seveda Varlečeva bere z očmi. Olgo je močno pogrešala in leta njenega šolanja so se vlekla kot jara kača. Po končani osnovni šoli je namreč Olga odšla še v poklicno šolo v Škofjo Loko. V tamkajšnjem Zavodu za slepe se je v dveh letih usposobila za telefonistko. V šoli je bila pridna in je z lahkoto obvladovala večino predmetov. V Škofji Loki se je hitreje vživela kot v Ljubljani, čeprav je bilo stanovanje slabo in hiša kot kasarna. Zvedela je, da bodo zidali novo poslopje in da se bodo slepi poslej šolali v prijetnejšem okolju.

„Do poklica sem pa le prišla," je z zadoščenjem povedala. „Ko bi le še službo kmalu dobila! Zdaj sem že tretje leto doma. Že v Škofji Loki sem nič koliko časa presedela pri telefonu in iskala zaposlitev, blizu doma, seveda. Pa nisem mogla nikjer nič dobiti. Zdaj vendarle mislim, da imam službo v žepu. Ravno te dni so me obiskali od Zveze slepih v Novem mestu in mi povedali, da bom dobila mesto telefonistke v Čateških Toplicah, ko bo dokončan novi hotel „Terme". Upam, da se mi zaposlitev tokrat ne bo izmuznila iz rok. Slišala sem, da bodo v Toplicah potrebovali celo dva telefonista. V Brežicah sem namreč doslej zaman poskušala dobiti delo. V občini je sedem telefonskih central, vendar razpisujejo zanje kombinirano delo. Nazadnje sem oddala prošnjo v Zdravstveni dom, a so mi tudi tam odgovorili, da ne potrebujejo človeka, ki bo samo telefonist."

Olga Herakovič: neprikrajšana za materinsko radost

Kljub neštetim brezuspešnim poskusom Olga ni izgubila upanja na zaposlitev, ne volje do dela. Zelo rada bi prispevala nekaj k družinskemu dohodku in se postavila na lastne noge. Na kmetiji ne more delati, edino v hiši lahko kaj postori. Naučila se je kuhati, pospravljati, obvlada pa tudi druga gospodinjska dela. Pri šivanju si pomaga z Braillovo šivanko in je lahko kar ponosna na svojo spretnost. Čas ji kaže Braillova ura, piše pa na Braillov stroj, pri čemer je izredno hitra in sproti ujame vsako sogovornikovo besedo. Po hitrem branju in pisanju se je odlikovala še v šolskih klopeh.

Olga je zdaj tudi mamica. Ko sem jo obiskala, je bila njena hčerka Sonja stara tri tedne. Zelo rada jo ima. „Končno imam nekaj, kar je resnično moje," je dejala, „in bolj kot vse na svetu si želim, da bi bila hčerka zdrava in da bi meni ostalo vsaj toliko vida, kot ga imam zdaj."

Tončka Varlec: zasluženo priznanje Zveze prijateljev mladine za dolgotrajno plemenito, nesebično človeško pomoč

Miha Varlec, krušni oče

„Koliko pa sploh vidite? "

„Dva odstotka; dovolj, da mi za hojo ni treba uporabljati Braillove palice in da lahko odprem tudi televizor. Radio in televizija mi namreč zelo veliko pomenita. Spremljam vse dogodke in pa seveda domače filme. Tako se trgam iz odmaknjenosti, dokler nimam zaposlitve. Rada sem sredi življenja, zato komaj čakam, da si bom sama služila kruh in zagotovila življenjski obstoj sebi in otroku. Veliko koristnega sem se naučila. Vem tudi, da bo začetek težak, zlasti dokler ne bom spoznala ljudi, vendar se tega ne bojim. Veliko ovir sem že premagala."

„Kako boste hodili v službo? "

„Z avtobusom, do Pišec pa peš. Doma ne nameravam zapustiti, preveč sem navezana na ta kraj. Sicer pa sem že med šolanjem sama potovala. Na vlaku sem se priporočila sprevodniku in vsak mi je rad pomagal izstopiti. Z avtobusom sem se vozila na enak način. Sprevodnik me je v Ljubljani pospremil na drug avtobus in tako sem vsakič srečno prišla na cilj. V Brežicah znam sama do občine, ne najdem pa trgovin, ker ne vidim napisov. Zanje pač vprašam mimoidoče."

Vse to dokazuje Olgin pogum za življenje. Krušni starši so veseli tega. Zdaj je tudi oni ne bi več radi pustili zdoma. Zgubili bi kar dve mladi bitji in težko bi prenesli praznino, če bi se Olga in Sonja odselili.

Tončka Varlec si je zares zaslužila priznanje, ki ga je dobila 1973 od Zveze prijateljev mladine za plemenito, dolgotrajno in nesebično delo za zdrav razvoj mladega rodu. Naredila je več kot marsikatera mati. Olga si sploh ne predstavlja, da bi še komu rekla mama, čeprav njena prava mati še živi. Ne pozna je in prepričana je, da je bolje tako.

„Imam še sedem bližnjih sorodnikov," mi je zaupala, „dva prava brata, dva polbrata po mami in dva po očetu. Nekaj sem jih spoznala, vendar ne kažejo posebne želje po stikih z menoj. Živeli smo pač vsak zase, vsak pri svojem rejniku, zato je razumljivo, da nimamo nič skupnega. Zame je pomembno to, da sem v Podgorju našla topel dom, v šoli pa prijatelje. Od sošolke z Brezij sem pravkar dobila pismo. Njena usoda je zelo podobna moji: Ima majhno hčerko, ki jo osrečuje, in tudi ona si bo služila kruh kot telefonistka."

JOŽICA TEPPEY

Inšpekcije premalo učinkovite

Delo inšpektorjev naj ne bo paragrafsko, ampak življenjsko in vsebinsko poglobljeno

Delo inšpekcij je premalo vsebinsko poglobljeno, saj inšpektorji premalo upoštevajo dejanske razmere. Nemalokdaj se delo inšpekcij izrodi v delovanje oblastnih organov, zanemarjeno pa je svetovanje, pomoč in delovanje v smeri skupnih družbenih prizadevanj za izboljšanje stanja, za izboljšanje pogojev življenja in dela delovnih ljudi in občanov. To je nekaj misli kritičnih pripomb izvršnega sveta občinske skupščine Kočevje na delo inšpekcijskih služb.

Danih je bilo tudi več pobud za organizacijo inšpekcijskih služb, in sicer od takih, da bi delovale v okviru ljubljanske regije, pa tudi da bi imela občina Kočevje skupaj z občino Ribnica enotno inšpekcijo. Organiziranost v okviru regije bi omogočila tudi specializacijo inšpektorjev in bolj strokovno delo; slaba stran tega predloga pa je, da bi bila taka organiziranost draga in inšpektorji ne bi bili stalno prisotni v občini. Organiziranost inšpekcij na ravni občine ali skupaj z občino Ribnica pa bi prav nasprotno bila cenejša, inšpektorji bi bili vedno tu, ni pa zagotovljena ustrezna kadrovska zasedba in s tem tudi uspešen nadzor.

Učinkovite inšpekcijske službe pa so potrebne, saj se pojavlja precej nepravilnosti. Tako so usluge in storitve pogosto slabe in hkrati drage, precej pa je tudi šušmarstva. Tudi kakovost in cena blaga ni dovolj nadzorovana. Vrsta težav se pojavlja na področju urbanizma in varstva okolja, kot so nedovoljene gradnje, varstvo voda in ozračja, čiščenje in odvajanje odpadnih voda itd. Premalo so nadzorovani objekti družbene prehrane v šolah, vrtcih in delovnih organizacijah. Precej dela bi imela tudi komunalna inšpekcija, ki je še ni. Veliko perečih zadev pa je na področju inšpekcije dela, vendar ne le na področju varstva pri delu, ampak tudi varstva pravic delavcev, se pravi predvsem uresničevanja določb družbenega dogovora o minimalnih standardih pri zaposlovanju in podobno.

J.P.

OBISK ČEŠKEGA PEVSKEGA ZBORA

Za dan šole, ki ga bodo na Mirni priredili 6. junija, bo šolo obiskal češki pevski zbor, v katerem poje več kot sto pevcev. Hkrati s koncertom za učence šole bodo češki pevci priredili tudi večerni koncert za krajane Mirne.

V okviru praznovanj dneva šole se bo zvrstilo tudi več drugih prireditev. Tako bo mirenske pionirje obiskal eden izmed alpinistov, ki se je udeležil neke prejšnje odprave na Himalajo, lutkovna predstava in ogled „Dane".

Pesem v Gribljah

Drugo srečanje obkolpskih pevskih zborov – Prijavljenih osem zborov z več kot dvesto pevci

Po lanski uspeli prireditvi črnomaljska zveza kulturnih organizacij in pevski zbor iz Gribelj tudi za letos prirejata srečanje pevskih zborov iz obkolpskih krajev. Ta pevska revija bo 29. julija v Gribljah. Nastopili bodo: ženski pevski zbor iz Črnomlja, mešani zbor iz Butoraja, ženska zbora z Vinice in iz Adlešičev, zbor iz Karlovca, pevski zbor metliške Beti, zbor delavskega kulturno-umetniškega društva Artur Turkulin iz Petrinje ter semiški oktet.

Vsak zbor bo zapel tri pesmi, vsi skupaj pa bodo zapeli nekaj skupnih pesmi, pri tem pa jih bo spremljala črnomaljska godba na pihala. Prireditelji so poskrbeli tudi za značke in majice z znakom srečanje obkolpskih zborov. Ta prireditev gotovo zasluži pozornost, saj bodo na njej nastopili skoraj vsi zbori, ki delujejo v krajih ob Kolpi. Nastopilo bo več kot dvesto pevk in pevcev, v glavnem kmetov in delavcev, ljubiteljev zborovskega petja.

VABI VIDEM OB ŠČAVNICI

Slovesna proslavitev 40-letnice Doma Matije Gubca v Vidmu ob Ščavnici bo 10. junija dopoldne. Tamkajšnji občani pripravljajo proslavo z bogatim kulturnim programom, zato želijo, da bi se proslave in tovariškega srečanja udeležilo čimveč borcev (še posebej so vabljeni španski borci, gubčevci in prekomorci), člani nekdanjih Društev kmečkih fantov in deklet, Brazde, Njive, Triglava in drugih podobnih medvojnih društev. Dan pred proslavo bo v Vidmu ob Ščavnici strokovno posvetovanje o gibanju kmečkih fantov in deklet, istega dne zvečer pa literarno-glasbeni večer.

BELT V ŠTEVILKAH

V marcu je bilo v črnomaljskem Beltu zaposlenih povprečno 940 delavcev, največ (524) v tozdu Livarna. Statistika pove, da v tem mesecu ni prišlo pravi čas na delo 43 delavcev, skupna zamuda pa znaša dve uri in 20 minut. Povprečni osebni dohodek v tej delovni organizaciji pa so za marec znašali 6.741 dinarjev.

Vraščeni v KS

Sindikati in KS Semič delajo z roko v roki

Prejšnjo sredo so predstavniki republiškega sveta Zveze sindikatov obiskali črnomaljsko občino oziroma krajevno skupnost Semič, da bi na kraju samem videli, kako tu uresničujejo kongresne sklepe o vključevanju in povezovanju sindikalnih organizacij v delo krajevne skupnosti.

Te kongresne sklepe so v črnomaljski občini upoštevali že pri jesenskih volitvah v krajevnih konferencah SZDL, v katere se je sindikat s svojimi delegacijami vključil v vseh krajevnih skupnostih. Za semiško krajevno skupnost pa je že leta značilna tesna povezanost z združenim delom; tu gre predvsem za Iskro in Gozdno gospodarstvo, tozd Črmošnjice.

Prav pri vseh delih, pomembnih za krajevno skupnost, je združeno delo ne samo sodelovalo in pomagalo, marveč je od tu prišla celo marsikatera pobuda za reševanje pomembnih vprašanj v krajevni skupnosti. Naj naštejemo samo nekaj večjih del: penzion Smuk, vodovod, elektrifikacija, asfaltiranje cest, stanovanjski bloki, zdravstvena postaja, banka itd.

V okviru semiške celodnevne osnovne šole – prve popolne COŠ ne samo v Beli krajini, marveč na Dolenjskem sploh – je pred časom stekla prva akcija za ustanovitev enot izobraževalne skupnosti in tudi pri tem je sindikat imel pomembno vlogo.

Šport

JARC IN VESEL PRVA

Končalo se je prvenstvo Dolenjske v moških parih, v katerem sta zmagala novomeška kegljača Stane Jarc in Božo Vesel.

Končni vrstni red: Jarc – Vesel 3364 podrtih kegljev, Blažič –I. Vesel (vsi N. mesto) 3314, N. Badovinac – Bajuk (Metlika) 3290, Židanek – Hrovat (Novo mesto) 3289, N. Goleš – Hočevar (Trebnje) 3289, Bratož – Badovinac 3269, Vukšinič – Fink 3249, Zupančič – Pirc 3224, Klemenčič – Karpljuk (vsi Novo mesto) 3196, Bartolj – Lavrič (Trebnje) 3191 itd.

N. G.

POTROŠNIKI ŠE PREMALO ORGANIZIRANI

Inšpekcijski organi ugotavljajo, da se trgovci in proizvajalci kaj malo ozirajo na zahteve za zaščito kupca. V vseh treh posavskih občinah so na primer še neurejene prodajalne, zaradi česar je inšpekcija v več primerih prepovedala prodajo živil. V interesu potrošnikov je, da poskrbijo vsaj za najosnovnejše higienske pogoje, čeprav si ponekod to tolmačijo drugače, kot muhasto zahtevo inšpektorjev. Tam, kjer so potrošniki dobro organizirani, so njihove želje dolžni spoštovati, če pa potrošniški sveti spijo ali jih pa sploh ni, potem imajo tako trgovci kot proizvajalci mirnejše spanje. Tu pa tam se sicer marsikdo obregne vanje, organizirane akcije pa ni in tako jim niti inšpektor ne more do živega. Mnogih stvari pa sploh ne odkrije, ker ne more biti vedno in povsod prisoten.

JAZBEC PRESENETIL

Na 27. partizanskem maršu v Kumrovcu je nastopilo več kot 290 tekačev iz vse Jugoslavije, med njimi člani leskovškega „Maratona". Tekmovalci so tekli po asfaltu, zato je bila proga zelo težka. Zmagal je Budija iz Zadra, izkazal pa se je še Leskovčan Jazbec, ki je bil 45. Šribar je bil 129., Petrič 159., Rihtar 195., Geršak pa je odstopil.

Š. L.

MOZELJ: MALI NOGOMET

20. maja so pripravili v Mozlju turnir v malem nogometu. Sodelovale so samo 4 ekipe, čeravno se je prijavilo skoraj 20 moštev. Končni vrstni red: 1. NK Kočevje, 2. NK Nozelj, 3. Zidar (Kočevje) in 4. Nama (Kočevje). Mozeljčani bodo v juniju pripravili nov turnir, na katerem se bodo pomerile ženske ekipe iz kočevske in ribniške občine.

I. STANIČ

ČATEŽ: MLADINSKI TURNIR

Mladi kegljači s Čateža so v počastitev dneva mladosti in partijskega jubileja pripravili turnir, ki bo poslej tradicionalen. Rezultati: Zdravilišče Čateške Toplice 468 podrtih kegljev, RŠD 419, Agraria 370, Dobova 345, Mrzlava vas 342, Črešnice 230.

MERCATOR – RADNIK 356:350

V Krškem je bil na kegljišču v hotelu Sremič prijateljski dvoboj med Trebanjci in kegljači iz Velike Gorice. Nastopile so tudi ženske. Tesno a zasluženo so zmagali gostitelji, obe ekipi pa sta se dogovorili, da bo srečanje poslej tradicionalno.

ŠE DVE BRIGADI

Kočevska mladinska delovna brigada bo od 15. julija do 5. avgusta sodelovala na republiški delovni akciji v Slovenskih goricah. Štela bo 50 brigadirjev. Občinski komite ZSM že zbira prijave zanjo. Brigada iz pobratenega mesta Prokuplje pa bo avgusta letos sodelovala na delovni akciji v Zvorniku v Bosni.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 1. VI.

JUGOBANKA

1

16.35 POROČILA
16.40 34. ŠPORTNO PRVENSTVO LJUBLJANSKEGA ARMADNEGA OBMOČJA
18.00 RISANKA
18.05 ANSAMBEL MIHE DOVŽANA
18.35 OBZORNIK
18.45 ČLOVEKOVO TELO: ŽENSKA

Oddaja bo nazorno prikazala najznačilnejše telesne in duševne lastnosti bitja, ki kot žena, mati ali ljubica označuje pojme ljubezen, rodovitnost in celo spolnost. Besedna in slikovna vsebina oddaje bo za marsikoga izvrstna priložnost za tehtnejšo seznanitev z ustrojem človeškega telesa in vlogo spolnosti ter zato tudi ustrezen napotek za življenje v dvoje.

19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 KAR BO, PA BO

S hudomušnimi besedili Slavka Pregla bo Brane Grubar, voditelj edine zabavnoglasbene oddaje ljubljanskih televizijcev, povezoval nastope številnih pevcev in glasbenih skupin, zvrstilo se bo tudi nekaj plesnih točk, gost oddaje bo smučar Bojan Križaj, šaljiva zbeganost ljudi pred skrito kamero pa bo spet posledica domiselnosti Toneta Fornezzija–Tofa.

21.00 FRANK ROSS SPET NA SVOBODI
21.50 TV DNEVNIK
22.05 625
22.25 NOČNI KINO: SLUTNJA

Vsi, ki smo brali roman Sto let samote, delo Gabriela Garcie Marqueza, bomo nestrpno pričakovali televizijsko predvajanje mehiškega filma, ki ga je zrežiral Luis Alcoriza, scenarij pa je po svoji noveli napisal omenjeni kolumbijski pisatelj. Tudi za Slutno so značilne vsebinske in slogovne prvine, ki jih je v literaturo vnesel Marquez. Dogajanje se odvija v majhni in revni, od sveta s suho rečno strugo in izsušenim poljem ločeni vasi, kjer se dogajajo nenavadne stvari. Neka starka je namreč prerokovala, da bo vas doletela velika nesreča, zato tudi ljudi obide črna slutnja. Nihče več ne poprime za delo, zavlada lakota, ljudje ne spijo, začnejo se vrstiti nasilne stvari. Vaškemu trgovcu pogori hiša, v zvoniku visi mrtev ptič,

poginjajo živali . . . Ko ljudje začnejo zapuščati vas, se slutnja uresniči. Konec je strašen . . . Kot literarna predloga je tudi film zgrajen tako, da precej nepovezano daje poudarek posameznim dogodkom in osebam, gre za fresko, iz katere veje mističnost in čustvo. Glavne vloge igrajo David Reynoso, Fabiola Falcon, Lucha Villa in Pancho Cordova.

2

17.10 TV dnevnik v madžarščini – 17.30 TV dnevnik – 17.45 Med domom in šolo – 18.15 Družbena tema – 18.45 Zabavnoglasbena oddaja – 19.30 TV dnevnik – 20.00 Na dnevnem redu je kultura – 21.00 Včeraj, danes, jutri – 21.20 Spomini – 22.05 Zabavnoglasbena oddaja – 22.55 Reportaža o Urbo-Festu

SOBOTA, 2. VI.

JUGOBANKA

1

8.00 POROČILA
8.05 GUCIO IN CEZAR
8.15 GLASBENA PRAVLJICA: KVARTET
8.25 Z BESEDO IN SLIKO – O. Wilde: MLADI KRALJ, 2. del
8.40 ČAROBNO SEDLO
9.10 MALI SVET
9.40 PO SLEDEH NAPREDKA
10.10 DRUŽBENA SAMOZAŠČI-

TA: VODA, VIR ŽIVLJENJA
10.30 DOKUMENTARNA ODDAJA
11.10 J. Janicki: POTA POLJSKE
12.40 TELEVIZIJA BREZ TREBUHA
13.20 625
17.50 POROČILA
17.55 TRILOGIJA O DAVNIH ČA-

SIH, 2. del mladinskega filma
19.05 NAŠ KRAJ: SELA NA KRASU

Televizijci so prebivalce krajevne skupnosti z roba komenske planote tik ob meji z Italijo obiskali sredi priprav na proslavo krajevnega praznika. Slednjega v Selih slavijo 31. maja, to je na dan, ko so 1944 Nemci požgali vas in ustrelili devet talcev. Sploh je dandanašnje življenje ljudi iz treh vasi krajevne skupnosti dokaj mirno in polno, če ga primerjamo z vsem hudim, kar so morali vaščani prestati v času krvavih dogodkov med prvo in drugo svetovno vojno, sami pa so se nenehno borili za priključitev k Jugoslaviji.

19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 OFFENBACHOVE NORČIJE
20.55 HOTEL PACIFIK, film

Scenarij za film, ki ga je posnel poljski režiser Janusz Majewski, je po istonaslovnem romanu (1936 je delo ob izidu pomenilo pravcato literarno senzacijo, saj so ga kritiki označili kot družbeni in moralni škandal) Henryka Worcella napisal Pavel Hajny. Kraj dogajanja je krakovski hotel, kjer se odvija življenjska zgodba natakarskega vajenca Romeka, ki mora na poti do poklica prestati številne nevšečnosti. Skozi Romekovo usodo roman in film razodevata hierarhični ustroj poljske družbe med obema vojnama. Igrajo Marek Kondrat, Roman Eilhelmi, Roman Skamene, Jaroslava Schelerova, Stanislava Celinska in drugi.

22.30 TV DNEVNIK

2

18.40 Poročila –18.45 Jugoslovanska razstava v Pekingu – 19.00 Narodna glasba – 19.300 TV dnevnik – 20.00 P. I. Čajkovski: Labodje jezero – 21.00 Poročila – 21.10 Feljton

NEDELJA, 3. VI.

JUGOBANKA

1

8.55 POROČILA
9.00 ZA NEDELJSKO DOBRO JUTRO: PEVSKI TABOR ŠENTVID
9.30 W. Mankowitz: DICKENS IZ LONDONA
10.25 SEZAMOVA ULICA
11.30 LJUDJE IN ZEMLJA

Na Slovenskem smo se dogovorili, da bomo v tekočem srednjeročnem obdobju osušili 17 tisoč hektarov močvirnate zemlje. V preteklih treh letih je bilo storjenega že precej, pa je dosledna uresničitev načrta še na moč vprašljiva. Zato je zelo pereče tudi vprašanje, kako naj slovensko kmetijstvo, ki vsako leto izgubi veliko zemlje zaradi novogradenj, pridobi toliko nove zemlje, da bi lahko nemoteno uresničevalo načrt pridelovanja in prireje. Tokratna oddaja bo skušala osvetliti glavne vzroke za tako stanje.

12.30 POROČILA
KATASTROFE
ERIKE IN KRIZANTEME
VESELI TOBOGAN
ATLETSKO TEKMOVANJE ZA HANŽEKOVIČEV MEMORIAL
POROČILA
GLASBENA ODDAJA
ŠPORTNA POROČILA
ZADNJI JEZNI MOŽ, film

Za ameriško televizijo je film z gornjim naslovom pred petimi leti posnel Jerome Freedman. Gre za pripoved o preprostem zdravniku, ki se ves predaja svojemu poklicu. Zanj ni prostega časa, ne želi pa postati t. i. modni zdravnik. Njegovo vodilo je: pomagati ljudem. Glavne vloge igrajo Pat Hingle, Lynn Carline in Tracy Bogart.

19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 D. Sušić: TALE
20.55 LA PAZ, BERAČ NA ZLATEM STOLU

Za novosadsko televizijo je dokumentarni film o La Pazu posnel Tibor Sekely. Zvedeli bomo vrsto zanimivosti o prestolnem mestu Bolivije, med drugim tudi to, da je La Paz najvišje mesto na svetu, lepo in prijetno, prebivalci pa v glavnem kadijo cigarete Koko. V bližini mesta je tudi ogromen rudnik srebra.

21.25 TV DNEVNIK
21.40 REPORTAŽA S 34. ŠPORTNEGA PRVENSTVA LJUBLJANSKEGA ARMADNEGA OBMOČJA
21.50 ZABAVNOGLASBENA ODDAJA
22.05 ŠPORTNI PREGLED

2

8.55 Poročila – 9.00 Oddaje za JLA – 15.00 Nedeljsko popoldne – 19.30 TV dnevnik – 20.00 Dokumentarna oddaja – 20.45 Včeraj, danes, jutri – 21.05 Celovečerni film

PONEDELJEK, 4. VI.

JUGOBANKA

1

16.15 KMETIJSKA ODDAJA

17.10 POROČILA
17.15 VRTEC NA OBISKU: NENAVADNA TRGOVINA
17.35 KATASTROFE
18.05 PRAVICE IN DOLŽNOSTI: POSEBNO SODIŠČE ZDRUŽENEGA DELA

Zaenkrat še edino posebno sodišče združenega dela na Slovenskem deluje pri republiški skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Rešuje sporne zadeve, njegova naloga pa ni zgolj urejanje posameznih vlog oz. pritožb, pač pa to sodišče ugotavlja tudi pomanjkljivosti sistemskega zavarovanja na tem področju ter zato svoje ugotovitve sproti posreduje zakonodajalcu, ustanovam, organom in organizacijam, ki skrbijo za tovrstno zavarovanje. O delu posebnega sodišča združenega dela bo v oddaji govorila njegova predsednica Anka Tominšek.

18.20 PROMET
18.35 OBZORNIK
18.45 MLADI ZA MLADE
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 Ž. Kozinc: VIDA

Mlada novinarka (igra jo Milada Kalezič) je napisala kritičen članek o delavcu, bolnem, nezaposlenem in zadolženem fantu. Njegovo zdravljenje ne bi bilo poceni. Kdo bo poravnal stroške za operacijo rane na želodcu, da bi delavec spet ozdravel, delal, bil koristen? Kakšne odmeve sproži članek, kako se v navzkrižnem ognju mnenj znajde novinarka Vida – o tem bo govorila televizijska drama, za katero je scenarij prispeval Željko Kozinc, režiserske posle je opravil Janez Drozg, ob Kaleziževi pa igrajo še Bine Matoh, Franci Klopčič, Bert Sotlar, Duša Počkaj, Lojze Rozman in drugi.

21.05 KULTURNE DIAGONALE
21.45 MOZAIK KRATKEGA FILMA
22.00 TV DNEVNIK

2

17.40 TV dnevnik v madžarščini – 18.00 TV dnevnik – 18.15 Zgodbe o palčku – 18.30 Miti in legende – 18.45 Mladi za mlade – 19.30 TV dnevnik – 20.00 Športna oddaja – 20.35 Aktualnosti – 21.05 Poročila – 21.15 Celovečerni film

TOREK, 5. VI.

JUGOBANKA

1

15.50 POROČILA
15.55 ATLETSKO TEKMOVANJE ZA ZORKOV MEMORIAL, prenos iz Maribora
17.55 RISANKA
18.00 ČEHOSLOVAŠKA FOLKLORA GORA

Čudoviti in odlično izvedeni plesi, živopisne narodne noše in še kaj bo pravcata paša za oči, s takim programom folklornih plesov pa so čehoslovaški plesalci navdušili tudi ocenjevalce in gledalce na folklornem festivalu v Zakopanem na Poljskem.

18.30 OBZORNIK
18.40 PISANI SVET
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 AKTUALNA ODDAJA: PREOBRAZBA OBČIN

V številnih večjih jugoslovanskih mestih je čedalje bolj v ospredju družbenopolitičnega dogajanja t. i. preobrazba občin. Slednje so ponekod še zmeraj tako velike, da kaj lahko prihaja do odtujenosti delavcev pri odločanju o dohodku. Razraščanje občine v samoupravno skupnost z vsemi značilnostmi socialistične demokracije, ki temelji na uresničevanju njene ustavne zasnove, pa je eden od pogojev za hitrejši splošen napredek. Seveda je to marsikje še zelo nestvaren pojav, zaprtost občin za lastne plotove je velika cokla za samoupravne odnose, zato bo oddaja skušala nakazati nekatere možne poti iz take občinske samozadovoljivosti.

20.45 A. Haley: KORENINE

21.30 KARNEVAL, baletna od
22.00 TV DNEVNIK

2

17.40 TV dnevnik v madžarščin
18.00 TV dnevnik – 18.15 Pio ske TV novice – 18.45 Narod glasba – 19.30 TV dnevnik – 20 TV drama – 21.15 Včeraj, da jutri –21.35 Znanost – 22.15 J

SREDA, 6. VI.

JUGOBANKA

1

17.35 POROČILA
17,40 Z BESEDO IN SLIKO: MOJE AKCIJE
17.50 OD SLIKE DO SLIKE
18.20 NE PREZRITE
18.35 OBZORNIK
18.45 GLASBA STAREGA JADRANA
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 FILM TEDNA: POROKA

Natančno po tunizijskem ljudskem izročilu: sedmega dne po poroki se malo po polnoči končuje dolga gostija. V hiši nevestinega očeta so zbrani gostje, ki se polagoma že razhajajo. Ko zakonca ostaneta sama, se zapleteta v nevarno igro izzivanja, ki okrutno razkriva laži, prikrite nesporazume, preziranje in celo sovraštvo. Idilične predstave mladoporočencev se začno razkrajati, pride spoznanje nemoči, nikakor ne moreta uteči resnici, ki vodi v obupa polno obračunavanje med človeškimi nravmi. Taka je vsebinska zasnova filma, ki ga je lani po lastnem gledališkem delu posnela tunizijska skupina ustvarjalcev Novega teatra, glavne vloge pa igrajo Jelila Baccar, Mohammed Driss, Fadhel Jaibi, Habib Mosrouki in Fadhel Jaziri. Film je doživel premiero na letošnjem beograjskem Festu in tamkaj se je filmski delavec Sašo Mravljević pogovarjal z ustvarjalci Novega teatra. Skrajšan posnetek tega pogovora bo na sporedu po predvajanju filma.

21.55 KULTURA
22.10 TV DNEVNIK

2

17.40 TV dnevnik v madžarščin
18.00 TV dnevnik – 18.15 Otro oddaja – 18.45 Popularna glasb
19.30 TV dnevnik – 20.00 Zab noglasbena oddaja – 21.30 Izbo sredo – 22.45 TV dnevnik

ČETRTEK, 7. VI.

JUGOBANKA

1

16.55 POROČILA
17.00 GUCIO IN CEZAR
17.10 APOKALIPSA ŽIVALI
18.00 NA SEDMI STEZI

18.35 OBZORNIK
18.45 ČAROBNO SEDLO
19.15 RISANKA

19.30 TV DNEVNIK
20.00 35 LET PRATIZANSKEGA PEVSKEGA ZBORA

Na pobudo Borisa Kidriča so Partizanski pevski zbor (prvotno se je imenoval Partizanski invalidski pevski zbor) ustanovili pred 35 leti v vasi Planina na Kočevskem. Njegov prvi dirigent je bil skladatelj K Pahor, slavnostni koncert, ki ga prenašala televizija, pa je zbor pravil pod umetniškim vodstv Radovana Gobca, Bojana Adam in Mirka Mahniča. Zbor bo v lj ljanski hali Tivoli zapel vrsto pe ki govorijo o junaških poteh p zanskih odredov, brigad in diviz programu pa bodo sodelovali godba Ljudske milice, kadeti, torialci, otroški zbor Kurirček, tatorji in še kdo.

21.10 TRETJA RAZSEŽNOST
22.10 TV DNEVNIK

2

17.40 TV dnevnik v madžarščin
18.00 TV dnevnik – 18.15 Tehtn za natančno tehtanje – 18.45 K Vabilo na potovanje – 19.30 dnevnik – 20.00 3-2-1 . . . gremo 23.00 Poročila

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 1. VI.

8.08 Glasba za dober dan. 8.30 Glasbena pravljica (Brata Grimm – M. Vodopivec: Rdeča kapica). 8.40 Naši umetniki mladim poslušalcem. 9.05 Z radiom na poti. 12.10 Z orkestri in solisti. 12.30 Kmetijski nasveti (Vrt v juniju). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Odmevi z baletnih odrov. 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.35 Od melodije do melodije. 18.00 Od arije do arije. 18.30 S knjižnega trga. 19.45 Minute z ansamblom Borisa Franka. 20.00 Uganite, pa vam zaigramo! 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Petkov glasbeni mozaik. 0.05–4.30 Nočni program.

SOBOTA, 2. VI.

8.08 Pionirski tednik. 9.05 Z radiom na poti. 10.05 Sobotna matineja. 11.05 Zapojmo pesem. 11.20 Svetovna reportaža. 11.40 Domače viže. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Jože Velej: Novejša sredstva za varstvo nasadov). 12.40 Veseli domači napevi. 14.05 Kulturna panorama. 15.30 Od melodije do melodije. 18.00 Orkestrske miniature. 18.30 Zgodovinsko desetletje Trboveljskega slavčka. 19.45 Minute z ansamblom Weekend. 20.00 Sobotni zabavni večer. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Portreti jugoslovanskih ustvarjalcev in poustvarjalcev zabavne glasbe. 0.05–4.30 Nočni program.

NEDELJA, 3. VI.

7.30 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Radijska igra za otroke (Vesna Parun: Otroška rapsodija). 8.52 Skladbe za mladino. 9.05 Še pomnite, tovariši! 10.05 Kar znaš, to veljaš. 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 13.50 Pihalne godbe. 14.05 Humoreska tega tedna (J. Kot: Primer zastrupljene slaščičarke). 14.25 S popevkami po Jugoslaviji. 15.10 Listi iz notesa. 15.30 Nedeljska reportaža. 15.55 Pri vas doma. 16.20 Gremo v kino. 17.05 Popularne operne melodije. 17.50 Zabavna radijska igra (Marjan Marinc: Dediči). 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Mozaik melodij in plesnih ritmov. 0.05–4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 4. VI.

8.08 Glasba za dober dan. 8.25 Ringaraja. 8.40 Izberite pesmico. 9.05 Z radiom na poti. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (dr. Jože Korošec: Čiščenje posevkov za pridelovanje v Sloveniji). 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 14.05 Pojo amaterski zbori. 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Od melodije do melodije. 18.00 Naša glasbena izročila. 18.25 Zvočni signali. 19.45 Minute z ansamblom Dobri znanci. 20.00 Iz naše diskoteke. 21.05 Glasba velikanov (B. Britten). 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 5. VI.

8.08 Glasba za dober dan. 8.30 Iz glasbenih šol. 9.05 Z radiom na poti. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti (dr. Slavica Šikovec: Intenzivno vinogradništvo zahteva sodobno kletarjenje). 12.40 Po domače. 14.05 Enajsta šola. 14.20 K cert za mlade poslušalce. 14.40 kovni pogovori. 15.30 Od melo do melodije. 18.00 Vsa zemlja nami zapela. 18.15 Lokalne radi postaje se vključujejo. 18.35 So za violončelo in klavir v g–molu Novaka. 19.45 Minute z ans blom . . . 20.00 Četrtkov večer mačih pesmi in napevov. 21.05 rarni večer (Naukov ne zaničuj, jih bukevce dajo). 21.45 Lepe m dije. 22.20 Plesna glasba iz jugo vanskih studiev. 23.05 Lirični ut ki. 23.10 Paleta popevk jugoslov skih avtorjev. 0.05–4.30. program.

SREDA, 6. VI.

8.08 Glasba za dober dan. Pisan svet pravljic in zgodb. 9.0 radiom na poti. 12.10 Veliki za ni orkestri. 12.30 Kmetijski na (dr. Franc Habe: Kaj moramo v za uspešno vzrejo pujskov). 1 Ob izvirih ljudske glasbene u nosti. 14.05 Razmišljamo, ugota mo. 14.25 Naši poslušalci čest in pozdravljajo. 15.30 Od melo do melodije. 18.00 Škatlica z bo. 18.30 Odskočna deska. 1 Minute z ansamblom Toneta Ž ja. 20.00 Naš gost. 20.15 Konce besedo (Večer). 20.40 Samos Marjana Kozine. 21.05 Odlom pere Madame Butterfly G. Pucc 22.20 Revija slovenskih pevcev bavne glasbe. 23.05 Lirični ut 23.10 Jazz pred polno 0.05–4.30 Nočni program.

ČETRTEK, 7. VI.

8.08 Glasba za dober dan. Mladina poje. 9.05 Z radiom poti. 12.10 Znane melodije. 1 Kmetijski nasveti (inž. A Kranjc: o rojenju). 12.40 Od va vasi. 14.05 Enajsta šola. 14.20 cert za mlade poslušalce. 14.40 kovni pogovori. 15.30 Od melo do melodije. 18.00 Vsa zemlja nami zapela. 18.15 Lokalne radi postaje se vključujejo. 18.35 So za violončelo in klavir v g–molu Novaka. 19.45 Minute z ans blom . . . 20.00 Četrtkov večer mačih pesmi in napevov. 21.05 rarni večer (Naukov ne zaničuj, jih bukevce dajo). 21.45 Lepe m dije. 22.20 Plesna glasba iz jugo vanskih studiev. 23.05 Lirični ut ki. 23.10 Paleta popevk jugoslov skih avtorjev. 0.05–4.30. program.

V šole samo najsposobnejše!

Svet medobčinskega študijskega središča v Novem mestu ocenil idejnopolitično usposabljanje na Dolenjskem — Bo posodobitev izobraževanja zmanjšala prevelik osip kandidatov?

Iztekajočo se sezono idejnopolitičnega usposabljanja na Dolenjskem je moč ugodno oceniti. Po podatkih medobčinskega študijskega središča, ki deluje pri politični šoli centralnega komiteja ZKS, je bilo od 1. oktobra lani do 15. maja letos v izobraževanje vključenih nekaj nad 6 odstotkov vseh dolenjskih komunistov. Manj razveseljiva pa je ugotovitev, da je najrazličnejše seminarske, študijske in druge oblike izobraževanja končalo vsega 70 odstotkov prijavljenih kandidatov.

Na seji sveta medobčinskega študijskega središča prejšnji teden v Novem mestu so menili, da je osip odločno prevelik, vendar pa, kot je povedal navzoči direktor politične šole CK ZKS Aleksander Kutoš, še vedno v mejah slovenskega povprečja. Razvila se je zanimiva razprava, v kateri so poudarili, da je idejnopolitično izobraževanje nujno posodobiti in aktualizirati. Če naj bi dosegli boljše uspehe, bi morali bistveno spremeniti tudi odnos do tovrstnega usposabljanja. Na izobraževanje naj bi pošiljali predvsem najsposobnejše komuniste, skratka člane, ki bi kasneje prevzeli odgovorne dolžnosti v ZK in na drugih področjih. Postalo naj bi pravilo, da ne bi smel nihče sprejeti dolžnosti, če bi prej uspešno ne končal vsaj ene ali dveh ustaljenih izobraževalnih oblik.

Na seji je bilo slišati zanimiv predlog o tem, da bi začeli ugotavljati uspešnost izobraževanja absolventov političnih šol, seminarjev in drugih oblik. Znanje, ki si ga komunisti pridobijo v posameznih izobraževalnih sezonah, se mora kazati pri njihovem ravnanju v praksi, sicer je bila „naložba" vanje nekoristna in nemara tudi nepotrebna.

DELAVCI NA PRIREDITVAH — Likovne, knjižne in druge razstave v avli upravne stavbe novomeške tovarne zdravil „Krka" delavci tega kolektiva množično obiščejo že prve dneve takih prireditev. Za knjižnim sejmom, ki se je prejšnji petek končal, se bo letos v tej avli zvrstilo še nekaj umetniških prireditev.

Spet med najboljšimi

Številne železniške nagrade za literarne spise in likovne izdelke dobili tudi osnovnošolci na našem območju

Dolenjski, belokranjski in posavski osnovnošolci se marljivo odzivajo na mladinski natečaj za najboljše spise in likovna dela, ki ga vsako leto razpiše Železniško gospodarstvo v Ljubljani ob dnevu železničarjev. Vselej so njihovi prispevki med najboljšimi.

Letos je žirija, ki sta jo vodila pisatelj Janez Vipotnik in slikar Vladimir Lakovič, odločila, da dobe nagrade za prispevke tudi učenci: Valčka Jordan iz Dolenjskih Toplic, Tatjana Saje iz Novega mesta in Zlata Krakar iz Semiča prvo, Romeo Babič, Sandi Indihar, Primož Štrasner iz Krškega, Sonja Šutaršič iz Semiča, Katja Haler iz Artič in Sonja Može iz Novega mesta drugo ter Srečko Pavkovič, Monika Gerjevič, Melita Drganc, Jerneja Rošker, Marjan Unetič, Mirenko Strgar, Marjanca Ivnik – iz Krškega, Sandi Kovačič in Metka Urek iz Artič, Vladka Lopatič in Stanka Gerjevič iz Brežic, Jožko Levstik iz Leskovca pri Krškem, Slavica Trdič iz Črnomlja, Robert Zajc iz Dobove, Darja Mirtič in Jožica Zupančič iz Žužemberka ter Alen Turk iz Šentjerneja – tretjo literarno nagrado.

Za likovne prispevke so bili nagrajeni: Andreja Tekavec in Marija Pogorelec iz Ribnice – s prvo, Andrej Kobe in Štefan Hrovatič iz Novega mesta in Slavka Tanko iz Sodražice – z drugo, medtem ko so tretjo likovno nagrado prejeli tudi: Bogo Murn in Andrej Mirtič z Dvora pri Žužemberku, Toni Nemanič iz Metlike in Anita Grahek iz Črnomlja.

Kolektivne nagrade (razredni izlet) za literarne prispevke je žirija med drugim dodelila naslednjim razredom osnovnih šol na našem območju: 8. a in 8. c OŠ Mirana Jarca v Črnomlju, 8. b in 8. č OŠ Jurija Dalmatina v Krškem in 7. razredu OŠ v Artičah.

Franc Ostanek: KURJA VAS, barvni lesorez, 1978. Z nedavne republiške razstave del članov likovnih skupin v galeriji Posavskega muzeja v Brežicah.

Sejem ljubezni za knjigo

V avli novomeške tovarne zdravil se je v petek končal drugi dolenjski knjižni sejem

Drugi dolenjski knjižnji sejem je končan. Na njem predstavljena letna knjižna bera devetnajstih založb iz Slovenije in ene iz Trsta ni bila samo nazorna informacija o tem, kaj in koliko se pri nas piše, prevaja in tiska, ampak tudi nevsiljena propaganda za knjigo in branje. Knjigarnarje kajpak še najbolj veseli iztržek od prodanih knjig, saj je bilo na sejmu moč vse knjige razen tistih, ki jih je razstavila Študijska knjižnica Mirana Jarca, tudi kupiti.

Ves čas sejma (od 21. do 25. maja) je bila v avli upravne stavbe novomeške tovarne zdravil Krka, kjer so bile knjige razstavljene in vsakomur na ogled, malone gneča. Več obiskovalcev naenkrat se je v avli zbralo, ko so bile tam prireditve. O otvoritveni, na kateri so predstavili pesniško ustvarjalnost Toneta Pavčka, predsednika Slovenskega pisateljskega društva, smo pisali prejšnji teden.

23. maja so bili gostje sejma pesnika Niko Grafenauer in Ervin Fritz ter slikar ilustrator Marjan Manček, novomeški rojak. Književnika sta najprej podelila Župančičeve bralne značke učencem grmske osnovne šole, nakar so mladi in drugi obiskovalci lahko prisluhnili krajšemu recitalu njune poezije. Marjan Manček pa je udeležencem prireditve pokazal, kako nastane risba (ilustracija).

Dolenjski knjižni sejem bo tudi prihodnje leto in tradicionalen. Prav gotovo bo na lepakih in vabilih spet pisalo, da ga prirejajo „mladina Krke, KUD Krke, knjigarna Mladinske knjige v Novem mestu in Študijska knjižnica Mirana Jarca" – organizatorji dosedanjih dveh sejmov.

I.Z.

Ob koncertih naraščajnikov

Glasbena šola Marjana Kozine se čedalje tvorneje vključuje v novomeško in dolenjsko kulturno življenje. V minulih dneh je svojo dejavnost kar trikrat zaporedoma predstavila javnosti na samostojnih prireditvah. V prvi polovici maja so učenci vseh letnikov iztekajočega se šolskega leta nastopili na skupnem koncertu. Sledil je baletni večer, na katerem so gojenke plesale v počastitev desetletnice baletne vzgoje v Novem mestu (slednja je že dve leti pripojena glasbeni šoli). Prejšnji teden – v sredo, 23. maja – je bil v Dolenjski galeriji še klavirski večer. Na tem nastopu, ki gotovo ni zadnji v šolskem letu 1978/79, so obiskovalci lahko prisluhnili tudi zahtevnejšim skladbam domačih in tujih avtorjev.

Ob tem samo še misel, ki se ponuja ob nastopih glasbenih naraščajnikov: ali bi ne kazalo razmisliti o organizaciji glasbenega tedna, posvečenega Marjanu Kozini, po katerem se imenuje novomeška glasbena šola? Na tej prireditvi bi sodelovali najboljši učenci vseh glasbenih šol na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju, središčni moto sporeda pa bi bile Kozinove skladbe. Marsikdo bi tako manifestacijo pozdravil, saj bi kvalitetno obogatila glasbeno življenje v tem delu Slovenije. Za glasbene šole pa bi bila to priložnost, da bi navezale še tesnejše stike, si izmenjale izkušnje in zasnovale nove skupne akcije.

I.Z.

Včeraj tudi Novomeščani

22. republiško srečanje gledaliških skupin je ta teden v Ljutomeru

Na 22. zaključnem srečanju gledaliških skupin Slovenije, ki se je 28. maja začelo v Ljutomeru (Verženju, Križevcih in Razkrižju), sodeluje deset nepoklicnih mladinskih, lutkovnih in odraslih gledaliških skupin iz raznih krajev.

Novomeščani, ki so se po dolgih letih spet uvrstili na republiško prireditev, so nastopili sinoči v ljutomerskem kulturnem domu s Petra Ustinova komedijo „Komaj do srednjih vej", ki jo je režiral Vladimir Bajc. Predstave bodo vse do sobote, 2. junija, ko bo kot zadnje nastopilo Prešernovo gledališče iz Kranja s Kozakovo „Afero".

V soboto bo v Ljutomeru tudi skupščina Združenja gledaliških skupin Slovenije, na kateri bodo sprejeli delovni načrt za leto 1980, izvolili novo vodstvo združenja in določili gledališke skupine, ki bodo zastopale slovenski gledališki amaterizem na jugoslovanskem srečanju in drugih gledaliških prireditvah.

kultura in izobraževanje

Spet vpisni glavoboli

Čeprav se je v Sloveniji več kot 95 odstotkov vseh letošnjih osnovnošolskih osmošolcev odločilo jeseni nadaljevati šolanje na srednjih šolah, bodo prvi razredi slednjih v novem šolskem letu precej razredčeni. Prostih mest, ki so jih razpisale občinske izobraževalne skupnosti, je glede na število osmošolcev in njihovo odločitev kar za kakih 8.900 preveč. So se načrtovalci zaplanirali ali morda računajo, da bodo primanjkljaj domačih učencev rešili v sodelovanju z drugimi republikami? Glavobolov in sivih las, ki jih povzročajo ta neskladja, ni malo.

Še bolj kot deficit osmošolcev je zaskrbljiva odločitev za nadaljevanje šolanja. Podatki namreč kažejo, da je za mlade še vedno največji magnet gimnazija in nekatere šole za upravne in administrativne poklice, da pa nič kaj radi ne pritiskajo na ključke šol, ki izobražujejo za tako imenovane tehniške poklice. Je bilo poklicno usmerjanje prešibko, nezadostno, prekratkotrajno? Kdo ve. Dejstvo pa je, da se bo moralo za tehniške šole (kovinske in predelovalne stroke, gradbeništva, gostinstva in turizma, agroživilstva, lesarstva, tekstilstva itd.) odločiti tudi tistih 1.000 nadštevilnih kandidatov, ki jih gimnazije in druge srednje šole kljub pravočasnemu vpisu zaradi prenatrpanosti ne bodo mogle sprejeti.

Sicer pa bo čez kakšen mesec vse znano – od tega, kdo bo jeseni začel obiskovati kakšno srednjo šolo, do tega, kako zasedeni bodo posamezni oddelki. Dejanski vpis v srednje šole se namreč izteče z zadnjim junijem.

I. Z.

Dnevi kulture in umetnosti

Ves junij in v začetku julija se bodo v trebanjski občini vrstile najrazličnejše kulturne prireditve — V gosteh bo tudi mladinski pevski zbor iz Čehoslovaške

V trebanjski občini se začenjajo ta teden tradicionalni junijski dnevi kulture in umetnosti. V petih tednih se bo zvrstilo dvanajst likovnih, pevskih, glasbenih, folklornih in drugih prireditev. Prireditve bodo v štirih občinskih središčih, tako da bo dnevov kulture in umetnosti deležnih kar največ občanov.

„Zastor" za ta pisani „vrtiljak" bodo dvignili v soboto, 2. junija, ko bo v Trebnjem mali Tabor likovnih talentov iz osnovnih šol v trebanjski občini. Letos bodo učenci prvič poslikavali tudi keramične ploščice, ki jih proizvaja tovarna v Račjem selu.

V sredo, 6. junija, bo na Mirni skupni koncert mladinskega pevskega zbora „Radost" iz Prage in trebanjskega dekliškega noneta „Carmen". Naslednji dan bodo koncert ponovili za poslušalce v Trebnjem.

V soboto, 9. junija, bo na mokronoškem gradu srečanje mladinskih in odraslih folklornih skupin. Nastopili bodo folkloristi iz Bregane, Samobora, Vinice, Velike Gorice, Tržiča, Novega mesta in Karlovca. Del sporeda bodo skupine izvedle za mokronoške šolarje.

Naslednje tri prireditve bodo spet v Trebnjem. V četrtek, 14. junija, bo nastop učencev trebanjske glasbene šole, dan kasneje pa lutkarsko popoldne, na katerem se bodo obiskovalcem predstavile tri skupine, ki delujejo v občini.

Na občinski reviji pevskih zborov, ki bo 22. junija, bodo sodelovali mešani zbori iz Trebnjega, Šentlovrenca in Velikega Gabra, moška zbora iz Mokronoga in Mirne ter dekliški nonet „Carmen" iz Trebnjega.

V četrtek, 28. junija, bodo v domu TVD Partizan na Mirni odprli 12. Tabor likovnih samorastnikov. Kulturni spored bo s svojim nastopom obogatil znani Koroški oktet. V petek, 29. junija, bo v Velikem Gabru koncert petih oktetov, udeležencev letošnjega srečanja oktetov v Šentjerneju.

V soboto, 30. junija, se bodo obiskovalci zbrali na mokronoškem gradu, kjer bo imel koncert občinski pihalni orkester iz Trebnjega.

6. julija bo Trebnje obiskala folklorna skupina iz pobratene občine Ilijaš in zvečer nastopila na prireditvi „Jugoslavija v pesmi in plesu".

Letošnji dnevi kulture in umetnosti se bodo iztekli 7. julija, ko bo končal delo tradicionalni Tabor in bodo v trebanjski galeriji likovnih samorastnikov odprli 5. salon likovnih samorastnikov Jugoslavije. Na slavnostni otvoritvi salona, ki bo odprt do 20. avgusta, bodo nastopili združeni pevski zbori iz trebanjske občine in trebanjski pihalni orkester.

MIRAN HOČEVAR RAZSTAVLJA V ŠOLI

V prostorih osnovne šole v Skocjanu so v nedeljo, 27. maja, odprli razstavo slikarskih del Mirana Hočevarja, člana novomeške likovne skupine Vladimira Lamuta in prvonagrajenca nedavnega prvega novomeškega ekstempora. Slikar je za to razstavo pripravil izbor pokrajinskih motivov.

DAN MLADOSTI S FOLKLORO — Ob dnevu mladosti so priredili v sevniški Jutranjki proslavo, na kateri je nastopila folklorna skupina „Karavanke" iz Tržiča. S proslave so poslali tovarišu Titu čestitko za njegov 87. rojstni dan. (Foto: Stane Jazbinšek)

Mali kulturni barometer

PAVČEK ZMAJEV NAGRAJENEC — Nagrado Zmajevih otroških iger — plaketo in 5.000 dinarjev — „za izjemen prispevek k sodobnemu izrazu otroške poezije", kot piše v obrazložitvi, je dobil slovenski pesnik in predsednik Društva slovenskih pisateljev Tone Pavček.

LEVSTIKOVE NAGRADE — Levstikove nagrade so letos podelili že tridesetič. Prejeli so jih: pisatelj Slavko Pregl za mladinsko povest „Geniji v kratkih hlačah", Marjan Amalietti za ilustracije v knjigah, Zoran Jerin pa za potopis „Himalaja, rad te imam".

ŠOLSKA PREDSTAVA ZA ODRASLE — Dramski krožek, ki deluje na črnomaljski osnovni šoli, se je letos predstavil s „Partizanskim mitingom". Za konec šolskega leta pa so učenci naštudirali Leopolda Suhadolčana komedijo v treh dejanjih „Zgodbo o dveh sprtih mestih". Za sošolce so jo že igrali, jutri, 1. junija, pa bo predstava za črnomaljsko občinstvo. Mladi igralci nameravajo gostovati po okoliških krajih.

RETROSPEKTIVE IVANE KOBILCE — V Narodni galeriji v Ljubljani bo do 15. julija na ogled razstava 118 del najznamenitejše slovenske slikarke realističnega obdobja Ivane Kobilce. Retrospektivno razstavo, ki obsega večinoma portrete, je prejšnji teden odprl predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Janez Milčinski.

LEDENODOBNE KULTURE — V znanem ljubljanskem razstavišču Arkade je na ogled zanimiva razstava „Ledenodobne kulture v Sloveniji", pripravljena ob 50-letnici odkritja Potočke zijalke. S tem odkritjem se je pri nas začelo strokovno raziskovanje stare kamene dobe.

Žalostni otroci

Ptujčan Stojan Kerbler se je s svojim fotografskim iskanjem in izrazom zapisal v vrh sodobne jugoslovanske umetniške fotografije. Od prejšnjega četrtka razstavlja v mali dvorani Dolenjske galerije v Novem mestu nekaj nad štirideset večjih fotografij s haloškimi motivi. Na vseh fotografijah so otroci, zazrti v prazno, žalostnih obrazov. Ti obrazi pa so po mnenju samega avtorja taki samo navidezno, zaradi večjega učinka na fotografijah. Boljši poznavalec haloškega življenja bo namreč kmalu odkril, da se ta otroška žalost kaže samo v očeh meščana, saj so haloški otroci v resnici prav tako srečni in brezskrbni kot drugi otroci, le da živijo še v precej neurejenih razmerah. „Življenje pa se izboljšuje tudi njim", je pristavil Kerbler, ki se je novomeške otvoritve osebno udeležil. Razstava je posvečena mednarodnemu letu otroka.

TURISTIČNE INFORMACIJE

interexport TOZD INEX

LJUBLJANA
POTOVALNA AGENCIJA
TRAVEL AGENCY

INEX
POTOVANJA V TUJINO

- Savojske in Švicarske Alpe, 4 dni, odhod 1. 7.
- Calella – Barcelona, 3 dni, odhod 18. 6.
- Calella – Barcelona – Montserrat, 4 dni, odhod 21. 6.
- Za konec tedna v LONDON, odhod vsak petek
- Za konec tedna v Pariz, odhod vsak petek
- V SLOVENSKO BENEČIJO in naš BREGINJ, odhod 17. 6., 1 dan

POTOVANJA V DOMOVINI

- Brkini, odhod 3. 6., 1 dan

TEČAJI

- angleščine v Veliki Britaniji in ZDA
- španščine v MADRIDU in BARCELONI
- francoščine v NICI

LETNI DOPUSTI: DOMA in v TUJINI

- hotel Palace, hotel Resnik in zasebna namestitev v Kaštelu Starem, letalski paket
- Otok UGLJAN – Kukljica, Zelena punta, lasten prevoz
- v TUNIZIJI, GRČIJI in ŠPANIJI, letalski paket

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

- INEX, Novo mesto, Novi trg 4, tel. (068) 23–773
- INEX, Ljubljana, Titova 25, tel. (061) 312–995
- INEX, Maribor, Volkmarjev prehod 4.

KRKA

emona globtour p.o. ljubljana
turistična agencija – travel agency
61000 ljubljana, wolfova 1/III, slovenija, jugoslavija
telefon: (061) 24–841 do 846
t. p. 57
telegram: Globtour
telex: YU Globtu 31–146

LETNI ODDIH:
Ankaran, Portorož Bernardin, Bled, Bohinj, Cerkno, Mariborsko Pohorje, Logarska dolina, Vrsar, Pag, Šibenik Solaris, Zadar.

Vabimo vas

v VARŠAVO
z letalom od 21. do 24. junija 1979 in od 28. junija do 1. julija 1979, polni penzioni, cena 3.130 din je ob udeležbi najmanj 20 potnikov

na AZURNO OBALO
z avtobusom, od 28. junija do 1. julija 1979, polni penzioni, cena 2.900 din je ob udeležbi najmanj 40 potnikov

Informacije in prijave: GLOBTOUR, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 19, telefon: (068) 25–125

UNIVERZA EDVARDA KARDELJA V LJUBLJANI
AKADEMIJA ZA GLEDALIŠČE RADIO FILM IN TELEVIZIJO LJUBLJANA
SKLAD STANE SEVER

RAZPIS NAGRAD SKLADA STANETA SEVERJA ZA LETO 1979

V skladu s pravilnikom Sklada Staneta Severja razpisuje upravni odbor sklada za leto 1979 naslednje nagrade:

1) **dve nagradi za igralsko stvaritev v slovenskem poklicnem gledališču,**
2) **nagrado za igralsko stvaritev v slovenskem amaterskem gledališču,**
3) **nagrado za igralsko stvaritev študenta AGRFT, ki se praviloma podeljuje kot štipendija.**

V poštev pridejo igralske stvaritve, ki so nastale v času od 15. novembra 1978 do 15. novembra 1979 in ki ustrezajo pogojem pravilnika sklada. Pri amaterskih igralskih stvaritvah se upošteva tudi uspešno in kvalitetno večletno delo.
Kandidate predlagajo z ustrezno pismeno obrazložitvijo poklicna gledališča, republiško združenje slovenskih dramskih umetnikov, AGRFT in ZKPO Slovenije. Vsak predlagatelj lahko predlaga največ dva kandidata. Predhodne možne prijave lahko predlagatelji pošiljajo sproti, dokončno prijavo pa najkasneje do 16. novembra 1979.
Žiriji sklada mora biti omogočen pravočasen ogled predlagane predstave.
Nagrade bodo javno podeljene 18. decembra 1979.
Prijave pošljite na sedež sklada: AGRFT, Ljubljana, Nazorjeva 3.

Ljubljana, 22. 5. 1979

UPRAVNI ODBOR
SKLADA STANETA SEVERJA

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA V DELOVNI ORGANIZACIJI PREVOZ BREŽICE

OBJAVLJA NA PODLAGI 7. in 9. ČLENA PRAVILNIKA O DELOVNIH RAZMERJIH

PROSTA DELA IN NALOGE

25 VOZNIKOV MOTORNIH VOZIL

Pogoji:
voznik CE kategorije in 1 leto delovnih izkušenj

1 PRALCA AVTOMOBILOV

Pogoj:
nekvalificiran delavec s 3 mesečnimi delovnimi izkušnjami

1 SALDAKONTISTA – IZTERJAVA

Pogoj:
srednja ekonomska šola

Vsa dela in naloge so za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.
PRI IZBIRI BODO IMELI PREDNOST KANDIDATI Z DELOVNIMI IZKUŠNJAMI PRI PODOBNIH DELIH.
Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: DO PREVOZ BREŽICE, komisiji za delovna razmerja.
Izbira kandidatov bo opravljena v 15 dneh po preteku prijavnega roka. Vsi kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni.

---

imp livar Ivančna gorica
Delovna organizacija, n. sol. o.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA IMP – DO LIVAR IVANČNA GORICA TOZD HLADNOVODNE ARMATURE, IVANČNA GORICA 91,

vabi k sodelovanju in kooperaciji

OBRTNIKE KOVINSKE STROKE

- **za mehansko obdelavo (struženje, vrtanje, rezkanje) in sestavljanje vodovodnih armatur.**

Delo je možno začeti takoj.

Kandidati naj predložijo pismene vloge z dokazili o izpolnjenih pogojih v 15 dneh po dnevu objave na naslov: Delovna organizacija Livar Ivančna gorica, Ivančna gorica 91.
Lahko se zglasite tudi osebno vsak dan od 8. – 14. ure v kadrovski službi DO.

DO TRANSPORT KRŠKO
KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

objavlja proste dela oziroma naloge:

1. DISPONENTA ZA PREDSTAVNIŠTVO LJUBLJANA
2. 5 VOZNIKOV TOVORNJAKOV

Pogoji za sprejem:
pod 1) končana srednja šola (prometna, ekonomska ali gimnazija). Prednost imajo kandidati z delovnimi izkušnjami pri delu v javnem cestnem tovornem prometu;
pod 2) končana šola za poklicne voznike motornih vozil, vozniško dovoljenje za kategorije C in E. Prednost imajo kandidati z odsluženim vojaškim rokom.

Kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in s trimesečnim poskusnim delom.
Kandidati naj pošljejo ponudbe z opisom dosedanjega dela, življenjepisom in dokazi o strokovni izobrazbi na naslov: DO Transport Krško, Kadrovsko splošni sektor, 68270 KRŠKO, Cesta krških žrtev 133, v 15 dneh po objavi.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po zaključku objave. Delovna organizacija ne razpolaga s stanovanji.

SGP „SLOVENIJA CESTE – TEHNIKA"
TOZD KOVINAR – ČRNOMELJ
Komisija za kadre in medsebojna razmerja TOZD KOVINAR Črnomelj razpisuje prosta dela in naloge:

1. KOMERCIALISTA
2. REFERENTA ZA SPLOŠNE ZADEVE

Poleg splošnih pogojev, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1.
- **srednja ali višja šola tehnične smeri**
- **5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delovnih mestih.**

Pod 2.
- **srednja ali višja upravna šola**
- **5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delovnih mestih.**

S stanovanji ne razpolagamo.
Rok za prijave je 15 dni po razpisu.
Prijave pošljite na zgornji naslov.

---

novomontaža Novo mesto
gradbene instalacije n. sol. o.

objavlja prosta dela in naloge

OBRAČUNSKEGA REFERENTA

Poleg splošnih pogojev veljajo za kandidate še naslednji pogoji: končana srednja ekonomska ali druga ustrezna šola in 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo vlogo z dokazilom o izobrazbi v 15 dneh po objavi na naslov:
Novomontaža, splošna služba, Cikava, Novo mesto.

„STANDARD KONFEKCIJA"
ORGANIZACIJA ZA PROMET S TEKSTILNO KONFEKCIJO NA MALO Z NEOMEJENO SOLIDARNO ODGOVORNOSTJO TOZDA ZAGREB
Ilica 246 a
OBJAVLJA
OGLAS
za opravljanje del in nalog v poslovni enoti 210 v Novem mestu za nedoločen čas

1. POMOŽNO OSEBJE (čistilka) **1 oseba**

Pogoji:
- **PKV delavec**
- **končana osemletka**
- **sposobnost za opravljanje fizičnih del**

Kandidati naj pošljejo ponudbe Komisiji za delovne odnose delavcev v združenem delu TOZD „SVIJET MODE" Zagreb, 246 a.
Oglas velja 8 dni po dnevu objave.
Izbor bo izvršen v zakonitem roku, o čemer bodo vsi kandidati obveščeni v predvidenem roku.

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA „DJURO SALAJ" KRŠKO – TOZD TRANSPORT

objavlja naslednja dela oz. naloge:

1. DELOVODJE TRANSPORTA

Pogoji:
- **popolna srednja ali delovodska šola transportne oz. strojne smeri**
- **2 leti delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delu**
- **delo v treh izmenah**
- **poskusna delovna doba 2 meseca**

2. 3 DELAVCEV ZA DELO PRI PREMOGU

- **delo v treh izmenah**
- **poskusno delo 3 mesece**
- **NK delavec**

Pismene prijave sprejema kadrovska služba delovne organizacije 15 dni po objavi.
Kandidati bodo pismeno obveščeni o izidu izbire najpozneje v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

DES LJUBLJANA, n.sub.o.
ELEKTRO KOČEVJE, b.o.

objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom

INKASO ELEKTRIČNE ENERGIJE (1 delavec)

Pogoji:
končana osnovna šola
12 mesecev delovnih izkušenj
vozniško dovoljenje B kategorije
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: TOZD Elektro Kočevje, Cesta na Trato 6, 61330 KOČEVJE.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izbiri.

POGODBENA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA REGULATOR BREŽICE

oglaša naslednja dela in naloge:

1. VODJA SPLOŠNEGA SEKTORJA
2. EKONOMSKEGA TEHNIKA ZA DELA V KOMERCIALI
3. 3 DELAVCEV ZA DELA V STROJNI OBDELAVI

Pogoji:
Za vodjo splošnega sektorja višja ali visoka izobrazba in eno leto delovnih izkušenj ali pa srednja izobrazba in 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih.
Za ekonomskega tehnika 2 leti delovnih izkušenj pri delih v komerciali.
Za delavce v strojni obdelavi sprejmemo kvalificirane ali polkvalificirane strugarje, rezkalce oziroma delavce sorodnih profilov.
Za vse delavce je pogoj odslužen vojaški rok.

Poskusno delo traja 3 mesece. Delo je za nedoločen čas. Prijave sprejemamo do 15. 6. 1979. Kandidati bodo obveščeni o izidu do 15. 7. 1979. Vse informacije dobite pri POZD REGULATOR Brežice, Črnc telefon 61–417.

nogomet

Dolenjska druga

Načrti vodstva novomeškega nogometnega kluba se uresničujejo. Čeravno so v zahodni podskupini slovenske nogometne lige pred tedni slabo startali, so po zadnjih dveh kolih z dna prišli na odlično drugo mesto.

Dvakrat so namreč zmagali in si močno popravili razliko v danih in prejetih zadetkih (9:4). Tako se je zastavljeno delo zagnanih novomeških nogometnih delavcev domala v celoti uresničilo. Enajsterica Dolenjske igra namreč od kola do kola bolje, ekipa postaja vse bolj zanesljiva, tako da lahko do konca prvenstva pričakujemo še lepe tekme in seveda boj za najboljše mesto.

V zadnjem srečanju s Kranjem so se Dolenjci oddolžili gostom za nesrečni poraz v 1. kolu. Zapisati moramo, da sta obe ekipi pokazali lep nogomet, tako da je okoli 80 gledalcev videlo kakovostno srečanje. Domači so bili ves čas v rahli premoči, povedli pa so v 34. minuti, ko je mrežo zatresel Bradač. Tudi v 2. polčasu je bila Dolenjska boljši nasprotnik, po 10 minutah igranja pa je Bradač dosegel tudi drugi zadetek.

ŽUŽEMBERK TOKRAT LE PETI

Mladinska odbojkarska vrsta Žužemberka ni ponovila lanskega uspeha, ko je na republiškem prvenstvu osvojila prvo mesto. Na letošnjem prvenstvu, ki je bilo v soboto in nedeljo na Bledu, je v predtekmovanju osvojila toliko točk kot finalisti, vendar se zaradi slabše razlike v setih ni uvrstila v končno tekmovanje in je nazadnje dosegla le peto mesto.

ČEZ PRVO OVIRO

V prvem kolu pokalnega slovenskega odbojkarskega prvenstva je v ponedeljek zvečer na domačem igrišču v kvalitetni igri Žužemberk zasluženo premagal Novo mesto s 3:0 in se uvrstil v nadaljnje tekmovanje. Že za včeraj je bila na sporedu tekma z novim zveznim drugoligašem Kamnikom.

Na zadnje kolo v II. zvezni rokometni ligi – zahod za moške čakajo najbolj nestrpno navijači ribniškega Inlesa. Njihova ekipa igra v gosteh s Partizanom TUS. Vodstvo kluba je prepričano, da se bodo ‚lesarji' vrnili domov z zmago. V primeru, da bi Zagreb, ki prav tako igra doma, izgubil s Kvarnerom, bi prvo mesto zaradi boljše razlike v zadetkih osvojili Ribničani. Vendar v Zagrebu skoraj gotovo ne bo prišlo do presenečenja, tako da bodo postali novi člani I. zvezne rokometne lige Zagrebčani. Ribničanom bo ostalo le zadoščenje, da so doma brez večjih težav ugnali nove zvezne ligaše.

Prav nič manj zanimivo ne bo v ženski rokometni ligi, zlasti za ekipe z dna, tiste, ki bi rade osvojile 9. mesto. Možnosti za to imajo Tvin, Slavonija DI in Novo mesto. Dolenjke igrajo doma s Tvinom in bi morale zmagati. V

Kaj, kje, kdo?

primeru, da bo Ina, ki igra pred domačimi gledalci, s Slavonijo DI zmagala, lahko 9. mesto pripade tudi Novomeščankam. Zato pa bodo morale poskrbeti za izdatno zmago.

Z boji bodo konec tedna nadaljevali tudi slovenski nogometni ligaši. Enajsterica Dolenjske gostuje v nedeljo v Kamniku. Novomeščani so v prvem delu Kamničane povsem nadigrali in zmagali 4:1. Glede na to, da v zadnjem času igrajo zelo zanesljivo, pričakuje vodstvo Dolenjske, da bo njihovo moštvo prišlo do novih prvenstvenih točk in da se bo na drugem mestu še bolj utrdilo.

Mladinska košarkarska vrsta Novega mesta, ki uspešno nastopa v slovenski super ligi, igra v soboto popoldan doma. Pomerila se bo z vrstniki ljubljanske Olimpije, ki so prav tako kandidati za vrh. Srečanje bo gotovo zanimivo, z zmago pa bi Novomeščani poleg Slovanovih košarkarjev postali najresnejši kandidati za slovenski mladinski košarkarski vrh.

Brestaniški miting mladosti

V novem olimpijskem bazenu se je na otvoritvenem mitingu 26. in 27. maja pomerilo več kot 500 plavalcev in plavalk – Novi časi za Celulozarjeve tekmovalce

Člani Plavalnega kluba Celulozar iz Krškega so tradicionalni otvoritveni miting letne plavalne sezone v Jugoslaviji, ki so ga posvetili dnevu mladosti, pripravili letos ob otvoritvi novega kopališča v Brestanici. Novi olimpijski bazen je bil 26. in 27. maja dobro obiskan, saj je nastopilo več kot 500 plavalk in plavalcev iz 18 slovenskih klubov.

Miting v Brestanici je med drugim pokazal, da so tekmovalci že na začetku sezone v dokaj dobri formi, saj je bilo doseženih precej dobrih rezultatov. Razumljivo je, da so gledalci kaj več pričakovali od domačih, ki pa se na začetku sezone z veliko bolj pripravljenimi gosti niso mogli kosati. Celulozarjevi plavalci so se namreč v času, ko so imeli drugi klubi ugodne možnosti za vadbo, srečevali s kopico problemov. Le z dobro voljo so jih premagali in v Krškem so prepričani, da je kriza njihovega kluba, ki je bil pred leti med najboljšimi v republiki, mimo. Če pa ne bi imeli toliko pomoči v kolektivu papirnice „Djuro Salaj", bi najbrž odnehali tudzadnji krški plavalski zanesenjaki. Najhuje je mimo, zadnji brestaniški miting mladosti pa je dokazal, da v Krškem raste nov plavalski rod, ki bo ob dobrih trenerjih in izkušenih organizatorjih v kratkem poskrbel, da na podobnih tekmah, kot je bila brestaniška, na oder za zmagovalce ne bodo stopali zgolj gostje.

Rezultati, ml. pionirji C: 50 m kravl: Jerkovič (Il) 38,37, 50 m prsno: Jošič (TK) 47,65, 50 m hrbtno: Moumeni (MZ) 52,35, 50 m delfin: Jerkovič (IL) 47,53, ml. pionirke C – 50 m kravl: Kalan (TK) 48,29, 50 m prosto: Kalan (TK) 53,97, 50 m hrbtno: Pulič (MZ) 47,06, 50 m delfin: Krasnopjurca (MZ) 1:18,40, ml. pionirji B – 100 m kravl: Koželj (BM) 1:12,55, 100 m prsno: Kapušin (BM) 1:35,37, 100 m hrbtno Žebec (OL) 1:23,34, 50 m delfin: Zebec (OL) 33,99, ml. pionirke B – 100 m kravl: Pavelič (MOZ) 1:17,9, 100 m prsno: Pavelič (MOZ) 1:34,18, 100 m hrbtno: Savinšek (TK) 1:25,28, 50 m delfin: Bak (MZ) 46,96, ml. pionirji A: – 200 m kravl: Čović (MOZ) 2:17,17 (rekord SFRJ), 100 m prsno: Solar 1:25,55, 100 m hrbtno: Čović (MOZ) 1:15,20, 100 m delfin: Marenčič (TK) 1:18,65, ml. pionirke A – 200 m kravl: Rebolj (TK) 2:26,58, 100 m prsno: Kosirnik (TK) 1:27,94, 100 m hrbtno: Kosirnik (TK) 1:16,97, 100 m delfin: Rebolj (TK) 1:17,37, 3. Škafar (Celulozar) 1:18,86; st. pionirji – 200 m kravl: Drnač (LL) 2:14,19, 100 m prsno: Sluga (LL) 1:22,01, 100 m hrbtno: Drnač (LL) 1:22,54, 100 m delfin: Sever (MOZ) 1:11,20; st. pionirke – 200 m kravl: Kos (FR) 2:25,80, 10 m prsno: Porenta (IL) 1:26,52, 100 m hrbtno: Cesnik (FR) 1:13,15, 100 m delfin: Kos (FR) 1:13,68.

V nedeljo dopoldan so nastopili člani in članice in v zanimivih bojih dosegli nekaj dobrih rezultatov.

NOVO MESTO – LOKAINVEST 88 : 83 (37:39)

V prvenstveni tekmi slovenske mladinske super lige je novomeška vrsta dosegla nov uspeh. Na igrišču na Loki je v izenačeni in zanimivi tekmi šele v zadnji minuti premagala zelo dobre Škofjeločane. Za zmago sta najbolj zaslužna Cerkovnik in Župevec. Naslednjo tekmo igrajo Novomeščani v soboto ob 17. uri z Olimpijo, prav tako na Loki.

13. SREČANJE FARMACEVTOV

Tradicionalno 13. srečanje delavcev farmacevtske industrije Jugoslavije bo v Novem mestu, in sicer od 31. maja do 2. junija. Udeleženci se bodo letos pomerili v odbojki, streljanju, namiznem tenisu, kegljanju ter šahu, malem nogometu in igrah vedre rekreacije.

Oslabljeni le šesti

Na finalu APS v Celju je novomeška ekipa nastopila močno oslabljena. Čujnik je nastopil v deseteroboju v Goetzisu, manjkali pa so (predvsem zaradi poškodb) še Keržan, Šuštar in Štupar, s čimer so bile onemogočene štafete, ki prinašajo precejšnje število točk.

Moška ekipa, ki bi se glede na rezultate iz kvalifikacij morala boriti z Goričani za drugo mesto, je bila šele šesta, vendar so posamezniki zasedali visoka mesta in dosegali rezultate, s katerimi so se uvrščali med 12 najboljših v državi.

Predvsem moramo pohvaliti mladinca Kranjčiča, ki je v daljini in troskoku izboljšal osebna rekorda (696 cm; 15,24 m). Njegov rezultat v troskoku je za celih 21 cm boljši od slovenskega ml. rekorda. Premagal ga je le državni članski reprezentant Janoš Hegediš, ki služi vojsko v Ljubljani in je nastopil za LJA. Kranjčiču manjka do norme za nastop na evropskem mladinskem prvenstvu le 16 cm, ker pa se je pri rekordnem skoku odrinil vsaj 30 cm pred odrivno desko, lahko upamo, da jo bo kmalu presegel.

V metu kladiva je Malnar z 49,14 m dosegel nov dol. rekord in osvojil srebrno medaljo. Oklešč en je bil v disku s 45,64 le za 2 cm krajši od državnega rekorderja Pečarja in je osvojil bronasto medaljo. Penca je prvi dan osvojil 1. mesto na 110 ov. s 14,7, drugi dan pa je bil drugi na 400 ov. z 52,8.

Lepo napreduje tudi mlajši mladinec Šega, ki je na 200 in 400 m dosegel osebna rekorda (22,7 in 50,8), na 100 m pa je bil tudi zelo dober (11.3).

Ostali rezultati, moški :110 ov. 10; Rangus 17,0; daljina 5. Kranjčič 696 cm; kopje Može 11:51,86; 1500 m 12. Bučar P. 4:02.2; krogla 5. Oklešč en 13,80 m (os. rek.); 400 ov. 9. Križman 59,1; 3000 zapreke Bučar T. 9; 10:16,2/5000 m 11. Kapš 16:14,8; palica 8. Penca 360 cm.

V Celju so nastopile tudi štiri dekleta. Vse so bile odlične, saj so kar po vrsti dosegale osebne rekorde. V štafetnem teku 4 x 100 m so bile celo tretje z novim dol. rekordom 50,4.

V teku na 100 m je Karmen Kenda dosegla nov osebni rekord z 12,7 s in bila 6., Lili Tekstor je bila s 13,0 (os. rek.) 9., na ovirah je Blažičeva dosegla četrti čas (15,5 s) in izenačila svoj najboljši rezultat. Janja Kralj je bila v skoku v daljino 6., skočila pa je 526 cm.

PRVENSTVO UPOKOJENCEV

26. maja je bilo v Domu JLA v Novem mestu v organizaciji novomeškega Društva upokojencev IV. področno športno prvenstvo upokojencev Dolenjske. Udeležila so se ga društva iz Kočevja, Črnomlja, Stične in Novega mesta.

Rezultati najboljših – streljanje: Kočevje 542 krogov, posamezno: Eržen (Novo mesto) 155 krogov; šah: Novo mesto 10 točk; balinanje: 1. Novo mesto; kegljanje v borbenih igrah: Kočevje 983 kegljev, posamično: R. Romih 420 podrtih kegljev. Naslednje igre bo organiziralo DU Kočevje.

R. ROMIH

B. MIJAJLOVIČ SEDMI

Novomeško kolesarsko društvo Novoteks je letos poslalo na dve težki memorialni dirki od Zagreba do Delnic in od Delnic do Zagreba samo enega kolesarja. Nastop si je zaslužil le Božo Mijajlović. 26. maja je vozil od Zagreba do Delnic (memorial Vida Ročiča) in je zaradi izčrpanosti odstopil, dan kasneje – na dirki za memorial Mate Ostojiča – pa je od Delnic do Zagreba odlično vozil, popravil sobotno napako, saj se je v močni konkurenci uvrstil na izvrstno sedmo mesto. Danes odpotujejo Mijajlović, Štih in Bat na dirko po Srbiji.

Šport

ICTŠ in novomeške gimnazijke

Sredi prejšnjega tedna je bilo na košarkarskih igriščih v športni dvorani in za novomeško gimnazijo srednješolsko področno prvenstvo v košarki. Pri dekletih so brez težav zmagale Novomeščanke, pri moških pa je prišlo do presenečenja, saj so se v finale uvrstili igralci tehnične srednje šole iz Krškega in novomeška ICTŠ.

Rezultati – dekleta: gimnazija N. mesto – AEŠC 42:17, Poklicna šola Beti – gimnazija Brežice 2:13, N. mesto – Metlika 33:4, Brežice – AEŠC 14:22, Brežice – N. mesto 12:50 in AEŠC – Metlika 16:12. Vrstni red 1. Gimnazija Novo mesto 6 točk, 2. AEŠC Novo mesto 4 točke, 3. gimnazija Brežice 2 točki, 4. Poklicna tekstilna šola Beti, Metlika.

Rezultati – moški; za I. mesto: ICTŠ – TŠ Krško 60:51, za III. mesto: gimnazija Novo mesto – gimnazija Brežice 67:52.

Minulo področno prvenstvo je dokazalo, da je košarka med srednješolci vse bolj priljubljena, razveseljivo pa je, da jo vse bolje igrajo tudi dekleta. Zlasti v Novem mestu, saj so bile gimnazijke pa tudi igralke AEŠC na prvenstvu razred zase.

NOGOMETNI PRAZNIK – NK Bela krajina je pripravil 23. maja v počastitev dneva mladosti, letošnjih jubilejev in 50-letnice igranja nogometa v Beli krajini močan nogometni turnir. V prvi tekmi so se domači igralci pomerili z velenjskim Rudarjem. Rezultat: 3 : 5 (2:3). V glavni tekmi pa so se številnim belokranjskim ljubiteljem nogometa predstavili igralci ljubljanske Olimpije in Mercatorja. Tekma ni navdušila, saj so zvezni ligaši slabo igrali in z malo več športne sreče bi Mercator lahko tudi zmagal. Na posnetku: prizor s srečanja med domačo ekipo in Velenjčani.

Nadigrali bodoče prvoligaše

Inles trdno na 2. mestu v II. ZRL – Zmaga Novomeščank – Končano prvenstvo v republiških ligah – Najboljše Kočevke, ki so osvojile drugo mesto

V obeh II. zveznih rokometnih ligah, kjer igrata ekipi z Dolenjskega, so moštva odigrala predzadnje kolo. Veliki derbi v Ribnici med Inlesom in Zagrebom so dobili domačini, Novomeščanke pa so prijetno presenetile z zmago v gosteh. V slovenski rokometni ligi so ekipe odigrale zadnje kolo, v tako imenovanem super finalu pa letos ni naših ekip.

INLES – ZAGREB 19 : 17 (11:8)

Z novo zmago, in sicer nad vodilnim Zagrebom, so rokometaši Inlesa znova dokazali, da so v spomladanskem delu boljši od konkurenta in sedaj že člana I. zvezne rokometne lige – ekipe Zagreba. Okoli 800 gledalcev je znova videlo tipično prvenstveno tekmo, ki pa bi jo gostje kmalu skazili.

Inles: Kljun, Križman 2, Fajdiga, J. Ilc 8, S. Kersnič 3, Kalajžič, Karpov, Andoljšek, Ambrožič 6, Tanko, Mate, I. Kersnič.

M. G.

KOKA – NOVO MESTO 10 : 13 (7:6)

V 21. kolu II. zvezne rokometne lige – sever so Novomeščanke igrale s Koko. Le malokdo je pričakoval, da lahko gostje z dna tabele presenetijo. Dolenjke pa se na papirju favoriziranih domačih igralk niso prestrašile in so v II. polčasu z disciplinirao in hitro igro poskrbele za presenečenje.

ŠOŠTANJ – BREŽICE 28 : 29 (14:17)

Srečanje med domačimi in brežiškimi igralci si je ogledalo okoli 200 gledalcev. Videli so izenačeno in zanimivo srečanje, v katerem so bili gostje ob koncu za zadetek boljši.

V. NEDELJA – SEVNICA 20 : 21 (15:7)

Sevničani so si zagotovili zmago šele v zadnji minuti srečanja. Medtem ko so domači igralci po prvem polčasu vodili 15:7 in bili prepričani o zmagi, so v nadaljevanju veliko grešili, gostje pa so njihove napake spretno izkoristili in zasluženo zmagali.

PEKO – INLES 27 : 20 (12:8)

Ribničani niso nadaljevali s serijo zmag: v zadnjem kolu SRL–vzhod so se pomerili z drugouvrščenim Pekom in v Tržiču so morali priznati premoč domačih igralcev, ki so se izkazali zlasti s hitrimi protinapadi.

KRKA – OBALA 21 : 21 (11:9)

Domači igralci so v zadnjem kolu zamudili priložnost za zmago Medtem ko so v prvem delu igre nadigrali goste, so v drugem popustili in srečanje se je končalo z neodločenim izidom. Krka je pristala na 8. mestu.

ŠMARTNO – BREŽICE 21 : 8 (10:5)

V Šmartno so prišle Brežičanke s pomlajeno ekipo. Pred odmorom so se dobro upirale boljšim domačinkam, v drugem delu pa so povsem popustile. Letošnje prvenstvo so končale na predzadnjem mestu.

SAVINJSKA – LISCA 15 : 16 (5:6)

V izredno izenačeni tekmi se domala do zadnjih sekund ni vedelo za zmagovalke. Ekipi sta se ves čas menjavali v vodstvu, Sevničanke pa so zmagoviti zadetek dosegle 10 sekund pred koncem tekme in končale na dobrem četrtem mestu.

KOČEVJE – ZAGORJE 43 : 10 (21:6)

Zagorjanke so bile preslab nasprotnik za domače. Dosegle so le 10 zadetkov, polovico iz sedemmetrovk. Trener Žerjav je poslal na igrišče vse igralke, izkazala pa se je Jerebova, ki je dosegla 19 zadetkov. Kočevke so v letošnjem prvenstvu osvojile drugo mesto.

ETA – STOPIČE 25 : 17 (15:8)

Oslabljene Stopičanke so se v zadnjem kolu SRL–zahod dobro upirale favoritinjam. Če ne bi naredile preveč napak v obrambi, bi bil rezultat lahko ugodnejši. Prvenstvo so končale na predzadnjem mestu.

PEKO – DOLENJSKA 10 : 13 (6:7)

V drugem delu letošnjega prvenstva so Šentjernejke igrale zelo dobro, odlične igre pa so potrdile z zadnjo zmago v gosteh, ki jih je prinesla na odlično četrto mesto. Pohvale za zmago in osvojeno mesto zaslužijo igralke pa tudi vodstvo kluba.

ZMAGA DOMA – V motociklističnem športu le malokomu uspe zmagati pred domačim občinstvom; želja po uspehu in breme odgovornosti sta ponavadi prehudi. Na nedeljski dirki 3. kola slovenskega prvenstva v speedwayu v Krškem je to vseeno uspelo domačinu Jožetu Mavsarju. Ta sedaj tudi vodi v skupnem tekmovanju pred Radgončanom Kocuvanom. Ostali domačini so zasedli naslednja mesta: Kozmus 7. (devet točk kot Kocmut iz Radgone), 10. Gerjevič, 14. novinec Praznik. Zanimivo dirko – to poletje jih ne bo manjkalo – si je ogledalo 2.500 gledalcev. (Foto: Železnik)

Spodbudno na začetku

Na odprtem prvenstvu Novega mesta v hitrostnem potapljanju in plavanju zmagali domačini

Novomeški Klub za podvodne aktivnosti je pripravil 27. maja v Dolenjskih Toplicah tradicionalno odprto prvenstvo Novega mesta v plavanju s plavutmi in hitrostnem potapljanju. Z njim je več kot 30 plavalcev in plavalk iz Ljubljane, Kranja, Trbovelj, Maribora in Novega mesta počastilo dan mladosti in ostale letošnje jubileje.

Tudi letos so Novomeščani prvenstvo dobro organizirali, tako da je bila dokaj zahtevna prireditev hitro končana. Trenerji so bili z nastopi svojih varovancev zadovoljni, vsekakor pa gredo čestitke domačim tekmovalcem, ki so že na začetku letošnje tekmovalne sezone z dobrimi nastopi in rezultati dokazali, da so se v tako imenovani mrtvi sezoni dobro pripravljali. Ponovno se je izkazal obetavni Daniel Vohar, ki je v disciplini 400 m postavil nov državni rekord, Toni Štrniša pa bi najboljši dosežek v državi na 100 m kmalu izenačil.

Daniel Vohar – V Dolenjskih Toplicah kar tri prva mesta in nov državni rekord na 400 m.

Rezultati – 50 m HP, ženske: 1. Zevnik (Novo mesto) 0:24,75; 50 m HP, moški: 1. Vohar (Novo mesto) 0:20,00; 100 m PP, ženske: 1. Draksler (Kranj) 1:00,98, 2. Čulig 1:01,05, 3. Ivanetič (obe Novo mesto) 1:01,50; 100 m PP, moški: 1. Strniša 0:49,00, 2. Markovič (oba Novo mesto) 0.54,09, 3. Vilhem (Ljubljana) 0:56,20, 4. Vidmar (Novo mesto) 0:56,80; 100 m HP, ženske: 1. Aljančič (Kranj) 1:03,45, 2. Lipar (Novo mesto) 1: 11,00; 100 m HP, moški: 1. Vohar (Novo mesto) 0:50,36; 400 m PP, ženske: 1. Zevnik 5:11,10, 2. Ivanetič 5:19,60, 3. Lipar 5:36,40, vse KPA Novo mesto; 40 m PP, moški 1. Vohar 4:02,60 (nov državni rekord), 2. Strniša (oba Novo mesto) 4:05,80, 4. Markovič 4:36,40, 5. Vidmar 4 52,00, 6. Potrč (vsi Novo mesto) 5:06,00; štafeta 4 x 100 m ženske: 1. DPD Kranj 4:07,00, 2. KPA Novo mesto 4:13,00; štafeta 4 x 100 m moški: 1. KPA Novo mesto 3:37,00, 2. DPD Trbovlje 3:52,00, 3. PD Maribor 3:55,00.

Skupna uvrstitev: 1. KPA Novo mesto 150 točk, 2. DPD Kranj 77, 3. DPD Trbovlje 59, 4. DPD Maribor 54, 5. DRM Ljubljana 35 točk.

J. P.

PAVLIČU MEDNARODNA DIRKA

Član novomeškega AMD Lojze Pavlič se je 27. maja udeležil velike mednarodne motociklistične dirke v Banski Bistrici na Češkoslovaškem. Novomeščan je v izredno hudi konkurenci 44 tekmovalcev iz 11 držav odlično vozil (v kategoriji do 125 ccm) in zasluženo zmagal ter dosegel enega svojih največjih uspehov. Pavlič se je na letošnje dirke dobro pripravljal, tako da lahko poslej pričakujemo še več podobnih uspehov.

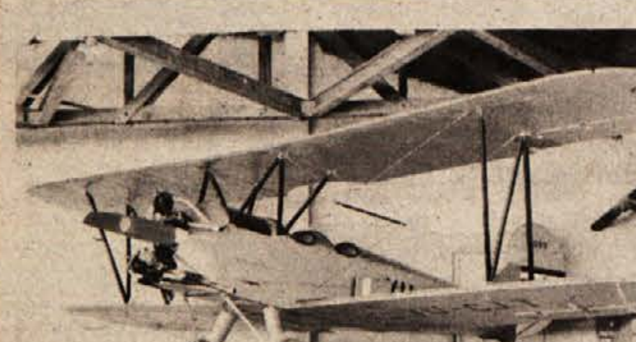

PREČENSKI ZRAČNI VETERAN

Kadar je lepo vreme in so zračni tokovi ugodni, je na letališču v Prečni vse živo. Motorni piloti, jadralci in mehaniki potegnejo iz hangerja malo eskadriljo Dolenjskega letalskega centra – v kotu ostane le utrujeni veteran PO 2, motorni dvokrilec, ki nosi ime po svojem konstruktorju Polikarpovu. Letalo zasluženo počiva, čeprav ima v rezervi še nekaj ur letenja. Nekaj več kot deset ur bo njegovo srce, motor EM 11 D, še tolklo, potem pa mora za vedno obmirovati. Z njim se bo zaključila življenjska pot najstarejšega za letenje še usposobljenega letala ne samo na Dolenjskem, ampak v vsej Sloveniji.

Nekdanji novomeški Aeroklub je letalo PO 2 dobil prenovljeno in okrepljeno z zvezdastim motorjem leta 1960. Ko je letalo priletelo k nam, je imelo za seboj že preko 2000 ur letenja, nakar je pod dolenjskim nebom preletelo še 2223 ur. PO 2 je služil za vse namene: v njem so se učili pilotskih spretnosti motorni piloti, vanj so se povzpeli padalci za skoke, vleklo je jadralna letala v višave. Včasih je po napornem opravilu letalo še prav nemilo pristalo na travniku ob Temenici; enkrat se je polet končal celo s pristankom na hrbtu.

Nekdaj je bilo vojaško letalo in je služilo za kurirske posle ter za izvidovanje. Sam model je precej star; Polikarpov ga je skonstruiral že okoli leta 1926.

Za dolenjskega zračnega rekorderja so se že pozanimali predstavniki jugoslovanskega letalskega muzeja v Beogradu.

MiM

PO SVETU OKOLI

OBETAVNE VESTI – Kar tri velike tovarne avtomobilov so napovedale proizvodnjo avtomobilov, katere bo poganjal namesto bencina alkohol. Prednosti takega pogonskega goriva so predvsem v čistejšem izpuhu, manjši porabi in v možnosti, da gorivo vsakdo pridela v domači državi. Pri nas bi takšni avtomobili verjetno močno olajšali promet. Dolenjci bi ostre kapljice ne skurili lahkega srca.

PLAČILO PA ... – Ameriški senator Daniel Inouye je izzval pravi vihar ogorčenja, ko je razkril, da imajo uslužbenci Interameriške banke čudovite plače. Za primer je navedel nekega uslužbenca, ki dobi na leto 73 tisoč dolarjev (okoli 1400000 din), medtem ko zasluži senator občutno manj. Za nameček pa omenjeni uslužbenec nima drugega dela, kot da šili svinčnike, polni vreče z vodo in opravlja podobna drobna gospodinjska opravila.

BISTRA GLAVA – Afganistanec Sayed Salal je presenetil pedagoge: z osmimi leti starosti se je vpisal na ameriško vseučilišče v Seattlu. V letu in pol je obdelal obsežno učno gradivo, katerega se trde glave učijo običajno več kot 12 let.

PROTI TATOVOM – Trgovce boli glava zaradi številnih tatvin v velikih trgovskih hišah. Na razne načine poskušajo omejiti krajo, vendar zaenkrat brez večjega uspeha. Nedolgo tega jim je dal nekaj upanja neki psiholog, ki predlaga, naj bi med glasbo, ki ves čas igra v trgovinah, vnesli šepetana sporočila „Nočem krasti!“, „Nisem tat!“ ipd. Nekateri se boje, da bi pritajeno šepetanje ne delovalo drugače in bi se nič hudega sluteči potrošnik domislil, da je do blaga mogoče priti tudi drugače kot z denarjem pri blagajni. Psihologija je zapletena stvar.

OGLAS – V Allgemeine Zeitung je pred časom izšel oglas, v katerem tri ženske iščejo moškega, ki bi jim vzdrževal gospodinjstvo. Še zdaj ga niso našle. Kdo pa ve, kaj vse je gospodinjstvo za tri osamljene ženske?

Ali je dolgčas edini razlog?

Skupine mladih razbijajo vse po vrsti – Protesti?

Parižani in francoski sociologi so se pred časom srečali z nekim novim pojavom. Mladi fantje s šlemi na glavah in kiji ter drugim podobnim orodjem v rokah vdirajo v središče mesta in v nekaj minutah razbijejo trgovino s pornografsko literaturo, katoliško knjigarno, davčni urad. Nihče ne ve, česa se bodo lotili in kje. Pravijo jim les casseurs (razbijači), uvrščajo pa jih med anarhiste, ultra levičarje in podobne ekstremistične organizacije, čeprav so razbijači sami dali vedeti, da ne pripadajo nobeni organizaciji, da nimajo voditelja ne ideologije. So pač nekakšni upomiki brez razloga.

Koliko je teh novodobnih Jamesov Deanov v Parizu, ni znano. Strokovnjai domnevajo, da je njih število od 200 do 300. Skupina je torej sorazmerno velika, zato je presenetljivo, da policiji še ni uspelo vtihotapiti mednje svojih agentov.

Zanimivo je, da se je francoska zveza anarhistov javno odrekala kakršnikoli povezavi z razbijači. Sociologi se zatorej vse bolj nagibljejo k domnevi, da so razbijači vsega sita mladina, ki si v prostih popoldanskih urah privošči malce čudno zvrst zabave.

Pariški vandal pri delu. Ali razbija zaradi dolgočasja ali iz protesta?

»Dolenjski list« v vsako družino

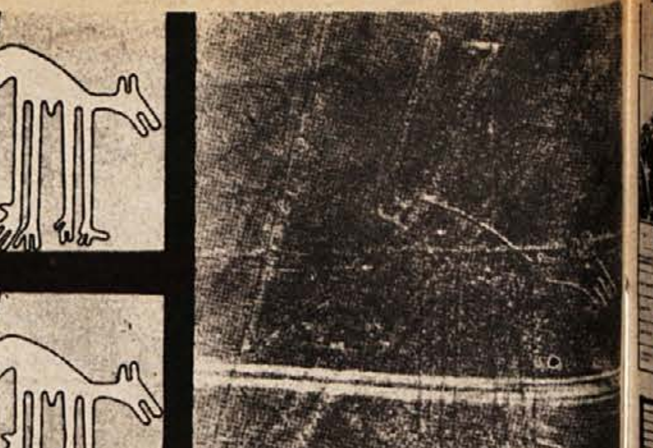

Ista risba se drugače vidi iz zraka, drugače s hriba (levo spodaj). Desno je posnetek iz letala.

Skrivnost ni zapletena

Kako so pripadniki neznane južnoameriške civilizacije ustvarili nenavadne risbe na planoti Nasca?

Skrivnostne risbe, zarisane v peščena tla doline Nasca, že dolgo mučijo zgodovinarje, nič manj pa številne pripadnike nove znanstvene veje astroarheologije, o kateri pa uradna znanost noče nič slišati, ker je predmet njenega raziskovanja hudo sumljiv.

Astroarheologi se namreč ukvarjajo z odkrivanjem materialnih dokazov o obisku nezemeljskih bitij na našem planetu. Prav v risbah na ravnici Nasco so videli enega od njih.

Več deset metrov dolge risbe prikazujejo fantazijske in resnične živali, vzorce in linije.

Zaradi sorazmerno velikih razsežnosti jih je mogoče najlepše videti iz zraka. To dejstvo je zavedlo nekatere, da so menili, kako so risbe načrtovali z namenom, da bi jih opazovali iz velikih višin. Vzniknile so verjetne in neverjetne teorije. Med drugim je nekdo vsestransko podprl lastno zamisel, da so starodavni graditelji pri izdelavi skrivnostnih risb uporabljali prve balone. Seveda so bili dokazi preskromni, da bi ganili strogo znanost.

Nič manj zagreto se ni lotil uganke iz doline Nasca zdaj že razvpiti Erich von Daeniken. Zanj so predstavljale razpoznavna znamenja za visoko razvita bitja, ki so poznala izjemno tehnologijo.

Najpreprostejše razlage se ni domislil nihče, dokler ni slava črt in risb iz Nasce prodrla daleč okoli. Gre za preprosto optično zadevo. Liki so močno iztegnjeni, če jih gledamo navpično iz zraka, gledani z bližnjega hriba pa so v normalnejših razmerjih. To kaže, da so skrivnostne risbe kljub vsemu le načrtovali in nadzirali pri iz[...] lavi s hribov, ne pa iz zra[...] višin. Na hrib pa so lahko pr[...] brez letal.

Nazaj k prsim

Čez materino mleko ga [...] – Dojenje se spet uveljav[...]

Nobenega dvoma ni več: [...] dojenčka je najboljše na sv[...] materino mleko; nobena u[...] no pripravljena hrana ga [...] more nadomestiti. Tak je [...] sklep ameriške pediatrične a[...] demije, ko je v začetku le[...] njega leta pripravila poseb[...] priporočilo vsem materam, [...] zavržejo stekleničko in dajo d[...] jenčkom svoje prsi. Hranje[...] po steklenički priporočajo l[...] primeru, ko dojenje zares [...] mogoče.

Ameriški pediatri tudi zah[...] vajo, naj materam, ki dela[...] omogočijo med delovnim [...] som podojiti otroka. V ta n[...] men naj bi po tovarnah [...] ustanovah uredili posebne p[...] store. Prav tako naj bi v por[...] nišnicah omogočili mater[...] dojiti otroke takoj od roj[...] naprej. Pediatri v priporoč[...] ugotavljajo, da je potreb[...] otroka dojiti takrat, kadar s[...] zahteva, ne pa ga siliti na toč[...] določen urnik dojenja.

S tem ko so dojenju d[...] ponovno veljavo, upajo, da [...] razvitemu svetu, kjer pri hran[...] nju otrok že opuščajo umet[...] hrano, sledil tudi tretji svet[...] revnih deželah sveta se je stek[...] nička z dudo uveljavila k[...] simbol blaginje in matere [...] otroke dojile le, če so [...] prerevne, da bi lahko kupo[...] umetno pripravljeno hrano [...] dojenčke.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Slavno glavarstvo in hudodelci

(Tatvine in) vlomi na jako predrzni način postajajo vedno pogosteji, in soditi je, da so hudodelci ali iz bližnje Hrvatske, ali pa cigani, vsekako pa je smatrati, da so to dobro organizirane tolpe, ktere bodo le dobro uredjene straže ugnale. Slavno okrajno glavarstvo novomeško je vsled tega odredilo do županstev naslednje določbe v strogo izpolnitev. V vaseh z raztresenimi hišami mora vsako noč od 10. ure zvečer do 4 ure zjutraj sleherna deseta hiša dati po jednega nočnega in požarnega stražnika. V vaseh z gosto naseljenimi prebivalci zadostuje na 20 hiš en stražnik. Župan bo določl tudi zanesljivega občana, ki bo nadzoroval, ako se ta ukaz točno izvršuje.

(Lucheni), znani morilec naše cesarice, se je hotel te dni umoriti v ječi, ker mu je menda predolgočasno, ali pa ga je začela vest peči. Nadalje poročajo listi, da se je Lucheni že večkrat poskusil umoriti, a še nikdar se mu ni posrečilo.

(V sodnem) okraju novomeškem je 777 obrtov in in to: rokodelskih in koncesijovanih, izvzemši gostilničarje in kavarnarje, 401, trgovskih 167, gostilničarskih 205, kavarn 2, lekarn 2. V sodnem okraju Trebnje je 201 obrt. V sodnem okraju žužemberškem je 264 obrtov in to rokodelskih in koncesijovanih 117, trgovskih 70, gostilničarskih 86 in jedna hišna lekarna.

(Maček) je pač samec, o katerem že pesem pravi: naš maček je mucko imel, mjav, mjav itd. Da pa so nekatere mačke slabe mišolovke, temu vzrok je pa, kakor smo že omenili, slaba odreja in slaba odgoja, katero se jim privošči. Navadno se misli, da se mora mačka od samih miši živeti, in za to postopa se z njo tako, kakor smo zgoraj že navedli. Ne da se ji nič jesti, ali se ji kaj čisto nič vrednega pod mizo vrže.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. maja 1899)

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Prekratek delovni dan

TEŽKO JE, če človek ni prepričan v to, da vsaka nova stvar prinaša spremembe. Delovne navade se ukoreninijo v ljudeh in se jih držijo kot klošč. Vsaka sprememba je težavna, zlasti če je kdo jemlje z odporom. Primerneje je, da vsi skupaj iščemo pot k napredku, vsak na svojem delovnem mestu. Kako daleč smo še, dokler se pogovarjamo o izgubah delovnih dni! Delovni dan je pri nas dolg 480 minut, dejansko pa je mnogo mnogo krajši. Izgube zaradi pogovorov med delom, kasnejšega pričetka z delom, predčasnega prenehanja, čakanja, nepotrebnih opravil itd. narestejo na 50, 60, tudi do 100 minut! Dodajmo jim še 30 za odmor, pa je številka spet večja. Kako zmanjšati te izgube?

ZA PLAČEVANJE po učinku smo se odločili, ker smo želeli v delavcu zbuditi zanimanje za dvig proizvodnje in povečanje produktivnosti dela.. K temu bi ga moralo spodbujati merilo: več ko narediš, več dobiš! V tem je tudi ves pomen stimulativnega nagrajevanja po učinku, ki vsebuje dobre strani tako za delavca – proizvajalca in tudi za družbo.

O DELU UČITELJA na vasi je bilo izrečeno mnenje, da naj ne bo tam prav vse, od predsednika prosvetnega društva do blagajnika gasilcev in pobiralca članarine SZDL. S pravilno razdelitvijo dela na območju kraja šole je potrebno mobilizirati večje število državljanov, ki ob malenkostni pomoči učitelja lahko prav dobro opravljajo vrsto enostavnih funkcij.

TRENUTNO IMA kmetijska zadruga Videm – Krško en traktor. Toda v kratkem času bodo nabavili še enega. Razpravljali so tudi že o traktorju, ki bi ga lahko uporabljali za vinogradniške in breskvine nasade, ter za traktor, katerega bi se posluževali na zdolskem področju. Zdolčani zahtevajo, naj jim zadruga nabavi traktor.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 28. maja 1959)

Rešitev prejšnje križanke

prgišće misli

Odločilnega pomena je, da je tisk v rokah velikega števila ljudi.

E. B. WHITE

Ženska je lahko brez modrosti, nikoli pa brez zvitosti.

D. HANK

Dvakrat da, kdor takoj da.

P. SIRIUS

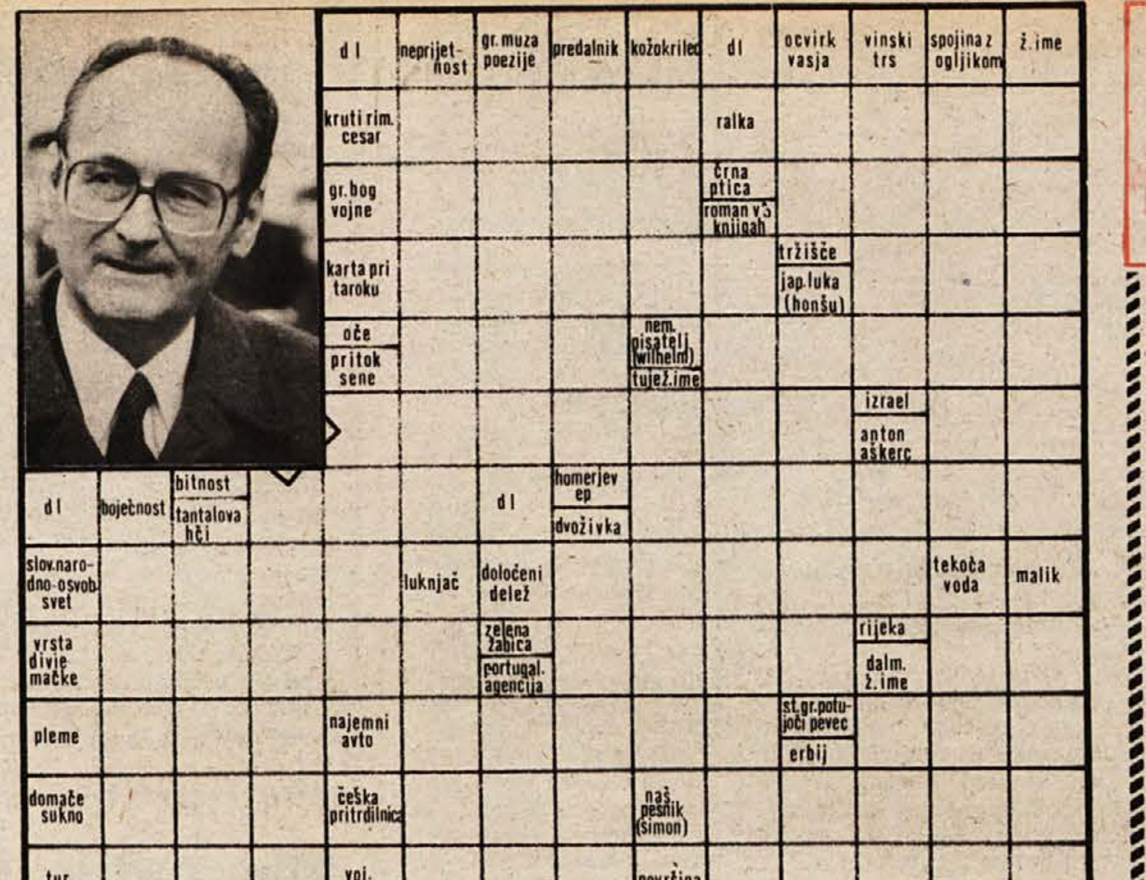

Tudi v slabem podobni ljudem

Jane Goodall že dvajset let proučuje šimpanze v naravnih pogojih – Nasilje in kanibalizem med primati – Velika podobnost s človekom

„Šimpanzi so bolj človeški kot druge živali. Razumevanje njihovega življenja in navad nam lahko pomaga razumeti nas same,“ je zapisala raziskovalka Jane Goodall v obsežnem zapisu o teh afriških opicah. Ko primatom nadeva človeške lastnosti, žal, ne misli samo na njihovo družabno življenje, razvite možgane in anatomsko podobnost, ampak tudi na nasilje, vojne, ubijanje. Prav slednje je odkrila v novejšem času, ko je nadaljevala dvajsetletno raziskovanje šimpanzov.

Jane Goodall se pri raziskovanju ni zadovoljila z ujetimi živalmi v laboratorijih, ampak se je večkrat zaporedoma podala v tanzanijski narodni park Gombe, ki leži ob jezeru Tanganjika. V naravnem okolju je opazovala te zanimive živali, sledila njihovim selitvam, življenju, rojstvom in smrtim. Izdelala je celo rodovnik štirih šimpanzjih družin. Ob jezeru je v dveh desetletjih nastalo pravo raziskovalno središče, katerega delovanje je bilo ogroženo le v času, ko so v Tanzaniji divjale gverilske vojne.

NARAVNA KONTRACEPCIJA

Kaj tako privlači raziskovalce šimpanzov? V prvi vrsti je to že omenjena izredna podobnost s človekom. Sestava šimpanzovih možganov je presenetljivo podobna sestavi človekovih, prav tako pa so anatomske in biokemične podobnosti izredne. Zdravniki celo menijo, da bi človeku v sili lahko dali pri transfuziji tudi šimpanzovo kri.

Življenjska doba šimpanzov sega od 40 do 50 let v naravi, medtem ko je v ujetništvu nižja. Samica skoti mladiča le vsakih šest let. Ponovno se obreji pred pretekom te dobe le v primeru, da mladič pogine ali če se skoti mrtev. Življenjske dobe se potem menjajo podobno našim: do petega leta otroštvo, nato do štirinajstega dozorevanje, do petintridesetega zrela doba in nato starost.

Šimpanzi med vsemi bitji na svetu uporabljajo največ predmetov kot orodje, če seveda izvzamemo človeka. Raziskovalci so zabeležili tudi, da se živali pri lovu organizirajo in si delo razdelijo.

BOJAŽELJNI

V zadnjih letih raziskav se je Jane Goodall odločila, da posveti več pozornosti nasilju. Že prej je večkrat opazila, da med šimpanzi nenadoma izbruhne nasilje, vendar so spopadi trajali le minuto ali dve, nato pa so primati mirno živeli dalje. Da bi se pripadniki iste skupine pri takih spopadih resneje poškodovali, ni nikoli opazila.

Povsem drugače pa je bilo, ko je začela opazovati izbruhe nasilja med pripadniki dveh različnih skupin. Na opazovalnem območju sta živeli skupini Kasakela in Kahama. Vsaka skupina je imela začrtano svoje območje in le redko je šimpanz ene skupine zašel na ozemlje druge. Občasno sta se skupini srečali na mejah, vendar so srečanja minila le ob silnem vpitju in bobnanju po drevesih. Lepega dne pa so stvari krenile drugače.

Skupina štirih šimpanzov je začela vdirati na ozemlje Kahamov. Od časa do časa je zajela posameznega samca in ga neusmiljeno pretepla. Šimpanzovi udarci niso nedolžna stvar. Odrasli primat ima v šapah trikrat več moči kot odrasli moški. Raziskovalci so poskušali pomagati pretepenim samcem, vendar je bila njihova pomoč neuspešna. Zaradi ran od strašnih udarcev so vsi poginili.

Posebno zanimiv primer so zabeležili, ko so k nasilju nagnjeni pripadniki skupine Kasakela napadli samico iz skupine Kahama in jo strahotno pretepli. Samici je nekako uspelo ubežati in se skriti v grmovju. Zaradi hudih ran ni mogla niti hoditi. Nekaj dni je niso mogli najti niti raziskovalci, dokler jim ni skrivališča pokazala „hči“ ranjene samice. Opica je ves čas pomagala svoji materi, jo gladela, odganjala muhe od njenih ran. Peti dan po napadu je stara samica poginila.

Nasilna skupina Kasakela je tako sčasoma nagnala strah v kosti manj bojeviti skupini in postopoma prevladala nad celotnim ozemljem. To je bil prvi primer znanstveno opazovanega prevladanja ene skupine nad drugo.

Še bolj kot vojne med skupinami pa so raziskovalce presenetili primeri kanibalizma. Med opazovanimi opicami so najprej zabeležili skrivnostno izginotje novorojenih mladičev, vendar so menili, da so mladički ali padli materam iz objema ali pa se že rodili mrtvi. Slučaj je pomagal, da so odkrili, kam izginjajo mladiči. Starejša samica z imenom Passion je napadla mlajšo samico z mladičem, ji ga iztrgala in naročja in ga ubila, nato pa plen družno pojedla s svojima nekaj večjima mladičema.

Raziskovalci so Passion skrbneje opazovali. Kmalu so jo zalotili pri enakem početju. In kar je bilo še najbolj zaskrbljujoče, opazili so, da je začel napadati samice s pravkar rojenimi mladiči že tudi večji Passionin mladič. Vsa družina stare samice je bila podvržena kanibalizmu.

Raziskave so v teku, zato še ni mogoče zdaj povedati, ali se bo navada žretja mladičev trdneje usidrala med šimpanzi v Gombeju. Vsekakor pa so že dosedanja odkritja presenetila.

STEZOSLEDEC

88.

Povedal ji je, da se je še sam le s skrajnim naporom neopaženo priplazil, ter v tolažbo dodal, da bo gotovo Velika Kača našel njenega očeta in ga pravočasno posvaril. Dejal je tudi, da je sam že od daleč videl, da je na otoku nekaj nápak in da ga niti navidezno brezskrbni prizor, ki so ga Mingi sestavili iz mrtvecev, ni mogel premotiti. A Mabel se ni pomirila.

89.

Nato ji je Stezosledec pripovedoval o pohodu, ki je bil zelo uspešen. On in Velika Kača sta bila oglednika, in ker sta opravila svoj posel, sta se prej vrnila. Ko je končal s pripovedjo je stopil k strelni lini. Čakalo ga je razburljivo iznenadenje: pravkar sta k bregu pristajala dva čolna in nato so iz njiju poskakali vojaki. Planil je k vratom in Mabel za njim.

90.

Še preden pa sta bila zunaj, se je razlegel indijanski krik in hkrati je zagrmela salva. Nato je nenadoma vse utihnilo in vojakov ni bilo nikjer več videti. Samo tiho stokanje se je slišalo z brega. Mabel in Stezosledec sta se zaman ozirala. Le nekakšne plazeče sence je Natty zagledal v mraku, ki so jima po vsem videzu hotele odrezati povratek v trdnjavo.

Jara gospoda

Janko Kersnik

20

XIII

V sodni sobi majhnega okrajnega sodišča na Gorenjem Štajerskem je pregledoval lepega jesenskega jutra sodnik – poleg starikavega kanclista edini stalni uradnik na tem sodišču – spise, ki jih je bilo danes rešiti. Opravka tu ni bilo nikdar preveč in tudi danes je kazalo, da bo ves dopoldanski posel nekoliko kazenskih obravnav; razžalitve časti in vlačugarstvo, tisti redni prestopki pred okrajnimi sodišči, ki se pa tudi rešujejo tako redno in sumarično, kakor se otepe snop prosa, kadar je letina dobra.

Sodnik v tem kotu, pozabljenem od drugega sveta, je bil naš stari znanec, nekdanji adjunkt Pavel; od dne pa, ko se je vršil oni burni prizor med njim in Vrbanojem, je minilo deset let.

Po tistem dogodku sta se razšla, vsak na drugo službeno mesto. Ančka pa, ločena od svojega soproga, je šla zopet za točajko h Krači.

Ta dva moža si drug drugemu nista bila segla za vrat, ampak končala vso stvar kakor navaden sodni spis. Vse, kar je bilo, je ležalo za njima takisto kakor končani sodni spisi v zaprašeni, umazani registraturi; srečala se od tedaj nista več, odkar sta se uradno ločila v Grobljah, in zvedela sta drug o drugem le tedaj, kadar je bilo katerega ime v uradnem listu. Vrbanoj je sedaj svetovalec pri majhnem okrožnem sodišču, Pavla pa nahajamo tu v zapuščeni dolini gorate Štajerske.

„Dobro jutro, gospod sodnik!“ zakliče mlad mož, pomolivši glavo skozi vrata.

„Ah, vi ste, gospod notar!“

„Pojdete li na lov? “

„Pojdem, pojdem, takoj po obedu; v krčmi se sestaneva! Nekaj neumnih obravnav imam, pa vse to bo končano dopoldne!“

„Da se vidiva!“

„Zbogom!“

Sodnik pozvoni in veli vstopivšemu slugi, naj pokliče pisarja in stranke. Obravnaval je naglo, časih nekoliko nestrpno, potem je dolgočasno narekoval zapisnik, sodbo pa proglasil po običajnem kopitu. Tako je odpravil stranke in, meneč, da je že opravil svoj posel, velel pisarju:

„Popoldne itak nihče ne pride; uredite te zapisnike in –“

„Še eno obravnavo imamo!“ deje pisar.

„Še eno? “

„Da, da! Nekovo pritepenko so privedli orožniki danes v jutru. Tu je neznanilo orožnikov!“

„Pojdite ponjo! To bo hitro pri kraju!“

Ko odhaja pisar klicat slugo, da privede zaprto obtoženko, prebira Pavel ovadbo. Zdajci se strese in beročemu obtiči pogled na mestu, kjer je zapisano ime zaprte ženske.

„Ana Vrbanojeva! Ana Vrbanojeva!“ jeca predse. „Ne, ne, to ni mogoče! Bogzna, koliko jih je tega imena!“

Pri tem ne opazi, da mu poselska knjižica, priložena ovadbi, zdrkne na tla.

„Ana Vrbanojeva – Ana – Ančka!“ deje vnovič in se prime za čelo. „Ne, ne, ona ne more biti, ne sme biti!“

Vtem ugleda knjižico na tleh in jo hlastno pobere ter odpre, iščoč mesta, kjer je zapisano domovinstvo, doba in vse tisto, kar mora nositi dandanes služeč človek črno na belem s seboj, ker se mu vendar ne more in ne sme več vžigati v kožo.

„Ana – Ančka! Ona je!“ vzklikne naglas in zatrepeče po vsem telesu.

Onemoglo se zgrudi v naslanjač in zre srepo predse.

Kako prepal je bil videti sedaj ta mož s svojimi globokimi gubami na licu in redkami, sivimi lasmi, ki so mu medlo legali ob teme!

Sedaj vstopijo trje: ženska, pisar in sluga. Zadnji obstane pri vratih, pisar sede k mizi, ženska pa stopi pred zeleno mizo, za katero sedi skljućen v naslanjaču in strmeč vanjo – sodnik Pavel.

Bila je Ančka Vrbanojeva. Bledo, malone starikavo lice, obnošena, zanemarjena obleka, oguljena potna torbica, ki jo je držala v rokah, rokavice z raztrganimi prsti – vse priča o nje bedi. Mraz jo trese in zavija se tesno v svoj šal, ki mu prvotne barve ni več moči zaslediti. Samo enkrat pogleda hlastno in boječe po sobi, potem upre svoje temno oko, iz katerega še vedno sije nekdanji nepopisni žar, v sodnika pred seboj.

Pavel sedi s hrbtom proti oknu in lica njegovega ni lahko razložiti; tudi Ančka ga ne spozna. Šele ko začuje njega glas, ki pa je sedaj malone hripav in negotov, se stresne ter vnovič pogleda sodnika; a tudi sedaj ga ne spozna.

„Vaše ime? “

„Ana Vrbanojeva.“

„Imate let? “

„Enointrideset.“

„Stan? “

„Omožena.“

„Kje, kaj je vaš soprog? ”

Toženka se nekoliko obotavlja, a potem reče povešenih oči: „Uradnik je.“

„Kakov uradnik? “

Zopet premišlja. Zdajci pa se trmoglavo, uporno vzravna in potegne šal še tesneje okolo ramen.

„C. kr. sodni svetovalec je,“ reče trpko.

Pavel se ne zgane, pisar pa obsedi odprtih ust in pozabi pisati dalje. Strmeč pogleda sodnika, ali morda tudi ta ne dvomi več o očiti blaznosti te zatoženke.

„Zakaj niste pri njem? “ vpraša sodnik mirno dalje.

Hotel je – moral je zvedeti vse, vse zgodbe zadnjih desetih let v življenju te ženske, dasi mu je bilo, kakor bi si zasajal pri vsakem vprašanju oster nož v meso. Da, vest, vest! Sedaj je čutil, da jo še ima!

„Ločila sva se.”

„Sodno? “

„Ne, ne, kar tako – prostovoljno.“

„Ali vaš soprog zna za vas? “

„Menda ne,“ deje ona z bridkim zasmehom.

„Kaj ste sedaj? S čim se bavite? “

„Točajka sem.“

„Točajka brez dela? “

„Da, brez dela.“

POTA IN STRANPOTA

§

dežurni poročajo

NAD STEKLENINO – Novomeški miličniki so 25. maja okoli poldneva pridržali do iztreznitve 27-letnega Slavka Nedića iz Novega mesta, ker je razgrajal in razbijal steklenino v bifeju na Otočcu. Mimogrede je nadlegoval tudi goste. Sodnik za prekrške čaka tudi 35-letnega Ljubljančana Mehmeda Džakulića, ki se je razživel v gostilni na Križišču v Sevnici: razbijal je kozarce in se neprimerno vedel.

NAŠLI SO JO V KRKI

V Krki, za Otočcem, so 25. maja našli utopljeno 70-letno Ano Senič iz Smolenje vasi. Iskali so jo od 22. maja, ko je odšla z doma.

Rezina kruha po 900 dinarjev

Medtem ko je 85-letna Marija Priselac Romki za otroka rezala kruh, ji je druga z nočne omarice vzela denar — Kaj je na hodniku iskala Dragica Hudorovac?

Dragico Hudorovac, ki šteje 41 let stanuje v Žabjaku, je senat novomeške enote temeljnega sodišča Novo mesto obsodil na 1 mesec zapora, ker je februarja lani na Drski 85 – letni Mariji Priselac iz ročne torbice, ki je bila na nočni omarici, vzela 900 din.

Dragica Hudorovac je na glavni obravnavi trdila, da še nikoli v življenju ni kradla in da še nikdar ni niti s pol koraka stopila v Priselčevo hišo na Drski.

Stvar pa je po mnenju senata potekala tako, da je 85-letna Marija Priselac rezala v kuhinji kruh za otroke Romke Veronike Brajdič–Lemone, ki je takrat stala na kuhinjskih vratih. Ko je Priselčeva Bajdičevo pospremila na hodnik in do vhodnih vrat, sta na hodniku kot iz neba zagledali Dragico Huddorovac. Romki sta stanovanje zapustili skupaj.

Sodišče je menilo, da je morala nekaj trenutkov za Brajdičevo v stanovanje vstopiti Dragica Hudorovac, z nočne omarice je vzela 900 din, nakar so se v hodniku po naključju srečale obe Romki in Marija Priselac.

Po romskem odhodu je Priselčeva tudi ugotovila, da ji je izginil denar. Na glavni obravnavi Priselčeva ni natanko prepoznala Veronike Brajdič–Lemone in Dragice Hudorovac, zato pa je Lemona dovolj prepričljivo povedala, da je v stanovanje vstopila in mamko za košček kruha (za otroka) prosila sama. Ko je namen dosegla, je na tujem hodniku nenadoma zagledala Dragico Hudorovac.

Med drugim je slednja (kljub izjavi, da ni nikoli kradla in nikoli prestopila praga Priselčeve hiše) dopustila možnost, da se je le srečala z Veroniko Brajdič-Lemono. Krog je bil sklenjen.

Kakorkoli že, mati Priselčeva so lahko ugotovili, da je rezina kruha včasih po 900 din.

VLAK V KONJSKO ČREDO

Potniški vlak Karlovec–Ljubljana je 27. maja ob 18.30 pri predoru na Lazah zadel v čredo konjev, ki so se brez nadzorstva pasli ob tirih. Konji so bili last Iva Lavrinoviča z Radohe. Trije konji so poginili že pred predorom, dva pa sta obvisela na motorki na ogrodju za čiščenje proge. Železničarji so trupli odstranili, ko so pripeljali iz predora. Od sedmih konj sta dva ostala živa. Vlak je imel zaradi nesreče 15 minut zamude.

VLOMILSKA NOČ V BREŽICAH

V noči na nedeljo so v Brežicah vlomili v fička Stanka Glogovška, ki je avto parkiral pred stanovanjskim blokom. Zmikavt je avto razmetal, s seboj pa je vzel termometer in števec. – Z vročino ali mrazom je bil nekako povezan tudi drugi brežiški avtomobilski vlom. Iz avta Milana Zagoriška je nekdo vzel suknjič, oblačilo so potem našli v Ulici 21. maja. – Dokaj normalen vlom pa je doživel avto Brežičanke Mire Kuševič: dolgoprstnež je vlomil, nič našel in odšel praznih rok.

SMRT, PAŠA ZA OČI? – V sredo, 23. maja, je Milan Kozole s Senovega med prehitevanjem tovornjaka v nepreglednem ovinku pred Boštanjem čelno trčil v drug tovornjak. Kozole je v zveriženi pločevini umrl. Na tem mestu je to letos že druga smrtna žrtev. Žalostni dogodki pa so vse prepogosto tudi „paša za oči" vse številnejših firbcev. Tako je bilo tudi tokrat. Nesreča se je pripetila nekaj po 13. uri. Bi morali nekateri na tej sliki morebiti biti na svojih delovnih mestih?

Ribe mrtve, krivca ne bo

V potoku Kobila pri Šentjerneju je postrvi nedvomno pomorila gnojnica — Žal analiza ne določa kršiteljev

Senat novomeške enote temeljnega sodišča Novo mesto je razsodil, da 55-letni Marjan Jerele iz Šentjerneja ni iz malomarnosti onesnažil gojitvenega potoka Kobila. Jerele naj bi septembra 1977 iz greznice v potok spustil velike količine amoniačnih in dušičnih snovi, ki so pomorile okoli 150 potočnih postrvi in ustrezen delež ribjega prirastka. Škode je bilo za nekaj več kot 8.500 din.

Sodišče je na prvi stopnji ugotovilo, da je Jerele ob popravljanju pokrova greznice delno izpraznil fekalije, ki škodijo ribam, v potok. S tem da je povzročil ribji pomor. Obsodili so ga na 1.000 din kazni.

Jerele se je pritožil in trdil, da je na odtočnem jašku svoje hiše, ki stoji ob potoku Kobila, takrat samo zamenjal leseni pokrov z betonskim. V potok da ni izpustil prav nobenega gnoja, njegova kanalizacija ima normalen tok, ki rib nikoli ni ogrozil.

Da so bile ribe zastrupljene s človeškim ali živalskim blatom, je neizpodbitno ugotovila analiza. Stvar sodišča je bila samo odločitev, ali je postrvi zastrupil z neodgovornim ravnanjem Marjan Jerele ali pa kdo drug. Dejstvo je, da je tik Jereletove kanalizacije neurejen javni prostor, kjer ljudje iz bližnje in daljne okolice perejo cisterne, v katerih je bila gnojnica, odlagajo odpadke, v sušnih dneh pa vode tam sploh ni. Ko voda presuši, poberejo ribe race.

Jerele je izpovedal, da ve, da je Kobila gojitveni potok in da se že zaradi tega ne bi upal spustiti v potok gošče iz gnojnice. Poleg tega je ena od prič trdila, da so ribe poginile tudi nad Jereletovim kanalom, ob potoku navzgor proti Brezovici, kjer da so ljudje tudi prali sode in cisterne, umazane od gnojnice.

Skratka, Marjan Jerele je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen, predvsem zato, ker se ni dalo ugotoviti, ali je tistih 150 postrvi in precej zaroda ugonobila gnojnica iz njegove greznice. Enako morilsko možnost je sodišče moralo dopustiti tudi javnemu pranju gnojiščnih cistern pod njo in nad njo, še posebej, ker od Jereletove greznice do potoka niso našli sledov kakršnegakoli prevažanja gnojnice.

Na vprašanje, zakaj je v Kobili spet poginilo nekaj sto rib, spet enkrat ni odgovora.

ZANIMANJE ZA ELEKTRIKO

Minuli teden je na novomeškem območju izbruhnilo tatinsko zanimanje za električne stroje. Na Suhorju je bil Branko Puljak ob elektromotor s priključnim kablom in rezervnim jermenom, v trebanjskem Trimu je izginil varilni aparat z 10 metrov dolgim kablom, s poltovornega avtomobila pred motelom v Trebnjem pa so zmikavti odnesli Jožetu Tisovcu iz Vavte vasi brusilni stroj znamke Bosch, vreden 7.200 din.

STRELJALI NA LOVCA

V soboto zgodaj zjutraj sta se Franc Zalokar, član lovske družine Raka, in Avgust Borsič, član lovske družine Štore, odpravila na lov v Krakovski gozd. Avto sta parkirali pri Križišču, nato pa peš šla do jase, kjer sta se postavila na prežo. Ko sta tako stala okoli tri ure, je malo pred šesto proti Zalokarju počilo. Priletela je tudi krogla. Lovca sta opazila dva možaka, ki sta hitro zginila v gozd in še nekajkrat ustrelila proti lovcema, ki sta odhitela proti avtu. Tam je proti njima še enkrat počilo. Streljanje sta lovca prijavila miličnikom, ki so ugotovili, da so na Zalokarja in Borsiča streljali z malokalibrsko puško. Preiskava teče.

So morda obsodili jasnovidca?

Hajrudin Zukić, ki je bil v času neke tatvine (tako trdi) daleč od Krškega, je natančno vedel, koliko in kakšen denar so ukradli njegovemu delodajalcu

Senat temeljnega sodišča Novo mesto je obsodil 21-letnega Hajrudina Zukića iz Hrustovega pri Sanskem mostu na 8 mesecev zapora, ker je septembra lani v Leskovcu pri Krškem vstopil skoz odprto okno v staro šolo in vlomil v zaklenjeno garderobno omaro Dragoljuba Kostića. Iz hlač mu je vzel za 5.000 din bankovcev po 500 din.

Poleg tega je senat Zukiću dokazal, da je prav tako septembra lani v samskem domu SGP Pionir v Krškem vzel Janku Viliću iz nezaklenjene sobe novo obleko iz jeansa. Oblačilo je bilo vredno 1.000 din.

Zadeva niti ne bi bila preveč zanimiva, ko ne bi Zukić med preiskavo obeh nečednosti priznal, na glavni obravnavi pa zanikal. Hajrudin Zukić je namreč trdil, da sta ga k začetnemu priznanju z gumijevkama prignala miličnika, ki sta ga prijela in pripela. Ukrep da je bil tako učinkovit, da je dva dni kasneje vse priznal tudi sodniku za prekrške, čeprav ga ta ni tepel. Priznal da je pod vplivom začetnih groženj.

Po mnenju senata pa se je vsa stvar dogajala nekako takole. Zukić je delal kot nekvalificirani delavec pri zasebnem zidarskem mojstru Dragoljubu Kostiću. S še drugimi delavci sta stanovala v stari šoli v Leskovcu.

Mojster Kostić je po izginotju tisočakov najprej sumil vse sodelavce, ko pa Zukića po tatvini ni bilo več na delo – odšel je po zasebnih opravkih v Ljubljano in naprej v Bosno – se je sum osredotočil nanj.

S preverjanjem datumov so najprej dokazali, da je denar in tisto oblekico iz jeansa kljub navidezni nenavzočnosti (Ljubljana in Bosna) lahko ukradel tudi Hajrudin Zukić. Zelo zgovorno za sodbo pa je bilo tudi dejstvo, da je Zukić, ki še zdaleč ne velja za strahopetneža, tatvini in vlom najprej pod „prisilo" priznal, na glavni obravnavi pa zanikal.

Precej zanimivo je bilo tudi vprašanje, od kod naj bi Hajrudin Zukić, ki je bil, kot je trdil, v času tatvine v Ljubljani in v Bosni, na postaji milice in kasneje pri preiskovalnem sodniku natančno vedel, da je delodajalcu Kostiću iz garderobe nekdo ukradel 5.000 in ne morda 6.000 dinarjev. Prav je povedal tudi to, da so bili bankovci v kosih po 500 din. Prenos misli? Je Zukić jasnovidec?

Hajrudin Zukić je bil med služenjem vojaškega roka že obsojen zaradi tatvine orožja.

REŠILI SOSEDOV HLEV

V nedeljo je zagorelo gospodarsko poslopje Franca Zupančiča na Babni gori pri Vel. Grabnu. Ogenj je stavbo uničil do tal, škode je za 30.000 din. Ogenj, ki je ogrozil tudi Zupančičevo stanovanjsko hišo in sosedov hlev, so pogasili žužemberški in novomeški gasilci. Vzroka požara še niso ugotovili.

LIMONE PREŽIVELE

Andrej Kovačič iz Bukoška je 23. maja peljal tovornjak od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Korenitki je zapeljal na bankino, vozil po njej več metrov, zapeljal spet na cestišče, pri čemer pa je tovornjak zaneslo. Prekucnil se je na bok in zdrsel na travnik. S tovornjaka so se razsule limone, ki so jih potem preložili na drug tovornjak. Gmotne škode na pločevini je bilo za 50.000 din, dragocenemu vitaminu C in vozniku pa ni bilo nič.

KLASIČNA TRAKTORSKA NESREČA

V ponedeljek se je smrtno ponesrečil 38-letni Anton Rus iz Gor. Dobrovice pri Gradacu. S traktorjem, na katerega so bile pripete grablje, je grabil seno. Ko je s traktorjem zapeljal na strmo pobočje, se je stroj prevrnil in pod seboj pokopal Rusa.

NEVARNO PRIBLIŽEVANJE

V četrtek se je začelo kaditi ob ograji „Podgorja" v Šentjerneju. Ogenj se je nevarno bližal deskam v poslopju. V tovarni je takoj začelo biti plat zvona, organizirali so gašenje in preprečili škodo. Ugotovili so, da se je ogenj začel širiti s smetišča, kjer je ena od čistilk zakurila odpadke.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Pred dnevi je bil tat na delu v stanovanjskem naselju delavcev na gradbišču jedrske elektrarne v Krškem. Nekemu Miruku, ki je spal v baraki z denarnico pod vzglavnikom, je nepridiprav izmaknil 15.000 din, zaslužek, ki ga je Mirko prejel dan poprej. Tatovi očitno vedo, katera dolenjska podjetja nimajo 80-odstotnih osebnih dohodkov.

• Zagrebčanki Štefaniji Pavlić, ki se je v nedeljo namakala v Čateških Toplicah, je z avta nekdo snel registrsko tablico. Storilca iščejo med lastniki avtomobilov, ki imajo parne številke. Pol dela je že opravljenega.

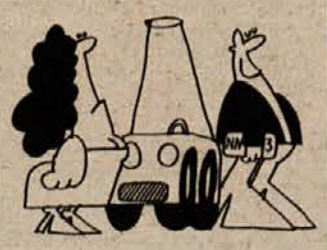

• Pred dnevi se je 15-letni Branko G. iz Škrjanč pri Mirni vračal na kolesu iz trgovine v Trebnjem proti domu. Pri Hudejah so ga ustavile tri Romke. Dve sta ga sneli s kolesa, tretja pa mu je iz cekarja vzela 930 din. Trojka jo je nato s spodrecanimi krili ubrala čez drn in strn.

• Ob zadnjem krajcu se je nekdo s stolom polotil stekla na samopostrežnici „Dolenjke" na Kristanovi v Novem mestu. Ropotanje steklenine je slišal Dušan P., ki se je ob tisti uri vračal domov, ter s svojo navzočnostjo odpodil tatu. Pa naj še kdo reče, da ni včasih zlata ura tudi pozna ura!

V AVTOBUS PO GLASBO

V noči na petek je bilo na železniški postaji v Krškem vlomljeno v Sapov avtobus, ki ga je tam čez noč pustil voznik Jože Lapuh. Nepridiprav je vlomil skozi zadnja vrata, vse razmetal, na koncu pa se je moral zadovoljiti z osmimi magnetofonskimi trakovi. Poročil, s kakšno glasbo so bili posneti, ni, čeprav bi ta podatek morebiti lahko pomagal preiskavi.

ZAPRLA POT MOTORISTU BREZ ČELADE

Anica Škrabec z Breg je 25. maja ob 21. uri peljala z avtom od Bizeljskega proti Brežicam.

V brežiškem križišču je gorela zelena luč, Škrabčeva je zapeljala naprej in začela zavijati v levo proti Čatežu, ko je nasproti z motorjem pripeljal 46-letni Jože Sečen iz Sel pri Dobovi.

Škrabčeva je Sečnu zaprla prednostno smer. Motorist je bil hudo ranjen. Še isti večer je Sečen, ki se je peljal brez zaščitne čelade, v brežiški bolnišnici podlegel poškodbam, ki so bile najhujše prav na glavi.

UMRL MED PREVOZOM V BOLNIŠNICO

V Kanižarici se je 24. maja zvečer smrtno ponesrečil 56-letni Jože Pečjak iz Kočevja pri Črnomlju. Pečjak se je pripeljal s kolesom od Doblič v križišče v Kanižarici. Po prednostni cesti je takrat z osebnim avtom pripeljal Viktor Zupančič iz Črnomlja. Kolesarja je opazil na zelo kratko razdaljo, zadel ga je in zbil na tla. Pečjak je med prevozom v bolnišnico umrl.

ZASPAL NA PLOČNIKU

Krški miličniki so 24. zvečer pridržali do iztreznitve Osmana Muherina, ki se je močno opil in omagal na Cesti 4. julija. Povprek je legel na pločnik in zaspal. Za primernejše prenočevanje so poskrbeli možje postave.

Zelo vroča gasilska sreda

Malomarno kurjenje na belokranjskih steljnikih — Iskra padla na žaganje

23. maja dolenjskim gasilcem ni bilo prizaneseno. Dopoldne so metliški gasilci gasili steljnik med Jugorjem in Škemljevcem. Plamen je zajel okoli 15. hektarov steljnikov in grmičevje. Gasilcem so pomagali vaščani. Sumijo, da so požar zanetili neprevidni pastirji.

Obilo dela s steljnikom med Drežnikom in Sečjim selom so imeli viniški gasilci. Plameni so zajeli 3 hektare stelje in grmičevje. Kaže, da je zagorelo zaradi malomarnega kurjenja.

Novomeški gasilci in kolegi z Dvora pa so morali v Novoles na Dvor, kjer je popoldne začelo goreti v kurilnici. Pri gašenju so jim pomagali Novolesovi delavci. Uničena je električna napeljava. Kaže, da je ogenj zanetila iskra, ki je padla na odpadke in žaganje. Škoda še ni ocenjena.

OB MOTORČEK – Jože Petan iz Dolenje vasi je 19. maja zvečer parkiral pred Pintaričevo gostilno v Dolenji vasi kolo z motorjem, vredno 8.000 din. Ob 22. uri, ko se je hotel z motorčkom odpeljati domov, je ugotovil, da je to storil že nekdo drug.

GOREL GOZD

17. maja je okoli 18. ure začelo goreti v gozdu Velike Drage pri Vranovičih. Ogenj je uničil podmladek na 8 arih gozda Jožeta Željka iz Vojne vasi. Zagorelo je zaradi kurjenja smrekovih vej. Željkovi so čistili smrekove veje in odpadke zažgali. Ko so odšli, je v gozdu še tlelo.

KRONIKA NESREČ

NEPREDVIDNO PREČKANJE – Alojz Kukman je 21. maja dopoldne vozil osebni avto od Trebnjega proti Mirni peči. V Dol. Ponikvah je pred njim nenadoma skušala prečkati cesto Ana Željko iz Meglenika, Kukman jo je zadel in zbil na tla. Željkova je bila laže ranjena.

PREHITRO V OVINEK – Andrej Mozer iz Brestanice je 21. maja zvečer peljal z osebnim avtom od Ribnika proti Brestanici. V Stolniku je prehitro zapeljal v ovinek. Ker mu je nasproti pripeljal drug osebni avto, je Mozer zaviral in se umikal na rob ceste. Pri tem je trčil v drog električne napeljave. Ranjeni so bili voznik Mozer ter sopotnici Marija Mavse z Gore in Zdenka Ribič iz Anovca.

CESTA NI BILA PROSTA – Ljubljančan Bogomir Eršte je 23. maja peljal s tovornjakom od Dol. Nemške vasi proti Trebnjemu. S stranske ceste z Vine gorice je takrat pripeljala z osebnim avtom 22-letna Antonija Zavrl iz Čepelj. Ker se ni prepričala, če je prednostna cesta prosta, sta z Erštetom trčila. Zavrlova je dobila nekaj prask, škode pa je za 28.000 din.

HUPA NI POMAGALA – Mira Mlakar iz Meniške vasi je peljala 24. maja od doma proti Dolenjskim Toplicam. Ko je pripeljala do osnovne šole, je dohitela skupino šolarjev. Dvanajstletna Janja Horvat iz Meniške vasi, ki je hodila ob desnem robu ceste, je pred avtom stekla v levo, čeprav je voznica trobila. Deklico je podrlo na tla. Prvo pomoč so ji nudili v novomeški bolnišnici.

AVTO JE STAL – Alojz Recelj iz Dol. Maharovca je 25. maja popoldne peljal z osebnim avtom od Novega mesta proti Šentjerneju. Pri Gradišču je prehitel Jožeta Kuharja iz Dol. Vrhpolja. Kuhar se je peljal na kolesu z motorjem. Recelj je po nekaj sto metrih dohitel voz z romsko družino. Voz je stal na cesti. Recelj je ustavil za njim, Kuhar pa ovire ni pravočasno opazil, trčil je v zadnji del avtomobila in se ranil. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico.

ČETRTKOV INTERVJU

Ragov log kot lepe sanje

Bojan Košmerlj, dobitnik letošnje Krkine nagrade, je podal zanimive tehnične predloge za ureditev parka

Dijak 4. letnika gradbene tehnične šole Novomeščan Bojan Košmerlj se je od malega rad potikal po Ragovem logu. Ker mu je narava tudi sicer pri srcu, si je izbral za Krkino nagrado nalogo „Namensko urejanje Ragovega loga". Pod mentorstvom dipl. arh. Jova Grobovška je avtor dobil prvo nagrado.

„Ko sem se večkrat sprehajal po tem novomeškem idealnem naravnem parku in videl vrsto pomanjkljivosti, mi je prišlo na misel, kako bi bilo možno celotni predel Ragovega loga urediti, vendar tako, da bi ostal čimbolj naraven."

Bojan Košmerlj: „Ragov log naj bi ostal zelen, nepozidan, namenjen samo sprehajalcem".

Kako ste si zamislili svoj predlog?

„Da bi Ragov log ostal zelen, brez zidanih objektov, toda urejen naj bi bil tako, da bi res nudil prijeten sprehod in počitek meščanom, ki vedno bolj pogrešajo gibanje v naravi. Obdelal sem tudi celotno okolico polja proti Ragovski cesti, ves gozd in povezavo z mestom."

– Kakšne predloge zajema vaša naloga?

„Predvidel sem urejene in razširjene sprehajalne poti, na nekaterih mestih razsvetljavo, klopi in mize, na najvišji točki gozda pa kiosk, kjer bi prodajali kaj za utešitev lakote in žeje predvsem otrok. Za povezavo z mestom sem predvidel lesen most pri Seidlovem mlinu, še enega pa za povezavo z bodočim novim naseljem na Cesti herojev. Oba naj bi bila lesena, namenjena le sprehajalcem."

– Bi bila vaša zamisel finančno uresničljiva glede na zdajšnje razmere?

„Če bi hoteli Ragov log urejati po moji zamisli, izvedba ne bi bila ravno cenena in nimam upanja, da bi jo lahko spravili v življenje. Predvsem zato, ker je nasploh premalo skrbi za varstvo narave in za človekovo okolje."

– Ali ste pomislili tudi na bodočnost, na predvideno rast mesta in novih naselij na raznih konceh?

– To sem upošteval, kolikor je zaenkrat znanih podatkov. Vsekakor bo Ragov log nekoč znamenitost, ker bo kot naraven zeleni otok, okrog katerega bodo sami bloki in hiše. Malo mest pa ima tako naravno možnost, da bi večjo rekreacijsko površino lahko uredilo v neposredni bližini sosesk."

Morda vizija o lepem parku skromnega dijaka Bojana spričo številnih drugih že začetih akcij v mestu trenutno res ne bo dočakala uresničitve, vsekakor pa je njegova zamisel vredna resne obravnave.

R. B.

PRIZNANJA OK ZSMS NOVO MESTO – V Dolenjski galeriji so v torek, 22. maja, v okviru praznovanj dneva mladosti podelili 25 priznanj mladim družbenopolitičnim delavcem, OO ZSMS in delovnim organizacijam. Za uspešno delo v klubu OZN je priznanje prejela Jožica Šušteršič (na sliki). (Foto: Janez Pavlin)

DOL. TOPLICE: PO DOMAČE, CENENO

Topličani sicer cenijo, kar je „Krka" naredila za krajevni turizem, vendar pa menijo, da bi bilo koristno za kraj, če bi bilo več lokalov in ne vsi pod eno firmo. Pogrešajo namreč cenejših gostinskih uslug, tako pa pravijo, da so v navadnem bifeju cene enake kot v ljubljanskem hotelu „Slon". Zasebne pobude v Toplicah podpirajo, radi bi več obrtnikov, ne samo gostince, ampak nimajo kam iti. Četudi bi hoteli sami graditi, ne dobe lokacij. Tako ostaja pri starem, čeprav dobivajo Toplice iz dneva v dan modernejšo hotelsko podobo.

●

OBRT JE NAJDRAŽJA

V novomeški občini so se cene v letu 1978 gibale v okviru določil za vso Slovenijo, izvzemši obrtne storitve, ki so se podražile že oktobra in novembra, drugod pa še ne. Pač pa je za potrošnikov žep ugodnejša slika pri komunalnih storitvah, kjer pa so bili lani novomeščani občutno pod republiškim poprečjem. V prvih treh mesecih letošnjega leta so cene na drobno v novomeški občini v zaostanku za poprečjem v republiki.

Komunisti za pobudo mladih

V Dolenjskih Toplicah postajajo neuresničene točke družbenega plana pereče, zato zahteva mladina problemsko konferenco – Komunisti ocenjevali položaj

22. maja so na sestanku osnovne organizacije ZK v krajevni skupnosti Dol. Toplice analizirali izid glasovanja na nedavnih referendumih ter razpravljali o uresničevanju družbenega plana. Med domačini so bili tudi gostje: Ilijas Kurteši, član CK ZKJ, ter Franci Borsan, sekretar komiteja, in njegov namestnik Jože Kukec.

S posebno pozornostjo so obravnavali podatke o tistih voliščih, kjer so bili doseženi najslabši rezultati, na primer v Polju in Sušicah, ki sta bila doslej vedno med boljšimi. Kot so ugotovili, je šlo tokrat delno za precejšnjo obremenjenost krajanov z raznimi prispevki, ker zbirajo še posebej za televizijski pretvornik, za pokopališča in ceste, deloma pa za neuresničene obljube glede krajevnih del.

Obširna razprava pa je na sestanku stekla o celi vrsti perečih komunalnih zadev, predvsem o neustrezno organizirani zdravstveni službi, o zastojih v družbeni gradnji, o neustrezni trgovini itd., o čemer vedno znova govore na sestankih, pa se nič ne premakne. Velik uspeh je bil v tem obdobju srednjeročnega plana dosežen edinole pri gradnji vodovoda, saj sta ostala v krajevni skupnosti samo še zaselka Dobindol in Verdun brez pitne vode, pa še ta dva bosta vodo kmalu dobila.

Politični problem postaja urbanistični načrt, ker zaradi tega stojijo vse ostale gradnje in načrti za napredek kraja. Komunisti so z vso odločnostjo zahtevali, naj se čimprej konča dogovarjanje in usklajevanje med krajani in Zavodom za družbeno planiranje, da bi lahko začeli s strokovnimi deli pri izdelavi načrta. Komunisti so tudi podprli pobudo domače mladine, naj bi na problemski konferenci spregovorili o teh stvareh in poklicali glede pojasnil razne odgovorne ljudi iz interesnih skupnosti, občine itd.

Jasno pa je bilo na tem sestanku povedano, da ob napovedanih stabilizacijskih ukrepih najbrž ne bo možno v enem mahu izpeljati vsega, kar je doslej več let stalo. Odločiti se bo potrebno za prednostne naloge in gradnje pa občanom odkrito povedati: vsega nismo sposobni narediti. Neuresničene obljube in načrti so se namreč doslej izkazali kot najslabša točka pri oceni vzdušja na terenu.

R. B.

Edina v občini

Farkaševa Lojzka iz Gotne vasi postala varnostnica

Varnostnika v modri uniformi smo vajeni videvati pri telefonskih centralah vseh večjih kolektivov, pred kratkim pa se je v njihovih vrstah pojavila prva ženska. Lojzka Farkaš, prej Kavškova iz Gotne vasi, je po končani osemletki v Šmihelu in obiskovanju gostinske šole poizkusila gostinski poklic, vendar ji ni bil všeč: ni bilo prostih sobot in nedelj, pa tudi gostje niso vselej prijetni.

„V Nemčiji sem bila z možem 8 let. Tam se je rodil sin Zoran in obiskoval vrtec v Tuebingenu, pa mu je naša govorica že delala težave. Vrnili smo se domov z željo, da bomo zidali hišo in bova oba našla ustrezno delo. Zelo so nama šli na roke, saj sva oba takoj dobila zaposlitev, vendar so meni omenili mesto varnostnice, pa sem bila takoj za to. Morala bom na tečaj, začasno pa imam na razpolago literaturo in navodila, pa se sama učim. Všeč mi je to delo. Začela sem v tovarni Krka, kjer mi je bilo težko, saj ni možno v nekaj dneh spoznati na stotine ljudi, ki jih drugi iščejo po telefonu, pa tudi delovni čas je bil v izmenah. Mnogo bolj sem zadovoljna na Zavodu za planiranje, tu je manj zaposlenih, delo je v dopoldanski izmeni pa vse sobote proste."

NE SAMO TELEFON – Lojzka Farkaš ima v novem poklicu odgovorno službo, kajti paziti mora tudi, da se nepoklicani ne motovilijo po stavbi

Farkaševa je za zdaj edina varnostnica v vrsti moških kolegov v vsej novomeški občini, prav verjetno pa tudi na širšem območju. Morda bo njen zgled privabil še druge. Življenje v domovini si je uredila na novi poti, pač pa tarna, ker ima velike težave pri gradnji hiše. Njen Zoran bo šel jeseni v našo šolo, medtem pa mu bo tudi materin jezik postal domač.

R. BAČER

Po letu dni preverjanje nalog

Kljub ugodnim spremembam področje stanovanjskega gospodarstva ne uspeva, kot je bilo predvideno – V slabe točke bodo usmerjene vse družbenopolitične sile, je bilo sklenjeno na posvetu

Razširjeni aktiv komunistov Samoupravne stanovanjske skupnosti je 23. maja obravnaval uresničevanje zaključkov z javne razprave o težavah pri obvladovanju prostora in gradnji stanovanj ter vpliv predvidenih omejitev sredstev v bankah za stanovanjsko izgradnjo in posledice tega.

Po točkah so preverjali sklepe in naloge, sprejete lani marca na javni razpravi, ter ugotovili, da je marsikateri določeni rok minil, naloge pa niso v celoti uresničene ali pa sploh ne. Odkrito in kritično so spregovorili o tem, hkrati pa zastavili nov akcijski program, da bi čimprej vsaj omilili, če ne odpravili vrsto težav na področju stanovanjske izgradnje.

Očitno je organizacijska sprememba v bivšem Dominvestu in ustanovitev Zavoda za planiranje prinesla ugodne spremembe, vendar pa zaradi šibke kadrovske zasedbe zavod ni kos vsem nalogam, posebno še zato, ker se vsem mudi. Zastavljena je tudi nova oblika dogovarjanja pri družbeno usmerjeni gradnji stanovanj in sosesk, vendar je tudi pri tem še vrsta nedorečenih zadev in stvar prepočasi napreduje.

Med neuresničene, a zapisane naloge sodi sporazum o enotni politiki pri dodeljevanju stanovanj ali stanovanjskih kreditov v delovnih organizacijah, zato se še vedno srečujemo z različnimi merili, po katerih je možno v posameznih kolektivih priti do stanovanja ali posojila za gradnjo. Vse to pa zaposlene postavlja v neenak položaj in vzbuja nejevoljo.

Prav tako prehod na ekonomske stanarine ostaja na papirju, ker je znano, da po novem te stvari ni več možno urediti z administrativnim ukrepom, ampak je potrebno nove cene oblikovati na osnovi dogovarjanja s hišnimi sveti, delegacijami in drugimi samoupravnimi organi. Kajpak zahteva to delo nemalo truda in časa, doslej pa se ga še nihče ni resno lotil.

Celotna obširnejša stanovanjska gradnja, ki je po dveletnem premoru v novomeški občini prav zdaj dobro zastavljena na štirih konceh, je postavljena pod vprašaj, če bo tudi stanovanjski dinar zapadel pod ukrep, po katerem je možno v letošnjem letu samo 19 odstotkov bančnih sredstev več kot lani nameniti gradnji stanovanj. V novomeški temeljni banki je denar na razpolago, sklenjeni so sporazumi, toda . . . Komunisti s področja stanovanjskega gospodarstva menijo, da so stabilizacijski ukrepi sicer potrebni, da pa stanovanjski dinar ne bi smel biti prizadet ali pa naj bi bil vsaj zadnji na listi dejavnosti, katero novi predvideni ukrepi zadevajo.

Zaradi nagle rasti industrije in potreb po kadrih tudi v družbenih dejavnostih se lahko v nasprotnem primeru zamaje celo občinski srednjeročni načrt. Kajti če ne bo stanovanj, ne bo kadrov in tudi ne pričakovanega napredka v gospodarstvu.

R. B.

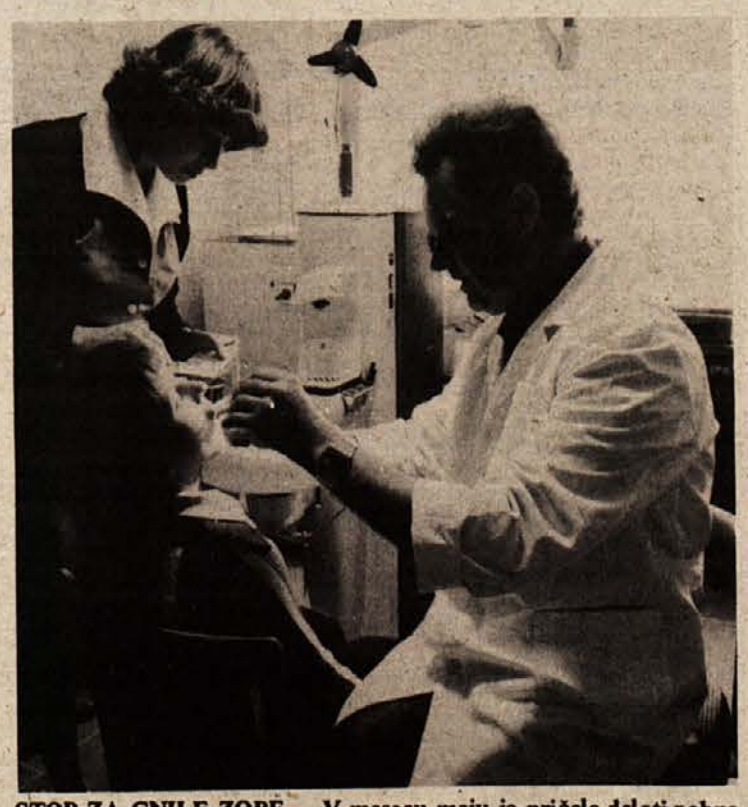

STOP ZA GNILE ZOBE – V mesecu maju je pričela delati zobna ambulanta na osnovni šoli „XII SNOUB" v Bršljinu in se tako pridružila šolskim popravljalnicam zob, ki že nekaj let delajo na šolah v Šentjerneju, Dolenjskih Toplicah in na Grmu. Prve male paciente bo kmalu sprejela tudi ordinacija na OŠ Katja Rupena. (Foto: J. Pavlin)

O POSLOVNIH REZULTATIH

Zbor združenega dela novomeške občinske skupščine in občinski sindikalni svet bosta 6. junija na skupnem zasedanju podrobno obravnavala poslovne rezultate gospodarstva v preteklem letu, ocenjevala bosta akcijo „zaključni računi" in obravnavala uresničevanje sklepov skupne seje občinske konference ZK in sindikatov. Gradivo, ki so ga delegati dobili pravočasno pred sejo, daje obilo snovi za razprave.

MORALO BI BITI OBRATNO

V novomeški občini je bilo v preteklem letu 19.431 zaposlenih, kar je za 2,9 odst. več kot leta 1977. Največ dejanskega zaposlovanja je bilo zaznati v gostinstvu in turizmu ter pri finančnih, tehničnih in poslovnih storitvah. V trgovini se je število zaposlenih zmanjšalo (!), prav tako v prometu in zvezah, v industriji pa se je zaposlenost gibala na ravni leta 1977. Zanimivo, da je bila predvidena 4,5 odstotna rast zaposlovanja v družbenih dejavnostih, dosežena pa je bila le 3,4 odstotna rast. V nasprotju s tem je bilo zaposlovanje v negospodarstvu večje kot določa plan (stopnja 6,7 odst.), tako da so glede tega načela iz resolucije postavljena na glavo.

Novomeška kronika

STARE IN NEVZGOJNE METODE – Na Mestnih njivah so otroci resda dobili lepo igrišče, še vedno pa se kakšen raje potika po travi pred bloki, kar starejše hudo jezi. Pa se zgodi, da otrokom grozijo: „Bom zaplenil žogo", „Ti bom vzel kolo" itd. Bolj vzgojno bi bilo poučiti jih, zakaj po travi tacanje ni umestno, kot pa da se posamezni upokojenci gredo bavbav.

SLABA IZBIRA – Ko je pritisnila vročina in so ljudje začeli siliti k bazenom ali rekam, je močno narastlo povpraševanje po kopalnih oblekah vseh vrst. Spet pa so številne pripombe, da je izbira slaba, zato jih ni malo, ki so po tovrstna oblačila šli v druge kraje. Tudi v manjše!

ZAKAJ SAMO SLADOLED? – Medtem ko je bila po trgovinah izbira zamrznejnih živil do nedavnega še kar dobra, je ta tako rekoč v hipu usahnila. Čim so začeli prodajati sladoled, lučke in kornete, so hladilniki polni teh dobrot, medtem ko dostikrat zdaj zaman iščeš štruklje, testo za zavitke in drugo.

SAMO DVE DEKLETCI – Prejšnji teden se res nismo mogli pohvaliti z novim naraščajem, saj sta v novomeški porodnišnici rodili samo dve mamici z območja Novega mesta. Obe sta dobili deklici, in sicer dr. Nada Veček – Mioč iz Ragovske 10 a – Majo in Jelka Predović iz Ragovske 6 – Anjo.

CENE SE POČASI TALIJO – Medtem ko smo še prejšnji teden na novomeški tržnici kupovali jagode po 100 in 80 dinarjev, jih je bilo v ponedeljek, 28. maja, dovolj po 60 din. Tudi češnje so bile tokrat lepše, bolj sladke in cenejše, saj so jih Brkinci prodajali po 40 dinarjev. Ostal cene pa so po izjavi novomeških gospodinj še vedno dokaj višje kot v Ljubljani. Paradižnik je po 40 dinarjev, kumare po 30 din, pomaranče po 18 din, jajca po 3,5 din itd. Zavoljo cen sadikam pa se ženske sploh jezijo, če jih primerjajo z zagrebškimi, kjer so občutno nižje.

Ena gospa je rekla, da so te dni VIP (veze in poznanstva) v tovarni IMV mnogim zatajile, žal pa ne čisto vsem . . .

ISKRA INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO TOZD TOVARNA NAPAJALNIH NAPRAV
Bršljin 63
NOVO MESTO

objavlja

prosta dela in naloge:

– KLJUČAVNIČAR II
izobrazba: KV ključavničar

– TEHNOLOG ZA TRANSFORMATORJE
izobrazba: elektrotehnik ali strojni tehnik

– KNJIGOVODJA
izobrazba: ekonomska srednja šola

Rok za vložitev prijave je 15 dni. Kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 15 dneh po sprejemu sklepa.
POSEBEN POGOJ JE POSKUSNO DELO.

NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO

IŠČE

DVOSOBNA, TRISOBNA IN ŠTIRISOBNA

stanovanja v Krškem in okolici za strokovnjake firme WESTINGHOUSE.

Ponudbe v pismeni obliki pošljite na naslov: Nuklearna elektrarna – v ustanavljanju, 68270 Krško, ulica 4. julija 38.

FOTOKOPIRANJE format A3 in manjši na navaden papir „paus papir" ali folijo; zmogljivost 30.000 izvodov na dan.
RAZMNOŽEVANJE – OFFSET in ciklostil
Lahko tudi na vaših listih papirja z odtisnjeno glavo firme.
Sortiranje, spenjanje, mapiziranje.
Delo lahko prevzamemo ali dostavimo.

POCENI HITRO KVALITETNO

Povše Jože, Ljubljana, Moste, Ribniška ul. 24 tel. (061) 43-603.

Mercator

MERCATOR–
AGROKOMBINAT
KRŠKO,
TOZD MESO KOSTANJEVICA

objavlja na podlagi sklepa delavskega sveta prosta dela in naloge
NK DELAVKE V PREDELAVI MESA KLAVNICE V KOSTANJEVICI.

Dela in naloge se razpisujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Za opravljanje del in nalog se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo posebne zdravstvene pogoje.
Pismene prijave zbira kadrovska služba delovne organizacije Mercator–Agrokombinat Krško, Cesta krških žrtev 52, 15 dni po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po preteku objavnega roka.

ZDRAVSTVENI CENTER NOVO MESTO

razpisuje
za šolsko leto 1979/80 naslednje štipendije:

ZDRAVSTVENI DOM TOZD ČRNOMELJ

– LABORATORIJSKI TEHNIKI	2
– ZOBNE ASISTENTKE	2
– MEDICINSKE SESTRE – BABICE	1

ZDRAVSTVENI DOM TOZD NOVO MESTO

– VIŠJE MED. SESTRE ZA PATRONAŽO	4
– ZOBNE ASISTENTKE	3
– ZOBOTEHNIKI	3

ZDRAVSTVENI DOM TOZD KRŠKO

– VIŠJE MED. SESTRE	3
– LABORATORIJSKI TEHNIKI	2
– FIZIOTERAPEVT	1

REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST NOVO MESTO

– VEČ ŠTIPENDIJ NA MEDICINSKI FAKULTETI
Kandidati se morajo prijaviti na predpisanem obrazcu DZS 1,65 (Prošnja za štipendijo). Prošnji je potrebno priložiti overjen prepis ali fotokopijo spričevala za šolsko leto 1978/79. Za štipendijo na MF je pogoj, da imajo kandidati stalno bivališče na območju občin Črnomelj, Krško, Novo mesto in Trebnje.
Prijave sprejema kadrovska služba DSSS Zdravstveni center Novo mesto, Trdinova 2, 30 dni po objavi.

KIT KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA
s p.o. RIBNICA, ŠEŠKOVA 15
KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

razpisuje dela in naloge

POSLOVODJE MARKET IZBIRA

Pogoji:
poslovodska šola in 2 leti delovnih izkušenj pri delih in nalogah poslovodje.

Interesenti naj pošljejo prijave v roku 15 dni na Kmetijsko zadrugo Ribnica.
Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 30 dneh po dnevu, ko poteče rok za prijavo.

SLOVENIJALES

Lesna industrija Kočevje

Odbor za medsebojna razmerja delavcev razpisuje na podlagi 23. člena sporazuma o štipendiranju za šolsko leto 1979/80 naslednje štipendije:

1. VIŠJE IN VISOKE ŠOLE

BIOTEHNIŠKA FAKULTETA – LESNA SMER	2 štipendiji
EKONOMSKA FAKULTETA	2 štipendiji
PRAVNA FAKULTETA	1 štipendija
VIŠJA TEHNIŠKA ŠOLA ZA VARSTVO PRI DELU	1 štipendija
FAKULTETA ZA ARHITEKTURO, GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJO	1 štipendija
VISOKA ŠOLA ZA ORGANIZACIJO DELA	1 štipendija

2. SREDNJE ŠOLE

TEHNIŠKA SREDNJA ŠOLA – LESNA SMER	5 štipendij
EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA	2 štipendiji

3. POKLICNE ŠOLE

STROJNI KLJUČAVNIČAR	3 štipendije
POHIŠTVENI MIZAR	5 štipendij
STROJNI MIZAR	15 štipendij
SUŠILNIČAR LESA	2 štipendiji

Kandidati naj pošljejo prošnje na izpolnjenem obrazcu 1,65 ter priložijo:
– zadnje šolsko spričevalo oziroma potrdilo o opravljenih izpitih ali frekventacijsko potrdilo;
– potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov;
– potrdilo o prejemanju otroškega dodatka ali prepis odločbe o prejemanju otroškega dodatka.
Prošnje sprejema splošni sektor LIK Kočevje do 31. 7. 1979.

BLAGOVNOTRANSPORTNI CENTER LJUBLJANA, TOZD SKLADIŠČA NOVO MESTO, LJUBLJANSKA C. 27

objavlja prosta dela in naloge

TRANSPORTNEGA DELAVCA

Pogoji: osemletka, izpit „B" kategorije in odslužen vojaški rok.

Poskusna doba traja 2 meseca.
Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi Komisiji za MRD BTC Ljubljana, TOZD Skladišča Novo mesto, Ljubljanska cesta 27.

SAVNA

V HOTELU METROPOL
odprto v torek, četrtek in v petek od 16. do 20. ure.
Informacije po telefonu (068) 21–447 ali osebno na recepciji hotela.

MASAŽA

VALVOLINE TECTYL
PROTI RJAVENJU AVTOMOBILOV!

TECTYL je do danes najpopolnejše zaščitno sredstvo za zaščito spodnjega dela avtomobilov. Od znotraj navzven pa ščiti tudi karoserijski del pločevine.
Naša oprema za zaščito s TECTYLOM je prvovrstna in najsodobnejša. Jamčimo za kvalitetno opravljena dela.

ivan bobic
soboslikarstvo
in pleskarstvo

novo mesto, partizanska cesta (ob izliva Tezke vode v Krko)

NAROČITE SE OSEBNO!
INFORMACIJE
tel.: 21–115 (068)

●●●●●●

VLOMIL V BENCINSKO ČRPALKO

Neznanec je 21. maja vlomil v bencinsko črpalko na Ljubljanski ulici v Kočevju. Odnesel je deset prevlek za avtomobilske sedeže, več klešč, nekaj ogledal, tri komplete orodja, torbo za prenos denarja in 50 din drobiža. Črpalkarji so na škodi za okoli 8.500 din.

AMD NOVO MESTO

razpisuje prosta dela in naloge:

– VEČ DELOVNIH MEST VOZNIKOV INŠTRUKTORJEV B KATEGORIJE.

Zaposlitev je s polnim delovnim časom za nedoločen čas.
POGOJI:
– vozniški izpit za voznika inštruktorja motornih vozil B kategorije; – 3 mesečna poskusna doba.
Prijave sprejema AMD Novo mesto, Ljubljanska cesta 8/b, Novo mesto

---

LICITACIJA AVTO–MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

(ustno), ki bo dne 3. 6. 1979 ob 8.00 uri v prostorih mehanične delavnice, Ljubljanska cesta 8/b, Novo mesto, za odprodajo

DVEH OSEBNIH AVTOMOBILOV ZASTAVA 750, LETNIK 1976.

Vozila so vozna, ogled vozil bo mogoč pred licitacijo. Vsi interesenti morajo pred licitacijo položiti 10 % kavcije.

KMETOVALCI!

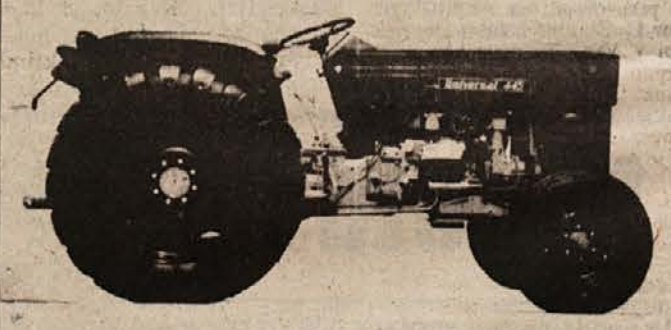

Za devize, fco SKLADIŠČE ZAGREB, s takojšnjo dobavo po vplačilu prodajamo traktorje „Universal", po licenci FIAT, 42 KM, ki so sedaj znatno cenejši
STANDARD: 3.275 USA dolarjev in 23.900 din
Z DVEMA DIFERENCIALOMA: 3.748 USA dolarjev in 25.800 din
Dobava iz skladišča prodajalca:
Prodajajo:
– AGROOPREMA, Zagreb, Maksimirska 70, tel. (041) 223–883
– KMETIJSKA ZADRUGA „KRKA", NOVO MESTO, Cesta komandanta Staneta 10, tel. (068) 21–756
– KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ, tel. (068) 76–063

Samo za 902 DM lahko kupite stereo HI–FI kombinacijo HITACHI (2 x 40 W), model SDT 7675, z radijskim sprejemnikom s 4 valovnimi dolžinami (za vsako valovno področje elektronska skala), kasetofonom po DIN 45500 (Dolby) in s polavtomatskim gramofonom z magnetno glavo in diamantno iglo ter s pogonom na jermen. Hkrati lahko kupite tudi zvočnike po ceni 359 DM za par. Dinarske carinske dajatve znašajo približno 70 % od devizne dinarske protivrednosti (tečaj ZIS).

Ko nas boste obiskali, si lahko ogledate tudi ostali program HITACHI.

emona commerce ljubljana
titova 21

Informacije in prodaja:
Emona Commerce, Ljubljana, Titova 21, telefon: (061) 326–677

Krompir ni jabolko spora, toda...

Kolinska se tudi na domačem trgu srečuje z vse hujšo konkurenco pri prodaji krompirjevih kosmičev — Kdaj bo položaj kmetov izenačen z delavci v industriji?

Pretekli teden je bilo v mirenski Kolinski srečanje pridelovalcev krompirja, predstavnikov Kolinske in zadrug, ki z njo sodelujejo. Na srečanju je tekla beseda predvsem o cenah krompirja in težavah z dobavo.

Kolinska namerava letos odkupiti 8.000 ton krompirja, ki ga bo predelala v krompirjeve kosmiče. Za industrijsko predelavo mora biti krompir ustrezne kvalitete, pa tudi njegova dobava mora biti zagotovljena v ustreznih količinah in zaporedju. Prav to dvoje in seveda še cene so glavni problemi, s katerimi se srečujejo na relacijah med kmeti, tovarno in zadrugo.

Še posebej zapleten je položaj tovarne, ker ne vzdrži konkurence s tujimi trgi, ki so sposobni proizvajati krompirjeve kosmiče po nižjih cenah. Tudi na domačem trgu se Kolinska srečuje z vse močnejšo konkurenco in neustreznim povečevanjem proizvodnih kapacitet. V južnih republikah, kjer razpolagajo z večjimi poljedelskimi kompleksi, je proizvodnja in pridelava krompirja veliko cenejša. Tudi jugoslovanska proizvodnja krompirjevih kosmičev je večja od potreb trga, na primer: Kolinska in tovarna v Čačku v celoti pokrivata vse jugoslovanske potrebe, ki znašajo okoli 2.500 ton. Na Romaniji pa gradijo še eno tovarno za predelavo krompirja, kar bo jugoslovanske kapacitete povečalo še za dodatnih 2.500 ton; to pa je za 100 odstotkov več, kot znašajo naše potrebe.

Marsikaj bi se seveda dalo narediti tudi pri kmetih. Pridelek na hektar je še vedno zelo nizek, precej težav je z škropljenjem, ki ni vedno izpeljano v pravih količinah in zaporedjih. Težave pri transportu tudi povečujejo že tako velik kalo, tako da je izkoristek krompirja pogosto zelo nizek, še posebej ker krompir nima vedno dovolj suhe snovi in škroba. Za 1 kilogram kosmičev potrebujejo v tovarni kar 7,6 kg krompirja.

Zato je na srečanju spet stekla razprava o družbenoekonomskem položaju kmetov, ki še zdaleč niso izenačeni z delavci v industriji. Res je namreč, da je v ceno proizvodov vračunana cena ure, ki je enaka ceni ure v industriji, toda skoraj vedno se zgodi, da vse ure nima plačane noben kmet. Zato bi morala občinska skupščina skupaj s sindikatom in SZDL znova proučiti položaj kmetov, hkrati pa poskrbeti za nov samoupravni sporazum o pomoči tej gospodarski veji. Seveda ni prav, da se sredstva iz industrije prelivajo v kmetijstvo samo v okviru občine, ker je trebanjska občina veliko manjši porabnik hrane kot pa pridelovalec. Zato bi morali za pretok sredstev, s katerimi naj bi okrepili reprodukcijsko sposobnost kmetijstva, izpeljati v okviru republike, da bi k razvoju kmetijstva prispevali tudi največji porabniki kmetijskih pridelkov.

In ne nazadnje bi morali okrepiti tudi pospeševalno službo, ki je pogosto številčno premalo zasedena, saj pride pri nas 1 pospeševalec na 300 kmetij, kar je odločno premalo. Prav tako pa pogosto ne vedo, kaj naj bi v resnici pospeševali, kar pomeni, da so cilji pospeševalne službe nekako nedoločeni, je rekel eden izmed kmetovalcev.

Kljub vrsti vprašanj, ki so jih nanizali tako predstavniki tovarne kot kmetov, pravega odgovora nanje na srečanju ni bilo. Zato srečanje slej ko prej ostaja neke vrste moralna tolažba predvsem za kmete. Rešitve in odgovore na ta vprašanja pa bo treba kljub temu najti čimprej.

J. SIMČIČ

PRIDELOVALCI KROMPIRJA — Na mirenskem zboru pridelovalcev krompirja je bilo izrečenih kar precej kritičnih besed o družbenoekonomskem položaju kmetov, ki še vedno ni izenačen s položajem delavcev v ostalih gospodarskih panogah. Seveda je potrebno to vprašanje čimprej rešiti, sicer bo pri nas še več opuščenih kmetij. (Foto: J. Simčič)

Slabe primerjave

Krompir, pridelan na kraški zemlji, je dražji od srbskega

Srečanja pridelovalcev krompirja, ki je bilo na Mirni, se je udeležil tudi Ivan Smolič iz Dobrove pri Dobrniču. Poleg gozda in ostalih neobdelanih zemljiških površin ima še 5,5, ha obdelovalne zemlje. Od tega zasadi s krompirjem okoli 80 arov in pridela 15 do 17 ton krompirja. Večino proda zadrugi, nekaj pa ga obdrži tudi zase. Tudi on ni zadovoljen z življenjem na kmetiji, saj pravi, da bi bilo najbolje, če bi vse skupaj pustil v pušči in odšel na delo v tovarno.

„Mene motijo primerjave med cenami krompirja v Srbiji in pri nas. Zaradi kraške zemlje, težkega obdelovanja drage delovne sile in majhnih površin je pri nas krompir precej dražji kot v Srbiji. Toda če Kolinska ne more plačati po ceni, ki bi bila sprejemljiva za nas, zakaj potem kupec lahko plača?" se je spraševal.

Smolič je sicer zadovoljen z delovanjem zadruge, saj mu je dala posojila, pa tudi drugače priskoči na pomoč. Toda tako kot mnogi drugi tudi on pogreša uveljavljanje dohodkovnih odnosov z njo. Samo kmet nosi tveganje in izgubo. Če ne bi imel velikega gozda, potem bi bilo življenje na kmetiji prav gotovo še težje. Tako gozd rešuje in plača vse tiste ure, ki jih posveti poljedelstvu. Po njegovih izra-

čunih namreč nima plačanih niti polovice ur, ki jih vloži v delo na kmetiji.

Seveda namerava na kmetiji še vztrajati, prav tako pa računa, da bo na kmetiji ostal eden izmed štirih otrok. Ker je to najmlajši, tako pravi Smolič, bo mogoče dočakal, da se bo položaj kmetov še izboljšal.

J. S.

KDAJ TRGOVINA NA VELIKEM GABRU?

Na skupnem sestanku občinskega komiteja ZK Trebnje in komunistov iz Velikega Gabra so se dogovorili, da mora Mercator–TOZD Gradišče v najkrajšem času odgovoriti krajevni skupnosti Veliki Gaber, kdaj bo tam gradil novo trgovino. Doslej pravega odgovora še ni bilo.

MLADINCI V TERITORIALNI OBRAMBI

Mladinci, prostovoljci teritorialne obrambe iz trebanjske in litijske občine, so imeli pred nedavnim skupno dvodnevno urjenje: Poslušali so družbenopolitična predavanja, streljali z vojaško puško in dali so svečano zaobljubo pri grobu padlih borcev Cankarjeve brigade v Javorskem dolu. Žal se je tega urjenja udeležilo veliko manj mladincev, kot se jih je prijavilo.

SPREJELI SPREMEMBO KOLEDARJA

Republiška skupnost za izobraževanje je ugodno rešila prošnjo za spremembo šolskega koledarja, za katero je zaprosila osnovna šola Šentrupert.

Tako bodo na tej šoli končali pouk že 10. junija, v prenovljeni šoli pa se bo pouk začel predvidoma 11. septembra.

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR BO ZASEDAL

V ponedeljek, 4. junija, bo v Trebnjem 6. redna seja družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Trebnje. Na seji bodo med drugim obravnavali predlog odloka o preživninskem varstvu kmetov, osnutek družbenega dogovora o ustanovitvi INDOK centra, poročilo o delu organa za postopek o prekrških, poročilo o delu komisij občinske skupščine, razprava pa bo tekla tudi o uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu.

Bo ritem razvoja počasnejši?

Trebanjsko gospodarstvo je uspešno končalo prvo trimesečje — Bo restrikcija ogrozila tempo razvoja? — Kateri so ukrepi za povečanje produktivnosti?

Podatki o uspešnosti gospodarstva v prvem trimesečju so za trebanjsko občino kar ugodni. Večina delovnih organizacij je uspešno zaključila to razdobje, le dve sta imeli prihodek manjši kot lani v istem razdobju. V celoti pa je indeks 126,6 pri prihodku, za porabljena sredstva 125,8, dohodek ima indeks 127,5, čisti dohodek pa kar 137,8.

Seveda imajo pri sedanji uspešnosti gospodarstva kar precej zaslug investicije iz preteklih let, ki so zdaj začele dajati prave rezultate. Še posebno spodbudno je, da so začeli rasti kvalitetni dejavniki gospodarjenja, kot so vse večja produktivnost in vse večja akumulativnost. Oboje hkrati namreč precej obeta za bodočnost, saj je bilo trebanjsko gospodarstvo vse doslej po stopnji akumulacije na spodnjem delu lestvice.

Nekaj težav bo trebanjskemu gospodarstvu vsekakor prinesel tudi sedanji val restrikcijskih ukrepov glede novih investicij in najetij kreditov. Oboje lahko kar pošteno ogrozi, ne sicer razvoj sam, marveč njegov tempo, ki je bil zadnjih nekaj let tako po načrtih kot po realizaciji kar hiter. Nekaj težav bodo imele organizacije združenega dela tudi zaradi omejitev prometa, posebno „Dana" in Trimo. Železnica namreč še ni pripravljena na nove zahteve in potrebe, tako da ne more zadostiti vedno večjemu povpraševanju po prevozih. Kljub tem težavam v trebanjski občini ne premorejo prave, s podatki podprte ocene o težavah s prevozi.

Kljub uspešnemu delu v delovnih organizacijah še vedno velja paket stabilizacijskih ukrepov, ki je bil sprejet sredi sedemdesetih let, le malo pa je znano, kateri konkretni ukrepi so v tem paketu vsebovani. Še manj je znanega o ukrepih za povečevanje produktivnosti. Sedanji trenutek, ki za gospodarstvo prav gotovo ni preveč ugoden, pa bi bil za taka razmišljanja in konkretne ukrepe kar primeren.

J. S.

DOM DRUŽBENIH ORGANIZACIJ

V Trebnjem bodo v kratkem začeli graditi dom družbenih organizacij in novo osnovno šolo. Denar za oba objekta, ki ju Trebnje že zelo potrebuje, je zagotovljen. Šola bo veljala 20 milijonov dinarjev.

VRSTA SAMOPRISPEVKOV

Vrsta krajevnih skupnosti v trebanjski občini je že vpeljala ali pa namerava v kratkem uvesti krajevne samoprispevke, s katerimi bodo nabrali sredstva za komunalno urejanje krajev in cest.

V nedeljo je bil referendum na Mirni, pred nedavnim sta referendum uspešno izpeljali krajevni skupnosti Svetinje in Sela–Šumberk, pripravljajo pa se nanj tudi v Trebnjem, Mokronogu in Velikem Gabru. Vrednost del, ki jih bodo občani trebanjske občine opravili s temi sredstvi, znaša kar 50 milijonov dinarjev, precej pa bodo občani prispevali v obliki samoudeležbe. Vse to izpričuje, da so občani pripravljeni žrtvovati marsikateri dinar za lepšo in sodobnejšo podobo svojih krajev.

V TREBNJEM NOVA ASFALTNA PREVLEKA

Glavna ulica skozi Trebnje je že tako močno zvožena in obrabljena, da se dvigajo oblaki prahu za vsakim vozilom, ki pelje skozi. In taka glavna ulica Trebnjemu prav gotovo ni v čast. Zato bo verjetno vse Trebnje izredno razveselila vest, da bo ta ulica v kratkem asfaltirana. Dela se bodo pričela že ta teden.

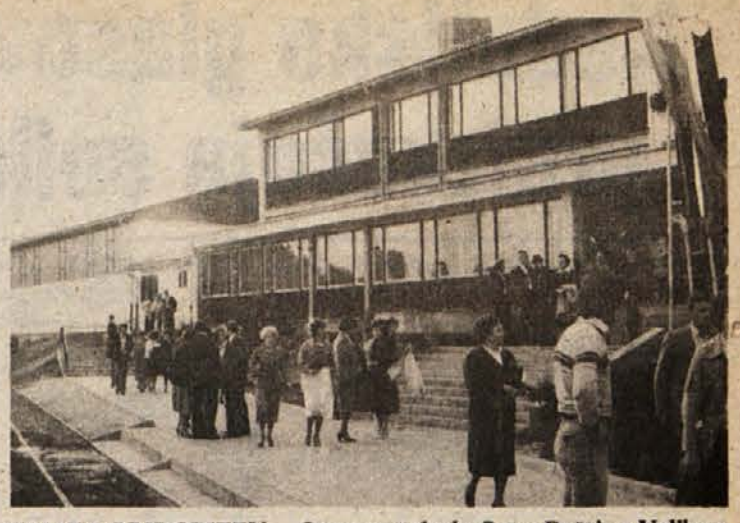

VELIKA PRIDOBITEV — Osnovna šola dr. Petra Držaja v Velikem Gabru je z dozidavami pridobila telovadnico, dve učilnici in tako imenovani večnamenski prostor, v katerem bodo prirejali kulturne prireditve. (Foto: J. Simčič)

Izšel je poseben „Krajan"

Glasilo KS Mirna je v celoti posvečeno samoprispevku

Ob referendumu za sprejetje krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Mirna je izšla posebna številka Krajana, glasila SZDL in organizacij združenega dela. V celoti je posvečena krajevnemu samoprispevku.

Za uvod v številko sta daljše prispevke napisala Maks Kurent, predsednik sveta krajevne skupnosti, in Miran Bizjan, predsednik krajevne konference SZDL. Hkrati glasilo objavlja tudi pregled dela bivšega sveta krajevne skupnosti. V poročilu ni mogoče mimo ugotovitve, da je svet opravil pomembno delo zlasti na področju komunalnega urejanja, pa tudi delovanja družbenopolitičnih organizacij in društev. Med komunalnimi deli je bila med drugim opravljena regulacija Mirne, napeljali so kanalizacijo, asfaltiranih je bilo precej cest in ulic. Krajevna skupnost je precejšnja sredstva prispevala tudi k adaptaciji Partizanovega doma, k čemur je prispevala 120 tisoč dinarjev.

Tudi delovanje družbenopolitičnih organizacij in društev je bilo deležno precejšnje denarne pomoči. Za SZDL, Društvo prijateljev mladine, ZSMS, Rdeči križ, Ljudsko tehniko in društvo upokojencev je denarna pomoč v 4 letih znašala 107.080 dinarjev. Tudi vsi ostali dejavniki v krajevni skupnosti imajo zdaj urejene prostore, kar je krajevno skupnost veljalo 100.000 dinarjev.

V ostalem delu Krajana je na poljuden in hkrati privlačen način prikazan tudi program del, ki jih bodo opravili s sredstvi samoprispevka.

Manjši pridelek

Zadruga je zdaj v sozdu

Medtem ko je Kmetijska zadruga Trebnje lani poslovala še kot enovita delovna organizacija, je letos po referendumu in temeljiti javni razpravi tako delavcev kot kmetov kooperantov prilagodila svojo organiziranost zahtevam zakona o združenem delu. Zdaj bo delovala tudi v sestavljeni organizaciji združenega dela Kmetijstvo, industrija, trgovina Ljubljana.

S to povezavo je zadrugi uspelo rešiti vprašanja načrtovanja, predelave in prodaje mleka na temelju dohodkovnih odnosov. Prav tako je s to združitvijo povezano združevanje sredstev za uresničitev srednjeročnega programa zadruge.

Lani je Kmetijska zadruga Trebnje delovala v naslednjih poslovnih skupnostih: živinorejski, kmetijsko razvojni in krompirjevi. Prav zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja je zadruga skrbela za vse bolj tesno povezovanje s kmeti kooperanti, ki pa so bili v tem času še vedno izredno nezadovoljni z odkupnimi cenami vseh proizvodov, zlasti pa zaradi odkupne cene mesa, ki sicer predstavlja kar 70 odstotkov vseh dohodkov.

V kooperacijski proizvodnji niso bili doseženi plani pri pridelovanju krompirja, pa tudi pri odkupu živine. Prav tako ni bil dosežen plan odkupa mleka; vzrok je nizka odkupna cena. Tudi lastna proizvodnja količinsko ni dosegla zastavljenih načrtov, čeprav so bili hektarski donosi zlasti pri krompirju veliko večji kot pri kooperantih. Kljub temu da je bil indeks proizvodnje v primerjavi s predlani komaj 82, je zadruga zaradi razlik v ceni vendarle dosegla po finančni učinkovitosti 92 odstotkov zastavljenih planov.

SKUPŠČINA STRELCEV

Na skupščini občinske strelske zveze, ki bo v Trebnjem 1. junija, bodo strelci izvolili nove člane v izvršni odbor, nadzorni odbor, disciplinsko razsodišče in tehnično komisijo. Hkrati bodo pregledali svoje delovanje v preteklosti in sprejeli sklepe za delo v prihodnosti. Hkrati bodo na skupščini podelili priznanja Strelske zveze Slovenije posameznikom in družinam.

TREBANJSKE NOVICE

Nedeljsko glasovanje kot preizkušnja solidarnosti

Na referendumu 3. junija se bodo volilci brežiške občine odločali za večnamenski samoprispevek, s katerim bodo gradili šole, vrtec, ceste, zdravstvene in kulturne objekte

SILVA GLIGIĆ, ravnateljica Vzgojnovarstvene ustanove v Brežicah: „Predobro poznam stisko v vrtcu, da bi lahko glasovala drugače kot ZA samoprispevek. Naš kolektiv je prepričan, da tudi starši ne bodo

imeli pomislekov. Veliko jih zaman prosi za varstvo. Ob vpisu novih varovancev od 1. do 20. maja smo dobili 112 prošenj za vrtec in še 26 za zasebno varstvo. Na novo bi lahko sprejeli 70 otrok, ker pa jih moramo po pravilniku vzeti 11 iz zasebnega varstva, se bo število praznih mest za druge zmanjšalo na 55 do največ 60. Polovico otrok bomo, žal, spet morali odkloniti.

MARTIN PIRC, delavec iz Dobove: „Danes ni več ničesar brez samoprispevka. Tako smo prišli do vrtca in na enak način bomo lahko zgradili šolo. V izid glasovanja v dobovskem okolišu zato prav nič ne dvomim. Šolo nujno potrebujemo, in to vsi starši dobro vedo. Odločitev je v naših rokah. Če bomo glasovali ZA, bomo v občini lahko solidarno izpeljali še druge načrte."

IVAN ZEVNIK, iz Piršenbrega: „Glasoval bom za samoprispevek, in to predvsem zaradi cest, ki so nam še kako potrebne. Dobro se zavedam, da drugače ne bomo prišli nikamor naprej. Mi bomo pridobili dva kilometra asfalta. Veliko res ni, toda vsem, ki se zdaj vozimo, to ogromno pomeni."

DARINKA JURMAN, prodajalka iz Gaberja: „Na referendumu smo se že privadili. Kolikor poznam želje ljudi pri nas, se samoprispevka ne bodo branili. Vse, za kar glasujemo, nam je potrebno. Starši, ki imamo otroke v šoli, vemo, za kaj vse so prikrajšani zaradi prostorske stiske. Mlademu rodu želimo čimprej sodobnejšo šolo, kakršno drugod že imajo."

JOŽE KOSTREVC, delavec iz Pišec: „Natanko ne poznam programa, vem pa, da bomo glasovali za koristne pridobitve. Mladi se svoji dolžnosti ne bomo izneverili. Vsi si želimo boljše ceste, boljše šole, boljše zdravstvo in še kaj. Tudi naš kraj bo veliko pridobil, če bo referendum uspel, zakaj ga potem ne bi podprli?"

ALBINA TOMIN iz Zveze prijateljev mladine v Brežicah: „Nihče nam ne bo ničesar dal, imeli bomo samo to, za kar bomo sami prispevali. Če ne bomo imeli toliko zavesti, bomo ostali brez šol in vrtcev, kakršne si želimo brez dobrih cest in tudi pri zdravstvu bomo prikrajšani. Izrekla se bom ZA samoprispevek. Pričakujem, da bo solidarnost zmagala. Zaradi samoprispevka nihče ne bo osiromašil, kdor ima minimalni dohodek, je pa tako oproščen plačevanja."

ANTON ČANČAR, Artiče: „Sem za samoprispevek, ker vidim v njem hitrejšo pot do telovadnice v Artičah. V tem referendumskem programu je še ni, v naslednjem pa bo gotovo na vrsti. Do takrat smo dolžni solidarno prispevati za tiste, ki so prej na enak način zbirali denar za našo šolo, za naše ceste."

ČESTITKE – S praznovanja dneva mladosti v Dobovi kjer so 24. maja slovesno sprejeli v mladinske vrste pionirje iz vseh osnovnih šol v občini. Knjižice ZSMS so jim izročali predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij in skupščine. (Foto: Jožica Teppey)

MILENA JESENKO z osnovne šole v Brežicah: „Če samo pomislim, da je tudi naša šola zrasla s samoprispevkom, ne morem glasovati drugače kot zanj. Tudi v našem kolektivu je razpoloženje ugodno, že zaradi posebne šole, ki se ji končno le obetajo novi prostori. Upam, da so takemu načinu zbiranja naklonjeni tudi drugi občani. Sicer pa v programu niso samo šole, ampak tudi druge enako potrebne investicije, katerih brez solidarnosti ne bomo mogli uresničiti."

BOJANA VUKOSAVLJEVIĆ, knjižničarka iz Brežic: „Vsak bi moral glasovati ZA, ker je knjiga v interesu slehernega občana. Stisko imamo zlasti v oddelku za odrasle, zato nujno potrebujemo večji prostor. Menim celo, da je v referendumskem programu predvidenih premalo sredstev za kulturne namene."

MARIJA KRŽAN z Bizeljskega: „Glasovala bom ZA, ker so bili prej drugi solidarni z nami. Trenutno pri nas najbolj potrebujemo ceste, in to na dveh šolskih avtobusnih progah."

NOVO V BREŽICAH

UMITE MESTNE ULICE – Prostovoljcem, ki so minuli teden sodelovali v akciji krajevne skupnosti za očiščenje mesta, so se pridružili tudi gasilci z avtomobilsko cisterno in izprali umazanijo z glavnih cest in ulic. Za Brežice je bil to dogodek, ki se ponovi le na vsakih nekaj let. Celo smetarska služba je tisti dan preložila delovni dan na popoldne in priskočila na pomoč meščanom z vso mehanizacijo. V skupni akciji je sodelovalo okoli 400 ljudi, od tega 138 osnovnošolcev in dijakov trgovske šole. Odzvalo se je tudi veliko taborникov. Hišni sveti so očistili zemljišče v okolici stanovanjskih blokov, delovni kolektivi pa so poskrbeli za lepši videz pred trgovinami in drugimi lokali. Izjema so bili hišni sveti v Vlahovićevi ulici pred stolpnicami 4 in 6 in v Kettejevi pred št. 6 in 8. Oboji so „štrajkali", ker še nimajo asfalta.

KDO VSE BO OPROŠČEN? – Invalidom, socialnim podpirancem in upokojencem z varstvenim dodatkom ne bo treba plačevati samoprispevka, če bo ta v nedeljo, 2. junija, izglasovan. Tudi tistim zaposlenim, ki prejemajo do 3.500 dinarjev osebnega dohodka, ne bo treba poseči v žep.

Meja 3.500 dinarjev velja tudi za pokojnine. Iz vrst kmetov pa bodo oproščeni plačevanja tisti občani, katerih katastrski dohodek od negozdnih površin in osebni dohodek od gozdov ne presegata vsote 2.000 dinarjev.

V BRIGADO JUNIJA. – Občinska konferenca ZSMS priredi v soboto, 2. junija, lokalno delovno akcijo v Brežicah. Nanjo vabi brigadirje „Brežiške čete" in druge mladince. Delovno srečanje bo namreč obenem tudi priložnost, da se pogovorijo o pripravah na akcijo v Slovenskih goricah, kamor bo brigada krenila 24. junija.

BREŽIŠKE VESTI

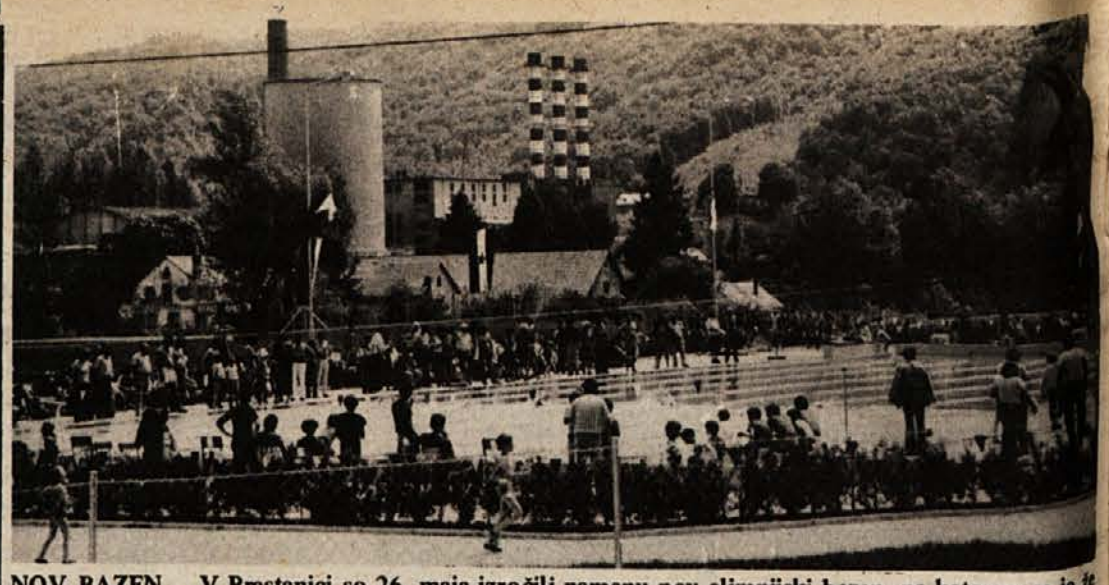

NOV BAZEN – V Brestanici so 26. maja izročili namenu nov olimpijski bazen, na katerem se je že dopoldne začel otvoritveni miting letne plavalne sezone v Jugoslaviji. Bazen bo napajala s toplo vodo tamkajšnja plinsko-parna elektrarna. (Foto: Jožica Teppey)

Vsak pred svojim pragom

Varčujemo lahko samo z dejanji," so poudarili delegati občinske konference ZK

Iz izčrpnega poročila o gospodarjenju v minulem letu in prvem letošnjem trimesečju so delegati občinske konference ZK v Krškem na seji 23. maja spoznali, da še ni pričakovanih rezultatov, da imajo varčevanje marsikje samo na jeziku, v dejanjih se pa ne ravnajo po besedah. Dobri sklepi se razblinjajo najprej pri osebnih dohodkih.

Glede stabilizacijskih programov je že občinska skupščina sprejela zelo konkretne naloge in konferenca je podprla njene sklepe. Prevladalo je mnenje, da morajo osnovne organizacije ZK v delovnih kolektivih prve oceniti gospodarjenje in prve pokazati, kje lahko kaj privarčujejo s smotrnejšo uporabo surovin z nadomeščanjem uvoženega materiala z domačim, z boljšo izrabo delovnega časa, z večjo disciplineranostjo, z zmanjševanjem nepotrebnih izostankov z dela ipd.

Izvršni svet in komisija za družbenoekonomske odnose sicer lahko spremljata gospodarjenje in priporočata načelne rešitve, v podrobnosti pa se ne moreta spuščati, ker jih ne poznata. V kolektivih pa še kako dobro vedo, kje škriplje, kje lahko kaj izboljšajo in privarčujejo. Znotraj delovne organizacije lahko torej marsikaj storijo, čeravno so ponekod močnejši zunanji vplivi, nad katerimi nimajo moči in ki jih morajo razreševati po drugih poteh. Celuloza je že tak primer, ker jo pestijo velike investicijske obremenitve, povečane carine in zastoj cen celuloze na svetovnem tržišču, vendar imajo tudi rezerve znotraj kolektiva, s katerimi bi lahko vsaj delno pripomogli k boljšemu poslovanju.

V razpravi smo slišali, da so tudi v krški občini kolektivi, ki ustvarjajo do 30 odstotkov sredstev zaradi konjunkture na tržišču, pa kljub temu mirno spravljajo ta denar v kuverte. Sicer pa prav zdaj teče akcija sindikata s kritičnimi pristopom do nagrajevanja, ki ne izvira iz delovnih rezultatov, in v katero so se sklenili komunisti vključiti z vso odgovornostjo. V sklepih so poudarili tudi dolžnost samoupravnih interesnih skupnosti, da usklajujejo porabo z gospodarsko rastjo, da tudi one varčujejo, kjer se le da.

JOŽICA TEPPEY

NOVICE

CILJ PLANINA – Do tja so minuli petek izvedli partizanski pohod dijaki in predavatelji krškega šolskega centra. Med potjo so se ustavili na Mladju, kjer so imeli „veliko uro zgodovine NOB in OF", pred spomenikom na Planini pa so se poklonili spominu ustreljenih vaščanov in izvedli krajši kulturni program.

SKUPNA BLAGAJNA – 6 občinskih skupščin, med njimi vse tri posavske, naj bi še pred poletnim premorom podpisalo družbeni dogovor o financiranju domicilnih proslav odborov „Borcev in aktivistov Kozjanskega okrožja" ter „2. bataljona 3. brigade VDV". Posavčani naj bi v vsaki občini vsako leto zagotavljali skupno po 18.000 dinarjev in jih prireditelji proslav nakazali vsako leto že do konca maja.

ENOTNA OBLAČILA – Zanje so se izrekli na zadnji seji predsedstva občinskega odbora ZZB NOV. Imeli naj bi jih poslej vsi nosilci borčevskih praporov, da bi tako slavja, ki se jih redno udeležujejo, potekala bolj svečano. Dve tretjini denarja zanje bo prispeval občinski odbor, eno pa po vsej verjetnosti krajevna združenja ZZB narodnoosvobodilne vojne.

TUDI NAJMLAJŠI – Starši varovancev vzgojnovarstvenih ustanov v vsej občini so te dni dobili povabilo, da svoje malčke prijavijo za poletne počitnice ob morju. Na voljo jim bodo občinska počitniška baza pri Nerezinah na Lošinju ter številne vzgojiteljice, tako da se staršem ne bo treba ničesar bati.

Vsi za skupne potrebe

V novi KS Krško polje v nedeljo referendum za uvedbo samoprispevka za komunalna in druga dela

Nedavna razdelitev velike leskovške krajevne skupnosti na štiri manjše že prinaša živahnejši utrip v krajevno samoupravo tega dela krške občine. Posebno pogumno so se lotili dela v novi krajevni skupnosti Krško polje, kjer bo poleg volitev delegatov v nedeljo tudi glasovanje o uvedbi krajevnega samoprispevka.

Jedro te krajevne skupnosti z okrog 1.500 prebivalci tvorijo pravzaprav štiri vasi: Brege, Drnovo, Mrtvice in Vihre. „Vsa leta smo bili bolj ali manj nejevoljni zaradi komunalne neurejenosti, pojasnjuje Vinko Pirc, predsednik skupščine KS, po-

Vinko Pirc: „Denar nameravamo deliti po vaških odborih, v krajevni skupnosti bomo akcije le usklajevali."

budo za predloženi samoprispevek. „Ko smo oblikovali našo krajevno skupnost, so krajani ponovno navedli te potrebe. Z delegati, ki jih bomo izvolili ravno tako v nedeljo, in z lastnim deležem v obliki samopri-

Anton Miler, predsednik izvršnega odbora krajevne konference SZDL iz Mrtvic: „Ne dvomim, da referendum ne bi uspel, saj gre za našo krajevno skupnost!"

spevka bomo nedvomno uspešnejši pri iskanju pomoči v občini," meni predsednik Pirc.

Spisek del, zapisanih v programu tega samoprispevka za naslednja štiri leta, je dolg. Krajani ne želijo, da bi otroci pod milim nebom čakali šolske avtobuse, zato načrtujejo postajališča v vseh štirih krajih. Prav bodo prišla tudi delavcem. V nekaterih vaseh nameravajo hkrati s tem oblikovati nekakšna družabna središča, kjer bi se ljudje lahko shajali. Asfaltirati nameravajo cesto med Vihrami in Drnovim, javno razsvetljavo želijo na Drnovem, Bregeh in Vihrah. Za vse štiri kraje nameravajo prispevati soudeležbo za javne telefonske govorilnice. V

Vinko Vene, predsednik krajevne konference SZDL iz Drnovega: „Prav je, da lepše uredimo tudi podeželje. Ljudi predloženi program živo zanima."

vseh štirih vaseh nameravajo urediti vsaj travnata igrišča za otroke. Na tem malem prostoru ni mogoče navesti vsega.

Po izračunih bodo s predvidenim samoprispevkom za program vseh del, ocenjenih na šest milijonov dinarjev, zbrali tretjino (dva milijona). Številni aktivisti v krajevni skupnosti so vložili v pripravo veliko dela. Želja vseh je, da bi se kar največ volilcev izreklo „ZA" samoprispevek.

ALFRED ŽELEZNIK

KRŠKI TEDNIK

Na dopust z opravljenimi nalogami

Razgibano delo osnovnih sindikalnih organizacij — Klub samoupravljalcev predlagan za zvezno priznanje — Sestanki zunaj delovnega časa

Vodstvo sindikatov v sevniški občini se je odločilo sklicevati sestanke zgolj zunaj delovnega časa, razen kratkih akcijskih dogovorov. Morda je ravno zato na posvetu predsednikov osnovnih sindikalnih organizacij 22. maja manjkala dobra tretjina vabljenih. Kakorkoli že, za te „zamudnike" je bil sklican ponovni posvet minuli ponedeljek.

Vodstvo občinskega sindikalnega sveta posveča posebno pozornost uveljavljanju republiških stališč za pridobivanje in razporejanje dohodka ter uveljavljanju načel delitve po delu. Da ne bi o tem zopet samo govorili, terjajo, naj v slehernem kolektivu pripravijo celovit program aktivnosti, kako bodo ta načela spravili v življenje. Ti programi morajo biti nared do 15. junija.

Osnovne sindikalne organizacije skupno z drugimi čaka tudi še dosti dela pri poglabljanju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Letošnja akcija „Nič nas ne sme presenetiti" je prilika za preizkus vseh podrobnosti. V sevniški občini pri tem nočejo zaostajati za drugimi.

V sredo, 23. maja, so se sestali tudi delegati kluba samoupravljalcev. Z nekaterimi oblikami usposabljanja delegatov klub že v preteklosti ni bil zgolj sindikalna zadeva. Vsem, ki si prizadevajo za uspeh dela kluba, je lahko samo še v večjo spodbudo predlog republiške zveze teh klubov, naj bi sevniški klub prejel zvezno priznanje. minulem letu so pripravili okrog deset raznih razgovorov, zadnji je bil npr. na temo inovacij.

A. Ž.

Igra z zdravjem

Necepljeni psi velika nevarnost — Ukrepi

Veterinarska služba v sevniški občini je to pomlad skušala cepiti proti steklini vse pse v občini. Lepaki o akciji so bodli v oči domala na slehernem koraku.

Žal sedaj ugotavljajo, da je marsikdo pustil svojega šritinožnega ljubljenca brez zaščite, ki jo nudi samo cepljenje. Vodja sevniške veterinarske postaje dipl. vet. Alojz Mihev navaja zaskrbljujoče podatke. Ko so namreč ugotovili, da niso vsi lastniki pripeljali psov na cepljenje, so se lotili temeljitega pregleda terena, kjer pogledajo k sleherni domačiji. V pičlem tednu so našli 83 necepljenih psov! Sodijo, da utegne biti takih psov v vsej občini celo okrog 400. Cepljenje velja 150 dinarjev.

Veterinarji opozarjajo, kako je ugriz steklega psa navkljub pred stoletjem odkritemu cepivu še vedno smrtno nevaren. Je potemtakem življenje vredno le 150 dinarjev?

OKREPILI VRSTE

Kot je že navada, so minuli petek ob dnevu mladosti v Sevnici sprejeli v mladinsko organizacijo učence 7. razredov osnovnih šol v občini. Dotedanjim pionirjem so ob pomoči članov predsedstva občinske konference ZSMS mentorji simbolično sneli pionirske rutice. Tokrat so v mladinsko organizacijo sprejeli 303 šolarje. Kar 160 jih je bilo s sevniške osnovne šole Sava Kladnika.

KRMELJ: USPEŠNO DELO RDEČEGA KRIŽA

Nedavni občni zbor organizacije Rdečega križa v Krmelju je samo še potrdil plodno delo te organizacije. Lani je darovalo kri rekordnih 213 darovalcev. Ne pozabljajo tudi starostnikov, občasno jih obiskujejo, za novo leto pa tudi simbolično obdarijo. Za dosedanje delo je krmeljska organizacija Rdečega križa prejela republiško priznanje. Na občnem zboru so najprizadevnejšim aktivistom podelili zlate in srebrne znake. Zlati znak so prejeli: Ivan Perhaj, dosedanji uspešni predsednik, Jožefa Kostrevc in Ivo Kolovrat. Srebrne znake so podelili Marici Starič, Anici Jankovič, Jožefi Mirt in Angeli Debelak. Republiško diplomo je prejela Pavla Keše. Novi odbor bo vodila Anica Močnik iz Gabrijel. Nabaviti nameravajo društveni prapor.

B.D.

KDO JE KAJ PRI SEVNIŠKI KS

Na nedavni skupščini sevniške krajevne skupnosti so izvolili vse organe skupnosti. Predsednik sveta KS bo tudi nadalje Oton Šket, njegov namestnik je Joško Papež. Za predsednika skupščine so izvolili inž. Staneta Šeška, namestnik pa je Marjan Gabrič. Komisiji za socialna vprašanja bo načeloval Franjo Žur, komisijo za komunalno gospodarstvo in urbanistično planiranje bo vodil Rudi Cimperšek. Po novem imajo v Sevnici tudi svet potrošnikov; za predsednico so izvolili prof. Hildo Lipovšek, ostali člani tega sveta so Rudi Cimperšek, Branka Bogovič, Marija Anzeljc in Silva Šeško. Poravnalnemu svetu bo predsedoval Slavi Kolar.

VEČERNA POLITIČNA ŠOLA

Sevniški klub samoupravljalcev uvršča v letošnji delovni načrt tudi politično šolo. Med slušatelje nameravajo poleg sindikalnih delavcev pritegniti tudi mladinske aktiviste. Med predvidenimi posvetovanji naj bi v juniju pripravili okroglo mizo o novem zakonu o svobodni menjavi dela. Do kraja leta imajo v načrtu skoraj za vsak mesec po dve posvetovanji.

NAJBOLJ MNOŽIČNI ŠENTJANŽANI — Letošnji množični tek — vrsto let zapored ga v počastitev dneva mladosti prireja občinska konferenca ZSMS — je bil po zasedbi tekačev malo slabši od prejšnjih. Vso pohvalo zasluži Milan Pipan iz šentjanške osnovne šole. Kot se za tak tek spodobi, je pripeljal na start kar za cel avtobus tekačev. Na sliki: start ene številnejših skupin. (Foto: Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

NE LE ZA PRAZNIK — Številne komisije pri sevniškem gasilskem društvu, ki že lep čas pripravljajo čim bolj dostojno proslavo stoletnice društva, so se povezali tudi s krajevno skupnostjo. Vsi namreč želijo, da bi mesto dobilo slavnostni izgled za več kot teden trajajoče prireditve, ki bodo pritegnile mnogo ljudi od drugod. K temu lahko pripomore vsak posameznik. Še lepše bo, če ta vnema ne bo očitna le za to praznovanje, temveč za vsak dan.

PRVI POSKUS USPEL — Ščepec dobre volje in prirediteljske vneme minuli petek okrog sevniškega mlaja je pritegnil lepo množico gledalcev za prve „majske zabavne igre". Mlaj je turistično društvo postavilo že prej, vreče, vrv in žaga so se tudi našli, za tekmovalce ni zadreg. Še bučni avtodrom, tamkajšnji namizni nogomet in kar je še podobnega za izvabljanje denarja, je bil tisti čas domala brez občinstva.

NIČ VEČ ZA SMETI — Minuli teden je greder zagrnil smeti v opuščeni gramoznici v spodnjem delu Boštanja. Otroci so bili tega še najbolj veseli, saj že vidijo tam možnost za igrišče. Žal še ni stekel predvideni urejeni odvoz smeti, za kar je že precej občanov nabavilo smetnjake. Škoda bi bilo, če bi ta trud spet propadel.

TRDEN ASFALT — S kakovostjo asfaltnega sloja naših cest smo po letošnji zimi še posebno nezadovoljni. So pa tudi izjeme. Lepo število kvadratnih metrov asfalta, ki ga je položila v sodelovanju z občani na novo sevniška krajevna skupnost, se dobro drži.

Kar se dogovorijo, to tudi naredijo

Dobro delo sevniške KS

Skupščina sevniške krajevne skupnosti v novem sestavu, ki šteje kar 65 delegatov je na nedavni seji ugodno ocenila delo v minulem obdobju. Časi, ko naj bi v mestu vse naredila občina, so minili. Med enajstimi krajevnimi skupnostmi spada vsekakor med največje, na tem območju živi 6.418 prebivalcev, od tega v mestu samem 4.200.

Večino srednjeročnega programa sestavlja dolg seznam raznih komunalnih del. Ocenjen je bil nad 24,5 milijona dinarjev, od tega 14,7 milijona za komunalo. Lani predvidena dela so bila v splošno zadovoljstvo celo presežena. „Letos bo na vrsti asfaltiranje ceste med Gornjim in Dolnjim Brezovim, za kar navaja projekt po lanskih cenah vrednost 5,27 milijona dinarjev. Na programu je nadalje asfaltiranje ceste na Grič, Cesta na Dobravo — del proti pokopališču, Trubarjeva in na Dolnje Pečje," navaja prizadevni tajnik krajevne skupnosti Pavle Zemljak. Neugnanih je tudi vrsta vaških odborov. Tako so dodobra posuli cesto od Krakovega proti Lisci, nemalo gramoza so zvozili na Žigarski vrh, Mestni vrh in Ledino. Naj se sliši še tako nenavadno: krajevna skupnost je tudi poglavitni ustanovitelj novega rudnika nekovin Blance.

Da bi v prihodnje bolje živelo delo tudi na drugih področjih, so imenovali vrsto komisij.

A.Ž.

SEVNIŠKI VESTNIK

DVE MUHI NA EN MAH — Učenci čateške osnovne šole so likovni pouk, pri katerem so risali in rezljali kipce iz mavca, izkoristili tudi za sončenje. Tako so v enem zamahu opravili dve nalogi, razvijali duha in krepili telo. Zanimiva povezava.

Zaključene razprave o kmetijstvu

V kmetijstvu smo napredovali, vendar so še problemi, ki jih nismo rešili do konca

Na seji občinske konference Zveze komunistov trebanjske občine, ki je bila 28. maja, je bila osrednja točka dnevnega reda razprava o položaju in perečih vprašanjih kmetijstva v občini. Komunisti so z obravnavo tega gospodarskega področja, ki je eno temeljnih v trebanjski občini, postavili piko na i razpravam, ki so potekale že v okviru SZDL in občinske skupščine.

Zlasti zanimiva je bila v razpravi pripomba, v sicer obširnem razpravnem prispevku, po kateri je kmetijstvo v zelo težkem položaju. Lojze Ratajc, ki se je vključil v razpravo, je povedal, da kmetijstvo prav gotovo ni v zelo težkem položaju; če bi bilo tako, potem bi lahko postavili na laž vse dosedanje ugotovitve o napredku kmetijstva. S to pripombo se je spremenila tudi optika gledanja na kmetijstvo. Res je namreč, da je kmetijstvo v težkem položaju, ni pa res, da je ta položaj brezizhoden. Zato se zdaj zastavljajo predvsem vprašanja, kako položaj kmetov izboljšati.

Ratajc je še dodal, da je bilo doslej le malo izrečenega o urbanizaciji vasi, da še nihče ni proučil sociološke sestave teh vasi. Prav tako je opozoril na to, da vse premalo ščitimo kmetijske površine in jih zazidavamo. Kot konkreten primer je navedel, da zaradi vse preveč razmahnjenega vikendarstva v trebanjski občini ni proizvodnje vin za trg, kar so drugod rešili veliko bolj uspešno. Prav tako je pri nas intenziteta obdelave nekaterih kmetijskih površin tudi na zelo nizki ravni; pri nas na primer kosimo seno dvakrat v sezoni, drugje pa po petkrat.

Ivanka Pavlin je opozorila, da kmetijstvo in njegovi problemi ne zadevajo samo strokovnih, specializiranih skupnosti in služb. V razreševanje njegovih vprašanj bi se morale vključiti tudi ostale: na primer skupnost za socialno varstvo, otroško varstvo in druge.

Slavko Nemanič je povedal, da kmetijstvo, zlasti živinoreja, zelo težko uveljavljajo dohodkovne odnose, saj je vsa mesnopredlovalna industrija v izgubah. Eden izmed vzrokov, da je tako, je prav gotovo, da so njene zmogljivosti izkoriščene samo 50-odstotno.

Pred koncem so sprejeli zaključke, ki jih bo posebna komisija, katero so izbrali na seji, še izdelala do konca. Zato več o sklepih v eni izmed prihodnjih številk.

J. S.

Srebro za odbojko

Dejaven odmor med delom omogoča delavcem sprostitev

Pred nedavnim so v Velikem Gaboru na proslavi, s katero so počastili jubileje KPJ in SKOJ podelili srebrne znake Sindikata Slovenije. Med dobitniki tega priznanja je bil tudi 32-letni Darko Krhin, ki deluje v sindikatih že 8 let. Njegova osrednja usmerjenost v sindikatih je bila in je še vedno šport in rekreacija delavcev. V svojem kolektivu je dosegel kar precej vidnih uspehov. Z rekreacijo je začel že zelo zgodaj, ko marsikje drugje še vedeli niso zanjo. Začelo se je zelo preprosto. Delavci, ki so to želeli, so lahko v odmorih, namenjenih malici, igrali odbojko. Najprej jih je bilo samo pet, potem pa se je njihovo število povečalo na trideset. Zanimivo pri tem je, da so sodelovale vse generacije delavcev, od najmlajših do najstarejših. Toda ko je Krhin zaprosil vodstvo kolektiva za nakup odbojkarske mreže, se je zataknilo. Še kasneje so začeli nekateri delavci, ki so sodelovali pri tej obliki rekreacije in športa, kasniti na delo. Tako je ta oblika aktivnega, dejavnega odmora zvodenela.

„Pri nas so mnenja o aktivnem odmoru še nekoliko zadržana. Nekaj je k temu pripomoglo prav gotovo tudi to, da so bili nekateri delavci nedisciplinirani. Če bi nam uspelo, da bi odpravili to hibo, bi z rekreacijo gotovo dosegli tudi boljše delovne rezultate. Japonci, ki slovijo po veliki produktivnosti svojih delavcev, so v nekaterih tovarnah uvedli celo dva odmora, ki sta namenjena dejavnemu odmoru," je povedal Krhin, ki očitno kar precej ve o rekreaciji in športu, čeprav ni profesionalni rekreator.

Srebrni znak sindikatov je Krhin dobil prav z organizacijo rekreacije, čeprav ni mogoče mimo njegovega drugega dela v sindikatih. To pa kaže, da se je odnos do rekreacije delavcev med odmori spremenil. Zato lahko pričakujemo, da se bodo izkušnje, ki so si jih na tem področju pridobili drugod po svetu, tudi pri nas uveljavljale bolj kot doslej.

J. S.

POHOD MLADINCEV IN PIONIRJEV

V okviru praznovanj dneva mladosti so mirenski pionirji in mladinci priredili pohod pod Zaloko, kjer je leta 1942 taboril Zapadnodolenjski odred.

Za spomenike

Letos bodo v trebanjski občini obnovili 7 spomenikov

Komisija za varstvo vojaških spomenikov in spominskih obeležij narodnoosvobodilne vojne, ki deluje pri občinski skupščini Trebnje, načrtuje za letos ureditev 8 spomenikov.

Lanski program je predvideval ureditev petih spomenikov, zanje pa je bilo na voljo 213.000 dinarjev. Tako so uredili okolico in obnovili črke na spomenikih v Dobrniču, Trebnjem, Trebelnem in v Šahovcu.

V letošnjem programu je predvidena obnovitev 7 spomenikov in spominskih obeležij. Na Marnicah, Rojah, Kremenjeku, Podšumberku, Gorenjem vrhu, Debencu, Jagodniku in Trebnjem. Prednost pri urejanju imajo letos spomeniki na Marnicah, Rojah in Podšumberku, kjer bo letos 22. julija osrednja občinska proslava dneva vstaje.

IZ KRAJA V KRAJ

IZMENJAVA OBISKOV — Da bi poživili stike med vasmi v krajevni skupnosti Mokronog, so sklenili, da bodo izmenjali obiske pevci iz Škocjana in Mokronoga. Seveda bo obisk potekal tako, da bosta pevska zbora priredila koncerte.

IZLET V VIŠAVE — Osnovna organizacija sindikata na občini bo priredila sindikalni izlet na avstrijski Grossglockner. Izlet bo lepa priložnost, da bodo delavci uprave občinske skupščine Trebnje videli svet z malo višje ravni.

ŠE ENA O OBČINI — Odbojkarska ekipa trebanjske občinske skupščine, ki se je udeležila delavskih športnih iger, je zasedla četrto mesto.

NOVI PRIKLJUČKI — V Velikem Gabru bodo do občinskega praznika, ki bo tako kot vsako leto v septembru, dobili 100 novih telefonskih priključkov. Vsi dogovori so že sklenjeni, pa tudi 2,5 milijona dinarjev je že zagotovljenih.

PROGRAM BO IZPOLNJEN — V krajevni skupnosti Šentrupert bodo te dni končali nekaj del, ki so bila še v programu iz sredstev krajevnega samoprispevka. Tako bodo končali javno razsvetljavo v Slovenski vasi, Rakovniku, Prelesju in Bistrici.

RAZVOJ JE BIL VELIK? — TODA . . . — Na Čatežu, v literaturi znanem kot končna postaja Levstikovega popotovanja, ki se je začelo v Litiji, so imeli pred vojno veliko več prenočitvenih zmogljivosti kot sedaj. Glede na izredno lepo okolico, morda najlepšo na Dolenjskem, pa tudi zaradi Levstika bi Čatež sedaj lahko tudi na področju turizma doživel boljšo usodo. Namreč vsi ostali dejavniki razvoja so se veliko bolj razvili kot turizem.

TREBANJSKE NOVICE

MLADOST IN IGRA – Na dan mladosti, 25. maj, je bila na stadionu v Kočevju prireditev, na kateri je nastopilo preko 1.100 mladih, gledalcev pa je bilo preko 3.000. Ob tej priložnosti so sprejeli tudi 245 pionirjev iz šol Struge, Kočevje in POŠ v mladinsko organizacijo. (Foto J. Primc)

Bogato, a neusklajeno

Veliko prireditev, nekatere isti dan in uro

V zadnjem tednu dni se je v kočevski občini zvrstilo toliko dogodkov, da o vseh v tej številki lista ne moremo podrobneje poročati.

24. maja zvečer je bil v gimnazijski dvorani koncert, ki so ga izvedli gimnazijci, učenci glasbenih šol Kočevje in Ribnica ter gimnazijski pevski zbor.

25. maja je bila dopoldne seja zborov občinske skupščine, popoldne ob 16. uri je bil v Kočevju miting v počastitev dneva mladosti in sprejem pionirjev v ZSM, ob 18. uri pa otvoritev razstave likovnih izdelkov gojencev vrtca v novem vrtcu. Tega dne se je začel v Bilpi še tabor dolenjskih jamarjev, ki je trajal do nedelje, ko so odkrili tudi spominsko ploščo lani ponesrečenim jamarjem.

26. maja je bil dopoldne v hotelu Pugled občni zbor slovenskega društva bolnikov multiple skleroze; zvečer pa je v Šeškovem domu gostovalo z ljudskimi plesi in glasbo ter zabavnimi melodijami kulturno-umetniško društvo „Abrašević" iz pobratenega Prokuplja.

27. maja je bila svečanost v Taborski jami, kjer so sprejeli tudi pionirje iz Kolpske in Dragarske doline v mladinsko organizacijo. Ta dan so odprli v Osilnici obrat LIV, v Bilpi pa so zaključili tabor dolenjskih jamarjev. Zvečer je bil v Kočevju nastop domačih ansamblov. Na ta dan so bile zaključene še športne igre NAMA.

Tudi tokrat lahko spet ugotovimo, da je bilo okoli dneva mladosti veliko dobrih prireditev, morda celo preveč. Zato ni nič čudnega, da tudi tokrat prireditve časovno niso bile usklajene.

J. PRIMC

Pomoč Črni gori

Od 17. aprila do 15. maja so v občini Kočevje zbrali za pomoč prizadetim po potresu 345.230 din. Prispevali so: Itas 80.000 din, ZKGP 9.500 din, Elektro 1.000, Delavska univerza 1.000, Inkop 2.500, SIS za telesno kulturo 2.000, SIS za izobraževanje 4.000, LIK 10.000, Zidar 15.000, Komunala 5.000, Hotel Pugled 5.000, Ljubljanske mlekarne 1.850, Samoupravna stanovanjska skupnost 2.000, Lekarna 1.000, družbeno-politične organizacije 3.000, Oprema 20.000, SIS za kulturo 2.000, Center poklicnih šol 3.000, SIS za socialno skrbstvo 3.000, SIS za otroško varstvo 3.000, Vzgojnovarstveni zavod 4.500, Kočevski tisk 2.000, Vezenine 3.630, Osnovna šola 10.000, SIS za zdravstvo 5.000, Hydrovod 2.500, Ljubljanska banka 3.000, Služba družbenega knjigovodstva 2.000, Trikon 8.000, Računovodski biro 500, Osnovna šola Fara 3.000, Pošta 2.000, Kino Jadran 500, SAP 2.000, Posestvo Snežnik 5.000, Gimnazija (kolektiv in dijaki) 9.090, Kovinar 5.000, Avto 10.000, Pekarna 2.000, Gramiz 2.000, Občinska skupščina 5.000, Dom Dušana Remiha 1.500, Posebna osnovna šola 1.500, SIS za komunalno in cestno dejavnost 5.000, Krajevna skupnost Kočevje 5.000, Cestno podjetje 3.000, Melamin 15.300, Tekstilana 10.000, zasebni obrtniki 30.900, Zdravstveni dom 30.000, Glasbena šola 500, Mercator–Trgopromet 10.000, Nama 2.000 din, Osnovna organizacija ZSM iz Mozlja pa je zbrala 2.560 din.

V desetih letih tretjina učencev manj

Učni uspeh občutno boljši – Ukinjenih šest šol – Dragi prevozi šolarjev – Kaj s šolami v Travi, Podpreski in Strugah?

V kočevski občini je obiskovalo v šolskem letu 1968/69 osnovne šole in posebno osnovno šolo 2781 učencev, v sedanjem šolskem letu pa jih le še 1864. Te šole, osemletke ali štirirazredne šole so danes le še v enajstih krajih, v zadnjih desetih letih so bile ukinjene v Starem Kotu, Polomu, Vimolju, Knežji lipi, Koprivniku in Predgradu; v vsem povojnem obdobju pa še v več drugih krajih.

Razen tega se učenci nekdanje šole v Predgradu šolajo v Starem trgu ob Kolpi (občina Črnomelj), nekaj učencev iz Čabranske doline pa v Plešcih in Čabru se pravi v hrvatskih šolah.

Celodnevna šola je uvedena le v Stari cerkvi, in sicer za 93 učencev od 1. do 4. razreda, učenci višje stopnje pa se vozijo v šolo v Kočevje. V primerjavi z načrtom je prehod na celodnevno šolo v občini prepočasen, medtem ko je obseg podaljšanega bivanja v skladu z načrtom. V obe obliki celodnevnega dela z učenci je vključenih skupno 456 ali natančno četrtina vseh učencev.

vse osnovne šole se vozi vsak dan 347 učencev, te proge pa predstavljajo na dan okoli 500 prevoženih km. Za prevoze v šole je treba na leto plačati preko 2,250.000 din.

Velika večina vseh šolarjev (1.357) jih obiskuje osnovno šolo v Kočevju, skupaj s posebno osnovno šolo pa se to število poveča na 1.426 učencev ali na 76 odstotkov. S tem je dosežen velik napredek, saj imajo ti učenci kakovosten pouk, kar jim zagotavlja dobro osnovo za nadaljnje šolanje. Kombiniran pouk na višjih stopnjah ima le še 38 učencev na šolah v Podpreski in Travi ter delno v Strugah.

Osredotočenje učencev v Kočevju pa ima razen dobre tudi slabo stran: manjka šolskih prostorov, zaradi česar je potreben v mestu dvoizmenski pouk. V drugi izmeni so 204 učenci in kar 135 izmed njih ima zaposlena oba starša. Izmed vseh 1.357 šolarjev pa jih le 214 nima zaposlenih mater in le za te se da z gotovostjo trditi, da imajo doma urejeno prehrano.

Poudariti pa je treba, da so v kočevski občini stroški na učenca v primerjavi z drugimi občinami zelo veliki. Vzrok je v tem, da je občina obsežna in zelo redko naseljena. Stroški na učenca znašajo povprečno 16.977 din na leto; vendar je razpon zelo velik, saj znašajo ti stroški ponekod le 9.533 din, najvišji pa celo 38.361 din.

J. PRIMC

RAZSTAVA V VRTCU – Gojenci kočevske Vzgojno varstvene ustanove so na razstavi, ki so jo odprli na sam dan mladosti, s ponosom pokazali staršem, kaj so vse izdelali pod vodstvom svojih prizadevnih vzgojiteljic. (Foto: Jože Primc)

Iz KS Kostel

KMALU OTVORITEV OBRATA – Približuje se 9. junij, ko je predvidena otrovitev industrijskega obrata „Itas" v Pirčah. Tako se bo izpolnila tridesetletna želja občanov KS Kostel, da bodo krajani dobili možnost za zaposlovanje v domačem kraju. Vsi domačini pričakujemo, da bo ta obrat vsestransko pripomogel k hitrejšemu razvoju naše KS. To se sicer ne bo zgodilo čez noč, čez nekaj let pa bodo gotovo že vidni prvi sadovi.

ZAMUDA PRI BANKI – V juniju je predvidena tudi otvoritev prostorov Ljubljanske banke v poslovni stavbi v Vasi. Ta nova stavba že nestrpno čaka, da sprejme prve „stranke". Zidarska, pa tudi obrtniška dela so že dolgo končana, vendar otvoritve stavbe še ni bilo. Otvoritev se res predolgo vleče.

MLADINCI BODO GRADILI – 3. junija pride mladinska delovna brigada, ki bo kopala jarke za vodovod Kostel–Delač–Nova Sela–Banjaloka. Sama akcija nosi naziv „Kostel 79". Brigadirji bodo nastanjeni v Kostelu, kjer bodo mladinci in ostali uredili vse potrebno za sprejem 70-članske brigade.

OČISTITI OKOLJE – Zaradi omenjenih slovesnosti je KS Kostel organizirala čiščenje okolja. Občani bodo uredili okolico svojih domov, ostala območja pa bodo očistili skupno, da bomo čimbolj ponosno in dostojno sprejeli goste.

FRANC CIMPRIČ

Ostreje proti kriminalu

Ob razpravi občinskega komiteja Zveze komunistov

Na zadnji seji občinskega komiteja ZK Kočevje, ki je bila 21. maja, je bila najživahnejša razprava o kriminalu („pankrokerjih"), ki je sodila v okvir priprav na 7. sejo družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Kočevje, na katere dnevnem redu so tudi poročila o delu pravosodnih organov ter organov odkrivanja in pregona za lansko leto.

V razpravi o kriminalu, njegovih vzrokih, posledicah in nujnih ukrepih za njegovo odločnejše zatiranje so sodelovali vsi prisotni, tudi gostje. To pomeni, da je problem pereč in da se je ZK vključila v razpravo o njem z zamudo.

Več razpravljalcev je ugotovilo, da smo za razmah kriminala vsi odgovorni, saj smo vsi dopuščali, da je rastla in se razrastla mlada, slaba družba. Skoraj nekaznovano so nekateri kvarili mladino, da se starši proti večeru nisu upali niti puščati otroke v mesto. Ukrepi proti iztirjencem so bili počasni in mili, čemur je bil delni vzrok, da so med njimi tudi otroci nekaterih uglednih občanov. Vendar kriminala ne smemo varovati in je treba ukrepati proti vsakemu, ne glede na njegove starše. Resneje bo treba odpravljati tudi globlje vzroke za kriminal.

J. PRIMC

KAMERA ODKRIVA – Cesta od Kočevja oz. Male gore proti Strugam je sicer zelo široka, žal pa jo gozdarji uporabljajo za skladišče lesa, s čimer jo tako zožijo, da se na njej celo dva osebna avtomobila ne moreta več srečati. (Foto: J. P.)

Iz KS Osilnica

PADOVEMU VODOVOD – Tudi vaščani Padovega so se dogovorili za gradnjo vodovoda in po koliko bo vsak prispeval zanj. Krajevna skupnost pa bo za to gradnjo najela še posojilo.

PRETVORNIK BO – Za novi pretvornik za zgornji del Kolpe in Čabranke, ki bo stal pri vasi Smrekarji, bo dala RTV Ljubljana aparaturo, objekt pretvornika pa je dolžna zgraditi krajevna skupnost. Tudi gledalci televizije bodo prispevali v delu in materialu.

PONATISNITI KNJIGO – Krajevna skupnost Osilnica je predlagala založbi Borec, naj ponatisne knjigo pokojnega pisatelja Toneta Ožbolta „Dežela Petra Klepca". V tej knjigi je rojak Tone Ožbolt opisal predvojno, medvojno in povojno trpljenje te doline in njen boj za napredek.

ZAHVALA KS – Krajevna skupnost Osilnica se zahvaljuje vsem občanom, ki so sodelovali pri postavljanju telefonskih drogov, še posebno pa Francu Gabrijelu iz Kočevja (PTT), ki je občanom pri tem ves dan brezplačno pomagal.

BRONASTI ZNAK OF – Bronaste značke OF so z območja KO SZDL Osilnica letos prejeli: Jože Volf iz Padova, Anton Žagar iz Podvrha, Jože Ožbolt iz Bezgovice, Slave Klepec iz Bezgovice, Gabrijel Klepec iz Bezgarjev, Peter Šercer iz Belice, Jože Štamfelj iz Žurg in Julijana Volf iz Žurg.

Umetnik Lojze Lavrič

Slikati in razbariti začel med dolgo boleznijo – Zbolel zaradi garanja – Trije spomeniki

Umetnik Lojze Lavrič je naše gore list. V zapisu o dolenjskem deležu na razstavi Slovenska likovna umetnost so bili podatki točni. Naj mi dopisnik Andrej Arko oprosti, toda resnica naj gre v javnost. Zato bo treba tudi popraviti podatke v II. knjigi Krajevnega leksikona Slovenije.

Kipar Lojze Lavrič je doma iz Črnega potoka pri Čabru, KS Draga, in se je šele po vojni za stalno naselil v Ljubljani, kjer je delal do svoje prerane smrti. (Črni potok pri Dragi pa sploh ne obstoji). V rojstni -matični knjigi na krajevnem uradu Draga je za letnik 1914 pod zaporedno številko 27 vpisano: „Lavrič (Franca) Alojz, rojen 4. junija 1914 – Črni potok štev. 6."

Izhaja iz delavsko-kmečke družine. Oče Franc, ki je bil na pol delavec, na pol mali kmet, ni imel na četrtinskem posestvu nikoli toliko dohodka, da bi lahko preživljal 7-člansko družino.

Zato je hodil tudi na sezonsko delo v gozd. Ker ga ni bilo vedno doma, so bili otroci prepuščeni vzgoji matere Neže, ki je otroke že v rani mladosti navajala na delo. Tako je tudi Lojze opravljal razna kmečka in druga domača dela, hkrati pa obiskoval osnovno šolo na Travi pri pokojnem nadučitelju Alojzu Blenkušu.

Lojze je želel nadaljevati šolanje, toda zaradi revščine se mu želja ni mogla takoj uresničiti. S petnajstimi leti je moral z očetom na sezonsko delo, vendar je bilo zanj prenaporno, tako da je po nekaj mesecih dela zbolel in se moral zdraviti. Zdravil se je doma, toda zdravljenje je napredovalo zelo počasi in več kot leto dni ni bil sposoben za količkaj težje delo. Prav takrat se je začel ukvarjati z rezbarstvom in risanjem, do katerega je imel že prej izredno veselje.

Leta 1936 se je vpisal na Državno moško obrtno šolo, kiparski in rezbarski oddelek v Ljubljani, in leta 1939 šolo tudi končal. Še isto leto, meseca junija, je opravil sprejemni izpit na Akademiji likovnih umetnosti v Zagrebu in se jeseni vpisal v prvi semester na kiparskem oddelku.

V Zagrebu se je šolal do začetka vojne 1941. Ves čas šolanja v Ljubljani in Zagrebu se je preživljal sam z raznim priložnostnimi zaslužki.

Ob začetku vojne se je pred ustaši umaknil v Zagreb. Vrnil se je domov, ker pa so bile njegove socialne razmere zelo šibke, je v juniju 1941 sprejel službo kot pomožni uradnik na pošti Čabar. Upravnica pošte je bila Monika Kovač, ki je posredovala, da ga je direkcija pošte na Reki zaposlila.

V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil spomladi 1942. Bil je član terenskega odbora. V avgustu istega leta je prevzel kolportažo slovenskega in hrvaškega partizanskega tiska in zbiranje materiala za partizane, ki je prihajal tudi preko poštne zveze s Sušaka in Reke. Organizirano je vzdrževal zvezo med slovenskimi in hrvaški partizani. Izmenjaval je njihovo pošto, zlasti literaturo. Zbiral je tudi prostovoljne denarne prispevke za OF in skrbel zlasti za to, da so žene in matere internirancih moških iz Dragarske doline lahko po pošti pošiljale svojcem pakete v taborišča. Štirinajst dni pred kapitulacijo so ga Italijani zaprli in tri dni pred kapitulacijo izpustili.

Lojze Lavrič

9. septembra 1943 je bil od komande mesta Čabar imenovan za vodjo relejne postaje Čabar in je imel nadzorstvo tudi nad šestimi bližnjimi relejnimi postajami. 17. oktobra 1943 je bil na poziv vodstva OF poklican v Centralno tehniko KPS na točko 11–a (tiskarna „Triglav"), kjer je delal kot risar in izrezovalec žigov do avgusta 1944, ko je bil premeščen v slikarski oddelek in upravi Centralne tehnike. Tu je sodeloval pri opremi literature in pripravi klišejev za lirske bone in ostal do osvoboditve 9. maja 1945.

Takoj po osvoboditvi je bil poslan v Trst, da organizira slikarski oddelek pri Začasni upravi tiska za Trst in Slovensko primorje. Po opravljeni nalogi pa so se razmere v Trstu tako spremenile, da ta oddelek v takem obsegu ni bil potreben. Zato ga je uprava poslala centrali v Ljubljano, od koder je bil dodeljen k propagandni komisiji pri izvršnem odboru OF – slikarska sekcija. Kmalu nato je bil dan na razpolago prosvetnemu ministrstvu in nastavljen 17. avgusta 1945 na gimnaziji v Brežicah kot učitelj risanja. Na lastno prošnjo je bil še isto leto premeščen v Ljubljano, kjer se je zaradi nedokončanega študija vpisal v VII. semester in ob delu nadaljeval študij. Zaposlen je bil od 13. okrobra 1945 do 5. septembra 1950 na XII. gimnaziji Št. Vid nad Ljubljano, od 6. septembra 1950 je bil hkrati zaposlen na učiteljišču in pedagoški akademiji v Ljubljani.

Med službovanjem v Ljubljani si je ustvaril družino. Poročil se je z Demetrijo Šinkovec, profesorico slavistike. Kljub prezaposlenosti je ustvaril še tri umetniška kiparska dela: Kip matere z otrokom, spomenik NOB v Kočevju, ter spomenika NOB v Tršču pri Gerovem na Hrvatskem in v Slovenski Bistrici.

Žal je njegovo plodno ustvarjalno delo prekinila nenadna smrt 15. semptembra 1954 v Ljubljani.

Viri: Življenjepis L. Lavriča, izjave prič Nade Vreček in Tilke Vesel, razen tega pa še lastni spomini.

FRANC KALIČ

KOČEVSKE NOVICE

ZOŽENA REPUBLIŠKA CESTA – Zaradi trgovin, ki jih je v središču Črnomlja največ, so morali umakniti odlok o prepovedi parkiranja na Cesti komandanta Staneta, ki pa je hkrati tudi republiška cesta in glavna prometna žila skozi Črnomelj proti Vinici in naprej na Hrvaško. Včasih je zaradi parkiranih vozil cesta tako zožena, da je mogoč le promet v eno smer.

GOSPODARJENJE V PRVEM TRIMESEČJU

Na današnjo sejo izvršnega sveta črnomaljske občine so povabili tudi direktorje delovnih organizacij in tozdov, ki imajo sedež zunaj občine. Govor bo o rezultatih poslovanja v gospodarstvu v letošnjem prvem trimesečju, zvedeli pa bodo tudi, kako potekajo tekoče investicije v občini. Med drugim bo beseda tekla še o pripravah na novo plansko obdobje.

GOK ZA DAN GRADBINCEV

V soboto, 2. junija, bo črnomaljska delovna organizacija GOK pripravila proslavo za dan slovenskih gradbincev in dan te delovne organizacije. Za to priložnost so izdali tudi lično brošuro, v kateri na kratko prikazujejo dosedanje delo, organiziranost, osnovne gospodarske kazalce, načrte za nadaljnji razvoj delovne organizacije in druge važnejše podatke.

Črnomelj je ozko prometno grlo

Velik del krivde gre na račun neurejene avtobusne postaje in pomanjkanja parkirišč

O prometni varnosti v črnomaljski občini, predvsem pa v samem mestu Črnomelj, je bila v zadnjih letih izrečena in napisana že vrsta takih in drugačnih mnenj, pripomb, o tem vprašanju so razpravljali tudi na seji občinske skupščine. Kljub temu pa je tudi zadnja razprava o prometni varnosti, ki jo je 25. maja pripravila OK SZDL, še enkrat opozorila, da je na tem področju treba narediti še precej, da bo zagotovljena čim večja varnost tako voznikov kot pešcev.

Razprave so se poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij udeležili tudi predstavniki delovnih organizacij iz občine, ki se ukvarjajo s prometom, prevozom blaga in turizmom, svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, postaja milice, sodnik za prekrške, predstavniki sodišča, AMD Bela krajina, krajevnih skupnosti in drugi.

Po širši informaciji o prometnovarnostnem vprašanju v Sloveniji in na Dolenjskem je komandir črnomaljske postaje milice Vili Fortun kritično ocenil stanje v občini. Predvsem ob prometnih konicah, ko ljudje prihajajo, oziroma odhajajo z dela, je Črnomelj pravo ozko grlo. Tega sta v veliki meri kriva neurejena avtobusna postaja in pomanjkanje parkirišč, zaradi česar avtomobilisti puščajo vozila na cestišču. Tako je propustnost že tako preozke Kolodvorske ceste in Ceste Staneta Rozmana še manjša. Poleg tega je glavna prometna žila, ki pelje skozi Črnomelj, republiška cesta, po kateri je tranzitni promet iz dneva v dan gostejši. Pred časom so sicer sprejeli odlok o prepovedi parkiranja na Cesti Staneta Rozmana, vendar so ga morali zaradi težav pri dostavi blaga trgovinam in nakupa strank umakniti, tako da je sedaj na tej cesti dovoljeno parkiranje 15 minut, vendar malokdo to upošteva.

V razpravi so opozorili še na slabo in dotrajano cestišče na glavni črnomaljski prometni žili, zaradi česar ne morejo cestišča opremiti s potrebnimi prometnimi oznakami. Za varnost pešcev pa je treba čimprej urediti pločnik ob Belokranjski cesti od bencinske črpalke do Iskre, kjer je ob vsakem času veliko pešcev, hkrati pa je to glavna vpadnica v mesto. Načrti za ureditev tega dela so že izdelani.

A. B.

JAMARJI NA SVETLEM – Ob razstavi zveze organizacij za tehnično kulturo so pred gasilskim domom svoje veščine prikazali tudi jamarji. Tokrat, na suhem in na svetlem, jim je bilo gotovo laže kot v kakšnem temnem in globokem breznu pod zemljo.

KRAJANI O URBANIZMU

Prejšnji teden je v vseh krajevnih skupnostih v črnomaljski občini potekala javna razprava o urbanističnem programu občine, urbanističnem načrtu mesta Črnomelj ter splošnem urbanističnem redu v občini. Razprava je bila povsod dokaj živahna, saj ta tema zadeva prav vse krajane. Na številna vprašanja so odgovarjali predstavniki občinskega izvršnega sveta in ljubljanskega urbanističnega inštituta, ki je izdelal urbanistični program občine.

Razvoj tehnične kulture

Urejeno financiranje je spodbudilo delo društev v okviru zveze organizacij za tehnično kulturo – Radijska povezava vseh krajevnih skupnosti v občini

V zadnjem letu se je delo društev, ki jih združuje zveza organizacij za tehnično kulturo, v črnomaljski občini močno razmahnilo. V veliki meri gre zasluga za to tudi urejenemu financiranju teh društev, saj so lani OK SZDL, skupščina občine, štab teritorialne obrambe, oddelek za ljudsko obrambo in samoupravne interesne skupnosti podpisali družbeni dogovor o financiranju te zveze.

Prejšnji teden je zveza organizacij za tehnično kulturo v črnomaljskem gasilskem domu v počastitev jubilejev in dneva mladosti pripravila razstavo, na kateri so svoje delo prikazali člani foto kluba, jamarji, radioamaterji, AMD in združenje šoferjev in avtomehanikov.

Delo semiških in črnomaljskih radioamaterjev je še bolj zaživelo, odkar so eni in drugi dobili nove prostore za svojo dejavnost. V svojem programu, ki so ga že začeli uresničevati, so zapisali, da bodo z radijskimi postajami povezali vse krajevne skupnosti v občini. S tem namenom so se povezali z občinsko gasilsko zvezo, da bi to opremo namestili v gasilskih domovih v krajevnih središčih. Vsekakor taka radijska povezava ni namenjena zbolj radioamaterjem, marveč je pomembna zlasti za naloge splošnega ljudskega odpora, s pridom pa je bodo uporabljali ob volitvah, referendumih in drugih akcijah, kjer mora biti obveščanje dobro organizirano.

Tudi črnomaljski jamarji se lahko pohvalijo. Raziskali so že večino belokranjskih jam in imajo izdelan kataster več kot dvesto jam. Njihovi načrti in podatki so pomembni predvsem za vodno gospodarstvo, saj so jamarji odkrili tudi precej izvirov pitne vode.

A. B.

ČRNOMALJSKI DROBIR

HOPA CUPA V KINU – Po tednu jugoslovanskega filma, ki je bil pred kratkim v Črnomlju, so prejšnji četrtek v tamkajšnji dvorani vrteli danski na pol pornografski film z bedastim naslovom „Hopa cupa v postelji". Kaže, da so se gledalci hoteli prepričati, da ta zmazek v nasprotju z domačimi filmi, ki so jih gledali pred kratkim, res nima nobene vrednosti, saj so dvorano napolnili do zadnjega kotička, prodajali so celo vstopnice za stojišče, česar v Črnomlju ne pomnijo. Predstavo so morali v nedeljo ponoviti, dvorana je bila prav tako polna.

NENAVADNA VROČINA – Vroči val, ki traja že dobra dva teden, spravlja v obup kmete, obilo veselja pa je prinesla zlasti mladini, ki se ob popoldnevih množično odpravlja na kopališča v Podzemelj, na Primostek, v Adlešiče, Vinico, nekateri pa si poiščejo tudi bolj odmaknjene in skrite kotičke, ki jih ob Kolpi res ne manjka. Voda je prijetno topla za plavanje, hkrati pa nudi osvežitev v teh vročih dnevih. Kopalci se pritožujejo, ker bifeja na Primostku in v Podzemlju še nista odprta, saj se v vročini še kako prileže kozarec hladne osvežilne pijače.

SIVO ZLATO – Tako se menda po novem imenuje cement, ki ga je pri nas resda že teže dobiti kot plemenito kovino rumene barve. Prejšnji ponedeljek je že pred šesto uro zjutraj pred Dolenjkino trgovino v Črnomlju čakalo na cement več kot trideset ljudi. Da bi bila stvar kar se da poštena, so kupci sami naredili seznam čakajočih, da ne bi prišlo do prerivanja in hude krvi, kajti na voljo je bilo samo 15 ton cementa, to pa je za današnje potrebe, ko gradijo na vseh koncih, toliko kot kaplja v morje.

TELOVADNI NASTOP – V počastitev dneva mladosti so prejšnji petek v Črnomlju pripravili telovadni nastop na igrišču TVD Partizan pri gimnaziji. Skozi mesto je šel sprevod mladih športnikov iz osnovne šole Črnomelj, centra srednjih šol, celodnevne šole iz Semiča, otroškega vrtca in članov TVD Partizan. Na igrišču so športniki prikazali svoje spretnosti in med številnimi gledalci poželi veliko priznanje. Gledalci so na delu videli tudi najboljše slovenske telovadke z državno prvakinjo Jasno Dokl na čelu.

Črnomaljski poročevalec

Celovito o delu in življenju KS

Na pogovorih v vseh krajevnih skupnostih v občini bo govor o ukrepih za še hitrejši razvoj in reševanje stvari, ki zadevajo vse krajane

Da bi spodbudili še hitrejši razvoj krajevnih skupnosti in se seznanili na kraju samem s krajevno samoupravo, politično organiziranostjo, delovanjem delegatskega sistema, društev in družbenih organizacij. bodo predstavniki vseh metliških družbenopolitičnih organizacij, skupščine občine in izvršnega sveta do konca prihodnjega meseca obiskali vse krajevne skupnosti in se na skupnih sestankih pogovarjali z vodstvi družbenopolitičnih organizacij, sveta krajevne skupnosti, vodji delegacij in predstavniki društev.

Med drugim bo na teh pogovorih beseda tekla o interesih in potrebah delovnih ljudi in občanov, ki se uresničujejo v krajevni skupnosti, kot so otroško varstvo, socialno skrbstvo, zdravstveno varstvo, vzgoja in izobraževanje, urejanje naselij, komunalne zadeve, varstvo okolja itd. Govor bo tudi o financiranju krajevnih skupnosti. Pri samoupravni ograniziranosti krajevne skupnosti se bodo dotaknili tudi dela uličnih odborov in hišne samouprave, pozornost pa bo veljala še vaškim odborom, svetom sosesk, ki morajo prevzemati pomembno vlogo v življenju v krajevnih skupnostih.

Medtem ko v nekaterih krajevnih skupnosti družbenopolitične organizacije dobro delujejo in so prisotne na vseh področjih, bo treba v drugih ugotoviti vzroke, zakaj je delo teh organizacij zaspalo oziroma ni tako, kot bi moralo biti, spodbuditi pa bo treba tudi delovanje sindikata v KS. Za dobro delo teh organizacij pa tudi za lažje in bolj osveščeno odločanje je vsekakor potrebno še izboljšati informiranost krajanov.

Dobra informiranost je tudi pogoj za boljše delovanje delegacij krajevne skupnosti. Sem sodi tudi strokovna pomoč delegacijam in usposabljanje oziroma izobraževanje vodij in članov delegacij. Izkazalo se je tudi, da se posamezne krajevne skupnosti še vedno premalo povezujejo s sosednjimi oziroma drugimi KS, saj so težave, s katerimi se srečujejo marsikdaj podobne ali celo enake, pa tudi izkušnje enih so lahko še kako koristne za druge.

Beseda bo tekla še o obrambnih načrtih krajevnih skupnosti, preudarili pa bodo tudi, če ne bi kazalo ustanoviti strokovne službe za več krajevnih skupnosti.

Nevarna cesta

Vinogradniška cesta kliče nesrečo – Veliko otrok

Vinogradniška cesta je asfaltirana, speljana pa je od Kremeščeve hiše, mimo Trčkove, Starihove in Rusove dalje proti Drašičem, če ne zavije že na levo proti gostišču Veselica, ki stoji nad Metliko. Asfalta so ljudje veseli, le kdo ga ne bi bil, veseli so tudi nekaj žarnic, ki svetijo ljudem, da slučajno ne zaidejo v popolni temi po bregu k Juranovim ali Cvelbarjevim v goste. Po cesti veselo skačejo otroci s torbicami na ramah, kajti z Vinogradniške ceste koračijo proti osnovni šoli nad Pungartom. In tu je kamen spotike.

Gotovo ni Metličana, ki ne bo potrdil, da je Vinogradniška cesta nevarna cesta. To je površina, ki vabi nesrečo. Enostavno zato, ker se nima pešec kam umakniti, kadar priruši po asfaltu osebni avtomobil, še manj, če prigrmi kamion. Ni kam skočiti, ker je na eni strani strm breg, na drugi pa skoraj navpična strmina. Pešcu ne ostane nič drugega, kot da se stisne na rob cestišča, da zamiži in počaka, če bo počilo. In na srečo ne poči tako pogosto, toda zanašati se zgolj na srečo, na slučajnosti je malce le prehudo.

Odgovorni bodo morali stakniti glave, morali bodo poiskati rešitev, saj stanuje v tem predelu mesta veliko mater in očetov, ki vsak dan s stahom čakajo, ali se bo vrnil njihov šolarček domov cel, živ in brez mavca. Prav čudno se mi zdi, da prizadeti še niso dvignili glasu, da se še niso sestali z odgovorneži, da bi družno poskrbeli za varnost. Čakati, da bo kdo mimo njih urejal zadevo, je smešno in naivno. Stricev s torbami denarja ni, v čudeže tudi več ne verjamemo, torej bo treba pljuniti v lastne roke, nasloniti se bo treba na lastna pleča in ramena, pa če so še tako obremenjena, utrujena in izmozgana. Sicer se zna prav kmalu zgoditi, da bo na ovinku pri Trčkovi hiši zavijala sirena rešilnega avtomobila.

Kako so že rekli stari ljudje? Aha: Po toči zvoniti je prepozno.

TONI GAŠPERIČ

Očistili bodo občino

V soboto največja očiščevalna akcija v metliški občini, ki bo zajela vse KS in delovne organizacije

Občinska komisija za varstvo okolja in Socialistična zveza pripravljata za soboto, 2. junija, veliko očiščevalno akcijo, ki bo zajela celotno občino. Namen akcije, ki bo potekala v vseh krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah, je predvsem očistiti črna odlagališča, ki jih v občini ni malo, ter urediti okolico tovarn in delovišč.

Organizatorji te prve tako obsežne očiščevalne akcije – doslej so se nekaj podobnega, seveda v manjšem obsegu, vsako leto lotili le metliški šolarji v okviru akcije „velika metla" – pričakujejo, da se bo pozivu odzvalo čim večje število občanov, saj se le-ti pogosto pritožujejo nad onesnaženostjo svojega okolja, za kar pa so, roko na srce, v veliki meri krivi prav sami. V krajevnih skupnostih bodo sodelovali mladinci, lovci, ribiči, člani Rdečega križa, gasilci in drugi, v delovnih organizacijah pa vodi akcijo sindikat.

Ves dan bo na voljo tovornjak komunale, ki bo odpadke iz črnih smetišč vozil na metliško smetišče. Ta akcija sodi v program komisije za varstvo okolja, ki se je svojega dela lotila zelo resno in premišljeno in je izdelala tako kratkoročni kot srednjeročni delovni program. Komisija se zaveda, da je lažje preprečevati, kot zdraviti. Metliško občino, ki je v primerjavi z drugimi, kar se tiče varstva okolja, še zelo čista, pa je za sedaj še moč obvarovati in tako prihraniti precej denarja in slabe volje. Poslej bodo tako akcijo pripravili vsako leto.

Poleg tega so imenovali komisijo, v kateri so sanitarni inšpektor, komandir milice in zdravnik. Ta komisija bo v soboto obiskala vse krajevne skupnosti in si ogledala glavna žarišča onesnaževanja, kot so gnojišča, neurejena kanalizacija itd., in na podlagi svojih ugotovitev predlagala ukrepe, da te stvari uredijo.

A. B.

ZAČETEK KOPALNE SEZONE – Vroče sonce v drugi polovici maja je prijetno ogrelo Kolpo, ki je zlasti konec prejšnjega tedna ob svoje bregove privabila številne kopalce iz Bele krajine pa tudi z druge strani Gorjancev. Na Primostku, od koder je posnetek, kopališče sicer še ni odprto, vendar to kopalcev ni motilo, da si ne bi poiskali osvežitve v tej čisti in topli reki.

SPREHOD PO METLIKI

METLIŠKA MLADINA SE JE ponovno izkazala z akcijo „Očistimo Kolpo!" Prejšnjo soboto so se namreč spravili na obrežje reke in od tamkaj odpeljali odvrženo svinjarijo: polomljene sani, star štedilnik, dve kahli, ki sta priplavali po Sušici, polomljen stol, nekaj deset polivinilastih vrečk, kup papirja in drugih zadevščin, ki jih odlagajo brezvestneži v temnih nočeh. Sprašiti bi jim bilo treba hlače.

OTROCI IZ VRTCA, osnovnošolci, mladinci in metliški godbeniki so pripravili na Mestnem trgu za dan mladosti zanimivo in uspelo prireditev „Mladost, podaj mi krila". Gledalci so bili zadovoljni, izvajalci pa tudi. Prireditev je bila sproščena, polna mladosti, izvirna, neobremenjena s kalupi te vrste prireditev iz preteklosti. Prirediteljem lahko zapišemo samo plus v mapo kulturnih dogodkov mesta.

KAŽE, da se je pričela na tej strani Gorjancev sezona veselic. Največkrat jih pripravijo gasilska društva, ki pridejo na ta način do kakšnega dinarja. Veselice so dobro obiskane, ansambli, ki igrajo na njih, poskrbe, da se ljudje naplešejo, znorijo, da potem laže prenašajo vsakodnevnost, delo in zadolžitve.

UČENKE POKLICNE ŠOLE BETI bodo v kratkem izdale že letošnjo četrto številko svojega glasila Zvita nit. V njem objavljajo svoje literarne stvaritve, pišejo o delovni organizaciji, posežejo pa tudi v dogodek občine, kar je še posebej pohvalno, saj je v šoli veliko učenk, ki se vozijo iz krajev izven občinskih meja. Tako pa se tudi preko glasila seznanjajo z dogodki in problemi, ki tarejo ljudi v metliški občini.

PIONIRSKA IN KADETSKA KOŠARKARSKA EKIPA nastopata v dolenjskem prvenstvu, kjer pridno polnita koše nasprotnikov. Pionirsko ekipo vodi Jože Gršič, kadete pa Stevica Medek. Prvi in drugi trener sta prekaljena košarkarja, zato lahko sklepamo, da sta ekipi v pravih rokah. Najpoglavitnejše pa je brez dvoma to, da se dela, da se ukvarjajo mladi s pametnimi rečmi.

S ŠPORTOM PA SE UKVARJAJO tudi najmlajši. Otroci iz otroškega vrtca pa še oni iz prvih razredov osnovne šole so tekmovali za športno značko, ki jim je bila podeljena na rojstni dan predsednika Tita. Na prsi so si pripeli značko samo tisti malčki, ki so izpolnili predpisane naloge: dva izleta, tek na dvesto metrov, sonožni preskoki in tako naprej.

metliški tednik

PRIZNANJA NONETU – Med tistimi, ki so prejeli letošnja priznanja krajevne skupnosti Kočevje, so tudi članice noneta „Rog" iz Željn. Kristina Trkovnik (prva z leve) je prejela srebrno, ostale pa bronasto plaketo mesta. Nonet obstaja že dobrih deset let in nastopa na mnogih prireditvah v domači občini in drugod pa tudi v pobratenih krajevnih skupnostih po Jugoslaviji ter celo v zamejstvu. (Foto: Primc)

Odličja zaslužnim za napredek

Podeljene 3 bronaste jelke ter 15 zlatih, 16 srebrnih in 15 bronastih plaket mesta Kočevje – Priznanja zaslužnim za bratske odnose z drugimi KS

Nedavne osrednje svečanosti ob prazniku krajevne skupnosti Kočevje–mesto so se udeležile tudi delegacije pobratenih mest, krajevnih skupnosti in občin Škofja Loka, Prokuplje, Dolina pri Trstu in Novi Zagreb–Trnsko. Ob tej priložnosti so podelili letošnja priznanja OZD in občanom, ki imajo posebne zasluge za razvoj krajevne skupnosti in samoupravnih odnosov.

Najvišja priznanja, kipec bronaste jelke, so prejeli: Inkop Kočevje, Kovinar Kočevje in Oprema Kočevje.

Zlato plaketo mesta so prejeli: Strelska družina Mirko Bračič ITAS, Pavle Pogorelc (LIK Kočevje), Pavle Vesel (Elektro Kočevje), dr. Janez Klun (Zdravstveni dom Ljubljana–Vič), Janez Rigler (SO Bežigrad), Milan Klen (Trikon Kočevje), Ivan Klun (Kovinar Kočevje), Mirko Južnič st. (TZO Kočevje), Franc Pahulje (Podgorska ul., Kočevje), Stane Letonja (Inkop Kočevje), Alojz Eržen (Oprema Kočevje), Lojze Žnidaršič (Kovinar Kočevje), Komunala Kočevje, Rudi Zbačnik (LB Kočevje) in MPZ Svoboda Kočevje.

Srebrno plaketo mesta so prejeli: Božena Vesel (OŠ Kočevje), Benedikt Konte (Elektro Kočevje), Jože Sotlar (Elektro Kočevje), Kristina Trkovnik (Nonet Rog), Jože Gorše (Itas, Kočevje), Alojz Obranovič (Inkop Kočevje), Miha Štefančič (TZO Kočevje), Brane Kavčič (Oprema Kočevje), Drago Pakiž (Oprema Kočevje), Andrej Beljan in Karel Štefanič (oba Kovinar, Kočevje), Dušan Škvarč (Inkop Kočevje), Danica Jerman (Inkop), Miha Bubrich (TZO Kočevje), Drago Čihak (Pri Unionu, Kočevje) in Jože Škulj (Trata).

Bronaste plakete mesta so prejeli: Anton Perko in Janko Frančič (oba Komunala, Kočevje), Vodičar Frančiška, Marija Vidmar, Ivanka Somesari, Adela Zver, Štefka Benčina, Angela Horvat, Maruška Vidmar in Ivana Vesel (vse Nonet Rog); Adolf Grabrijan (Itas, Kočevje), Obrambni krožek OŠ Kočevje, Ivanka Peček (Trata, Kočevje), Jakob Krkovič (Oprema, Kočevje) in Ivan Žerjav (Itas, Kočevje).

Bronasta priznanja OF so prejele KS in posamezniki, ki imajo posebne zasluge za pobratenje s Kočevjem in za krepitev bratskih odnosov, in sicer: Krajevna skupnost Prokuplje, Siniša Erčević, Mirko Djurović, Miomir Budić, Nikola Božović, Dragan Lepojević, Božidar Radović, Čedomir Rafajlović, Radoje Kostić, Ljubomir Jovanović; Mesna Zajednica Novi Zagreb–Trnsko, ing. Matija Krajnović, Đuka Medaković, Branko Mitrović, Anton Trkman, Milorad Mačešić; Krajevna skupnost Škofja Loka, ing. Jože Hauptman, Peter Panjar; Drago Žerjal, Alojz Krnec in Klabijan Silma (vsi trije Dolina pri Trstu).

Spet na delovno akcijo

Mladinci in pionirji bodo pomagali graditi vodovod na Kostelskem – Več koristnih tečajev za brigadirje

V juniju bo na območju krajevne skupnosti Kostel potekala letošnja lokalna delovna akcija, ki jo organizira občinska konferenca ZSM Kočevje, pokrovitelj akcije bo podružnica Ljubljanske banke, komandant akcije pa Bojan Levstik.

Od 3. do 24. junija bosta na delu dve brigadi, ki bosta šteli skupaj 75 brigadirjev. To bodo dijaki 3. letnika gimnazije. Od 24. junija do 1. julija pa bo na delu 40-članska brigada pionirjev iz Kočevja in KS Kostel.

Brigadirji bodo nastanjeni v turistični koči v Kostelu, ki jim jo je začasno odstopil Hotel Pugled iz Kočevja, in še v nekaterih drugih objektih. Poskrbljeno bo tudi za prvo medicinsko pomoč že v okviru brigad, razen tega pa bo prihajal na občasne obiske še bližnji zdravnik. Vodstvo akcije zagotavlja, da bodo brigadirji v varnih rokah.

Brigadirji pa na akciji ne bodo le izkopali okoli 4 km jarkov za vodovod, ampak bodo organizirali še razne kulturne prireditve in športna srečanja, tečaj prve medicinske pomoči, idejnopolitično izobraževanje, imeli bodo tudi obrambni dan. Brigadirjem bo tokrat prvič omogočeno opravljanje teoretičnega dela šoferskega izpita za voznike motornih vozil in izpita za voznike koles s pomožnim motorjem, kar bo organiziralo AMD Kočevje.

J. P.

„Šole ne damo!"

Tako pravijo starši iz Strug, otrok pa je vedno manj

Po enem izmed predlogov naj bi učence višjih razredov osemletke iz Strug v kočevski občini prešolali v 22 km oddaljeno osnovno šolo Kočevje, po drugem pa v 10 km oddaljeno osnovno šolo Videm v Dobrepoljah. Starši se s tema predlogoma ne strinjajo, saj se zavedajo, da pomeni to postopno izumiranje njihovih vasi.

Šolo v Strugah pa mučijo kadrovske in prostorske težave. Ob našem obisku so od 7 učiteljev in učiteljic delali le štirje, ker so bile 3 na bolniškem ali porodniškem dopustu. Zato trpi pouk. Namesto samostojnih ur imajo kombinirane za nemščino, slovenščino in matematiko. Nadomestila je težko urejati, ker so s Kočevjem slabe prometne zveze.

Zaradi pomanjkanja prostorov je v šoli dvoizmenski pouk. Spodnji prostori v šoli so vlažni. Kuhinja je brez odtoka. V enem izmed razredov je vso zimo kljub kurjenju največ 13 stopinj Celzija, v drugih pa tudi ni dosti bolje. Prostori šole pa so pogosto vsak dan izkoriščeni od jutra do pozno ponoči, ker so v šoli tudi tečaji za voznike in za pripadnike civilne zaščite, razen tega pa še sestanki krajevne skupnosti.

Zaradi vsega tega zahtevajo učitelji boljše možnosti za delo. Šolo je treba temeljito popraviti (ali zgraditi novo) in omogočiti enoizmenski pouk. Predvsem pa potrebuje šola tudi centralno ogrevanje in telovadnico, ki pa je predvidena v zgradbi novega družbenega središča, ki ga nameravajo zgraditi v Strugah.

J.P.

DROBNE IZ KOČEVJA

KLOPI NI – Izletniki prihajajo v večjih skupinah v Kočevje. Nekateri gredo v gostinske lokale, drugi pa v naravo, za kar je najbližji in najprikladnejši park Gaj. Žal tu ni klopi (od 12 sta ostali samo še dve), zato posedajo kar po zelenicah. Razpostrejo prte in naložijo nanje domače dobrote za prigrizek. Po počitku se običajno odpeljejo na Bazo 20 v Rog, nekateri pa tudi na pletarsko slivovko in brinjevec, kar je prišlo vsem izletnikom v ta konec že v meso in kri.

– Kaj praviš na to, da ima PTT s telefonijo dobiček pa bo kljub temu podražila telefonske usluge in za nekajkrat tudi prispevek za priključek?

– To je pač poseben prispevek PTT k stabilizacijskim prizadevanjem.

PARKI ALI DIRKALIŠČE? – Park ali sprehajališče sta bila že veliko lepša kot sta danes, čeprav vodi zdaj tu asfaltna pot. Ta je žal postala dirkalni poligon kolesarjev in celo motoristov, ki se tu vozijo od jutra do pozne noči. Sprehajališče je postalo nevarno, posebno še za matere z otroškimi vozički, ki pripeljejo malčke na sonce in svež zrak. Nikogar ni, da bi napravil red. Uredimo park po načrtu, da bo park podoben parku!

POVODENJ V STANOVANJIH – Vodovod se je nepričakovano pokvaril in vse mesto je bilo od 16. do 22. ure brez vode. Take okvare se pripetijo in jih je treba razumeti, nekoliko težje pa je razumeti, da je po popravilu okvare prišlo v nekaterih stanovanjih in objektih do poplav. Temu je bila kriva samo površnost uporabnikov vode. Ko so opazili, da je pričelo vode primanjkovati, so jo prestrezali in odvijali pipe. Ko je voda nehala teči, so pustili pipe zaradi površnosti ali pozabljivosti odprte.

KOČEVSKE NOVICE

Delavec mora najprej jesti

Zato je treba najprej razrešiti odnose v kmetijstvu

„Jaz, kmet, že dolgo podpiram standard vsem drugim, a večno ga ne morem," je poudaril na zadnji seji zadružnega sveta KZ Ribnica eden izmed kmetov–kooperantov, ko so razpravljali o nespodbudnih cenah kmetijskih pridelkov.

Na seji so predlagali, naj bi bila premija za mleko vse leto 40 par, medtem ko je zdaj tolikšna le v zimskem obdobju, v poletnem pa je za polovico manjša. S tem se je strinjal tudi predstavnik Ljubljanskih mlekarn, ki je dodal, naj bi po najnovejšem predlogu razen tega še podražili konzumno mleko, kmet pa naj bi dobil za tolščobno enoto 1,30 din. Ugotovili so tudi, da so zdaj dohodkovno povezani le proizvajalci (kmetje oz. KZ) in predelovalci, medtem ko se trgovina še izogiba podpisu sporazuma.

Nadalje so se seznanili, da bo uvedena premija za klavna teleta, ki pa jo bodo dobili le tisti rejci, ki bodo imeli sklenjene pogodbe, oziroma bodo njihova teleta evidentirana kot klavna. Za plemensko živino kmet dobi premijo, vendar jo mora vrniti z obrestmi vred, če to živino proda kot klavno. Kmetje so menili, naj bi v takem primeru dobili vsaj premijo kot za klavno živino.

Opozorili so še na vrsto nasprotij in pomanjkljivosti. Tako v sklop dohodkovnih odnosov na področju kmetijstva niso vključeni proizvajalci krmil, kmetijskega orodja in strojev, čeprav njihove cene odločilno vplivajo na cene kmetijskih proizvodov. Cena našega mleka je že zdaj med najvišjimi, če ne najvišja v Evropi, pa naj bi jo še zvišali. Kje so vzroki? V velikih proizvodnih stroških ali drugačnem regresiranju kmetijskih proizvodov. Vse te uganke je treba čimprej razrešiti.

J. PRIMC

KJE JE LUČ? – Stanovalci Prijateljevega trga v Ribnici se upravičeno sprašujejo, kaj je z razsvetljavo njihovega območja. Tu gori le ena luč, ki zadošča komaj stanovalcem enega bloka. Tudi na tem območju je potrebna javna razsvetljava.

Junija tekmovanje

V okviru akcije „Nič nas ne more presenetiti" bo 30. junija v ribniški občini tekmovanje civilne zaščite, pripadnikov vojaške enote iz Ribnice in vseh gasilskih enot ter ekip članov, pionirjev in žensk. Tekmovali bodo v trodelnem napadu in taktičnih vajah, pionirji bodo delali z motorno črpalko (zmogljivost 300 l v minuti), ženske pa pri hidrantih. Razen tega bodo gasilske ekipe tekmovale v gasilskih športnih disciplinah. Tako so sklenili na nedavni letni konferenci občinske Gasilske zveze Ribnica.

REGISTRACIJA ZAKLJUČENA – Zadnje dni maja so v ribniški občini zaključili registracijo traktorjev, ki je bila v Loškem potoku, Sodražici in Ribnici. Na fotografiji: z registracije v Ribnici. (Foto: Primc)

Ponovno prikazali trofeje

Člani 16 lovskih družin razstavljali

Kar 400 različnih lovskih trofej divjadi, ki živi po gozdovih od Kolpe preko Kočevja in Ribnice do Turjaka, so prikazali lovci, združeni v Zvezi lovskih družin Kočevje, na nedavni razstavi v Dolenji vasi pri Ribnici. Razstava je bila že sedma taka po vrsti, letošnjo pa so organizirali člani lovske družine Velike Lašče. Na njej so prikazali trofeje divjadi, uplenjene v minulem lovskem letu.

Take razstave so pomembne in koristne za občane in lovce. Na njih prikažejo lovci širši javnosti svoje uspehe pa tudi napake pri gojitvi, kamor sodi tudi odstrel. Seveda so razstave namenjene tudi strokovnemu izpopolnjevanju lovcev. Obiskovalci so tudi tokrat lahko videli trofeje vrhunske vrednosti, ki so dobile visoka priznanja celo na mednarodnih in svetovnih ocenjevanjih oz. razstavah.

Ob zaključku naj omenimo, da je bila razstava popestrena tudi z zanimivimi primeri iz življenja živali v naravi. Te je prikazal gost Jure Mikuletič iz Nove Gorice.

M. GLAVONJIČ

TROFEJE NA RAZSTAVI – Med prikazanimi trofejami na lovski razstavi v Dolenji vasi so zbudile precejšnje zanimanje tudi medvedje in trofeje jelenov. (Foto: M. Glavonjić)

Koliko samoprispevka?

Lani dobile KS iz naslova samoprispevka za urejanje komunalnih zadev preko 6 milijonov

Lani so v občini Ribnica zbrali krajevni samoprispevek v prvi polovici leta po stopnji 2 odstotka ter vsega razdelili in porabili po krajevnih skupnostih. Tako so dobile KS do 30. junija naslednje vsote: KS Ribnica 1,275.766,95 din, KS Sodražica 625.365,35 din, KS Dolenja vas 387.024,75 din, KS Loški potok 403.902,25 din. Stroški SDK pa so znašali 9.455,20 din. Skupno je bilo zbranih in porabljenih 2,701.514,50 din.

V drugi polovici leta je veljal že novi samoprispevek, spet v višini 2 odstotka, vendar so od tega KS Ribnica, Dolenja vas in Velike Poljane prispevale po 1,2 odstotka za gradnjo novega zdravstvenega doma, preostale KS pa so za ta namen prispevale po 0,8 odstotka. Ostali denar se je stekal posameznim KS. Tako so dobile: KS Ribnica 610.605,85 din, KS Sodražica 404.025,70 din, KS Dolenja vas 202.270,75 din, KS Loški potok 316.286,55 din, KS Sv. Gregor 109.262,50 din, in KS Velike Poljane 39.348,95 din; medtem ko je bilo za gradnjo zdravstvenega doma zbranih 1,831,466,55 din, za stroške SDK pa je bilo porabljenih 12.359,95 din.

Tako zbrani samoprispevek so občani oplemenitili še z dodatnimi samoprispevki, prostovoljnim delom in drugimi sredstvi. Zgrajenega je bilo veliko, da se ne da vsega našteti. Kaj so zgradili, pa najbolje vedo občani sami.

J. P.

SESTANEK MLADIH

Pred kratkim je bil v domu JLA v Ribnici sestanek medobčinskega sveta ZSM ljubljanskega območja, ki so se ga udeležili delegati 13 občin. Na njem so se med drugim dogovorili tudi o programu dela medobčinskega sveta ZSM, o delu mladih na področju kulture in financiranju medobčinskega sveta. Sestanka se je udeležil tudi predsednik medobčinskega sveta SZDL Franc Molan.

M.G–ć

POMOČ ČRNI GORI

V akcijo solidarnosti za pomoč ponesrečenim v Črnogorskem Primorju so se vključili tudi učenci osnovne šole „Dr. France Prešeren" iz Ribnice, ki so v ta namen zbrali kar 11.216 din. Pomoč so zbirali učenci 29 oddelkov, največ pa so zbrali v 4. c, in sicer 668,70 din, v 1. c 650 din, 4.a in 5.c po 600 din itd. Najmanj so zbrali v 7. d, in sicer 223,30 din.

M.G–ć

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

PRESENEČENJE OB OTVORITVI – Kmetijska zadruga Ribnica je pred kratkim odprla prenovljeni bife, mesnico in trgovino. Ob tej priložnosti so v bifeju stočili gostom zastonj toliko kave, kolikor so je skuhali iz 2 kg. V trgovini je bil sladoled zastonj, prvemu kupcu pa so namenili tudi nagrado. V mesnici pa je tako in tako presenečenje že, če dobiš lep kos tistega mesa, kot si ga želiš.

TOČA V SLEMENIH – V S Slemenih je pred dvema tednoma padala toča, medtem ko je v nižjih krajih ni bilo. Na poljskih in drugih kulturah ni napravila posebne škode, ker pač ni še nič rastlo, zato pa je precej prizadela travnike, saj je še tisto travo, ki je kljub dolgorajni suši zrastla, zabila v zemljo.

SAMO ŠE ENA MESNICA – V Ribnici so pred dobrim tednom odprli prenovljeno mesnico v zadružnem domu, hkrati pa so zaprli mesnico na Gorenjski cesti, ki je do minulega tedna edina v Ribnici prodajala meso. Stavbo, v kateri je bila ta mesnica, bodo v kratkem podrli. Ribnica bo tako dobila drugo mesnico šele prihodnje leto in sicer v novi Mercatorjevi blagovni hiši, ki jo že gradijo.

GOBARJI NE POČIVAJO – Ribniški gobarji imajo sredi Ribnice lično omarico, vkateri trenutno opozarjajo člane gobarske družine in druge gobarje, naj ne zavržejo neznanih gob, ampak jih prinesejo na ogled strokovnjakom- gobarjem. Veliko užitnih gob zaradi neznanja namreč še ne nabiramo. Gobarji pa tudi že zdaj nabirajo razne gobe in jih shranjujejo v zmrzovalni skrinji, da jih bodo prikazali na svoji razstavi, ki bo jeseni v okviru ribniškega sejma.

– Po čem sklepaš, da ribniška gobarska družina odlično dela?

– Ker v hotelu „Jelka" k vsaki jedi dodajo tudi gobe.

REŠETO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 31. maja – Angela
Petek, 1. junija –Justin
Sobota, 2. junija – Evgenij
Nedelja, 3. junija – Karel
Ponedeljek, 4. junija – Frančišek
Torek, 5. junija – Bonifacij
Sreda, 6. junija – Zdenka
Četrtek, 7. junija – Robert

LUNINE MENE

2. junija ob 23.37 uri – prvi krajec

KINO

BREŽICE: 1. in 2. 6. panamski barvni film Kraljevič in berač. 3. in 4. 6. nemški barvni film Med jastrebi. 5. in 6. 6. francoski barvni film Kako posneti porno film?

KOŠTANJEVICA: 2. 6. italijanski film Grešnica. 3. 6. ameriški film Tarzan in Amazonke. 6. 6. ameriški film Preštej svoje naboje.

KRŠKO: 2. in 3. 6. angleški film Krik na hudiča. 7. 6. jugoslovanski film Boško Buha.

MOKRONOG: 2. in 3. 6. film Tiho, smejemo se!

NOVO MESTO – KINO KRKA: Od 1. do 3. 6. ameriški barvni film Mister milijarder. 4. in 5. 6. gostovanje MGL abonma in izven Norčije v spalnici. 6. in 7. 6. japonski barvni film Blišč in sence mladosti.

NOVO MESTO – KINO JLA: 31. 5. ter od 1. do 3. 6. ameriški film Dva super policaja. Od 4. do 6. 6. ameriški film Pot droge.

RIBNICA: 2. in 3. 6. ameriški barvni film Julija.

SEVNICA: 2. in 6. 6. risanka Kje sta Tom in Jerry? 2. in 3. 6. vojni film Topovi iz Navarona. 6. in 7. 6. film Pasji popoldan.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

GOSTIŠČE Henčkov dom išče samostojno kuharico in dekle za priučitev z veseljem do dela v kuhinji. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Naslov: Henčkov dom, Novo mesto, p. p. 27, telefon: (068) 23-770.

IŠČEMO NATAKARICO, lahko začetnico in dekle za delo v kuhinji. Nastop službe takoj, plača dobra, hrana in stanovanje v hiši, 8 urni delovni čas. Gostilna Šinkovec, CKŽ 97, Krško.

GOSTILNA VOLK, Višnja gora, takoj zaposli mlado in prijetno natakarico. Dobra plača, brezplačno stanovanje in ostala oskrba v hiši. Kličite (061) 784-031.

STANOVANJA

ENOSOBNO ali dvosobno stanovanje iščem v Novem mestu ali bližnji okolici. Možnost predplačila. Ponudbe na telefon 21-336, najraje po 20. uri.

NUJNO IŠČEM stanovanje v Trebnjem ali Novem mestu. Predplačilo. Milena Saje, Ljubljanska banka, Kettejev drevored 1, Novo mesto, tel. 21-036.

DEKLE iz okolice Zdol išče sobo, po možnosti s kopalnico in opremljeno. Ker sem zaposlena v Krškem, bi tudi tu rada dobila stanovanje. Cena ni važna. Šifra „Sedemnajstletno dekle pa brez prebivališča".

ODDAM opremljeno sobo dekletu. Naslov v upravi lista (2114/79).

ZAKONSKI par išče prazno sobo v mestu ali okolici. Ponudnik naj pusti naslov v upravi lista (1236/79).

V SEVNICI ali Boštanju iščem opremljeno sobo s souporabo sanitarij. Ivan Tomašič, avtomeh. del. Janez Tomazin, Dol. Boštanj, tel. 81-288.

ODDAM opremljeno sobo s centralno kurjavo za 2 krat tedensko pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista (2177/79).

ZAKONSKI par išče manjše stanovanje v Novem mestu ali okolici. Plačilo vnaprej. Naslov v upravi lista (2184/79).

Motorna vozila

UGODNO prodam škodo (letnik 70), kombi Deisel (letnik 72) in za Mercedes 1620 diferencial in hidravlični volan za zekserja. Alojz Marolt, Podbočje 51.

PRODAM manjši ferguson s kosilnico in plugom. Ivan Urbanč, Podbočje.

PRODAM fiat 850 sport coupe, dobro ohranjen, letnik 71, registriran do novembra 79. Cena 26.000 din. Dušan Žbogar, Semič 4 a.

PRODAM RENAULT 8, letnik 1970. Informacije od 15. ure dalje na telefon (068) 24-245.

PRODAM R 4, leto izdelave 1974, registriran do februarja. V račun vzamem tudi potrošniško posojilo. Jože Gal, Orehovec 48, 68311 Kostanjevica na Krki.

PRODAM fiat 750, letnik 1974, december. Gor. Straža 75.

PRODAM traktor Ferari (24 KM), pogon na vsa štiri kolesa. Zvonko Gale, CKŽ 102, Krško, telefon 71-003.

UGODNO prodam 125 P, letnik 1977, prevoženih samo 11000 km. Ogled vsak dan po 17. uri. Rumpret, Erjavčeva 1, Krško.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do 16. 6. 1979, po zelo ugodni ceni. Dušan Novak, Otok 9, 68332 Gradac. Ogled popoldne po 15. uri vsak dan.

PRODAM tovornjak Deutz Magerus kiper, registriran. Naslov: Alojz Kos, Koprivnica pri Brestanici.

PRODAM avto Lada, letnik 1972. August Pucelj, Otočec 74, telefon 85-143.

UGODNO prodam fiat 750 special, letnik 1970. Ogled vsak dan. Anton Rešetar, Mali Podlog 11, 68273 Leskovec.

PO UGODNI ceni prodam dobro ohranjen osebni kombi IMV 1600, leto izdelave 1972. Novak, Brezina 10, Brežice.

ŠKODO (letnik 1971) prodam tudi na kredit. Naslov v upravi lista (2139/79).

PRODAM osebni avto zastava 750, letnik 1970, obnovljen, z neparno številko. Stane Gazvoda, Mihovec 11, Stopiče.

PRODAM škodo, letnik 1973. V Brezov log 21, Novo mesto.

PRODAM zastavo 101, staro 5 let. Jože Zorko, Dol. Kronovo 2, Šmarješke Toplice. Ogled po 15. uri.

PRODAM zastavo 101 de luxe, letnik 77. Bračko, Šegova 41, tel. 22-516.

PRODAM generalno obnovljen tovorni avto TAM 2000. Janez Rožnik Velika Loka 34 pri Trebnjem.

PRODAM avto Austin maxi v dobrem stanju, registriran do marca 80. Jenič, Gotna vas 50 a, Novo mesto.

WARTBURG 77 prodam. Premelč, Ragovska 8, Novo mesto, telefon 24-846.

PRODAM zastavo 101 lux 1300, letnik 1979. Informacije na tel. 23-969 od 14,30 ure dalje.

PRODAM avto Zastava 101, dobro ohranjen. Ivan Kokalj, Vel. Bučna vas 5, Novo mesto.

PRODAM zastavo 750 de luxe, letnik 1975. Miha Božič, V Brezov log 21, Novo mesto, (pri Kobe).

PRODAM škodo 1000 MB, letnik 1968. Gomila 7, Mirna.

PRODAM zastavo 101 lux, staro tri leta in pol, prevoženih 45.000 km. Ogled vsak dan po 16. uri. Martinič, Zagrebška 12, Novo mesto, tel. 25-589.

PO ZELO UGODNI ceni prodam zastavo 750, letnik 1975, karoserija 78. Peter Gazvoda, Stopiče 58.

PRODAM R 4,letnik 73, registriran do februarja 80. Informacije vsak dan po 15. uri na tel. štev. 22-488.

PRODAM OM TIGROTTO, 8 m, 8 t, polpriklopnik. Menjam tudi za osebni avto. Andrej Lesar, Vinice 18, 61317 Sodražica.

PRODAM FIAT 124 sport. Milan Krištof, Draga 32, 68232 Šentrupert.

NOV OPEL KADET in Ford Taunus, zadnji model, prodam. Tomazin, Trdinova 20, Novo mesto.

PRODAM MINI 1000, letnik 71-december. Informacije na tel. (068) 21-946.

PRODAM zastavo 101, Mervar, Šegova 14, Novo mesto.

PRODAM RENAULT 12, letnik 1974. Ponudbe po telefonu 22-857 vsak dan od 15. do 17. ure.

PRODAM Z 125 PZ, dobro ohranjeno, letnik 1972–december, registrirano do aprila 1980. Alojz Staniša, Konec 13, Stopiče.

PRODAM FIAT 850 special, letnik 68, registriran do l. 1980. Zoran Prvulov, Na Tratah 5, Novo mesto.

PRINCA 1000, letnik 1971, dobro ohranjenega, prodam. Telefon 21-316.

PRODAM A''TO W 1200 J, 1975. Alojz Cimermančič, Koroška vas 24, Stopiče. Ogled možen vsak dan.

PRODAM BMW 2002, letnik 70 in karambolirano lado, letnik 73. Marjan Haralovič, Globočice 10, Kostanjevica na Krki.

PRODAM zastavo 101, staro dve leti. Janez Jakše, Regerča vas 17 a, Novo mesto.

PRODAM neparnega fička, letnik 73. Košak, Šentjernej 120.

PRODAM FIAT 750, letnik 1977, registriran do maja 1980. Humljan, Velika Cikava 16, Novo mesto. Ogled popoldne od 15. ure dalje.

PRODAM avto Zaporožec, neregistriran, tudi po delih. Smolič, Dol. Straža 100.

PRODAM škodo 100 L, letnik 70, potrebno manjšega popravila, v voznem stanju. Informacije na tel. 23-600.

PRODAM FIAT 850, letnik 70, v voznem stanju. Šalehar, Vrhe pri Dolžu 8, Stopiče.

PRODAM R 4, karamboliran, lahko po delih in R 10, dobro ohranjen. Tone Golob, Črmošnjice 19 a, Stopiče.

PRODAM osebni avtomobil NSU 1200 C. Ogled možen vsak dan v Gor. Straži 88 pri Erpe.

UGODNO prodam osebni avto GLAS BMW 1700 in Renault 4 za dele. Drska 48, 68000 Novo mesto.

PRODAM zastavo 750, letnik 76. Mirko Lamut, Ljubljanska 14, Novo mesto.

PRODAM osebni avtomobil Mini Moris, letnik 1971. Naslov v upravi lista (2203/79).

RENAULT 12, letnik 1974, izredno dobro ohranjen in vzdrževan, prodam za 95.000 din. – Tone Gošnik, Dolenjski list Novo mesto.

PRODAM škodo, letnik 74 ŠENIČAR, Mali Slatnik 6.

GOSTILNA TURK v Stopičah obvešča cenjene goste, da bo gostišče od 1. junija do 27. julija zaradi preureditve zaprto.

PRODAM

PRODAM dobro ohranjen obračalnik za BCS. Jože Pirc, Kržišče 12, 68274 Raka.

PRODAM kravo, staro 4 leta in 8 mesecev brejo. Lenart, Smolenja vas 41, Novo mesto.

PRODAM kultivator Moti univerzal, l. 1977, s kosilnico in prikolico. Informacije na telefon 61-188 od 7. do 8. ure, v soboto in nedeljo telefon 61-442.

PRODAM ročno kosilnico Figaro 45 cm, ročno škropilnico z rezervoarjem, motorno škropilnico Flymo GL 47, vse popolnoma novo. Anton Vrščaj, Kolodvorska 56, Črnomelj, tel. (068) 76-073.

PRODAM dva meseca stare jarčke, dobre nesnice, po sezonski ceni 45,00 din komad. Prav tako so na razpolago starejše in mlajše jarčke, vsak dan skozi vse leto, na kurjereji sredi klanca ob avtocesti v Medvodah.

PRODAM 13 praznih, dobro ohranjenih AŽ panjev in točilnico. K. Martinčič, Krško – Resa, Ul. T. Čečeve 19.

RABLJEN športni voziček, posteljico in stolček prodam za 1.500 din. Telefon 21-819.

PRODAM dobro ohranjeno belo spalnico. Informacije na tel. 24-842.

OBRAČALNIK za kosilnico Figaro, prodam. Lešnjak, Kristanova 57, Novo mesto.

PO UGODNI CENI prodam motokultivator Honda s frezo, motorno škropilnico Stihl, puhalnik EOLO s klinami in prikolico za prevoz živine. Dol. Kamence 27, Novo mesto.

UGODNO prodam odlično ohranjen otroški nahrbtnik in sedež za v avto. Angela Porchet, Gotna vas 79, Novo mesto.

PRODAM kovinsko stružnico za struženje lesa (šablonska). Drska 48, Novo mesto.

PRODAM žago venecijanko za razrez hlodovine z elektromotorjem. Zvonko Gale, CKŽ 102, Krško.

PRODAM kosilnico Martel za Ferguson 35, dobro ohranjeno. Alojz Kirn, Dobravica 15, Šentjernej.

PRODAM dva fotelja in črno-bel televizor. Sidonija Kušer, Majde Šilc 16, Novo mesto.

PRODAM kosilnico BCS in grablje v dobrem stanju. Jože Starašinič, Otok 27, 68332 Gradac.

PRODAM kravo, staro 6 let, 8 mesecev brejo. Terezija Gracar, Rožno 19, Brestanica.

PRODAM traktorski in konjski izkopalnik za krompir Lanc 30 in 125 kosov šamotne opeke. Alojz Jenko, Goričane 17, Medvode.

UGODNO prodam košnjo travnika ter elemente krušne peči. Vinko Vrabec, Martinja vas 19 pri Mokronogu.

UGODNO prodam obračalnik znamke Maraton za BCS. Anton Hren, Jablan 21, Mirna peč.

PRODAM urejen hlev in travnik. Naslov v upravi lista (2138/79).

PRODAM gorilec Colomat OG 2 E. Telefon (068) 23-736.

ČOLN SMS special šport Beograd prodam. Sandi Mikulan, ČZP Dolenjski list.

PRODAM mlatilnico s popolnim čiščenjem, prevozno in BCS kosilnico 127. Tone Grivec, Globodol 2, 68216 Mirna peč.

PRODAM dve kobili, stari 6 let; ena z žrebetom, ena brez njega. Srednji Globodol 6, Mirna peč.

PRODAM dva kombajna Zmaj 780 RPM, letnik 1970 in 1969, dobro ohranjena, s stiskalnicama za slamo: dolžina kose 3,15 m. Srbelj–Deklič Zlatko, Mala Paka 3, 47272 Ribnik pri Metliki.

POSEST

V NEPOSREDNI BLIŽINI Kolpe prodam gradbeo parcelo z majhno leseno hišico, vso potrebno dokumentacijo, voda in elektrika na parceli. Asfalt do parcele. Ponudbe po tel. (061) 326-419 od 17. ure dalje.

PRODAM zazidljivo gradbeno parcelo v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (2163/79).

PRODAM gozd (bor, smreka 88 arov) pri Hudenjah, pošta Škocjan, blizu avto ceste. Telefon (061) 821-581, klicati zvečer.

PRODAM stanovanjsko hišo s 23 ari zemljišča na Senovem. Ogled in informacije v popoldanskem času na naslov: Marjan Učakar, Senovo 218. Lahko telefonično.

UGODNO prodam starejšo hišo z nekaj zemlje v Okroglicah pod Lisco. Naslov v upravi lista (2174/79). Informacije po telefonu (061) 822-502 vsak dan od 7. do 10. ure.

PRODAM zemljo (gozd, pašnik, njivo). Vse skupaj v velikosti 71,93 arov za Hmeljnikom. Slavko Drašler, Uršna sela 23 a.

PRODAM zidan in lepo urejen vikend 5 km iz Novega mesta. Ponudbe pod „PRILOŽNOST".

PRODAM pet let star vinograd v okolici Brežic. Lahko vprašate po telefonu 61-949 vsak dan od 15. ure dalje.

V LUBNU prodam 5 a vinograda. Primerno za vikend. Naslov v upravi lista (2134/79).

KUPIM

V BLIŽNJI OKOLICI Trebnjega (do 2 km), kupim manjšo stanovanjsko hišo, lahko je starejša. Ponudbe pošljite pod šifrp „POCENI".

KUPIM enodružinsko hišo z nekaj vrta, relacija Brežice–Cerklje. Naslov v upravi lista (2125/79).

RAZNO

CTC THYSSEN servis, Anton Vrščaj, Kolodvorska 56, tel. (068) 76-073. Popravljamo in montiramo gorilnike vseh vrst in znamk, kompletno z oljno in elektro instalacijo. Nastavitev najmanjše porabe goriva z najsodobnejšimi instrumenti.

STEKLARSTVO MOJCA PEČEK obvešča cenjene stranke, da posluje v novih prostorih na Resljevi 1. Okvirjamo slike ter izdelujemo vitraže in se priporočamo!

ODDAM košnjo sena. Zglasite se v Cegelnici 18, dne 3. junija popoldne.

ZA IGRANJE v ansamblu nujno iščem bas in ritem kitarista ter bobnarja. Oprema zaželena, ozvočenje, kdor ga ima. Zvone Uhernik, Otočec 48.

SEM SAMSKI, star štirideset let. Zaradi malo časa želim spoznati žensko do štiridesetih let, ki bi bila pripravljena priti v tujino in tu živeti. En otrok ni ovira. Sem dobro situiran. Prosim samo resne ponudbe, po možnosti s sliko. Sliko pošljem tudi nazaj. Pridi, čakam te. Franc Prijatelj, 1000. Berlin 61. Boeckhstrase 40, BR Deutschland.

OBVESTILA

LTH SERVIS ČRNOMELJ Anton Vrščaj, Kolodvorska 56, telefon (068) 76-073. Obveščamo cenjene stranke, da opravljamo popravila šankov, vitrin, hladilnic klavnic, zmrzovalnih skrinj in gospodinjskih hladilnikov. Za izdelke LTH tudi v garanciji.

OBVEŠČAMO vse člane in ljubitelje društva rejcev malih živali, da so sestanki društva na grmski kmetijski šoli prestavljeni na drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri. Odbor DRMŽ.

ČESTITKE

BETKI ŠEPETAVC z Bizeljskega iskreno čestitajo za opravljeni študij na filozofski fakulteti mož Roman, hči Janja, Šepetavčevi in Gregoričevi.

DRAGI hčerki in mamici MIJI FLORJANČIČ iz Ribnice za njen praznik iskreno čestitajo, mama, ata, Marjan, njen dragi sinček Aljaž pa ji pošilja koš poljubčkov.

PREKLICI

PODPISANE Ana Oražem, Kristina Hrovat, Alojzija Cimerman in Marija Kumelj se opravičujemo Dragi Somrak zaradi objavljenega opozorila in se ji zahvaljujemo, da je odstopila od nadaljnjega kazenskega pregona.

ROZALIJA UDOVČ, Črmošnjice 36, Stopiče, prepovedujem vsako vožnjo, hojo po mojih parcelah izven poti. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

PODPISANA JOŽEFA RUPERT, Mirna, novi blok, prepovedujem dajati mi imena, ali razne primke, kajti pišem se le „RUPERT". Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

OPOZORILO

CENTER ZA SOCIALNO DELO Novo mesto opozarja vse občane krajevne skupnosti Škocjan in Šentjernej, naj ne kupujejo ali prodajajo premičnine in nepremičnine od Jožeta Bregarja, roj. 4. 8. 1941, iz Dobrave 41, p. Škocjan, ker je pri temeljnem sodišču v teku postopek za odvzem opravilne sposobnosti. Vse kupne, darilne in prodajne pogodbe, sklenjene z Jožetom Bregarjem, so neveljavne. Za vse informacije v zvezi z Jožetom Bregarjem se zglasite na Centru za socialno delo, Novo mesto, Glavni trg 7.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 19. 5. 1979 do 26. 5. 1979 so v brežiški porodnišnici rodile: Kristina Štopar iz Bregov – Andrejo, Bara Lackovič iz Brega – deklico, Nada Ivšac iz Molvic – Mileno, Mihaela Lapuh iz Dvorc – deklico, Marija Ernah iz Tržišča – deklico, Štefka Vesel iz Vel. Mraševa – Tončija, Jelka Gričar iz Črešnjic pri Krškem – dečka, Đurđa Jaklenec iz Molvic – Mirno, Milena Žnidaršič iz Sevnice – deklico, Vera Zobarič iz Mosteca –Darka, Ksenija Sikošek iz Krškega –Roka, Anica Balon iz Župelevc – Metko, Gabrijela Rubinič iz Samobora –; Ihomira, Nada Librič iz Male Jazbine – Valentino, Mira Bojčič iz Samobora – deklico, Neža Levičar iz Trške gore – Nežiko, Jožica Nešiček iz Dečnih sel – Roberta, Josipa Petrišič iz Gredic – Anito, Metka Žigante iz Brežic – Blaža, Tonka Sirovica iz Konščice – Mirjano, Majda Drečnik iz Gor. Pirošice – dečka in Ankica Vlahovič iz Farkaševca – Ivico. ČESTITAMO!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

ALOJZA MIKLAVČIČA

iz Malin pri Semiču

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem, znancem in tovarni Iskra iz Semiča za darovano cvetje, izraze sožalja in za poslovilne besede. Najlepša hvala tudi učencem in učiteljem 5. razreda osnovne šole iz Metlike, kaplanu za pogrebni obred in vsem, ki so z nami sočustvovali in nam pomagali v težkih trenutkih.

Žalujoči: vsi njegovi

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lupšina.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Milan Markelj (namestnik), Ria Bačer, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Janez Pezelj, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Saje in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 6 din, letna naročnina 238 din, polletna naročnina 119 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 480 din ali 25 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100–620–107–32000–009–8–9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 130 din, 1 cm na določeni strani 160 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 200 din, 1 cm na prvi strani 250 din. Vsak mali oglas do 10 besed 50 din, vsaka nadaljnja beseda 5 din – Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 10 od 1. 1. 1979 – Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421–1/72 od 28. 3. 1974) se Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100–603–30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p.p. 33, telefon (068) 23–606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p.p. 33, telefon (068) 23–611. – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, brata, strica in svaka

JOŽETA DOBRAVCA

čevljarja v pokoju

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Posebna hvala dr. Pihlerju in bolnišnici na Pohorju za trud, prav tako dr. Mileni Mejačevi za trud in dolgoletno zdravljenje. Hvala za poslovilne besede tov. Kocuvanu iz tovarne Lilet Maribor in Ivanu Logarju iz Uršnih sel, godbi iz Novega mesta za odigrane žalostinke, OZB Slava Klavora iz Maribora za vsestransko prizadevanje za borca NOV. Posebej se zahvaljujem bratu Ivanu in svakinji Mariji Klobučar iz Uršnih sel za njuno požrtvovalno in vsestransko pomoč ob pokojnikovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoča žena Albina

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

TOMAŽ PINTAR

iz Kočevja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so pokojniku darovali vence in cvetje, nam izrazili sožalje ter ga spremili k zadnjemu počitku. Posebno se zahvaljujemo kočevski godbi in tov. Adamiču za lep poslovilni govor.

Žalujoči: žena Jožefa, sinova Stane in Miro ter hčerke Vida, Rezka in Danica z družinami in drugo sorodstvo.

Kočevje, dne 29. aprila 1979.

ZAHVALA

V 99. letu starosti nas je nepričakovano za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, teta in prababica

URŠULA KASTELIC

roj. ZUPANČIČ
iz Knežje vasi

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje in poklonili toliko lepega cvetja. Posebno se zahvaljujemo Vrliničevim za nesebično pomoč, Opremi in kolektivu Pralnice Kočevje za podarjeni venec in spremstvo, TOZD PTT promet Novo mesto za cvetje, duhovnikoma za lepo opravljeni obred, pevcem za prelepe žalostinke, ZB in tov. Feletu Pekolju za poslovilne besede ob odprtem grobu ter ZVVI Dobrnič za venec. Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Žalujoči: hčerke Malka, Minka, Julka in Nežka z družinami

ZAHVALA

Ob smrti

JOŽETA ŠPRAJCERJA

iz Tuševega dola 17

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so ga obiskali med boleznijo in ga v velikem številu spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo osebju zdravstvenega doma v Črnomlju in pljučnega oddelka bolnice v Novem mestu za prizadevno lajšanje trpljenja. Hvala tudi predsedniku krajevnega odbora Zveze borcev NOV Rožič vrh tov. Dolfetu Planincu za poslovilne besede, Društvu upokojencev Črnomelj, Gozdnemu gospodarstvu Novo mesto ter duhovniku za pogrebni obred. Prisrčna hvala vsem sosedom za nesebično pomoč.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je po kratki, a težki bolezni zapustila naša draga mama, stara mama in babica

MILKA KNAVS

iz Drage 25 pri Loškem potoku

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in vaščanom, ki so nam v tem težkem času stali ob strani, ji darovali toliko lepega cvetja in vencev. Posebna zahvala kolektivu Tekstilane in Name, tov. Kaliču za poslovilne besede, ter župniku za lep pogrebni obred. Še enkrat vsem, ki so našo mamo spremili na njeni zadnji poti, iskrena hvala.

Žalujoče hčerke: Vera, Danica in Fanika z družinami.

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je zapustil v 75. letu starosti naš dragi mož, oče in stari oče

MARTIN KRALJ

z Zajčjega vrha 25

Najlepše se zahvaljujemo vaščanom za vso pomoč, župniku za lepo opravljeni obred, podjetju SGP Pionir Novo mesto, tov. Krncu iz Novega mesta ter vsem drugim za podarjene vence in cvetje in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, sinova Jože in Martin z družinama, Stanko z družino, hčerki Marija in Anica z družinama ter vse drugo sorodstvo

V SPOMIN

Boleč je spomin na 23. maj, ko je minilo leto dni, odkar je v cvetu mladosti, komaj 25 let star, s svojo tragično smrtjo zarezal neizbrisno globoko rano v naša srca naš ljubi in nepozabni sin, brat, stric in botrček

BRANKO JELČIČ

iz Dramlje na Bizeljskem

Minilo je žalostno leto, odkar si nas za vedno in mnogo prezgodaj zapustil. Nismo imeli toliko časa, da bi se bili poslovili in se ti zahvalili za dobroto, tako nenadoma si odšel od nas, tih in miren, kot si bil vse življenje. Praznina in bolečina sta ostali, spomin in žalost v srcih pa nikoli ne mineta.
Iskrena hvala vsem, ki prinašate cvetje na njegov prerani grob in prižigate svečke.

Žalujoči: ata in mama, sestra Milena z družino in drugo sorodstvo

V SPOMIN

8. junija bodo minila tri žalostna leta, odkar si nas zapustil. Vedno si nam pred očmi,

ANTON UREK

Mihalovec 35, Dobova

Žalujoči: žena, hčerka z družino, mama, sestra z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči ter mnogo prerani izgubi naše ljube mamice, žene, hčerke in sestre

MARTINE BAJUK

iz Bojanje vasi

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in spremili pokojnico na njeni zadnji, mnogo prerani poti.

Žalujoči: mož Jože, sinčka Martin in Mirko, hčerkica Zdenka in drugo sorodstvo

V SPOMIN

„Vsi bodo dosegli svoj cilj,
le jaz ga ne bom dosegel . . .
Ognja prepoln, poln sil
neizrabljen k pokoju bom legel."

Boleč je spomin na 29. maj ko je minilo leto dni, odkar je v 22. letu starosti zatisnil svoje trudne in mlade oči naš nadvse ljubljeni sin in brat

JANEZ VIRC

s Hudega 5

Odšel si od doma z veselim srcem in z mislijo, da se zopet vrneš domov, toda usoda je prekrižala načrte. Bil si ljubezniv, marljiv, dobrosrčen in poln življenjskih načrtov. Še danes priča tvoj prerani grob, da si znal biti tudi zvest prijatelj vsem.
Vsem, ki krasite njegov prerani grob in prižigate na njem sveče, še enkrat prisrčna hvala.

Vsi njegovi!

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični izgubi našega dragega

ANTONA POVHA

iz Jesenic

se iskreno zahvaljujemo delovni organizaciji Kovinoplast Jesenice za vso skrb in podporo kot direktorju Škrlecu za poslovilne besede ob odprtem grobu, gasilskemu društvu Obrežje, pevskemu zboru Slavček z Velike Doline, godbi iz Dubravice, župniku, sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem pokojnika, ki so ga spremili na zadnji poti ter mu darovali cvetje in vence, nam pa izrekli iskreno sožalje.

Žalujoči: sinovi, hčerka, oče, mati, brat, žene in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega, nepozabnega moža, očeta, sina, brata, strica in dedka

ZDRAVKA IVANČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali vence ter pospremili pokojnega na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta B za vso skrb in nego, govornikoma tov. Pogorelcu in Grabrijanu.

Žalujoči: žena Slavica, sin Zdravko, hčerki Zvonka in Stanka z družinami in drugo sorodstvo

Kočevje, Livold, Koper, Šalka vas, dne 14. maja 1979

V SPOMIN

8. junija bo minilo leto dni, odkar si nas mnogo prezgodaj zapustil, dragi sin, brat, svak in stric

JOŽKO PAPEŽ

Orehovo

Tih in žalosten je naš dom brez tebe. Odšel si, nikoli več se ne vrneš, bolečina v naših srcih pa je ostala. Nikoli te ne bomo pozabili, še vedno živiš z nami in mi smo vedno s teboj.

Žalujoči: vsi njegovi

DOPOLNILO

Pri zahvali za pokojnim

ADOLFOM ŠTIMCEM

ki je bila objavljena v 21. številki Dolenjskega lista dne 24. maja 1979 je bila med žalujočimi pomotoma izpuščena žena EMA

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 16. do 23. maja so v novomeški porodnišnici rodile: Karolina Mišica iz Pribincev – Tomaža, Slavka Prosenik z Dolnje Težke vode – Miha, Marjeta Knez iz Skrovnika – Primoža, Rozalija Černe iz Črnomlja – Roka, Marija Gorišek iz Mekinj – Janjo, Milena Starčešinič s Suhorja – Metko, Marija Strahija z Mirne – Dušana, Biljana Šepetavc iz Krškega – Sanjo, Leopoldina Černe iz Črnomlja – Heleno, Marija Jordan iz Šentjerneja – Majo, Tatjana Podgoršek iz Krškega – Natašo, Mihaela Zakšek iz Ljubljane – Miha, Magda Iskra z Vinkovega vrha – Alenko, Boža Žitnik iz Sevnice – Matjaža, Alenka Plavec iz Dobličke gore – Bernardko, Ivanka Iskra iz Dolenje Straže – Gregorja, Ida Merhar iz Krškega – Matjaža, Ana Zupančič iz Črnomlja – Riharda, Cvijeta Aleksič z Gornjih Kamenc – Gorana, Magda Srpčič iz Šentjerneja – Simona, Marija Bukovec iz Kota pri Semiču – Polono, Metka Novakovič iz Regerče vasi – Rebeko, Marija Robida iz Smuke – Romana, Danica Šinkovec iz Dolnjega Dola – Janeza, Marija Pirc iz Gonjega Mraševega – Natašo, Jožica Strajnar iz Kostanjevice – Majo in Matevža, Anica Topolovšek iz Brestanice – Majo, Ljudmila Glušič iz Kaplje vasi – Aleša, Marija Breceljnik iz Gorenje Straže – Aleša, Marija Benčina iz Šentjerneja – Janeza, Marija Kolbezen iz Črnomlja – Majo, Sonja Kukman iz Črnomlja – Katarino, Tasa Stefanovič iz Metlike – Saša, Jožica Režen iz Gradišča – Matjaža, Mateja Reberšek s Senovega – deklico, Olga Omerzel z Vojskega – dečka, Stanka Mencin iz Dobravice – dečka, Jožica Hrovat iz Jurke vasi – dečka, Marjeta Lukšič iz Stanske vasi – dečka, Jožefa Kos iz Herinje vasi – deklico, Nada Žugelj iz Črnomlja – deklico, Jožica Janževec z Vrha – deklico in Milena Novak z Belega griča – deklico. – Čestitamo!

DOKAZALI MOČ

Na majskih igrah minuli petek v Sevnici je v „najmočnejši" disciplini, vlečenju vrvi, zmagala ekipa sevniške Žage. Osmerico Žage, Kranjc, Kaič, Šumej, Jazbinšek, Lekše, Ribič in Žibert je samo enkrat potegnila drugouvrščena ekipa Boštanja. Pomerilo se je za začetek kar pet ekip. Žagarji so pokazali, da so neprekosljivi tudi v žaganju hloda: Stane Kaič in Andrej Žagar sta s hlodom opravila v pičlih 20 sekundah. Na mlaj je priplezalo devet plezalcev, petim ni uspelo.

Portret tega tedna

Vstrajaš, ker verjameš

Novinarjem, ki četrt stoletja vztrajajo v službi časnikarske besede, podeljuje Društvo novinarjev Slovenije srebrne plakete. To poklicno priznanje si je letos prislužilo sedemnajst znanih novinarjev in urednikov, med njimi Jožica Teppey, ki že sedemnajsto leto piše in sooblikuje Dolenjski list.

Priznanja, ki jih dobe novinarji, so tako redka kot vodeni oblaki nad saharsko puščavo. Zato smo na seji uredniškega odbora soglasno menili, da je to po dolgem času spet priložnost, ko moremo in smemo pričujoča uokvirjena stolpca nameniti nekomu iz novinarskih vrst. „Če boste že kaj napisali, naj bo čim manj o meni in čim več o poklicu," je pripomnila Jožica.

O novinarstvu naj bo torej beseda, o delu, ki ga je Jožica začela spoznavati pri kranjskem „Glasu" pred petindvajsetimi leti. O črnih in belih dnevih tega čudnega poklica, ki se ti prav parazitsko prilepi na kožo, osvoji srce in možgane, da nekega dne lahko samo ugotoviš, kako si ves zasvojen.

Po slabih štirih letih novinarjenja je Jožica začasno odložila pero in beležko. Njen drugi dom so postale Brežice. Razmeroma hitro se je udomila v tem kraju. K temu so ji pomagali domačini, odprti kot obsavska ravnina, ki ji skoraj ne vidiš konca. Postala je tako njihova, da so ji precej naložili nekaj funkcij. Poleg vsega je vodila ljudsko univerzo in bila republiška poslanka.

V njej se je čedalje bolj oglašala prebujena novinarska žilica. Glas o tem je seveda hitro prišel na ušesa takratnemu uredniku Dolenjskega lista Tonetu Gošniku in nekega dne – menda je bilo to leta 1963 – mu je morala dokončno obljubiti, da bo pisala članke za Dolenjski list. Od takrat skrbi, da so bralci sproti obveščeni o tem, kar se teden za tednom zgodi v Posavju: v brežiški in krški občini.

Jožičini sestavki so zasejani malone na vseh straneh tega tednika. Kako bi bilo drugače, ko pa delo in glavni urednik nenehno pritiskata: „Aktualno poročilo za prvo, sliko in komentar za tretjo, zanimivost za zadnjo stran!" Dolenjski list si vendar ne more privoščiti, da bi izšel s prazno stranjo ali s praznim okvirjem. Da se to ne zgodi, da gredo vagoni s postaje vedno naloženi, je soodgovorna tudi novinarka Jožica. Enako kot njeni kolegi iz uredništva.

O, kako bi včasih, ko imaš že polno glavo vsega, pustil vse skupaj in odšel nekam, kjer te več tednov ne bi odkrili! Bi, bi. . . sit te pesmi z neizprosnim refrenom: piši, piši, piši, kritično, angažirano, ko bi globoko v sebi ne verjel, da ne tratiš črnila zaman, da si v nekem smislu izjemna politična sila, ki najbolj učinkovito oblikuje družbeno zavest, in ne nazadnje – ko bi ne imel tega poklica rad.

In Jožica ve: vse to počneš zavestno, ker verjameš v stvar, počneš vse dotlej, dokler ti dajo umske in telesne moči. Ves predan pozabiš na glavobol, bolečine v srcu, klic želodca; često ne moreš spati.

Pa naj še kdo reče, da je novinarjev kruh prislužen brez znoja in motike! Če ne pravijo, pa vsaj mislijo. Nekateri že. Sicer bi tu in tam novinarjevo delo priznali, zanj pokazali vsaj kanček zanimanja, ne pa iskali samo priložnost, da se zrohnijo nanj.

In tudi to ve Jožica zelo dobro, pa je kljub temu sklenila še vztrajati.

I. ZORAN

Poskočne dolenjske harmonike

Jože Avbar s Ponikev – „prva harmonika Dolenjske" – Prihodnjič na prostem?

Ob hkratnem igranju „Na planincah" vseh harmonikarjev, ki so v soboto nastopili v novomeški športni dvorani, je napovedovalec Toni Gašperič za zaključek dejal, da je želja vseh, da se naslednje leto zopet srečajo. Prireditev „Prva harmonika Dolenjske '79", ki je imela namen zbrati čimveč igralcev tega instrumenta in jim omogočiti predstavitev širšemu občinstvu, je lepo uspela. Nastopajoči so bili povečini delavci in kmetje in skoraj vsem so ohceti edina možnost predstaviti se javnosti. In v soboto jih je bilo precej, ki so prvič igrali pred toliko ljudmi.

Strokovna žirija, ki je izbirala najboljše, ni imela lahkega dela, kajti niso še poznane merske enote za merjenje kvalitete igranja harmonike. A vendar: s pomočjo glasbenikov samih, ki so tudi prispevali svoj glas, so prvo nagrado za splošen vtis podelili Jožetu Avbarju s Ponikev, ki je bil hkrati tudi najmlajši nastopajoči! Ivan Pugelj je dobil drugo nagrado, za tehnično najboljše izvajanje; najstarejši udeleženec večera, sedemdesetletni, a še vedno mladostni Valentin Dolinar iz Laz, pa je zaslužil tretjo nagrado za izvirnost skladb, ki jih je igral. Razlika v kvaliteti je bila precejšnja, nekaterim je trema popolnoma vzela sapo, drugi se niso najbolje znašli zaradi pomanjkanja izkušenj. A to ni pomembno, važno je, da so se srečali starejši in mlajši harmonikarji iz vseh dolenjskih koncev, si izmenjali izkušnje, se pošalili med seboj in pred publiko, saj so predvsem starejši godci veliki šaljivci.

Ko so nagrade podeljene, pravici seveda ni nikoli zadoščeno, zato bo podobna prireditev naslednje leto brez tekmovalnega značaja, po možnosti kje na prostem. Upati je tudi, da bo število nastopajočih podvojilo, da repertoar, predvsem mlajših, ne bo ostal le pri priredbah Slakovih in Miheličevih polk in da bo nastop simpatične Žefranove dal pogum še kakšni ženski

D. VOVK

ZMAGOVALCA: Jože Avbar iz Ponikev (prva nagrada – za splošni vtis) in Ivan Pugelj iz Straže (druga nagrada – za tehnično najboljše izvajanje). (Foto: Andrej Virc)

POSAVSKI ZBORI SPET V SEVNICI

Tokrat že sedma posavska pevska revija bo v soboto, 2. junija, ob 19. uri v dvorani gasilskega doma v Sevnici. Napovedana je udeležba 20 zborov. Sevničani bodo gostitelji posavskih pevcev že tretjič. Gre za prireditev, ki bi ne smela mimo ljubiteljev naše pesmi. Po nastopu bo za pevce srečanje v jedilnici „Lisce'

MLADOST V DOBOVI

Na športnem igrišču v Dobovi se je 24. maja zbralo na stotine mladih. Zvoki kapelske godbe na čelu sprevoda skozi vas so kmalu po 16. uri napovedali začetek osrednje občinske prireditve v počastitev dneva mladosti. Prisostvovali so ji številni gostje, med njimi tudi narodna heorina Albinca Hočevar-Mali. Bogat kulturni in športni program je navdušil občinstvo, posebej pa še udeležence srečanja bratstva in enotnosti, ki jih je letos gostila dobovska osnovna šola.

VES V CVETJU – Pri Minki Končevi v Sevnici vzorno uspeva prenekatera roža: Vsa leta od vojne sem neguje tale kaktus. Kot ponavadi se je tudi tokrat oddolžil s pravcato preprogo vijoličastih cvetov. (Foto: Železnik)

Divje race, domačega gnezda

Pernati ljubljenci Franca Kožarja z Gor. Težke vode

Sedemdesetletni mlinar Franc Kožar z Gorenje Težke vode ima svoj dve stoletji star mlin ob črpališču vodovoda v Stopičah, v dolini, ki je kar s treh strani zaprta z gozdom, v sredini pa jo prereže kristalno čist potok iz štirih izvirov. V pravcati mali oazi miru najdejo svoj mir mnoge ptice pa tudi drugi prebivalci izpod gorjanskih gozdov. Kot da bi živel z njimi. Medtem ko se mlinska kolesa vrtijo, se mudi ob potoku, skrbno zavaruje gnezda pred sovražniki ter živali nahrani z žitom.

Med domačimi racami stegujejo svoje kljune tudi divje. „Pred dvema letoma so tu prvič gnezdile. Vzej sem jajca in jih podvalil domači raci. Štirinajst se jih je zleglo in med njimi so bili trije črni kljuni. Odraščali so kot ostale račke. Čez dan so se kopale v potoku, zvečer pa prespale v mlinu. Ko so odrasle, so letele kot njene divje sestre, vendar so se zadržale le v dolini," pravi Franc.

Doma zvaljena divja račka je letos postala mati dvanajstim kljunom. Skrbna je, da je kaj. Kljub miru v dolini pa preti mladičem kup nevarnosti: „Kragulji in pižmovke so jih največ odnesli. Zadnja leta sem ujel prek sto kraguljev, da sem rešil gnezda in mladičke," pristavi in izvleče iz čebelnjaka precejšen zaboj, kjer je spravljen letošnji rod. Pokaže tudi divje kokoške, ki so se zvalile na šibju ob potoku potem, ko je Franc skrbno ogradil gnezdo in ga tako zavaroval pred sovražniki.

J. P.

Divje račke jedo z roke

Med prvimi za volanom

Ivan Globevnik je naredil šoferski izpit že leta 1927

V začetku maja je v Škocjanu umrl Ivan Globevnik, 74-letni Dolenjec, poznan po vsej Škocjanski dolini kot ljubitelj domačega kraja, zavzet za napredek in razvoj. Poznan pa je bil tudi kot eden prvih šoferjev na Dolenjskem. Ivan Globevnik je namreč že leta 1927 naredil šoferski izpit.

Njegov oče je imel trgovino z mesarijo, zato je potreboval prevoznika. Ivan si je zamislil za tisti kraj in čas nekaj drznega; nabavil si je kamion. Takrat so po vijugastih dolenjskih cestah vozili kamioni tako poredko kot danes tanki. Pa tudi kupiti ni bilo mogoče avtomobil tako kot danes, ko na cesto postavijo vozilo popolnoma nared za vožnjo (vsaj tako naj bi bilo!). Ivan je moral kamion naročiti, potem pa čakati, da je pošiljka prišla iz Amerike. Ko so zaboj z vsemi avtomobilskimi deli dobili, je Ivan odšel za tri mesece v Ljubljano, da je bil zraven pri sestavljanju avtomobila, hkrati pa so bile to ure motoroznanstva in upravljanja vozila. V domači kraj se je vrnil kot šofer in lastnik kamiona.

Dobri stari chevrolet je zvesto služil svojemu namenu, dokler ni lepega dne pri Stari vasi zgorel. Za tehniko navdušeni Ivan si je nabavil drugega, nato še tretjega. Tega so 1942 zasegli Nemci in ga odpeljali nekam proti Rusiji. Kmalu za avtomobilom je vojni davek plačal tudi Ivan sam: Italijani so ga aretirali in obsodili na sedem let ječe. Ob kapitulaciji je šel za nekaj časa v partizane, vendar ga je komandant zaradi slabega zdravja poslal domov.

Po vojni je kmetoval, se še naprej zanimal za tehniko in poskušal odkriti ležišča bentonita. „Rad bi, da bi se kaj lepega slišalo o Škocjanski dolini," je imel navado pojasniti svoja početja.

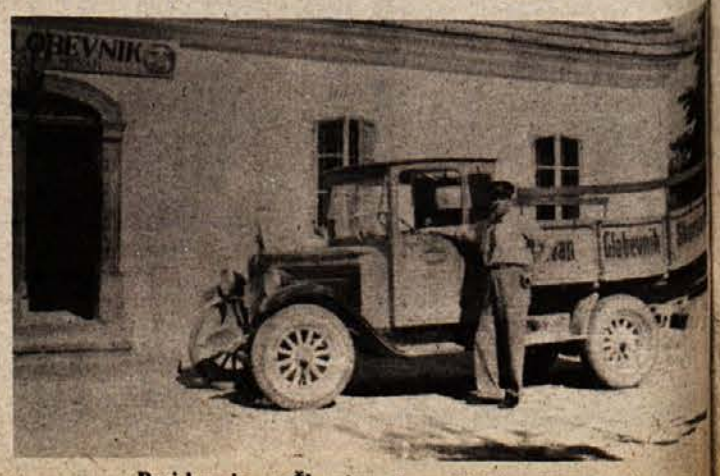

Prvi kamion v Škocjanu je vozil Ivan Globevnik.

Pet škorčkov ostalo brez mame

Vodnikovi jih hranijo p dvajsetkrat na dan

Družina dr. Mira Vodnika Volčičevi ulici v Novem me ima na vrtu vsako leto tri hiš za škorce. Vsem je v veli veselje, ko opazujejo, kako dvakrat na leto izvale mladiči kako jih starši hranijo. Več let isti škroci vračajo v svoje hiš ko na pomlad spet prilete v n kraje.

„Letos se je moralo škorc pri dolgem letu v naše kr nekaj zgoditi, kajti priletela samo dva namesto treh par Poslušali smo vreščanje in op li, da sta nastali dve gnez naenkrat pa je v enem gnez vse utihnilo. Otroci so splez na vrh in pogledali, kaj se do ja, pa našli pet škorčkov, ki bili komaj še živi. Samico morala požreti mačka ali pa jo morda kdo pokončal z zrač puško. Živalce, še vse gole brez perja, so lačne in onemo odpirale kljunčke. Škorčke s dali v škatlo in na balkon, pa j začeli dajati hrano. Smilili so nam," je povedala Ica Vodn

Ptički so v dobrih 14 dn kar jim v kljunčke z roko po gajo hrano, že močno zrasli in opomogli. Prav zanimivo jih videti, kako vreščeč na vso m raztezajo kljunčke in čakajo, kler jih ne nahranijo. Potem 15 minut tiho pa spet zač vreščati. Še nekaj dni bodo u vali gostoljubje Vodnikovih, p tem jih bodo z balkona spusti ko bodo dovolj veliki, da si sa iščejo hrane.

R.

TUDI ŽIVALI SO ŽEJNE

Društvo proti mučenju ž vali naproša in opozarja v lastnike živali, naj v poletn vročini poskrbijo, da žival ne bodo žejne, da bod imele vedno dovolj sve pitne vode ter da bodo ime kje počiti v senci. Terens delavci in člani društva bod ugotavljali, ali se lastniki ž vali držijo navodil. Če jih n bodo upoštevali, bo Društv proti mučenju živali primer obravnavalo kot prekršek oziroma kot mučenje živali Zakon predvideva za pre krške te vrste do 2000 dinar jev ali 30 dni zaporne kazn

KAKO SE DA POPRAVLJATI PIPO

Iz vodovodne pipe v kopalnici Klotilde Zračnikove je pričela kapljati voda: plink, plonk, plonk, plink. Če je Zračnikova še tako privijala vijak, kapljic ni mogla zaustaviti, pa je zato zavrtela telefon:

„Hitrograd? Povežite me, prosim, z vašo TOZD Obrtništvo."

Klotilda je razložila glasu na drugi strani žice, kakšne težave morijo njo in njeno pipo, [illegible] bil glas prijazen: „Brez sk[illegible]i. Poslali bomo mojstra na Počivalniško 10, drugo nadstropje."

Modro oblečen moški si je najprej prižgal cigareto, potem pa je rekel: „Res je, gospa, s pipo nekaj ni v redu. V trenutku bomo videli, kaj je narobe." Dobre pol ure si je ogledoval pipo, v beležko pa si je zapisal nekaj besed. Nato je izginil v trenutku, ko mu je Zračnikova hotela servirati kavo, ki si jo je priborila v zakotni trgovini v Repičevi dragi.

V modri kombinezon oblečeni moški se je vrnil, ko je bilo na cerkvenem zvoniku enajst. V roki je imel veliko usnjeno torbo, ki ga je vlekla k tlom. Lotil se je dela, a jo je po petih minutah odkuril s pojasnilom, da je pozabil prinesti s seboj del, ki ga bo treba zamenjati. Zracnikova ga je videla ponovno v kopalnici šele ob pol dveh. Bil je izredno razpoložen, iz pipe pa je še vedno kapljalo: plink, plonk, plonk, plink.

„Z delom bomo nadaljevali jutri!" je zatulil Zračnikovi kar skozi zaprta vrata, in še preden je utegnila Zračnikova odgovoriti: „Dobro," je že vžgal motor avtomobila in odplinil.

Drugi dan je pozvonilo pri Klotildi že ob šestih.

„Tukaj šem, vaš sem!" Glas orodja je bilo slišati iz kopalnice do pol sedmih, nakar je nastopila tišina, zato je odšla Zračnikova pogledat, da se ni morda mojster onesvestil ali kaj podobnega. V kopalnici pa je našla razmetano orodje in pipo z glasovi: plink, plonk, plonk, plink.

Ob dvanajstih je nekdo zakašljal v kopalnici Klotilde Zračnikove.

„Samo po klešče sem skočil," je pojasnil mojster Zračnikovi.

Zazvonil je telefon in ženski glas je iskal v modri kombinezon oblečenega moškega.

„Vi ste, Pisarnikova? V petih minutah sem pri vas."

Tretji dan je prišel mojster ob devetih.

„Danes pa bomo dokrajčili zadevo," je dejal Zračnikovi namesto pozdrava.

Ob desetih je odšel malicat, k pipi pa se je vrnil ob enih. Ob pol dveh je nehalo plinkati in plonkati.

Pet minut pred drugo je Zračnikova plačala račun: nadomestni del za pipo je stal šestdeset dinarjev, za delo pa je morala Zračnikova odšteti devetsto dvajset dinarjev.

Od tega hipa dalje Klotilda Zračnikova zelo ceni delo.